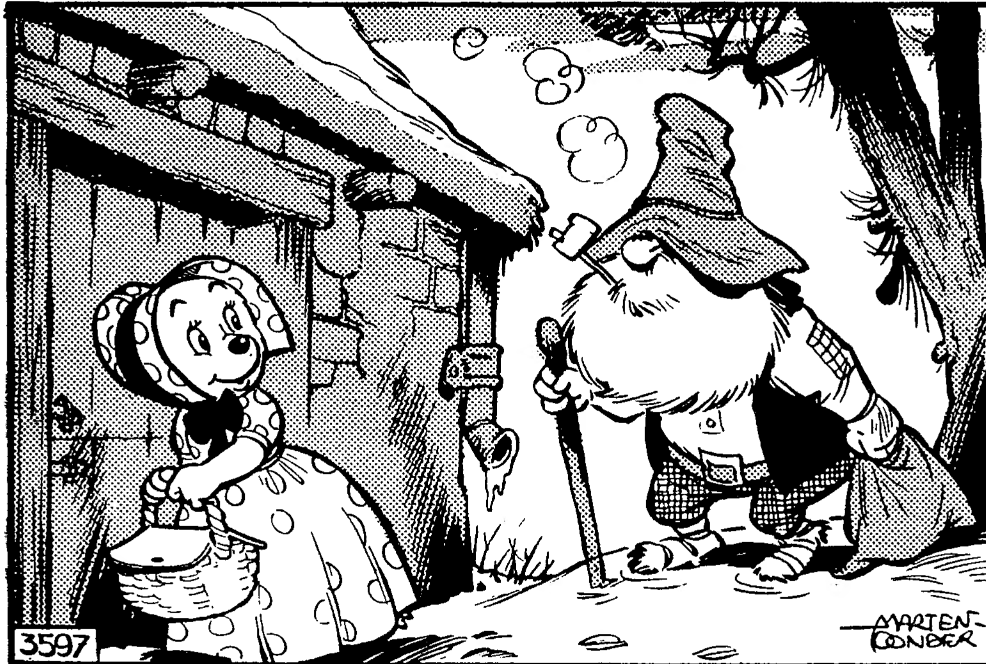
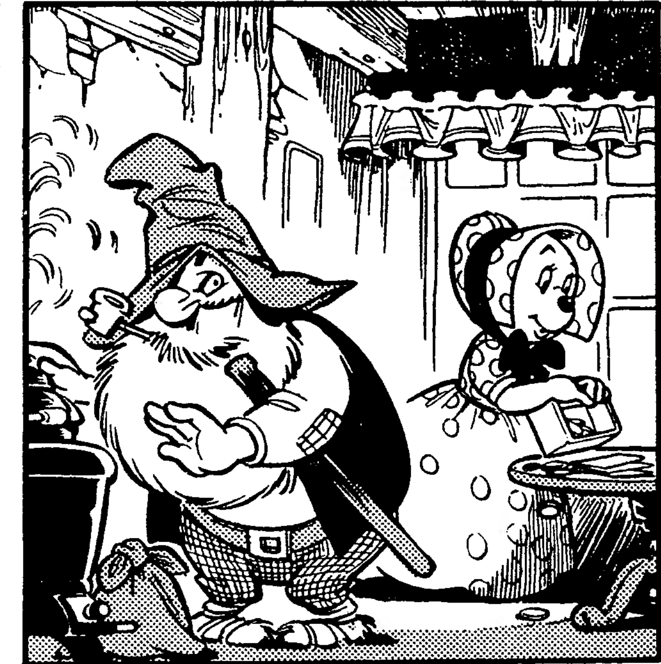
TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

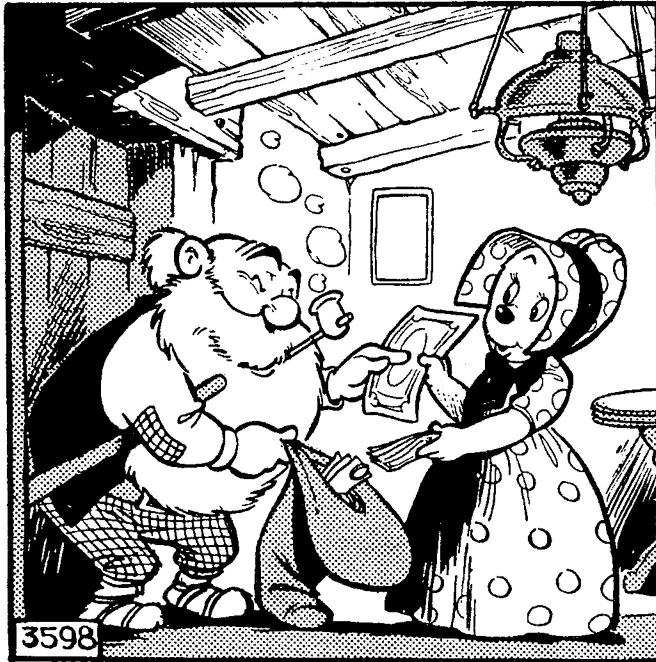
3597 Juffrouw Doddel had in de stad inkopen gedaan, die dienden voor de bereiding van oliebollen. Met een korfje vol rozijnen, krenten en zelfrijzend bakmeel keerde ze huiswaarts en ze was juist bezig om haar deur te openen, toen ze achter zich een dorre kuch hoorde. Ze keerde zich verrast om en ontwaarde een ruige vreemdeling. Het was duidelijk, dat de man van verre kwam en ook, dat hij in behoeftige omstandigheden verkeerde.

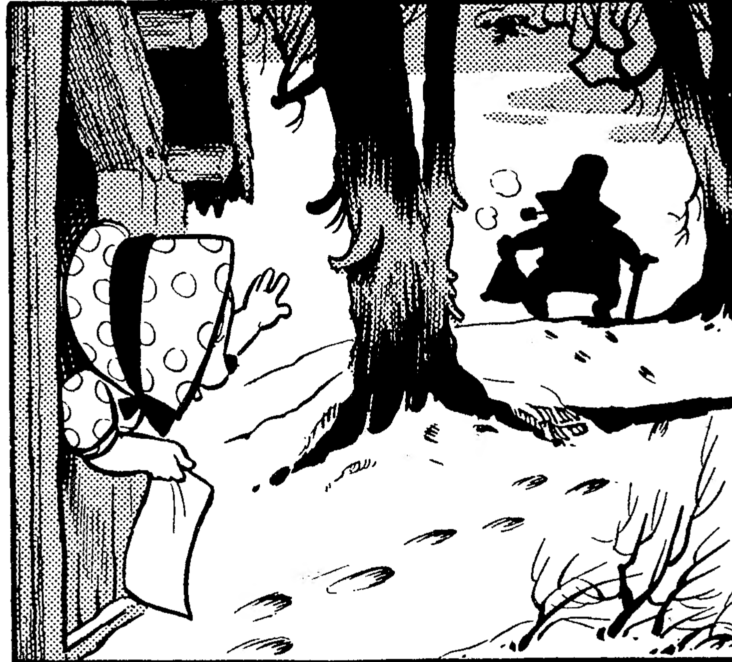
„Och stakker", zei juffrouw Doddel, „je zult het wel koud hebben. Kom maar binnen, hoor, dan krijg je een lekker warm kopje thee van me."
„U bent wel vriendelijk, dame", sprak de grijsaard met schorre stem. „Ik vraag me af, of u me niet aan wat geld kunt helpen. Thee is lekker, daar niet van, maar men kan er niet van leven."
„Ben je arm?", vroeg juffrouw Doddel deelnemend.
„Dat nu juist niet", hernam de vreemdeling. „Ik ben een van de rijkste mannen van de wereld, want ik bezit een goudmijn!"
Hij rommelde wat in zijn bagage en trok een fraai versierd papier te voorschijn.
„Ziet u?", voer hij voort. „Dit is het eigendomsbewijs van de Doradomijnen. Het is van mij, dame; maar u kunt het voor een zacht prijsje overnemen. Ik heb meer zin in een bloemenhandeltje."
„Gossie, een goudmijn!", prevelde juffrouw Doddel. Ze had de deur geopend en nadat ze haastig een keteltje water had opgezet, haalde ze haar spaarpenningen te voorschijn.
„Ik heb altijd graag een goudmijn willen hebben", vervolgde ze. „Het lijkt me enig en wel gemakkelijk ook. Maar ik ben bang, dat ik niet genoeg geld heb. Hier zijn tweeduizend florijnen - en dat is alles wat ik bezit."
Er verscheen een vreemd lichtje in de ogen van de vreemde.

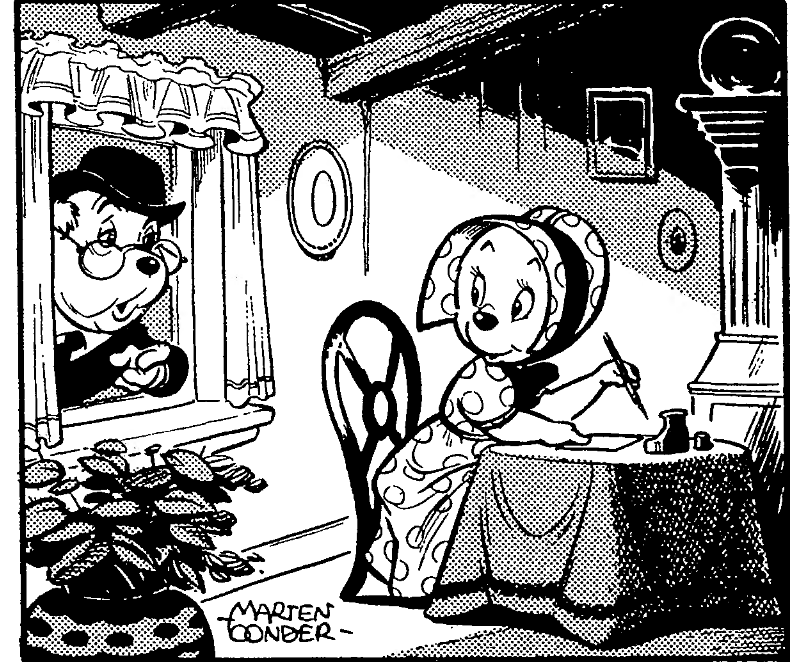
91 11 11

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3598 „U hebt dus niet meer dan tweeduizend florijnen?", vroeg de vreemdeling met trillende stem. „Dat is niet veel dame. Dat is heel weinig voor het eigendomsbewijs van een goudmijn. Die is wel het dubbele waard."

„Dat dacht ik wel", zei juffrouw Doddel bedrukt. „Maar meer heb ik niet. Het zijn al mijn spaarduitjes."

De grijsaard zuchtte. Hij dacht een poosje na en toen verscheen er een glimlach onder zijn baard.

„Goed dan", sprak hij. „Ik ben gek, dat weet ik. Geef me dat geld maar, dan is die goudmijn van u. Omdat u het bent."

„Och gekkie", zei juffrouw Doddel geroerd, „je kent me immers niet eens. Maar reuze bedankt, hoor!"

Ze stortte haar geld in de ruime hoed, die de vreemde haar voorhield en keek verrukt naar het document, dat hij haar gaf.

„Gunst, nu heb ik dus een goudmijn", mompelde ze. „Wat enig. Wil je nu een kopje thee?"

De ruige grijsaard was echter het huis reeds uit en toen ze uit haar deur keek zag ze hem met haastige tred over de heuvel verdwijnen.

„Hij had zeker geen dorst", prevelde juffrouw Doddel. „Weet je wat? Ik ga aan de goudmijn schrijven om me een paar klompjes goud te sturen."

Zo gezegd, zo gedaan. Ze nam wat briefpapier en een penhouder, maar ze was nog maar nauwelijks gaan zitten of er werd aan het raam getikt.

Het was de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die eens kwam kijken waar de achterstallige belastinggelden bleven.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3599 Heer Bommel stapte opgewekt door het winterlandschap om een bezoekje aan zijn buurvrouw te gaan afleggen. Opgeruimd van zin rondde hij de bocht, die naar haar huisje leidde, doch toen hield hij verrast de pas in.

Voor de deur ontwaarde hij de donkere gestalte van de heer Dorknoper, die op strenge toon tot juffrouw Doddel sprak.

„Dat gaat zo niet, mejuffrouw", zei de ambtenaar. „Er zijn bereids twee termijnen verlopen en de derde vervalt vandaag. U dient te betalen — en anders zullen we de deurwaarder moeten sturen. Orde moet er zijn."

„Heb nu toch nog eventjes geduld!", riep de buurvrouw uit. „Ik had het geld klaar liggen, maar ik heb er een goudmijn voor gekocht."

„Een wàt?!", herhaalde de hooggeplaatste beambte verrast.

„Een goudmijn", legde juffrouw Doddel uit. „Het was een héél aardige man. Hij zei, dat die mijn het dubbele waard was; maar hij wilde wel genoegen nemen met mijn spaarcentjes. Omdat ik het was, zei hij. Dat was toch wel heel vriendelijk van hem, vindt u niet? Hij kende mij niet eens!"

„Zo!", hernam de heer Dorknoper. Hij schoof zijn bril recht en wierp een blik op het fraaie eigendomsbewijs, dat ze hem voorhield.

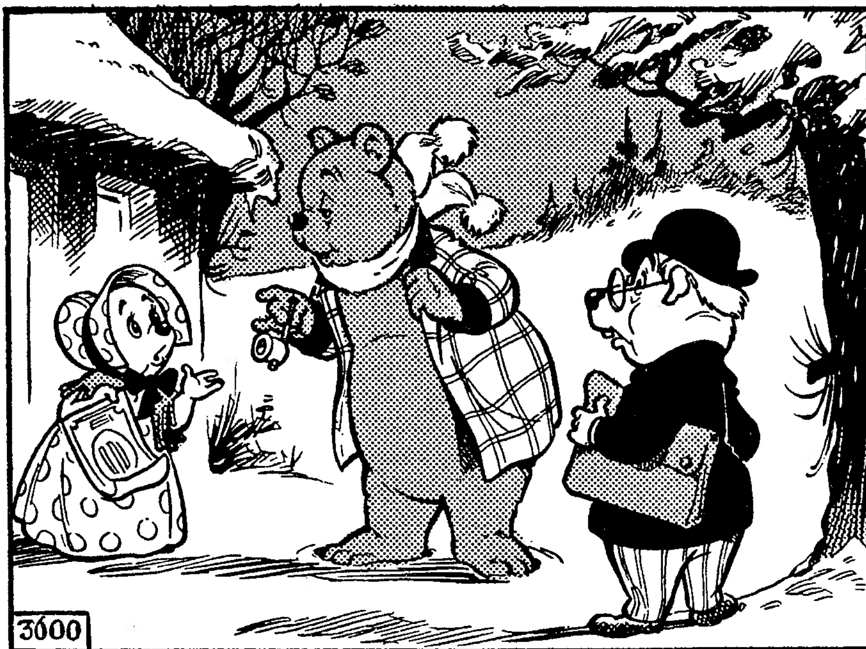
„U bent bedrogen", zei hij koeltjes. „Dat is een geheel uitgeputte mijn, die geen cent waard is. Het spijt me voor u, mejuffrouw, maar ik kan geen rekening houden met uw miskoop. Ik sta op de belastinggelden!"

Nu trad heer Bommel nader.

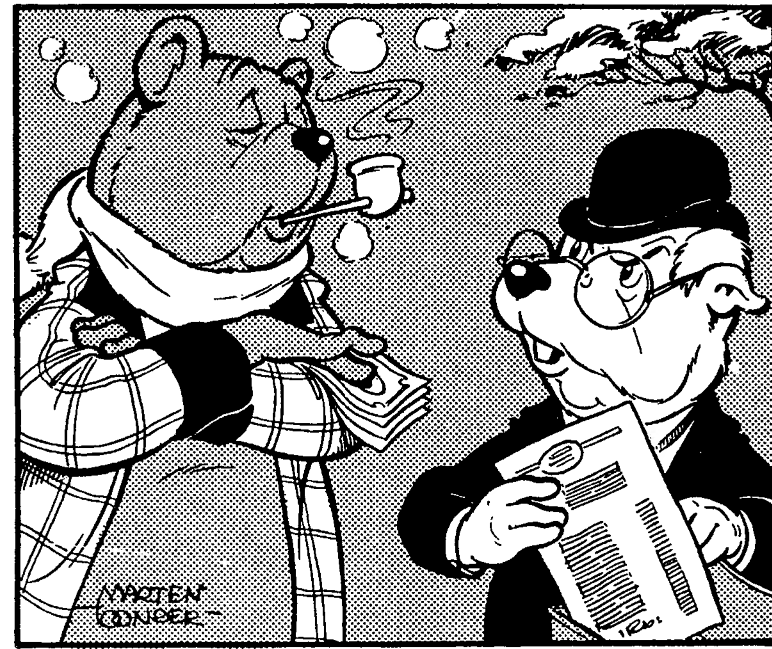
„Halt!", riep hij toornig. „Ik ken mijn plicht als heer zijnde. Schaamt u zich niet om op zo'n toon tegen een alleenstaande dame te spreken, mijnheer? Wat is hier aan de hand?"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

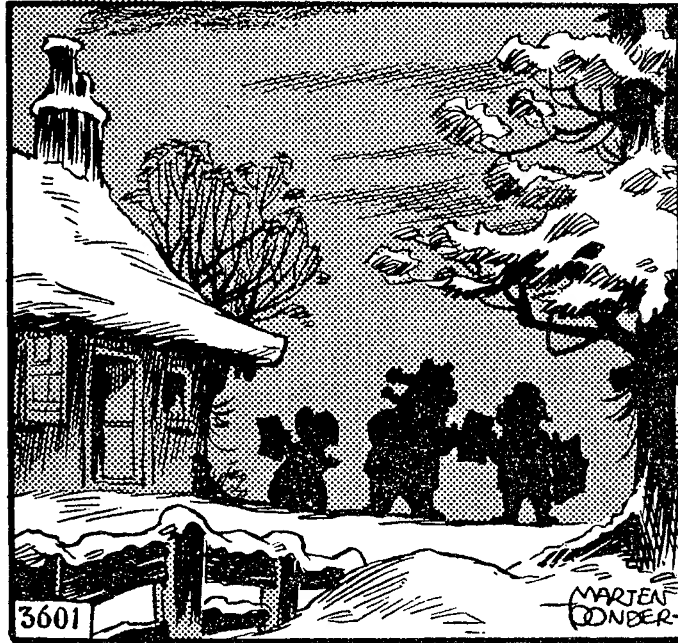

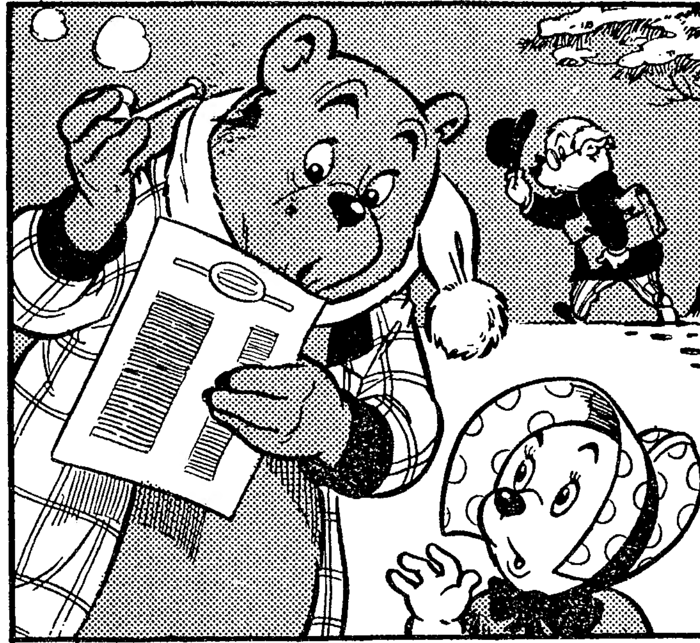

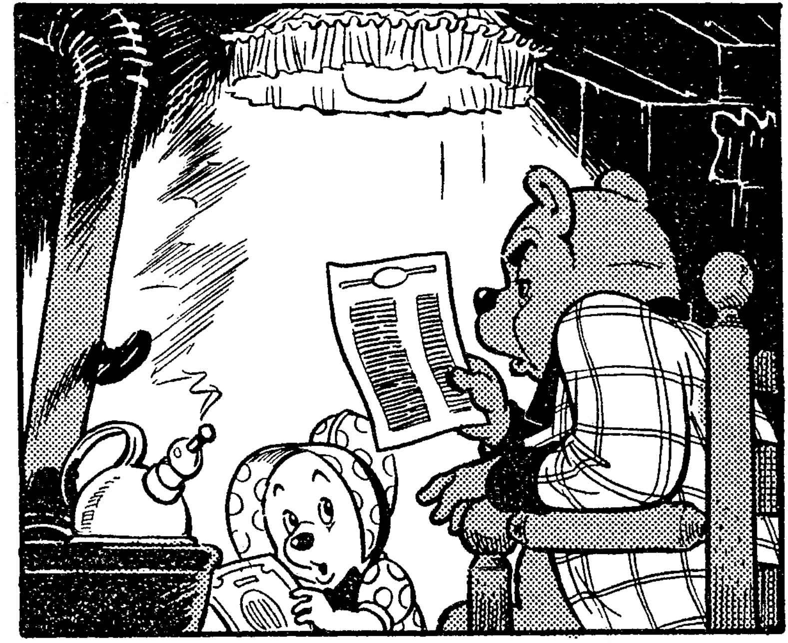
3600 Heer Bommel trad voorwaarts en mengde zich in het gesprek.
„Sta mij toe dat ik uw zaken waarneem", sprak hij, „Als heer en als Bommel kan ik niet toestaan, dat een weerloze vrouw ruw bejegend wordt door een ambtenaar. Wat is er aan de hand?"
Juffrouw Doddel ademde verlicht op.
„Fijn, dat je er bent, Ollie", zei ze. „Ik heb voor m'n spaarcentjes een goudmijn gekocht, zie je?"
„Een uitstekend idee", zei heer Ollie warm. „Precies wat ik zelf zou hebben gedaan. Altijd handig, zo'n goudmijn."
„Ahum", onderbrak de heer Dorknoper. „Deze goudmijn is geen cent waard, heer Bommel. De dame is beetgenomen."
„O", zei heer Bommel een beetje beteuterd. Doch toen trok hij zijn gelaat in een strenge plooi.
„Waar bemoeit u zich eigenlijk mee?", vroeg hij uit de hoogte. „Wat hebt u met de goudmijn van deze dame te maken?"
„Veel", hernam de ambtenaar eerste klasse. „Mejuffrouw Doddel is drie termijnen ten achter met haar belastingen. Die moet ze eerst betalen, zou ik zeggen."
„Het is wel droevig", zei heer Ollie. „De ambtenarij wil een oppassend burgeres dus zelfs een eenvoudig genoegen ontzeggen. Waar gaat het heen met dit land? Maar goed, sta me toe dat ik de belastingschuld van deze dame even voldoe. Voor mij speelt geld geen rol."
Zo sprekende overhandigde hij de ander een bundeltje banknoten. Het gelaat van de heer Dorknoper betrok.
„Het is prettig, dat geld voor u geen rol speelt", zei hij droogjes. „Ik heb hier namelijk een verrassing voor u."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

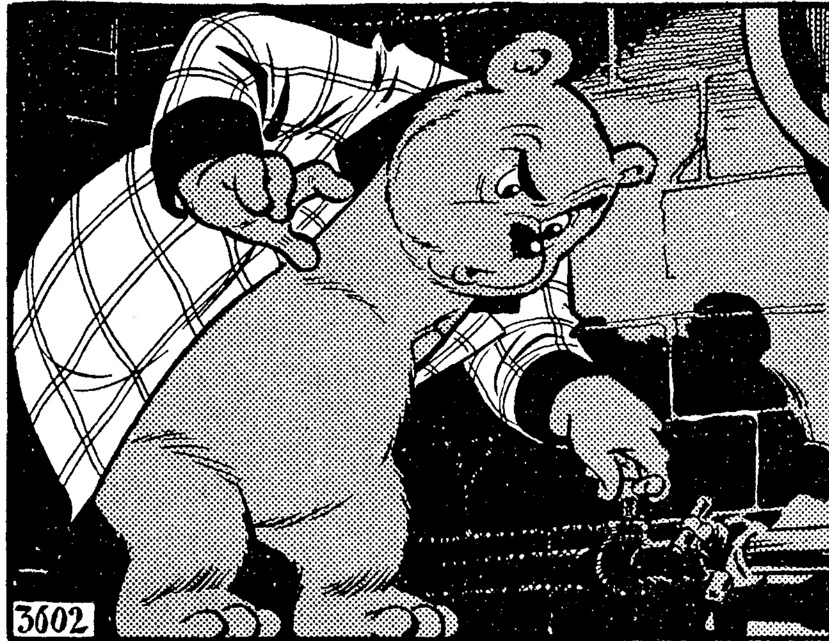

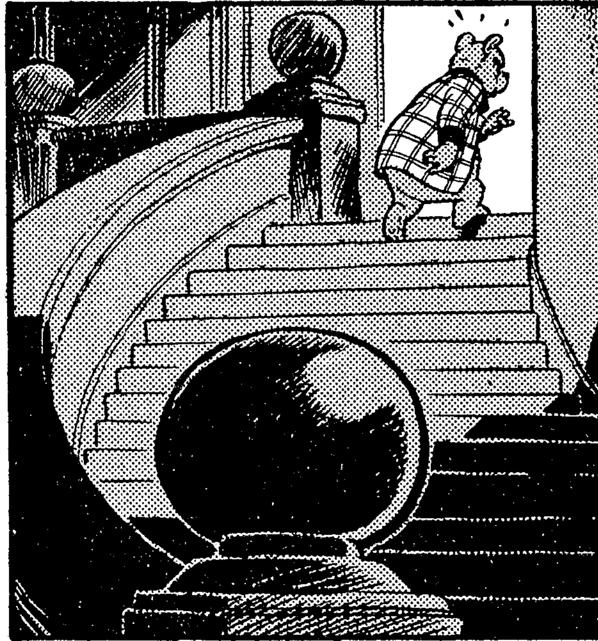

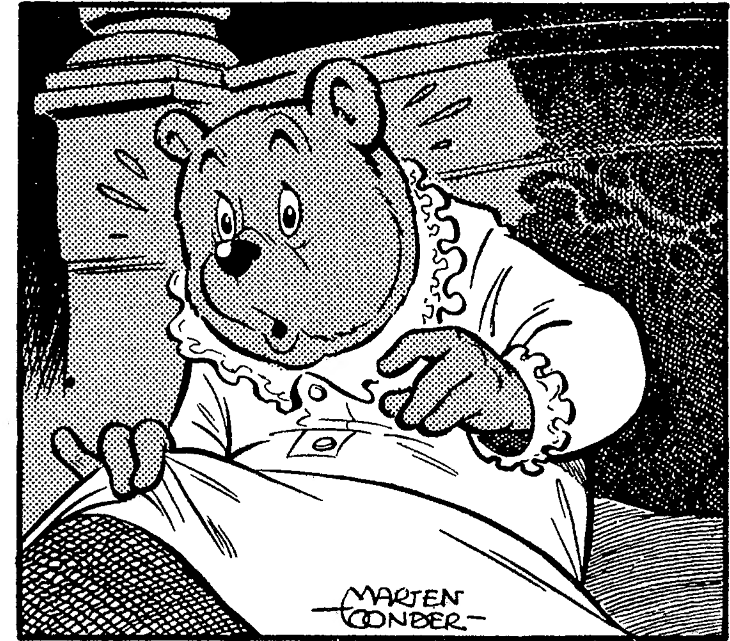
3601 „Het is prettig, dat u de belastingschulden van juffrouw Doddel betaalt", zei de heer Dorknoper droogjes. „Maar u kunt zich beter met uw eigen zaken bemoeien. Uw waterverbruik is veel te hoog."
„Wat is te hoog?", riep heer Ollie uit.
„U gebruikt te veel water", herhaalde de beambte geduldig. „Ongeveer zevenentwintig keer te veel, zou ik zeggen. Dat gaat u geld kosten, heer Bommel."
Zo sprekende trok hij een groot vel papier uit zijn tas.
„Alstublieft", zei hij, „een rekening van de gemeentelijke waterleiding; binnen een week te voldoen. Goede dag."
Hij lichtte de hoed en verliet met knerpende stappen het toneel. Zijn slachtoffers bleven verslagen achter.
„Wat akelig voor je, Ollie", zei juffrouw Doddel bezorgd. „Drink je zoveel? Of ga je zo vaak in het bad?"
„Ik eh... Ik drink nooit water", zei heer Bommel. „En ik vind het ongepast om met een dame over mijn baden te spreken. Maar vreemd is het. Ik moet dit eens met Joost bespreken."
„Je krijgt een kopje thee van me", stelde de buurvrouw vast. „Het was vreselijk lief van je om mijn belasting te betalen, Ollie. Je krijgt het terug, hoor. Zo gauw ik het goud uit mijn goudmijn ontvangen heb. Ik heb al een briefje geschreven, dat ze een kistje vol moeten sturen."
„Hm", zei heer Bommel. Hij liet zich moeilijk in een stoel zakken en wierp een wantrouwige blik op het eigendomsbewijs.
„Ik weet het niet", prevelde hij. „Zou Dorknoper gelijk hebben? Zou die mijn wel echt bestaan?"
„O, ja", zei juffrouw Doddel. „Die man aan de deur zei, dat de mijn wel het dubbele waard was van mijn spaarcentjes."
„Die man kan een bedrieger zijn", mompelde heer Ollie. „De wereld is vol slechtheid en zorgen, Doddeltje! Een raar watergebruik en een goudmijn, die misschien niet bestaat. Wat een ellende!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3602 Toen heer Ollie thuis kwam was het al laat. Het slot Bommelstein lag in diepe rust en de bediende Joost had zich reeds teruggetrokken voor de nacht. Heer Bommel daalde bekommerd de trappen naar de kelder af.

„Wat heeft men toch een zorgen, als heer zijnde", prevelde hij. „Eigenlijk zou men alles zelf moeten doen. Doddeltje koopt een goudmijn, die niet bestaat, en Joost knoeit hier maar met water, alsof het niets kost. Geld speelt voor ons Bommels geen rol, maar mijn goede vader zei altijd: 'Ollie, jongen, zorg dat je het niet weggooit, want dan gaat het wel een rol spelen, als je begrijpt wat ik bedoel.' Nu, daar houd ik mij aan. En daarom ga ik persoonlijk de hoofdkraan dichtdraaien. Geen verspilling in mijn huis."

Zo sprekende draaide hij krachtig de kraan dicht en beklom toen de trappen naar zijn slaapvertrek. Een weinig later zat hij onder de dekens en staarde zorgelijk voor zich uit.

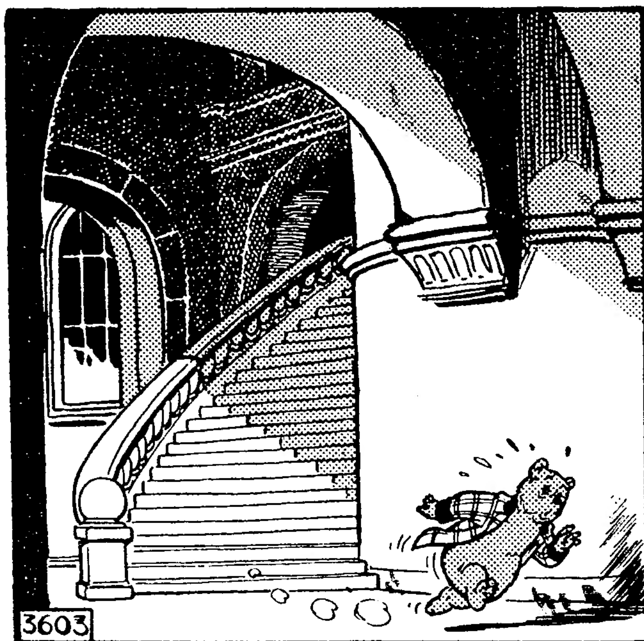
Want het was zijn bedoeling om een oplossing voor zijn buurvrouw te verzinnen. Hij kon een alleenstaande dame, die haar laatste spaarpenningen aan een schurkachtige zwerver gegeven had niet in de steek laten; dat is duidelijk.

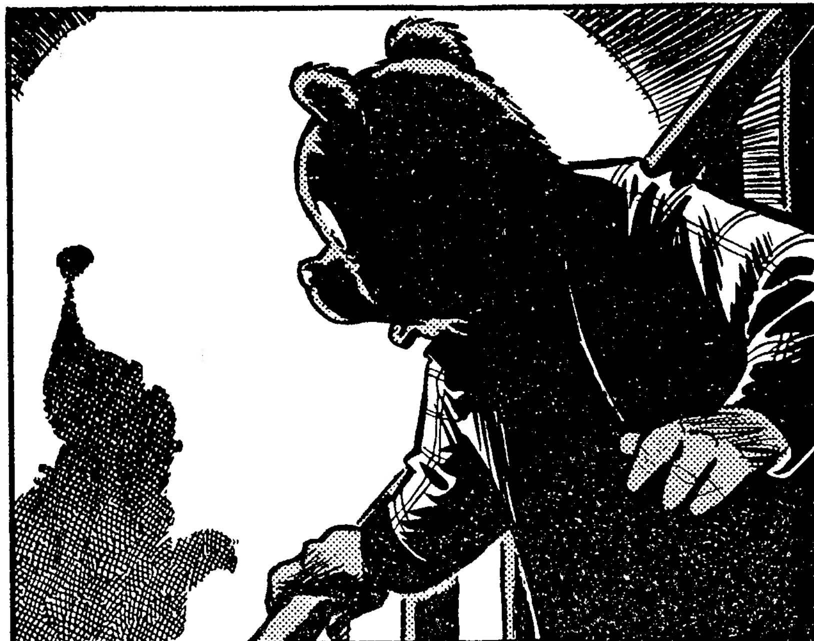
„Maar wat moet ik doen?", prevelde hij. „Ik kan toch geen goudmijn maken?"

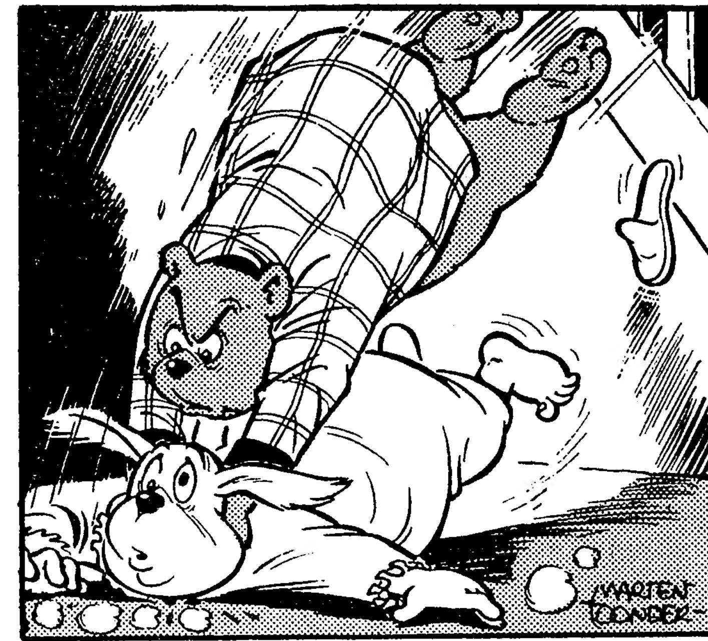
Op dat moment veerde hij op en keek met uitpuilende ogen rond. Want hij hoorde duidelijk het suizen van de waterleiding — en dat betekende, dat er ergens water moest lopen...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

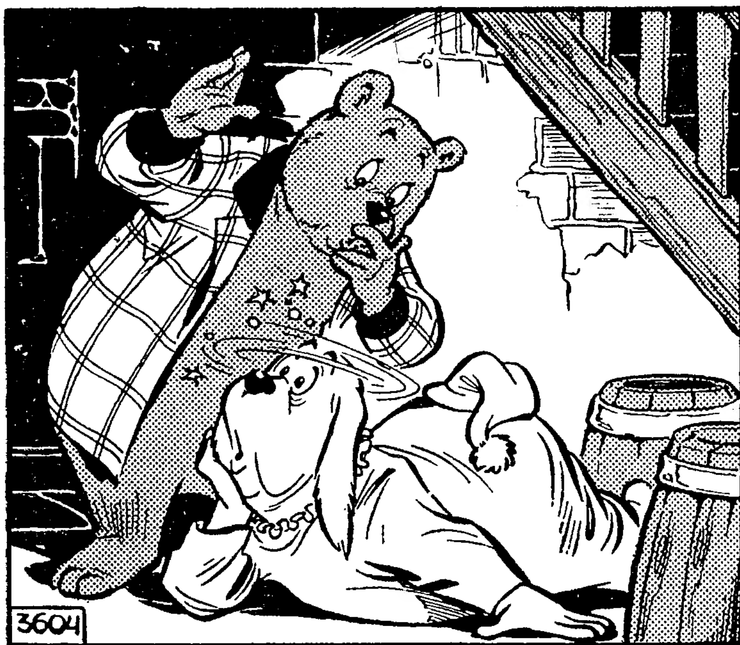

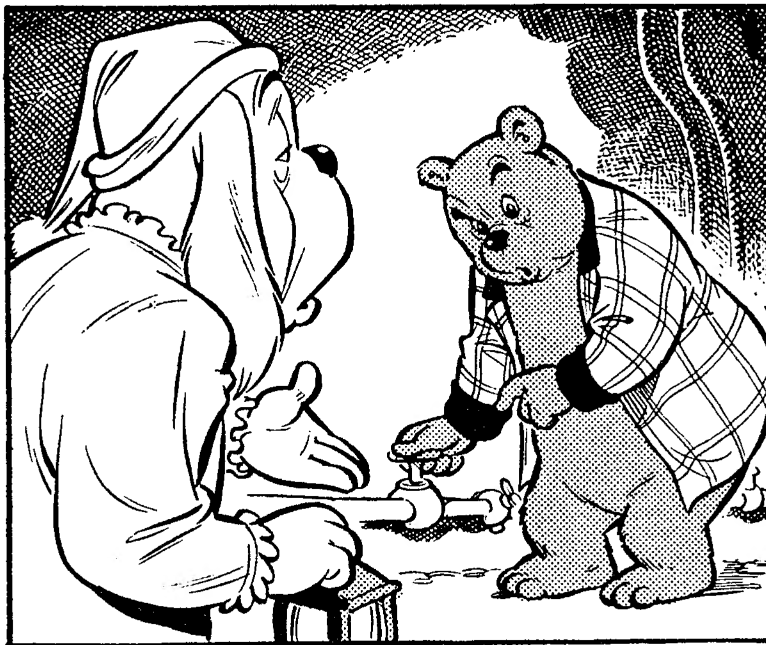
3603 „Dit gaat te ver", mompelde heer Bommel bleek. „Heb ik net de hoofdkraan dichtgedraaid tegen vorst en verspilling — en daar hoor ik duidelijk water lopen! Dat kan niet!"
Hij dacht enige ogenblikken na; toen sprong hij zijn bed uit en trok met bevende handen zijn jas aan.
„Hier moet ik paal en perk aan stellen", zo prevelde hij. „Men floddert en plast maar raak en ik moet de rekening betalen. Geld speelt hier geen rol, denkt men natuurlijk en daarom spoelt men maar aan. Maar ik zal ze leren!"
Zo sprekende snelde hij de verstilde trappen af en opende de deur naar de kelder. Boven aan de trap die in de diepte voerde, hield hij zijn vaart echter plotseling in. Een schuifelend geluid had zijn oor getroffen en nu werd hij ook een lichtschijnsel gewaar, dat zich dansend door het verwulft bewoog.
„Ahum", hernam heer Ollie met onzekere stem, „het is t-toch n-niet gewoon! W-wie is die men; als iemand begrijpt wat ik bedoel?"

Op dat moment verscheen er een witte gedaante in de lichtkring. De dappere heer van Bommelstein verloor nu zijn bezinning en ook zijn evenwicht. Hij dook met een ijle kreet over de leuning, zodat hij bovenop de bleke figuur terecht kwam. Deze schrok vreselijk en met een gil die galmend door de vochtige wanden weerkaatst werd stortte hij ter aarde...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3604 Heer Bommel krabbelde moeilijk overeind en staarde verbleekt naar de witte gedaante die daar voor hem op de grond lag. In het vage licht van de gevallen lantaren herkende hij de trekken van zijn trouwe bediende.

„Joost!", riep heer Ollie uit. „Wat doe jij bij nacht en ontij in de kelder?"

De knecht sloeg de ogen op en ging zitten.

„Ik meende slechts mijn plicht te doen, heer Olivier", sprak hij met zwakke stem. „Ik meende geluiden in deze kelder te horen en toen stond ik op, met uw welnemen. Ik wilde kijken of er onraad was."

„Juist", hernam heer Bommel. Hij had nu zijn gewone kalmte geheel herwonnen en met een scherpe blik doorzocht hij het gewelf.

„De hoofdkraan is weer open", stelde hij vast met koele stem. „Waarom heb je dat gedaan, Joost?"

„Dat heb ik niet gedaan", zei de bediende. „Waarom zou ik op dit onzalige uur de hoofdkraan openen? Ik was mij alvorens naar bed te gaan, wanneer ik zo vrij mag wezen."

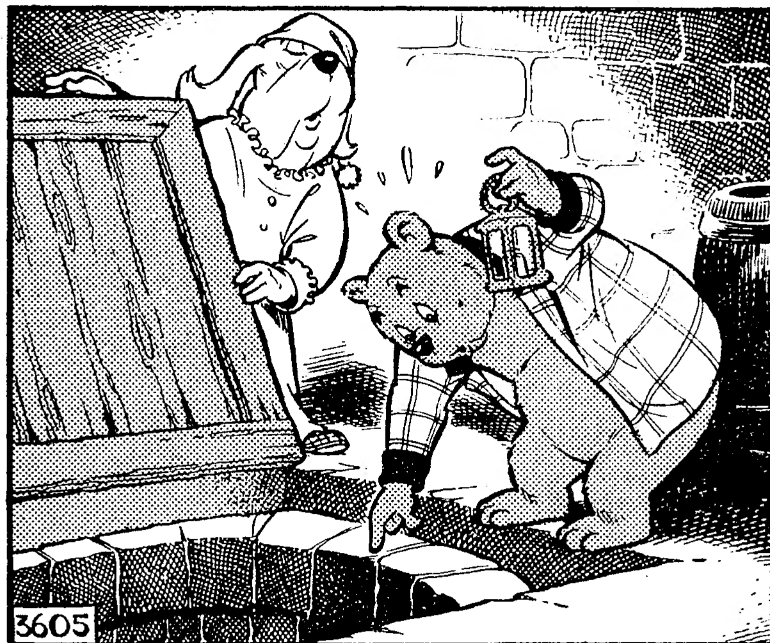
„Zo", zei heer Ollie, de kraan met forse bewegingen dichtdraaiend. „Maar wie heeft het dan wèl gedaan? Dit huis is geheel verlaten. Behalve wij tweeën is er niemand..."

„Sstt!", fluisterde Joost. Hij was neergeknield bij een luik in de vloer en wees nu met een trillende wijsvinger naar beneden.

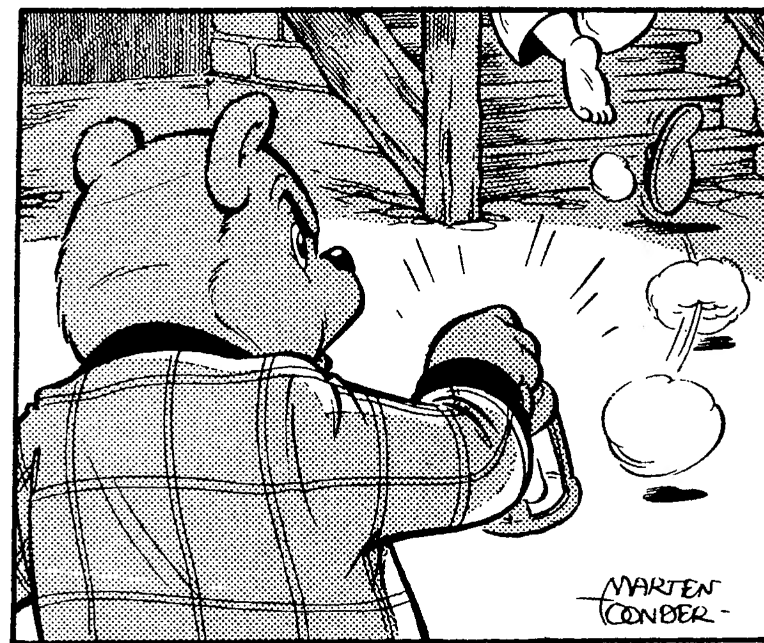
„Hieronder hoorde ik water stromen", lispelde hij. „En het was net of ik praten hoorde."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

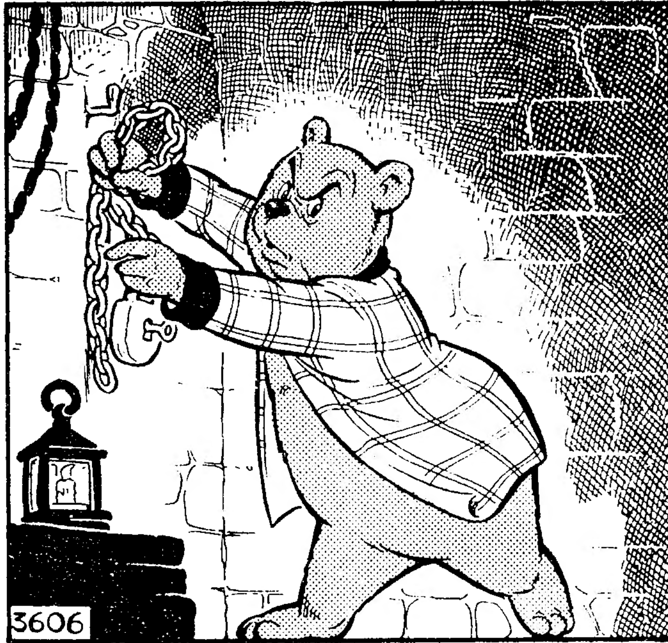

3605 „Juist", zei heer Bommel. „Een luik; heel gewoon. Daar beneden zal de waterleidingbuis lopen — en waarschijnlijk is er een lek. Dat is dan natuurlijk de reden van ons buitensporig waterverbruik."
„Maar ik hoorde plassen", wierp Joost tegen. „Geen regelmatig geklater, als ik me zo mag uitdrukken, maar meer een wanordelijk gesop."
„Voor alle dingen is een nuchtere verklaring", zei heer Ollie. „Dat zei mijn goede vader altoos en daar houd ik mij aan. Kijk maar."
Zo sprekende opende hij het luik en wierp een blik naar beneden.
„Een put", hernam hij. „Een diepe put. En daar helemaal onderaan zie ik een vochtige glinstering. Nu ik de hoofdkraan weer heb dichtgedraaid is het water bezig weg te zakken..."
„Water is bezig weg te zakken", murmelde een stem uit de diepte. Joost slaakte een kreet, doch heer Bommel schudde kalmerend het hoofd.
„Een echoput natuurlijk", verklaarde hij, „heel gewoon."
Maar de trouwe bediende was achter hem opgesprongen en staarde verwilderd naar een kleine gedaante, die hem haastig passeerde.

„Ik zal het bewijzen", vervolgde heer Bommel. „Luister goed!" Hij boog zich dieper over de put en riep met heldere stem: „Joehoe! Wie is daar?"
Even bleef het stil; toen riep de put hol terug: „Joehoe! Ik ben het!"
„Zie je wel?", vroeg heer Ollie tevreden. „Een echoput, net als ik zei",
Toen merkte hij, dat Joost met grote snelheid de kelder uitrende. Doch voordat hij tijd had om zijn misnoegen hierover te uiten begon er plotseling water in de put te stromen...

TOM POES en de dankputters

Door Marten Toonder

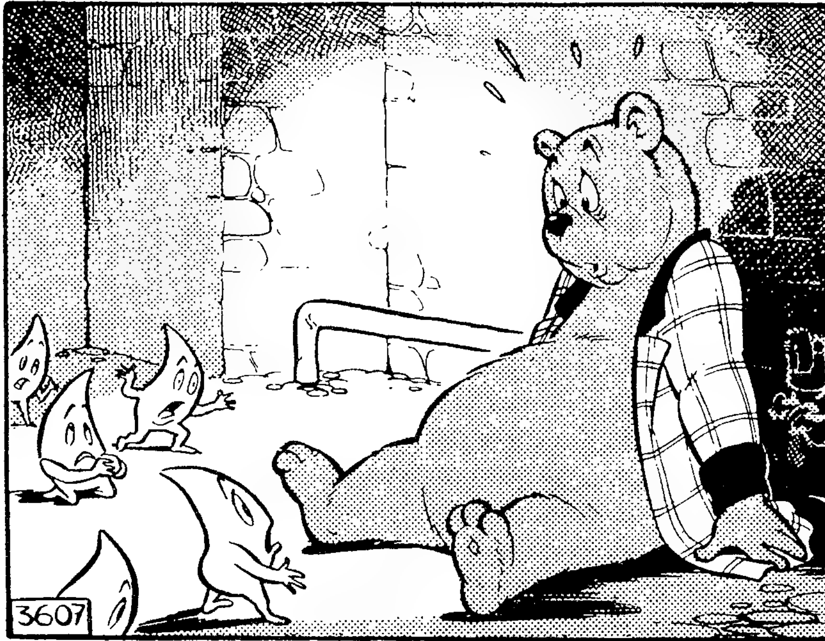

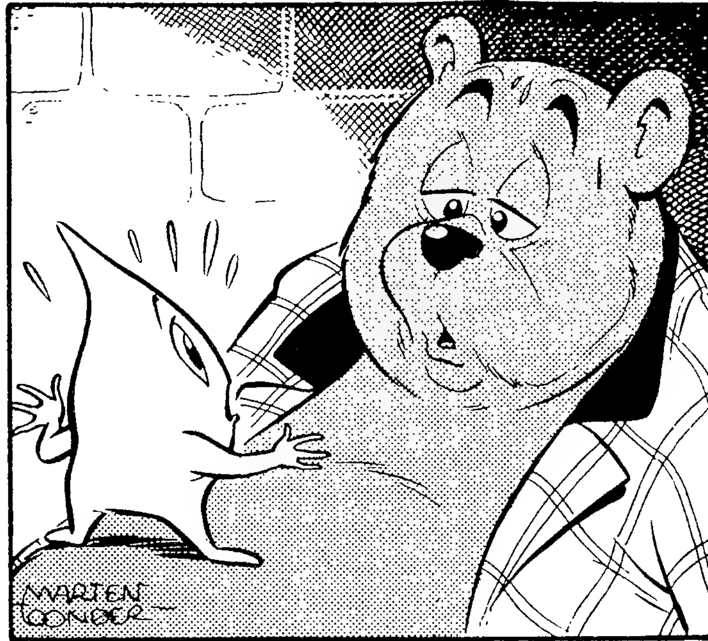

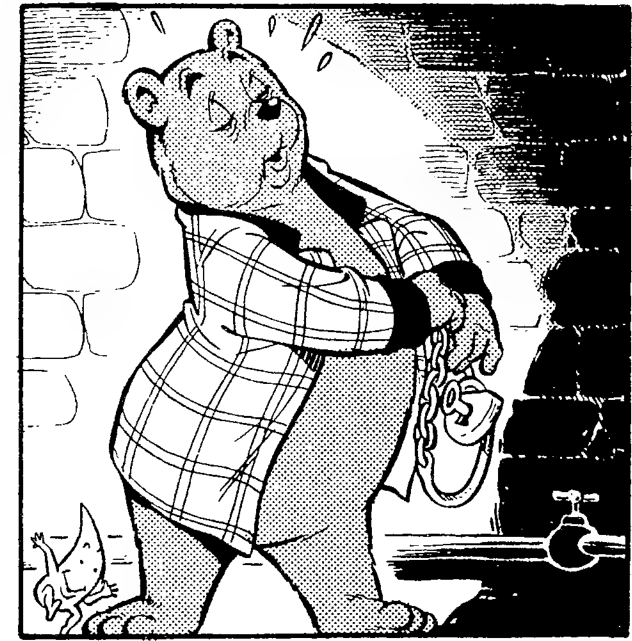
3606 Heer Bommel keek de ijlings wegsnellende bediende toornig na. Achter hem spoelde het water klaterend in de oude put — en dat maakte hem nog bozer.
,,Wat die Joost bezielt begrijp ik niet'', mompelde hij. ,,Niet alleen dat hij wegloopt terwijl ik hem iets leerzaams uitleg, maar bovendien draait hij in het voorbijgaan de hoofdkraan weer open! Het is brutaal! Ik zal een einde maken aan zijn abnormaal geflodder; watermisbruik kan ik in dit huis niet toestaan!''
Zo sprekende nam hij een hangslot, dat met een ketting aan de muur hing en bevestigde dat aan de kraan.
,,Ziezo'', hernam hij, terwijl hij het slot met een roestig geknars sloot; ,,nu is het een knap iemand, die nog water kan tappen in dit kasteel. Ik heb de sleutel — en van nu af aan wordt er alleen nog maar getapt met mijn goedvinden. Zo hoort het.''
Met een tevreden glimlach borg hij de sleutel in zijn zak en keerde zich om. Doch toen verstarde hij. Zijn adem stokte en met verglaasde blikken staarde hij naar een groepje eigenaardige figuurtjes dat in een halve cirkel om hem heen dromde.
,,H-help!'', stamelde hij met droge lippen. ,,D-dit k-kan n-niet!''
,,Dit kan niet!'', riepen de vreemde mannekes met holle stemmen. En uit de open put klonk een droevig geroep: ,,Kan niet! Kan niet! Alles wordt droog!''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3607 Heer Bommel staarde enige tijd verglaasd naar de vreemde figuurtjes die hem omringden. Toen overmande de aandoening hem — en met een ijle zucht zakte hij op de kille keldervloer. Vaag drong een gepraat van vele ijle stemmetjes tot hem door.

„Droog!", riepen de stemmen, „alles wordt droog! De grote, droge heer moet de waterader openen!"

Met een geweldige wilsinspanning dwong heer Ollie zich tot kalmte. Hij kwam wat overeind en blikte rond.

„W-wat betekent dit?", vroeg hij met zwakke stem. „W-wie is daar? W-wie zijn jullie, bedoel ik, als iemand begrijpt wat ik bedoel?"

Even heerste er stilte. Toen klom een van de ventjes op heer Ollies romp en trad voorwaarts.

„Wij zijn putters", sprak hij. „En wij smeken de grote, droge heer om het ijzerslot van de waterleiding open te maken. Anders valt onze put droog en dan moeten wij allen sterven."

Een luid geweeklaag steeg op, zodat heer Bommels gemoed week werd.

„Dat is zielig", prevelde hij, een brok wegslikkend. „Dus daarom is mijn watergebruik zo hoog; omdat jullie water voor je put aftappen! Ik begrijp het. Nu ja, dan maar een hoge waterrekening; voor een heer van mijn stand speelt geld tenslotte geen rol. Het gaat hier om putterlevens!"

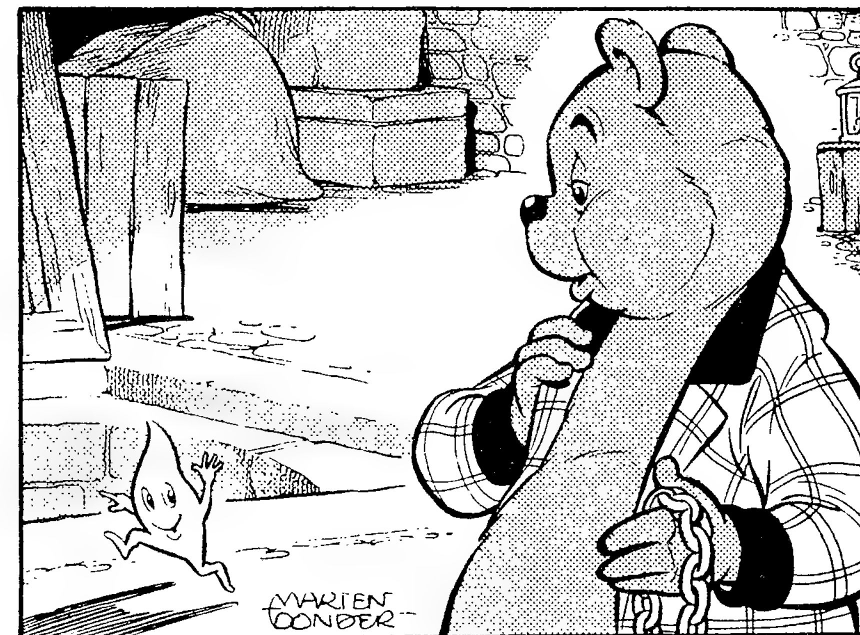
Zo sprekende stond hij op, maakte het hangslot los en draaide de hoofdkraan open, zodat het water weer klaterend in de put begon te stromen.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3608 Toen het water weer begon te stromen snelde de gehele groep puttertjes in een rij naar het luik en verdween roepend en juichend in de put. Eén bleef echter achter.

„Onze dank", sprak hij, „is onuitputtelijk. Wij putters ontmoeten zo zelden iemand die begrip voor onze noden heeft."

„Och", zei heer Ollie een beetje verlegen, „wij heren zien de dingen ruim en wij kijken niet op geld wanneer het om levens gaat."

„Wat mooi is dat", riep het ventje uit. „Wij verblijven voor altijd uw dankputters. En als wij u soms kunnen helpen hoeft u het maar te zeggen. Wij zijn tot wederdienst bereid."

„Heel aardig", zei heer Bommel. „Dank u wel."

„Geen dank, geen dank!", riep de dankputter haastig. „Als u ons nodig hebt hoeft u alleen maar een waterrijke put opzoeken en 'drip, drip, drip' zeggen."

„Ik zal het onthouden", zei heer Ollie glimlachend. „Al zou ik niet weten hoe zo'n klein iemand een Bommel zou kunnen helpen. Nee, om dank gaat het mij niet; ik doe iemand graag een genoegen. Het enige wat mij tegenstaat is die hoge rekening van de waterleiding."

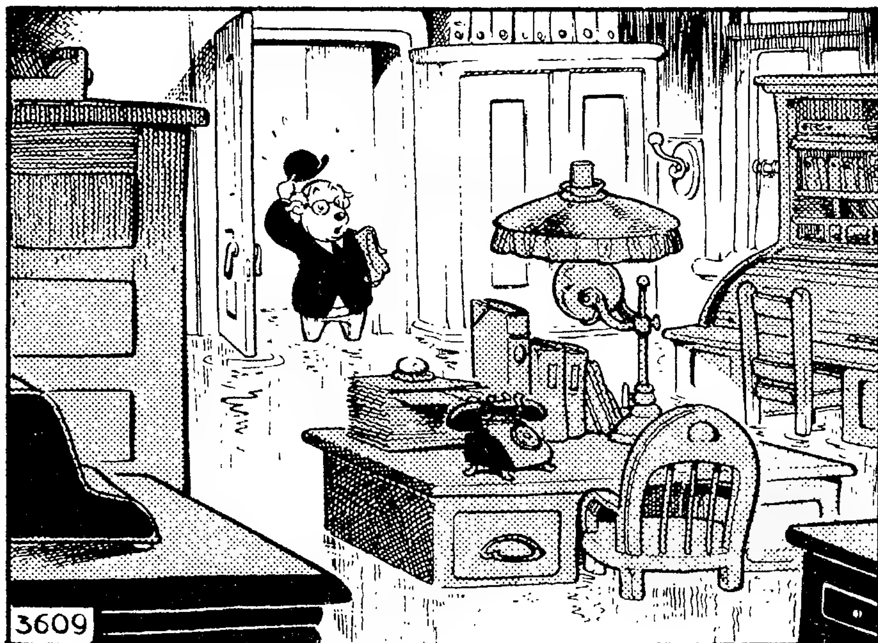
„Welke rekening?", vroeg de putter oplettend.

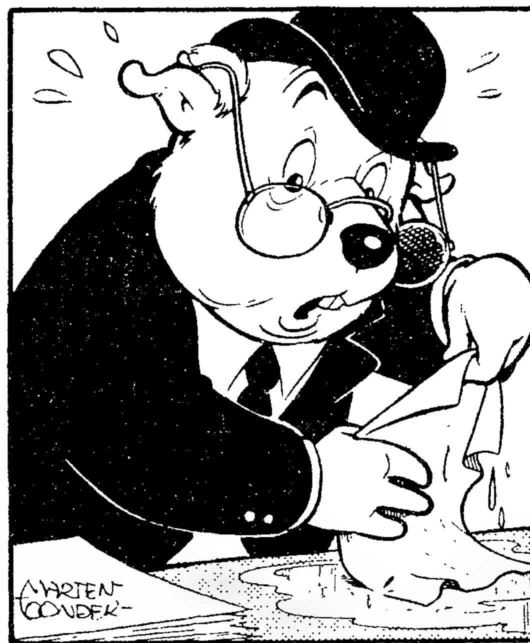
Heer Ollie legde in korte woorden uit, wat de ambtenaar Dorknoper hem gezegd had. Hij was nauwelijks uitgesproken toen het ventje reeds naar de put rende.

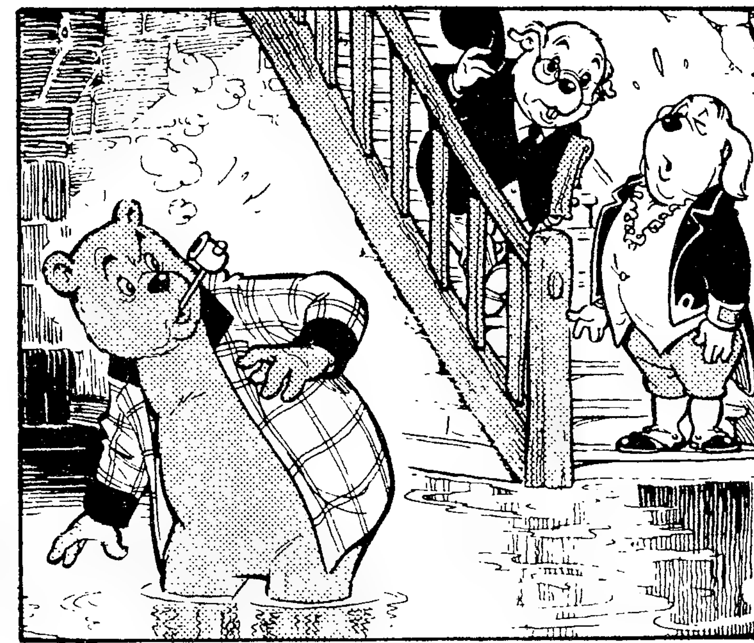
„Het komt in orde", riep het nog. „De dank van ons, dankputters, is onuitputtelijk."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

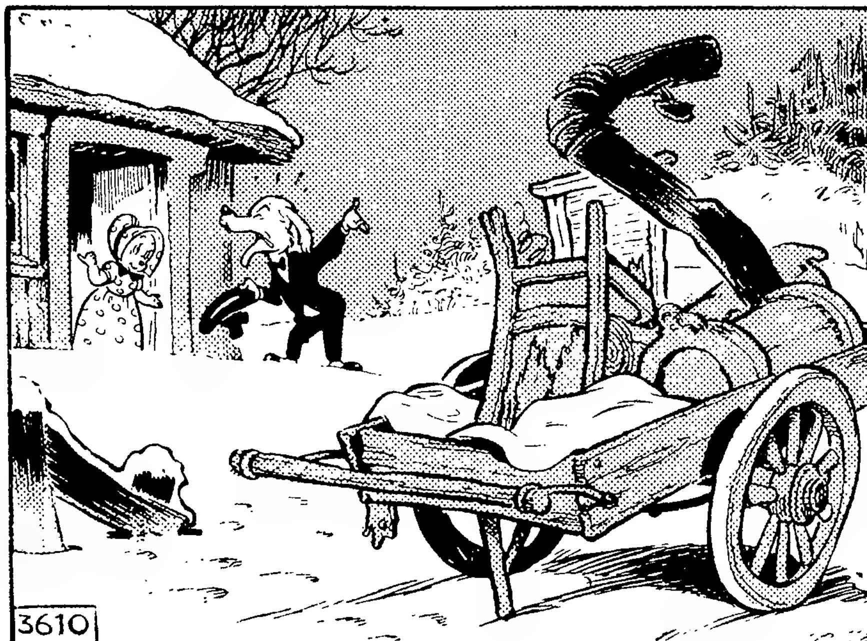

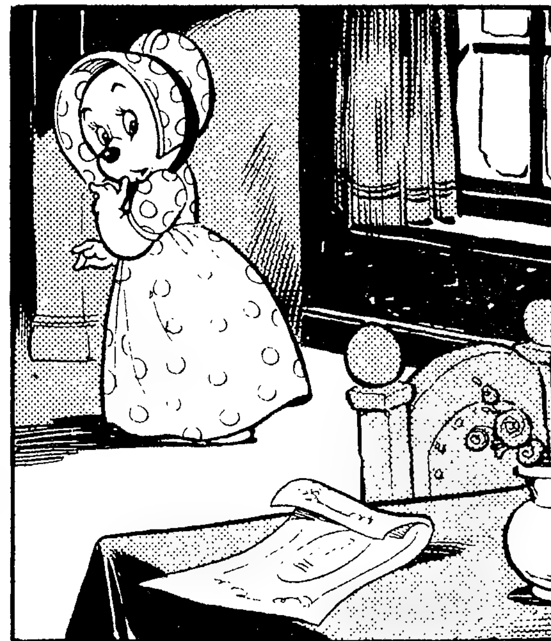
3609 Toen de heer Dorknoper de volgende morgen zijn bureau betrad bleef hij getroffen in de deuropening staan. In plaats van de met inktvlekken bemorste vloer ontwaarde hij een watervlak, waarin het vreugdeloze meubilair zich helder weerspiegelde.
„Lieve deugd!", mompelde de hooggeplaatste klerk ontdaan. „Er moet een buis gesprongen zijn. Door de vorst, wed ik. Hetgeen vreemd is, want het heeft in het geheel niet gevroren vannacht. Maar schadelijk is het zeker, want mijn papieren en dossiers zijn hoogst gevoelig voor water."

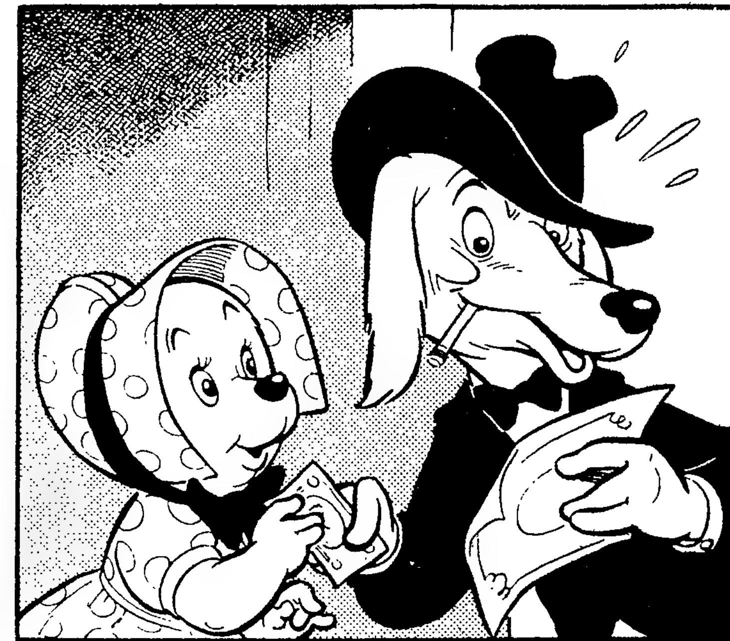
Hij naderde plassend zijn tafel en nu zag hij op het blad een druipnatte missive van het gemeentelijk waterleidingbedrijf liggen. Met stijgende verbijstering nam hij het papier door en daarop begaf hij zich soppend naar Bommelstein. Want men mag van deze ambtenaar zeggen wat men wil; hij kent zijn plaats en heeft een stipte plichtsbetrachting.
Toen Joost hem bij heer Bommel aandiende, bevond de kasteelheer zich juist in de kelder. Hij stond kniediep in het water en hij keek gestoord op.
„Zeker ook een buis gesprongen?", vroeg de heer Dorknoper deelnemend. „Onaangenaam, niet waar? En zo schadelijk!"
„Komt u nu alweer voor die rekening?", riep heer Ollie gehinderd. „Ik zal hem heus wel betalen hoor! Ik heb het er voor over, want ik ben een liefhebber van vochtigheid. Droogte is gevaarlijk, want die kost levens! Eh . . . putterlevens, als u begrijpt wat ik bedoel."
„O juist", hernam de beambte bevreemd. „Maar daar gaat het nu niet om, meneer Bommel. Er is een vreselijke vergissing begaan, die ik kom rechtzetten."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3610 Diezelfde ochtend naderde een bouwvallige handkar het huisje van juffrouw Doddel. Het voertuig werd voortbewogen door H. Hieper, een zakenman, die betere tijden gekend had. De voormalige filmmagnaat moest nu in zijn onderhoud voorzien door een kwijnende handel in lompen — en hij deed dat met grote tegenzin. Want och, er wordt in stilte zoveel geleden in de wereld van geld en handel.
Lusteloos belde hij aan om te informeren of er nog iets op te ruimen viel.

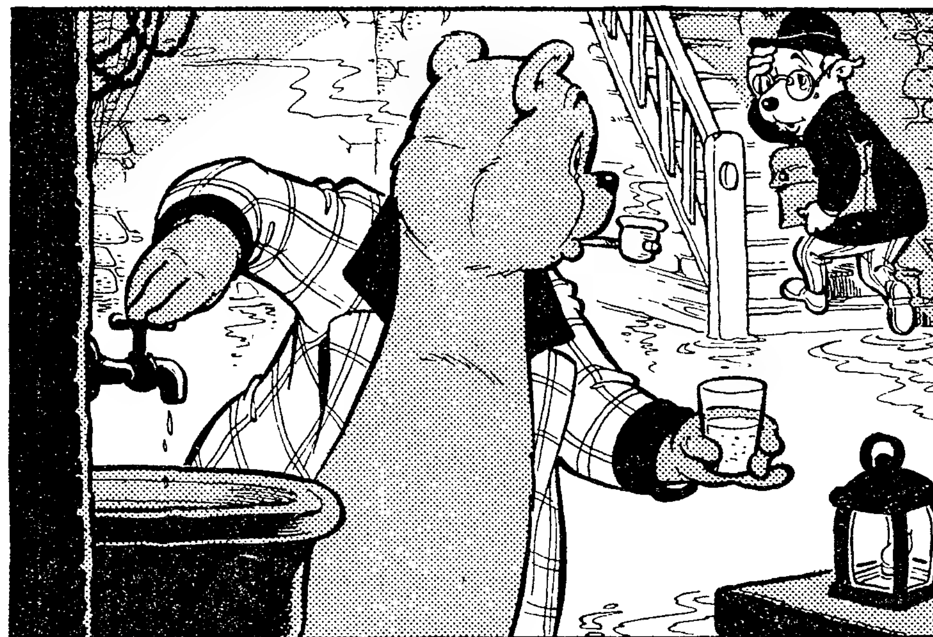
Nu weten de oplettende lezertjes wel, dat juffrouw Doddel een gevoelig hart heeft. Ze kon er dan ook niet toe komen om de tobber met lege handen van de deur te sturen. Zoekend stapte ze haar kamertje weer in en keek rond. En toen viel haar blik op het eigendomsbewijs van de goudmijn, dat vergeten op de tafel lag.

„Zal ik hem dat geven?", vroeg ze zich af. „Die meneer van de belastingen zegt, dat het niets waard is — en zelfs Ollie, die toch alles weet, zag er niet veel in. Misschien, dat zo'n lorrenman er nog wat aan heeft."
Doch ook de heer Hieper achtte de waarde van het papier gering.
„Het is niet meer waard, dan het papier waar het op gedrukt is", meende hij. „Daar bent u ingelopen, juffrouw. Zonde van uw centen!"
„Maar het heeft héél duur gekost!", zei juffrouw Doddel droevig. „Al m'n spaarcentjes."
„Nou, kom, ik ben ook de kwaadste niet", sprak Hieper na enig nadenken. „Ik geef er een florijn voor, dan bent u er af."
Zo sprekende frommelde hij een banknootje uit zijn broekzak en ruilde dat tegen het document.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

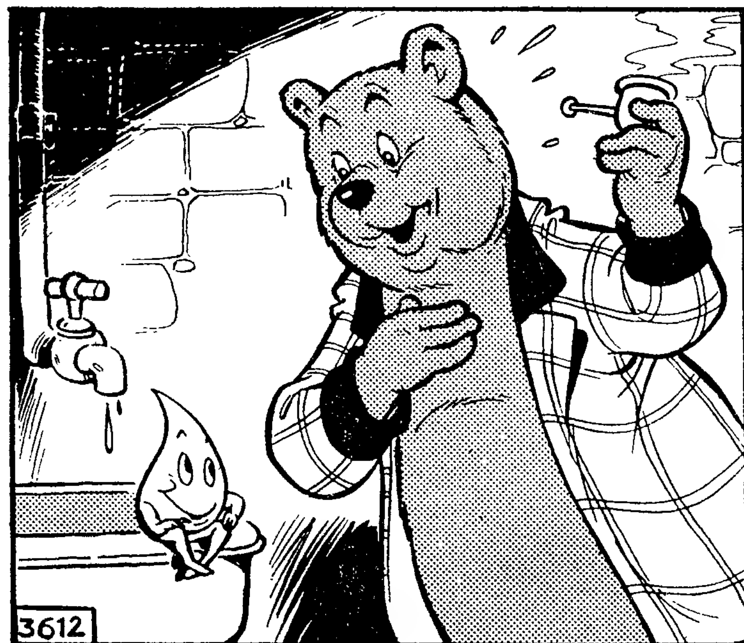

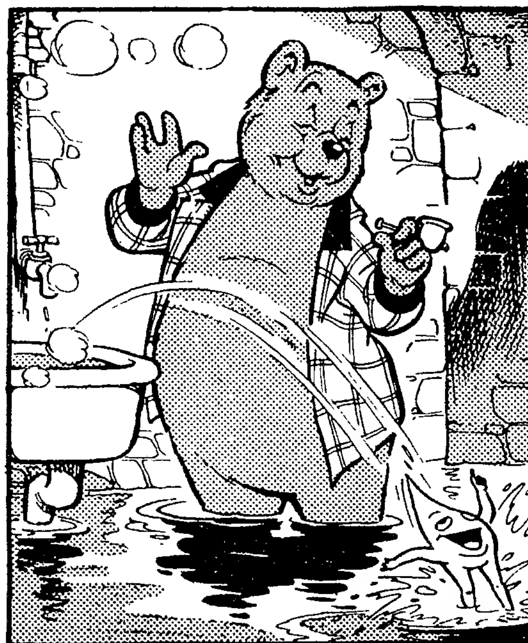
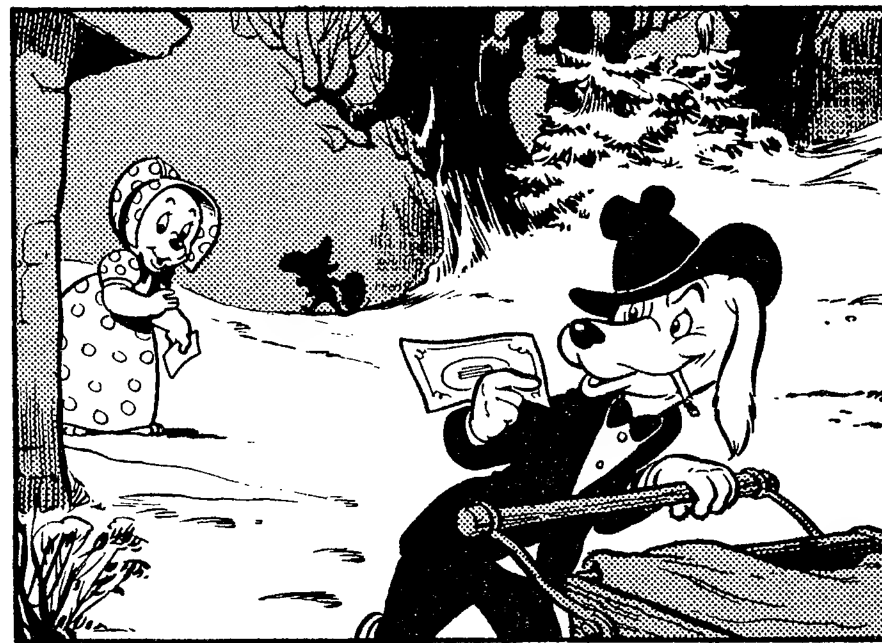

3611 Inmiddels was de heer Dorknoper afgedaald in het water, dat de keldervloer bedekte.
„Er is een ambtelijke vergissing begaan", sprak hij bekommerd. „Tenslotte zijn wij, ambtenaren, ook niet geheel onfeilbaar. Een kleine misrekening is gauw gemaakt, dat zult u toch willen begrijpen, nietwaar?"
„Het mag niet voorkomen", zei heer Bommel streng. „Maar over welke vergissing hebt u het eigenlijk?"
„Over de waterleidingrekening", hernam de ambtenaar met haperende stem. „Die is inderdaad te hoog — en dat niet alleen; u hebt zelfs een aanzienlijk bedrag te vorderen van het gemeentelijk leidingbedrijf. Een ernstige fout, heer Bommel. Ik bied u namens de overheid excuses aan . . ."
Het gelaat van de anders zo zekere beambte trok zenuwachtig en er kwamen rode vlekjes op zijn konen.
Heer Ollie trok bij.
„Nu, goed", sprak hij breed. „Laat het niet weer voorkomen, want dan zoek ik een andere leverancier. Maar nu praten we er niet meer over. Wilt u een glaasje water?"
Dit sloeg de heer Dorknoper echter kokhalzend af; hij waadde naar de trap en ging soppend heen. Heer Bommel keek hem peinzend na en langzaam verscheen er een glimlach om zijn mondhoeken.
„Aardig", prevelde hij. „Dat is natuurlijk het werk van de dankputtertjes. Knap hoor! Maar dan kunnen ze misschien ook helpen met de goudmijn van juffrouw Doddel, als iemand begrijpt wat ik bedoel. Wat moest ik ook zeggen als ik ze wilde roepen? Drip, drip, drip, geloof ik."
Nauwelijks had hij deze woorden gesproken of er verscheen een klein figuurtje in de wasbak.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

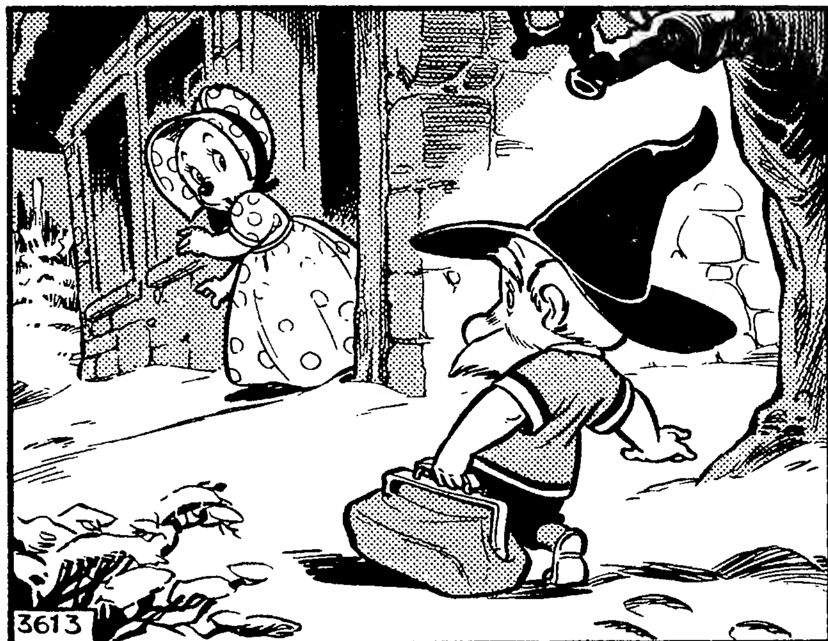

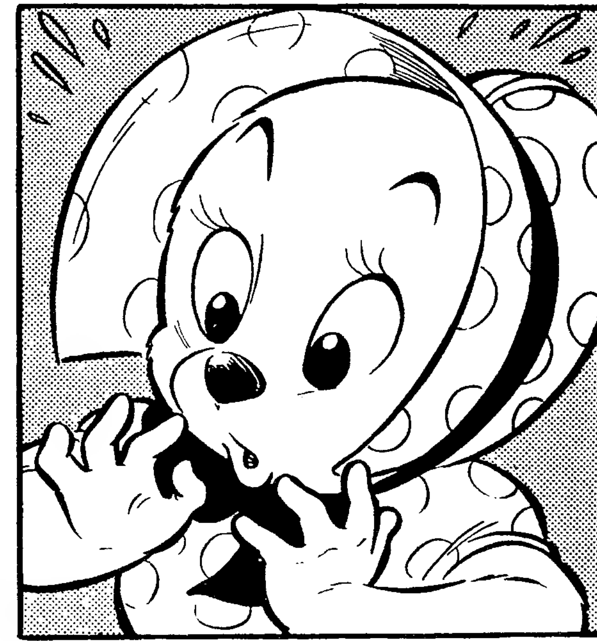
3612 „Heeft de grote droge heer geroepen?", vroeg het dankputtertje. „Zijn er wensen? Gaarne tot uw dienst; onze dank is onuitputtelijk."
„Dat is mooi", zei heer Bommel hartelijk, „want ik heb nog een klein verzoek. Een buurvrouw van mij heeft de goudmijn Dorado gekocht — en nu zou ik het zo aardig vinden wanneer ze daar echt goud uit kreeg."
„Een goudmijn", herhaalde het puttertje peinzend. „Dat is niet eenvoudig, want goud valt buiten het eigenlijke putterwerk. Maar misschien kan ik een relatie inschakelen."
„Een goed idee", prees heer Ollie. „Ik wil geen misbruik van uw dankbaarheid maken, maar dit is een bijzonder geval. Doddeltje is een erg aardig iemand, als u begrijpt wat ik bedoel. En ik . . ."
Toen merkte hij, dat het ventje reeds verdwenen was.
In de buurt van de oude put stegen er wat belletjes uit het water omhoog en een borrelend stemmetje riep uit de diepte: „Het komt in orde!"
„Nu, daar ben ik benieuwd naar", prevelde heer Bommel. Hij waadde naar de trap om zich te gaan verdrogen — en daar laten we hem maar bij.
Juffrouw Doddel had intussen de morsige banknoot aangenomen en het eigendomsbewijs van de mijn aan Hiep Hieper overhandigd.
„Wat gaat u er nu mee doen?", vroeg ze.
„Ik weet het nog niet", zei Hieper. „Het is niets waard, maar het is mooi gedrukt. Misschien laat ik het inlijsten; als een herinnering!"
Hij groette en haastte zich toen heen met zijn voddenwagen. De buurvrouw keek hem geroerd na — en daardoor zag ze niet dat er van de andere zijde een vreemdeling naderde.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3613 Juffrouw Doddel wilde net de deur sluiten, toen er een vreemdeling nadertrad. Het was een bejaard mannetje van gering postuur, dat een zware koffer voortzeulde.

,,Ben ik hier terecht bij mejoffer Doddel?'', vroeg hij met knarsende stem.

,,Jazeker!'', zei het vrouwtje vriendelijk.

,,Mijn naam is Kornknakker'', zei het ventje. ,,Ik kom van de goudmijn Dorado. Bent u de joffer, die om goud geschreven heeft?''

,,J-ja'', zei ze. ,,Ik had die mijn gekocht, ziet u? En toen leek het mij aardig om wat goud te hebben. Want ik heb mijn laatste spaarcentjes voor het papier van die mijn gegeven. En daarom schreef ik toen om wat goud. Maar nu heb ik . . .''

,,Goed, goed'', zei het mannetje kort. ,,Hier is het.'' En met deze woorden opende hij het valiesje, dat tot aan de rand met goudklompjes gevuld bleek te zijn. Er viel een diepe stilte, die tenslotte verbroken werd door de vreemdeling.

,,Nou, is het niet goed?'', vroeg hij knorrig. ,,Het is goed spul, hoor. En het is voor u. Als u mij nu even uw eigendomsbewijs laat zien, kan ik deze zaak afhandelen.''

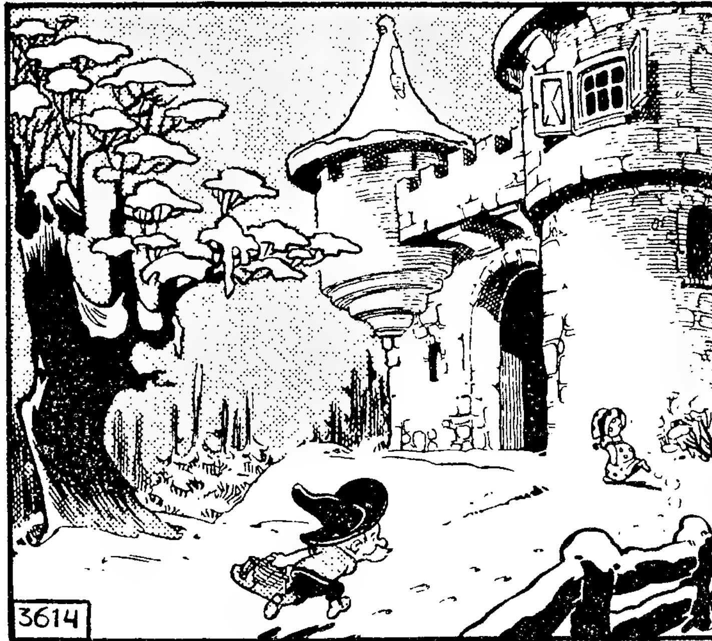
Juffrouw Doddel vond met moeite haar spraak terug.

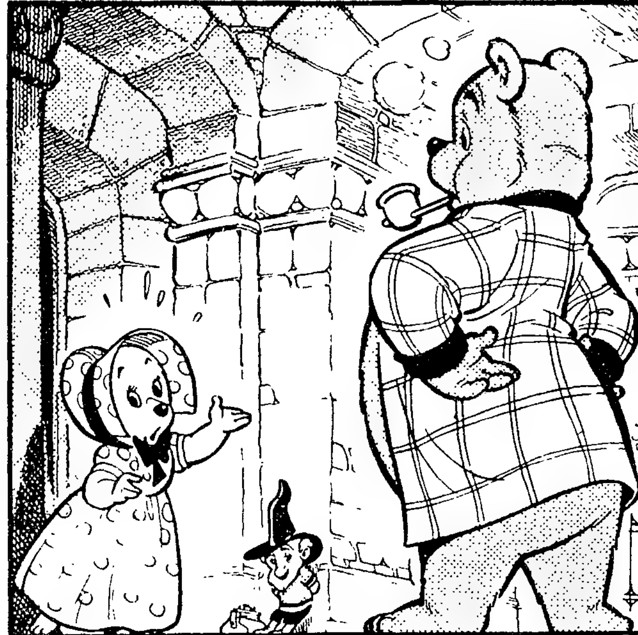
,,Ach, wat is dat nu naar'', riep ze ontsteld. ,,Ik dacht, dat die mijn niet echt was. Iedereen zei, dat ik was beetgenomen — en toen heb ik dat papier weggedaan. Wat moet ik nu doen?''

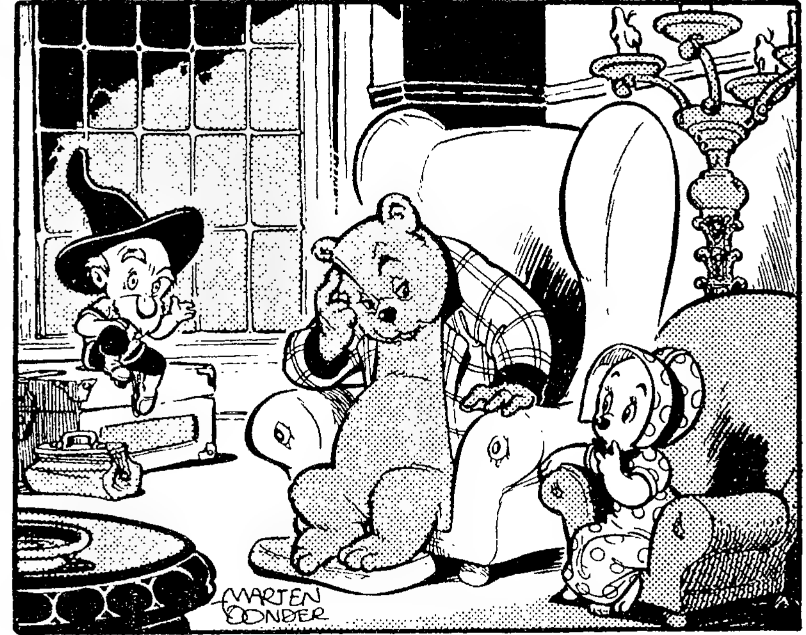
,,Zien het terug te krijgen'', gromde Kornknakker, het koffertje dichtknippend. ,,Geen papier, geen goud; dat spreekt.''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

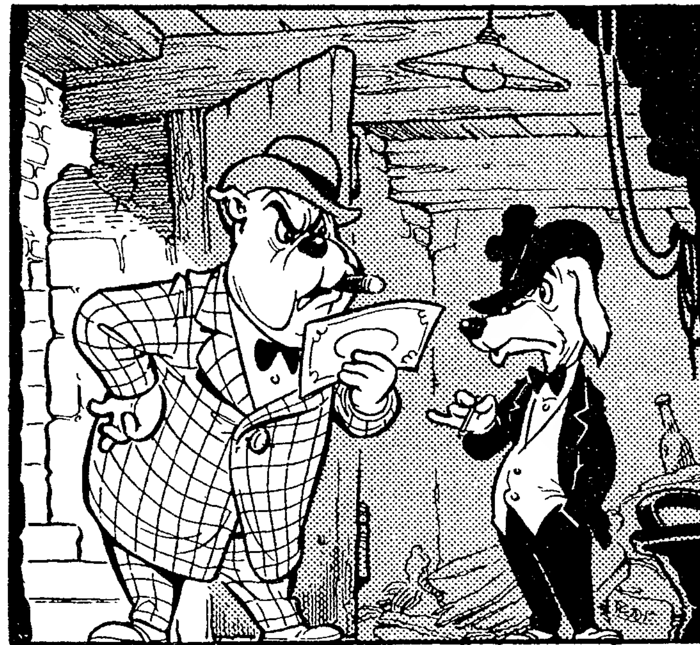
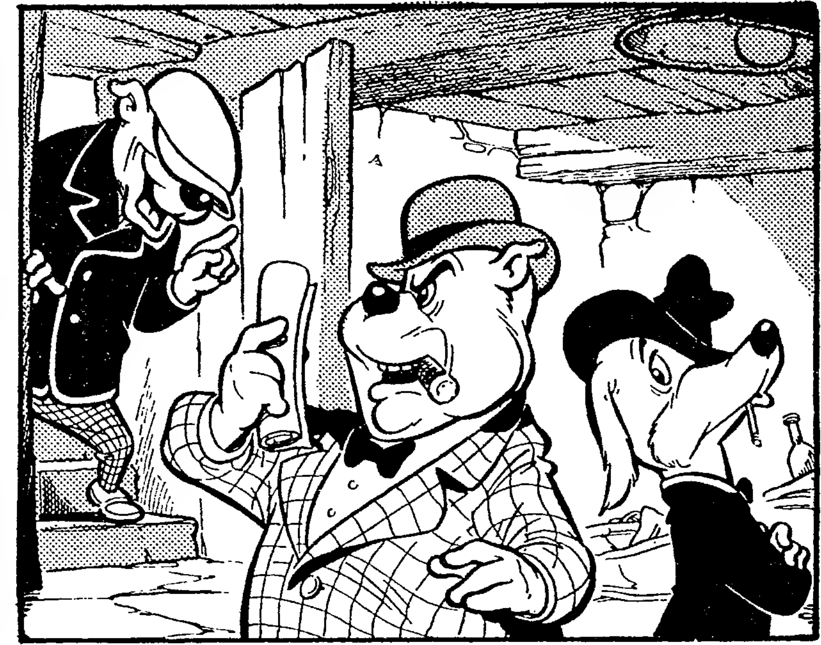
3614 Juffrouw Doddel sloot haar deur en snelde de weg op.
„Wilt u even meegaan?", vroeg ze. „Dan gaan we naar Ollie, want die weet altijd overal raad op."
De kleine vreemdeling nam knorrig zijn koffertje op en volgde langzaam en mopperend. Geen wonder; het valt niet mee om een valies vol goudklompen door een sneeuwlandschap te dragen.
Gelukkig was heer Bommel thuis. Hij begroette zijn buurvrouw recht hartelijk, doch toen zij enigszins verward haar verhaal vertelde, daalde zijn blijdschap. Ten slotte ging hij moedeloos in een stoel zitten om na te denken.
„Dus je hebt het eigendomspapier van die mijn verkocht?", herhaalde hij. „Aan Hieper nog wel. En nu komt deze heer met een koffer vol goud aan."
„Ja, maar ik geef hem alleen aan de eigenaar van de mijn, hoor!", riep Kornknakker op de achtergrond.
„Ik wil eerst dat eigendomsbewijs zien. Iedereen kan wel zeggen, dat hij de mijn bezit."
„Ik hoor u wel", zei heer Ollie geprikkeld. „Een mooie toestand, dat moet ik zeggen. Ach, men zou eigenlijk alles zelf moeten doen, als Bommel zijnde."
„Ja, dat is zo", gaf juffrouw Doddel toe. „Jij weet alles het beste, Ollie."
Deze woorden vertederden heer Bommel.

„Goed", zei hij. „We moeten zorgen, dat Hieper dat goud niet krijgt. Want als hij dat papier laat zien, dan is dat koffertje voor hem."
„Het goud is voor de eigenaar van de mijn!", riep het mannetje Kornknakker.
„Juist", hernam heer Ollie. „Ik ga nu dus zorgen dat het certificaat uit de handen van Hieper raakt."
En met deze woorden spoedde hij zich naar beneden om de hulp van de dankputters in te roepen.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

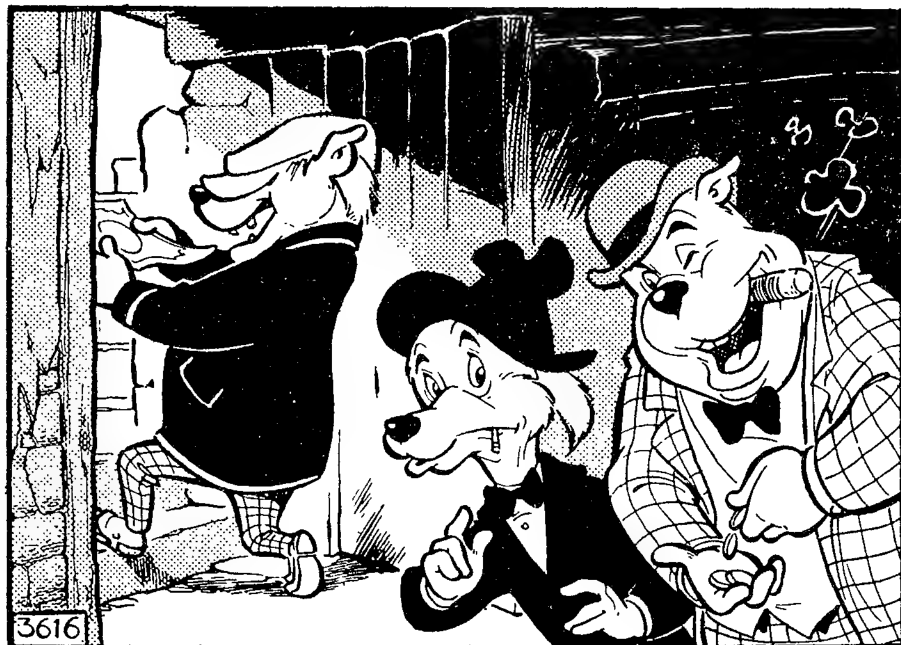
3615 Heer Bommel spoedde zich naar de kelder, ontbood een dankputter en zette zijn zorgen uiteen. „Het is héél vervelend", sprak hij. „Nu is er iemand van de mijn, een zekere heer Kornknakker, met een valiesje vol goud. Maar nu heeft een zekere Hieper het eigendomsbewijs van de mijn in handen gekregen. En die Kornknakker wil zijn koffertje alleen maar aan de eigenaar van dat papier geven. Hij is net vertrokken om Hieper op te sporen."

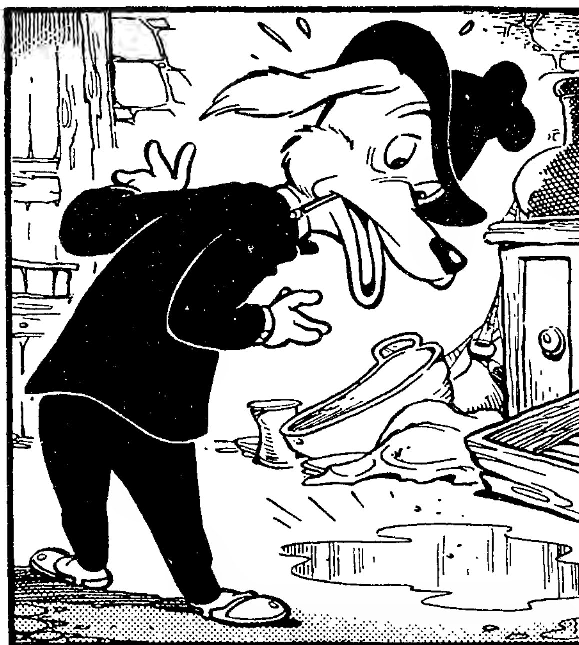
„Dat is jammer", zei het puttertje, „maar ik kan er niets aan doen. Wij kunnen Kornknakker geen opdrachten geven, hij is van de mijn!"
„Maar", riep heer Ollie overspannen, „dat goud komt Hieper niet toe! Hij is een schurk! Hij mag dat papier niet houden!"
„Daar kunnen we voor zorgen", zei het ventje opklarend. „als dat uw wens is kunnen we wel iets doen."
Met deze woorden verdween hij in het water.

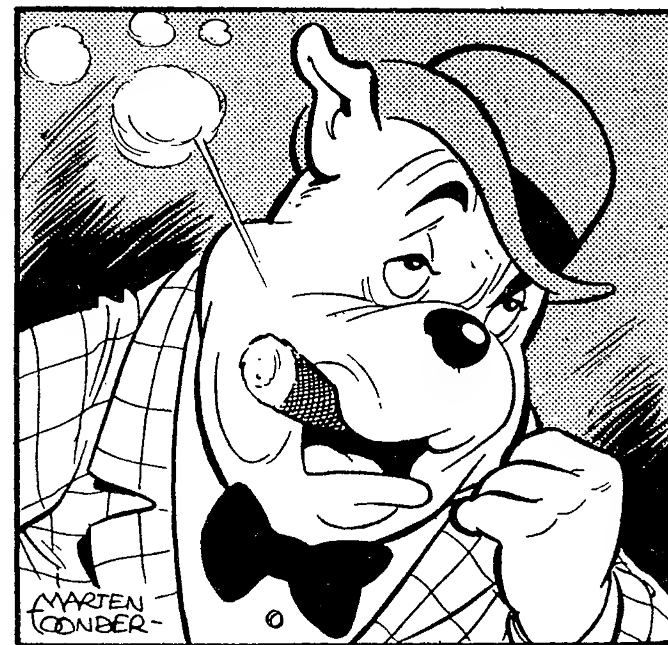
Intussen was Hieper thuisgekomen en hij liet vol trots het eigendomsbewijs van de mijn aan Bul Super zien. Doch deze was er niet erg mee ingenomen.
„Sukkel!", sprak hij, „je hebt ons goeie geld voor een waardeloos vod uitgegeven. Die mijn bestaat natuurlijk niet!" „Maar het is toch een mooi papier, baas", protesteerde Hieper. „Met goud bedrukt en zo!"
„Scheurpapier, dàt is het!", snauwde Super. „Oplichterij!"
Hij zweeg, want op dat moment verscheen de opkoper Prikkramer op de trap.
„Zijn er nog zaken te doen?", vroeg deze. „Ik geef goeie prijzen voor ijzer en oud papier!"
Het gelaat van Bul Super plooide zich tot een warme glimlach.
„Zaken?", vroeg hij. „Superzaken! Hier, je kunt het eigendomsbewijs van een goudmijn van me overnemen! Ik zit wat krap en voor honderd florijnen is het van jou!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

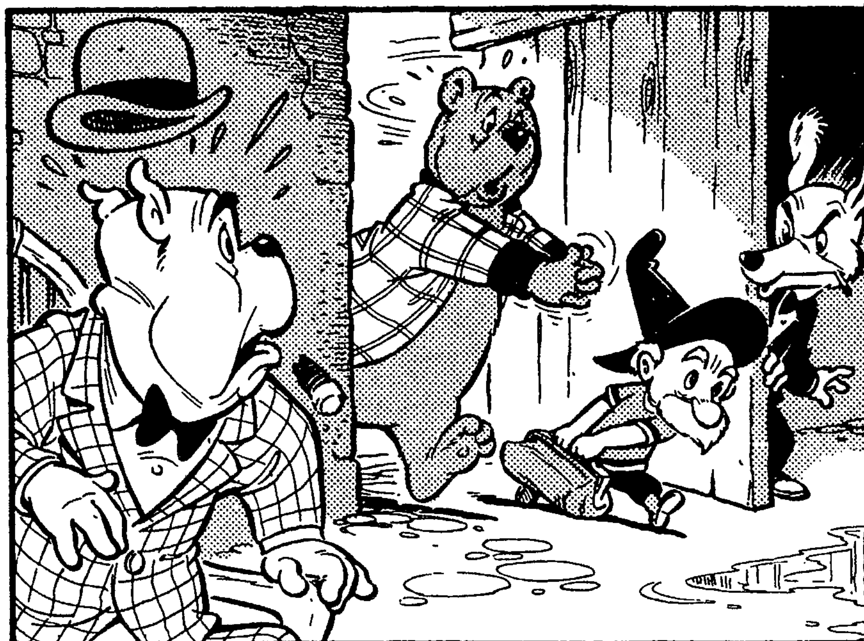
3616 Na enig loven en bieden kwamen de zakenlieden tot overeenstemming. De opkoper Prikkramer telde vijftig florijnen neer en Super gaf hem het eigendomsbewijs van de goudmijn.
,,Zo zie je", sprak Bul Super, toen de ander het pand verliet. ,,Je kunt van mij wat leren, Hiep. Ik maak nog geld voor scheurpapier!"
,,Maar dat had ik ook willen doen!", protesteerde Hieper. ,,Ik vind vijftig pop niet zo veel, baas!"
,,Jij", gromde Super, ,,bent een praatjesmaker en een opschepper! Je hindert me. Zonder jou zou ik er allang bovenop geweest zijn. Ik rammel van de reumatiek — en ik kan me niet ontplooien in deze vodden en schimmels."
Hieper antwoordde niet. Zijn aandacht werd plotseling getrokken door een plas water, die op raadselachtige wijze uit de grond borrelde.
,,Vreemd", prevelde hij. ,,Er moet ergens een buis gesprongen zijn. Wanneer we dat papier nu maar duurder verkocht hadden, zouden we hebben kunnen verhuizen."

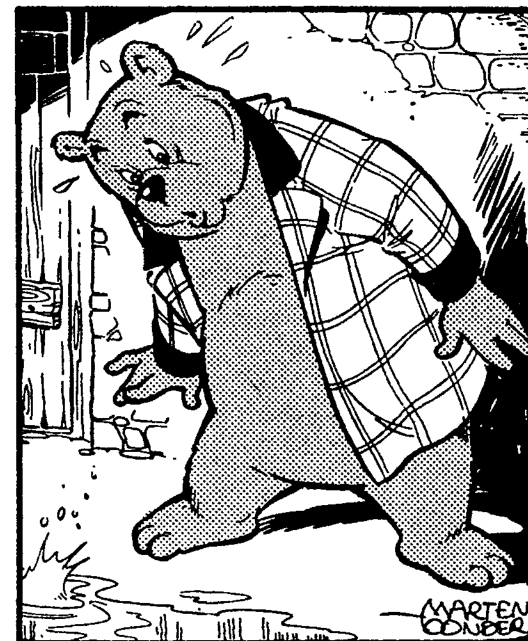
Bul Super ging kreunend in een rotan-stoeltje zitten.
,,Zo", prevelde hij met droeve stem, ,,het is dus mijn schuld. Het mos groeit op mijn hoed, de schimmels zitten in mijn sigaren en het water kabbelt over de vloer. Mijn botten kraken en het vocht floddert uit mijn schoenen. En dat is mijn eigen schuld, zegt meneer Hieper. Ik verkoop, als eerlijk zakenman, zijn waardeloze rommel tegen goed geld, maar het is niet genoeg . . ."
Een geklop op de deur stoorde hem. ,,Doe open", riep iemand. ,,Mijn naam is Kornknakker. Ik kom van de goudmijn Dorado."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3617 „Je had dat papier niet zo gauw moeten verkopen, baas", zei Hieper. „Er zijn altijd wel sukkels te vinden die veel geld betalen voor het eigendomsbewijs van een goudmijn."

„Wees liever blij, dat ik nog geld gemaakt heb met dat vod", riep Super geplaagd uit. „En doe de deur open; er staat iemand te kloppen."

Hieper gehoorzaamde — en nu dribbelde er een klein mannetje naar binnen, dat een zwaar valies droeg.

„Woont hier een zekere Hiep Hieper?" vroeg hij met een dorre stem. „Ik kom van de goudmijn Dorado."

Hieper kreeg geen gelegenheid tot antwoorden, want achter het ventje aan snelde heer Bommel het morsige vertrek in.

„Niet doen!" riep die handenwringend uit. „U moet dat koffertje niet aan de verkeerde afdragen, heer Kornknakker! De mijn is van juffrouw Doddel, dat weet iedereen. En het eigendomsbewijs is per vergissing in de handen van deze schurken geraakt."

Nu kwam Bul Super dreigend overeind.

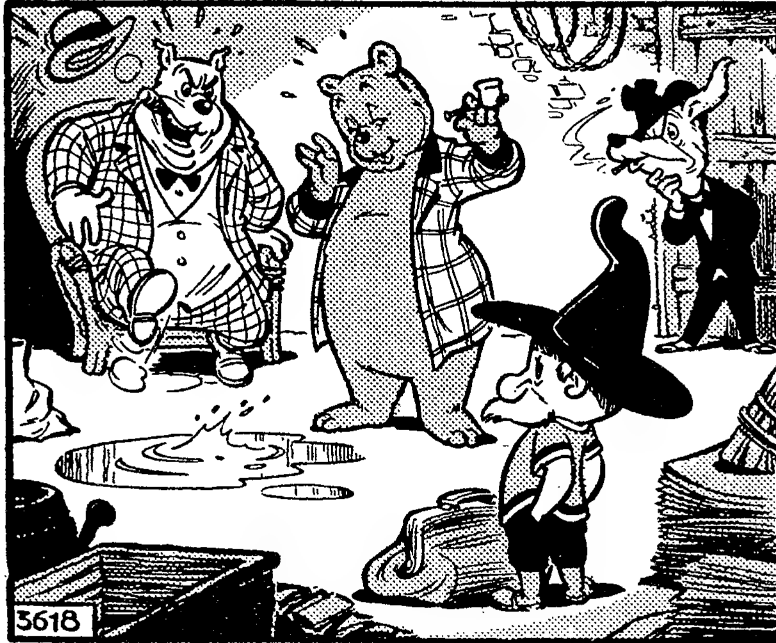
„Wat bedoel je, Bolle?" vroeg hij vreemd kalm. „Over welke schurken heb je het? Huh?"

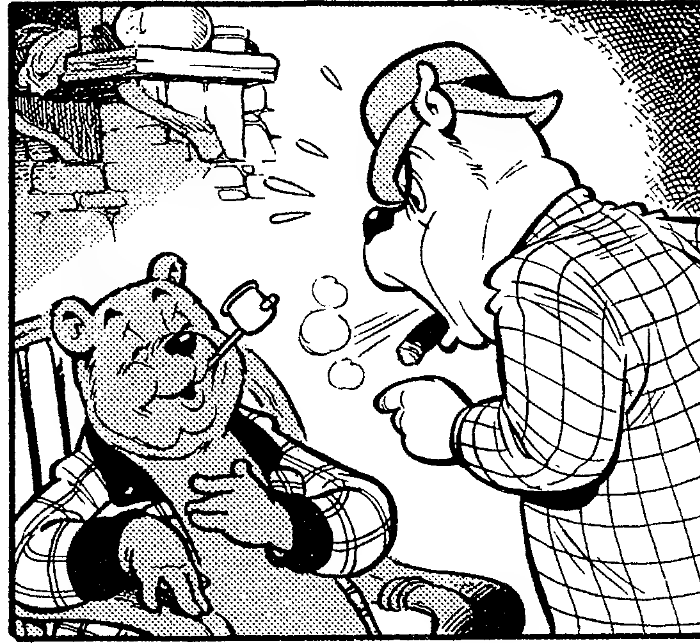
„Ik heb het over... eh... hm!" antwoordde heer Ollie inzakkend. „Ik bedoel dat eigendomsbewijs van de goudmijn. Dat is per vergissing aan Hieper verkocht, bedoel ik, als je begrijpt wat ik bedoel. En..."

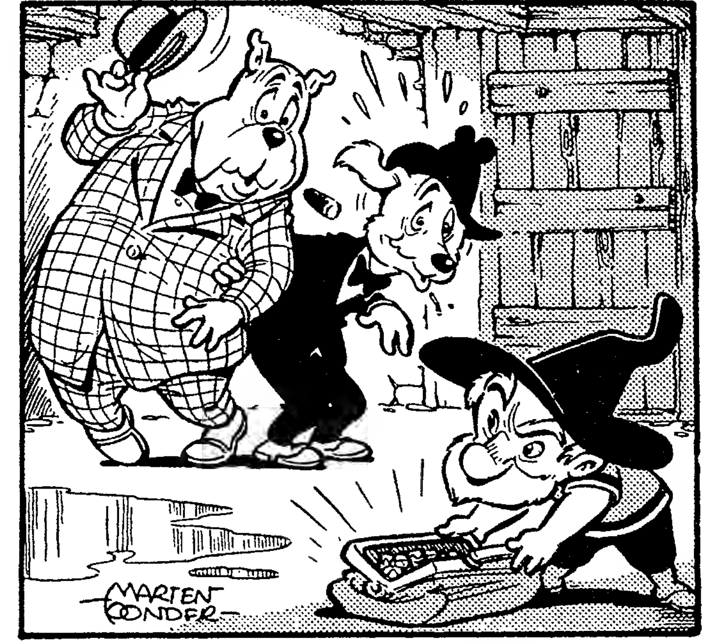
Doch nu gebeurde er iets vreemds. In de plas op de vloer stegen enige luchtbellen omhoog en een klein stemmetje riep uit het water: „Het is in orde! Ze hebben het papier niet meer!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

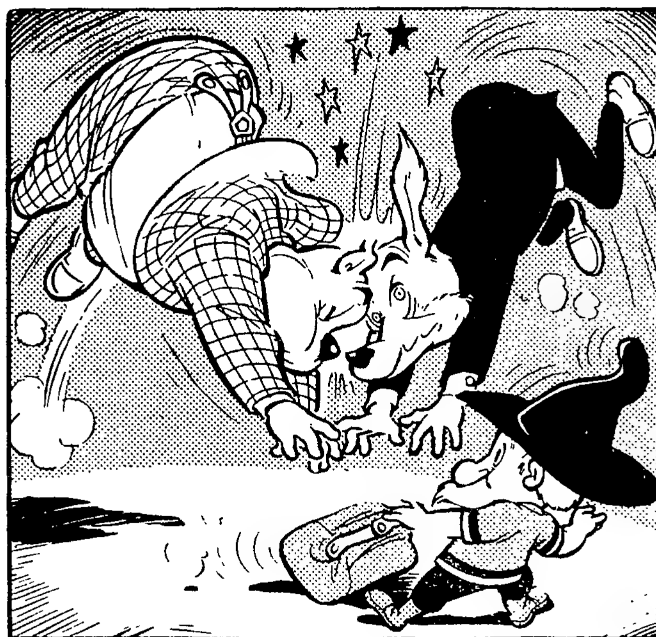

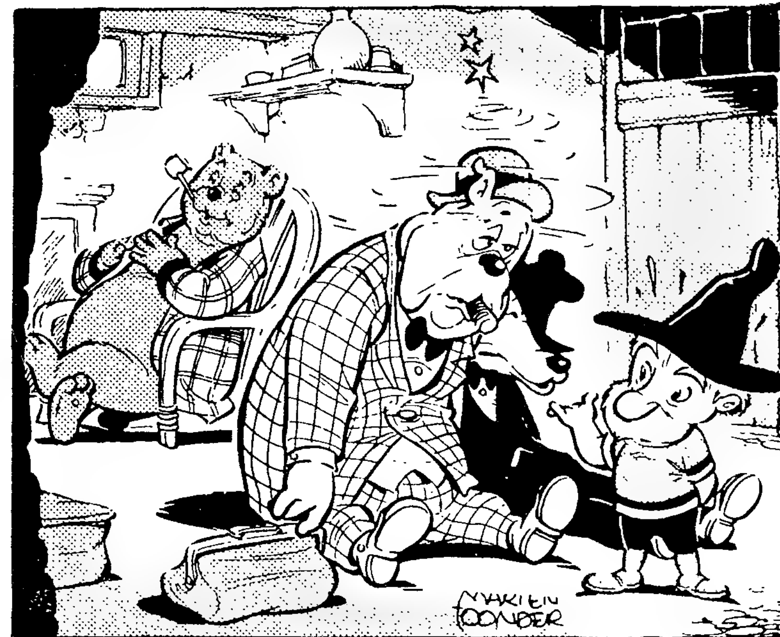
3618 Bul Super keek glazig naar de plas op de vloer waaruit het stemmetje geklonken had.
„Wat moet dat?" snauwde hij met rauwe stem. „Het is al erg genoeg dat de schimmels op het behang groeien en dat het water op de grond staat. Maar als er dan ook nog babbels uit de smurrie komen neem ik het niet langer. Wat betekent dit allemaal?"
„Ik heb het niet tegen u", hernam het stemmetje borrelend. „Ik heb het tegen heer Bommel hier. Ik zeg, dat het in orde is. Hieper heeft het eigendomspapier van de mijn niet meer."
„Dan is het goed", zei heer Ollie. „Wel bedankt." Hij zuchtte opgelucht en ging met een glimlach in de stoel zitten, die Super zojuist verlaten had.
Deze echter verloor alle geduld.
„En nu wil ik weten wat dit allemaal betekent!" riep hij overspannen. „Wat komen jullie hier doen met z'n allen? Wie is dat kleine baardmannetje?"
„Ik ben Kornknakker", sprak de aangeduide, nadertredend. „Ik kom van de goudmijn — en ik heb opdracht om een valiesje met goud aan de eigenaar af te dragen."
Er viel een stilte, die tenslotte verbroken werd door het slikken van Hieper.
„Zei u: Goud?" vroeg hij met bevende stem.
„Ik zei goud", gaf de kleine grijsaard toe. „Een koffertje vol goud; af te dragen aan de eigenaar van de mijn."
Zo sprekende opende hij zijn bagage, zodat er een grote hoeveelheid goudklompjes zichtbaar werd...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

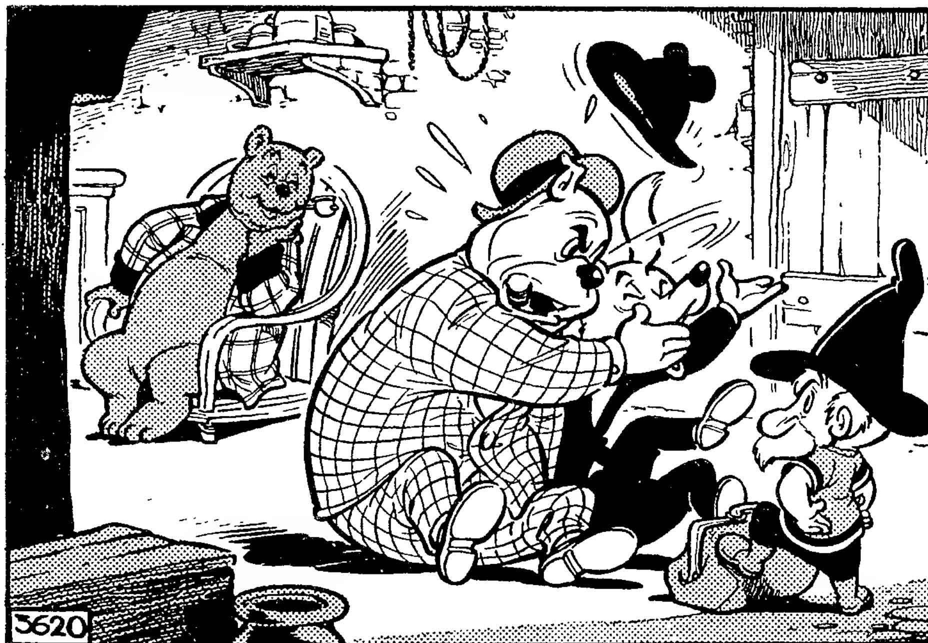

3619 De verarmde zakenlieden Super en Hieper traden voorwaarts en staarden met glazige ogen naar het gele metaal, dat het valiesje vulde.
„Goud", prevelde de eerste met droge lippen.
„Goud", herhaalde de tweede dromerig. „Nu kunnen we eindelijk verhuizen, baas! Nu kunnen we de zaken groot gaan opzetten!"
„Superzaken", gaf de eerste toe — en door hun ontroering gedreven staken de beide heren een begerige hand uit naar het koffertje.
Doch het mannetje Kornknakker knipte de tas dicht.
„Het spijt me", zei hij droogjes. „Nu jullie het eigendomspapier van de mijn niet meer hebben gaat het niet door."
„Nee, natuurlijk niet", zei heer Bommel tevreden op de achtergrond.
„Dat is gemeen!" riep Hieper bewogen uit. „Ik heb het papier eerlijk gekocht! Het is zijn schuld, dat het nu weer verkocht is!"
„Verkocht of niet!" schreeuwde Super, „dat goud is van ons! Pak 'em, Hiep!"

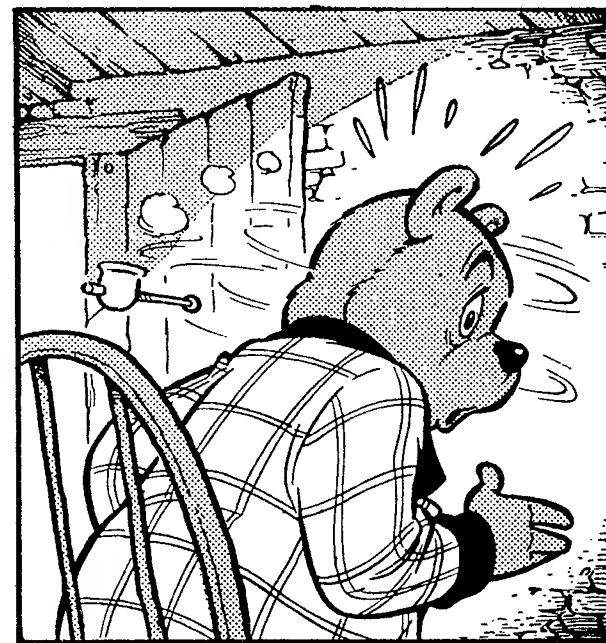
De twee handelaren stortten zich eensgezind op de kleine grijsaard. Maar deze deed rustig een stapje achteruit, zodat de schedels van de woestelingen met grote kracht op elkander sloegen.
Geheel versuft stortten ze ter aarde, voor de voeten van Kornknakker.
„Wees dus zo goed", vervolgde deze, „om mij even de naam en het adres van de nieuwe eigenaar op te geven. Dan kan ik het goud aan de rechthebbende afdragen. Zo luidt mijn opdracht."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

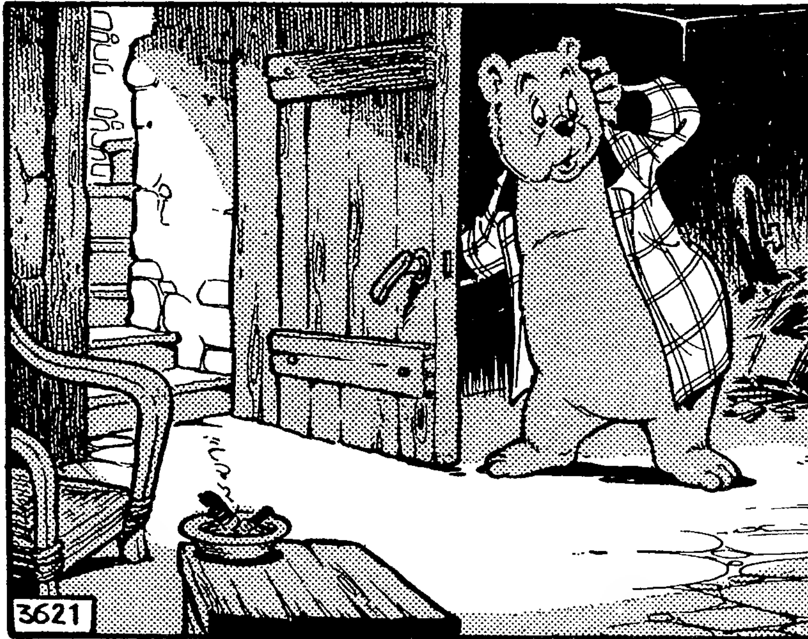

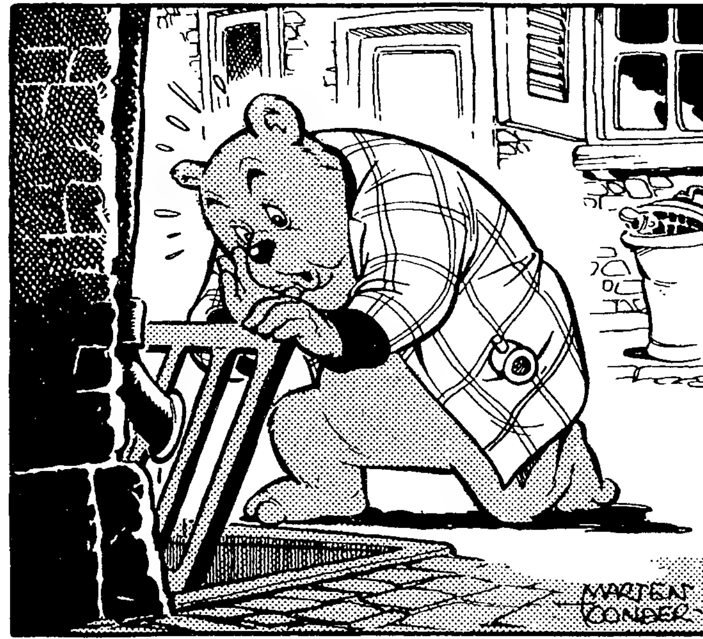

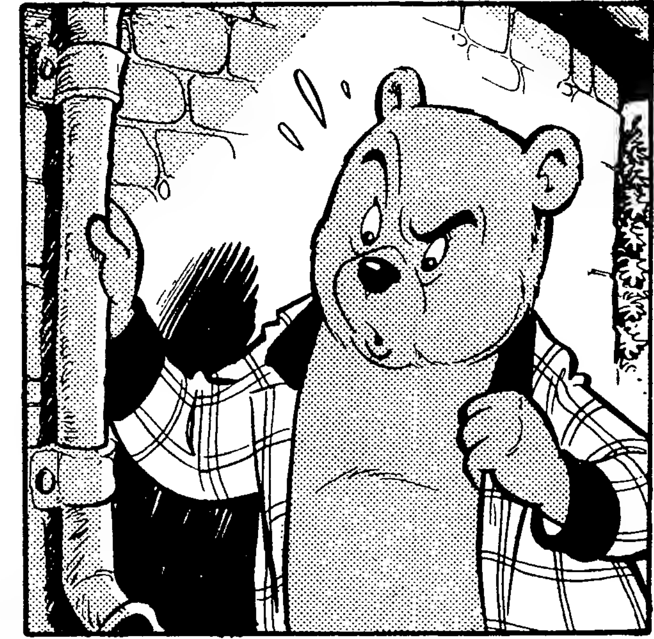
3620 Super en Hieper kwamen langzaam bij — en toen hun ogen weer een enigszins gerichte blik hadden nam het mannetje Kornknakker opnieuw het woord.
„Zeg me nu even, aan wie jullie het eigendomsbewijs van de goudmijn hebben verkocht", sprak hij. „Dan kan ik het goud afdragen."
„Aan een opkoper", zei Hieper suffig. „Hij heet Prik . . ."
„Houd je stil, sukkel!" riep Super, hem een hand voor de mond houdend. „Het gaat niemand aan, wie dat papier heeft. Wij moeten zorgen, dat wij het terugkrijgen, want wij zijn de eigenaar van die mijn."
„Wat een onzin", zei heer Ollie glimlachend. „Juffrouw Doddel is de eigenares; dat weet iedereen."
„Degene, die het eigendomsbewijs heeft, is de eigenaar", zei Kornknakker droogjes. „En ik wil alleen maar weten wie dat is."
„Kom mee!" schreeuwde Super. „We gaan hem zoeken, Hiep! We moeten dat papier terughebben vóórdat hij dat goud gezien heeft!"
Met deze woorden snelde hij, gevolgd door zijn maat, het vertrek uit. De kleine grijsaard vatte zijn valies op en klom zuchtend achter het tweetal aan naar buiten.
Toen bleef heer Bommel dus alleen achter. De glimlach verdween langzaam van zijn gelaat; want het begon tot hem door te dringen, dat alles nog lang niet in orde was.
Na enig nadenken sprong hij overeind en rende naar de deur.
„Er achteraan!" mompelde hij gejaagd. „Ik moet die opkoper vinden vóór de anderen!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

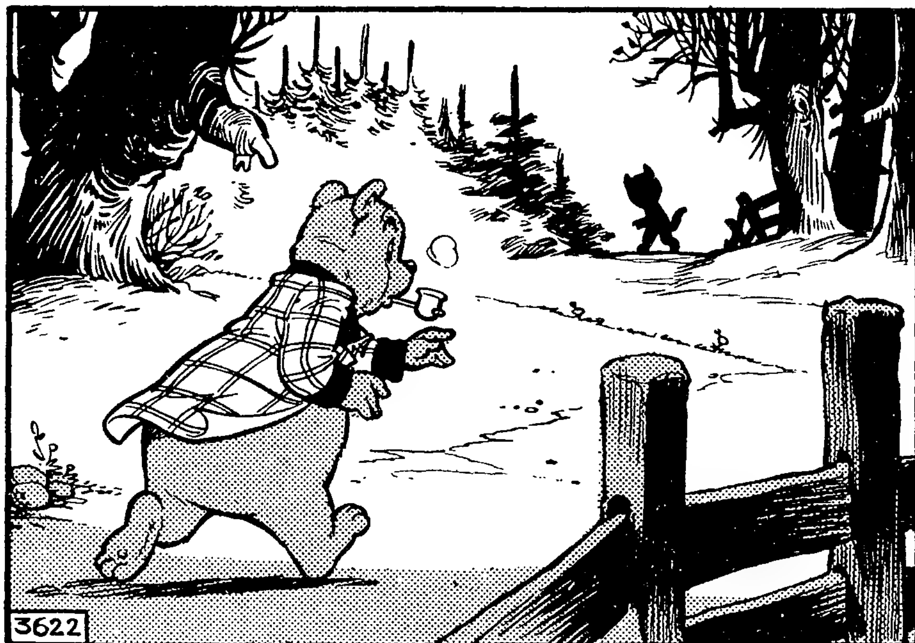

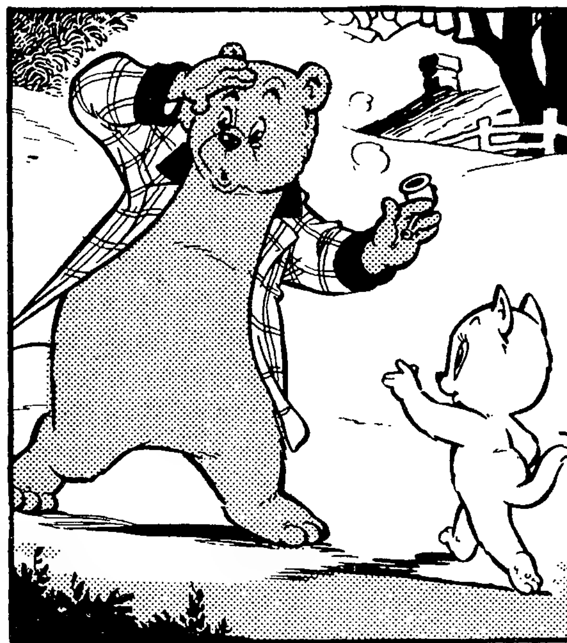

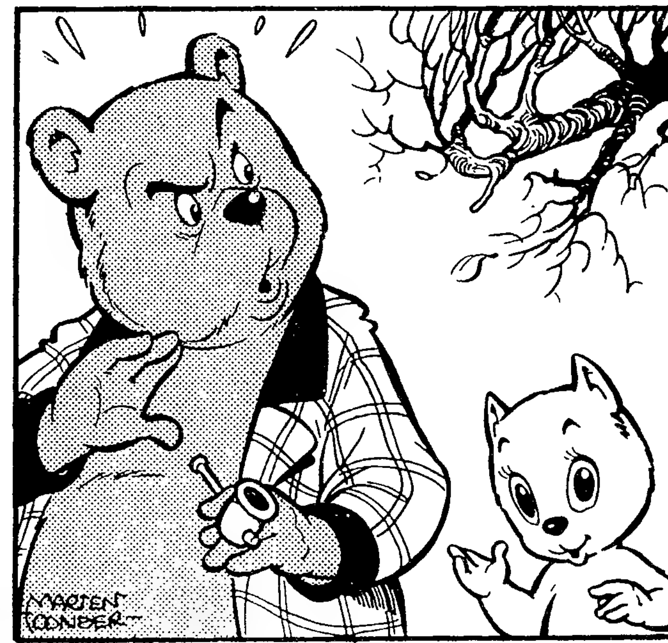
3621 „Ik moet die opkoper vinden vóór de anderen!" prevelde heer Ollie naar de deur snellend. „Ik moet het eigendomspapier van de mijn van hem terughebben — vóórdat Super het hem met slimme praatjes afhandig maakt?"
Hij rukte het krakende houtwerk open, doch toen bleef hij plotseling staan. Er verscheen een twinkeling in zijn oog, die verried dat een gedachte hem getroffen had.
„Wat duivekater!" sprak hij met heldere stem. „Ik zal me daar gek zijn om als de eerste de beste langs de weg te draven. Een heer van mijn stand heeft immers dankputters, die hem in de ure des gevaars bijstaan — als men begrijpt wat ik bedoel!!"
Hij wendde zich om en zocht naar de plek waar zoëven nog een stemmetje uit de plas geklonken had. Doch tot zijn teleurstelling was de grond geheel opgedroogd.
„Een put", mompelde heer Bommel, „dan moet ik maar een put zien te vinden."
Hij haastte zich naar boven en scharrelde om het huis heen totdat hij onder een regenpijp vond wat hij zocht. Met enige moeite tilde hij het ijzeren rooster op.
„Drip, drip, drip!" riep hij in de duistere opening.
Even bleef het stil, doch toen steeg er temidden van een sterke grondlucht een borrelende stem omhoog.
„Wat mot je?" vroeg de stem.
De klank stond heer Ollie tegen, doch hij bedacht, dat hij zich in een achterbuurt bevond — en dat de dankputtertjes hier allicht van mindere stand waren. Hij zette dus zijn zorgen uiteen.
„Komt in orde, droge!" riep de stem. „Je zal die opkoper eerder bereiken dan de anderen. Geen dank!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3622 Heer Bommel was gerustgesteld, nu de dankputter hem verzekerd had dat hij de opkoper eerder zou bereiken dan de anderen.

Met rustige pas begaf hij zich op weg, links en rechts om zich heen ziende. Hij liep en hij liep en na een uur bevond hij zich zodoende buiten de stad. Maar van een opkoper was geen spoor te bekennen. Geen wonder, dat een lichte ontstemming zich van heer Ollie meester maakte.

„Dat belooft maar", prevelde hij. „Maar men zegt mij niet eens, waar ik moet zoeken! Praatjes voor de vaak. Wat heb ik daar aan? Dit lijkt op bedotterij. Ik kan zoeken tot ik een ons weeg!"

Bekommerd liet hij zijn blikken over het verlaten landschap glijden en daar had hij het zo druk mee, dat hij Tom Poes geheel over het hoofd zag.

„Dag heer Ollie", zei die vriendelijk. „Zoekt u iets?"

„O, hmpf", zei heer Bommel opschrikkend. „Hallo, jonge vriend. Ik zoek iets, ja. Of eigenlijk iemand, als je begrijpt wat ik bedoel. Men belooft maar, maar als het er op aankomt, doet men niets. Het is treurig tegenwoordig."

„Ja", zei Tom Poes, „er lopen vreemde figuren rond. Een uurtje geleden kwam er iemand langs mijn huis — en weet u, wat die mij wilde verkopen? U raadt het nooit. Hij wilde mij een papier van . . ."

„Tom Poes", zei heer Ollie met grote ernst, „er zijn tijden, dat mijn hoofd niet naar raadseltjes en kinderlijk gebabbel staat; soms worden de zorgen een heer te machtig. Zwijg dus!"

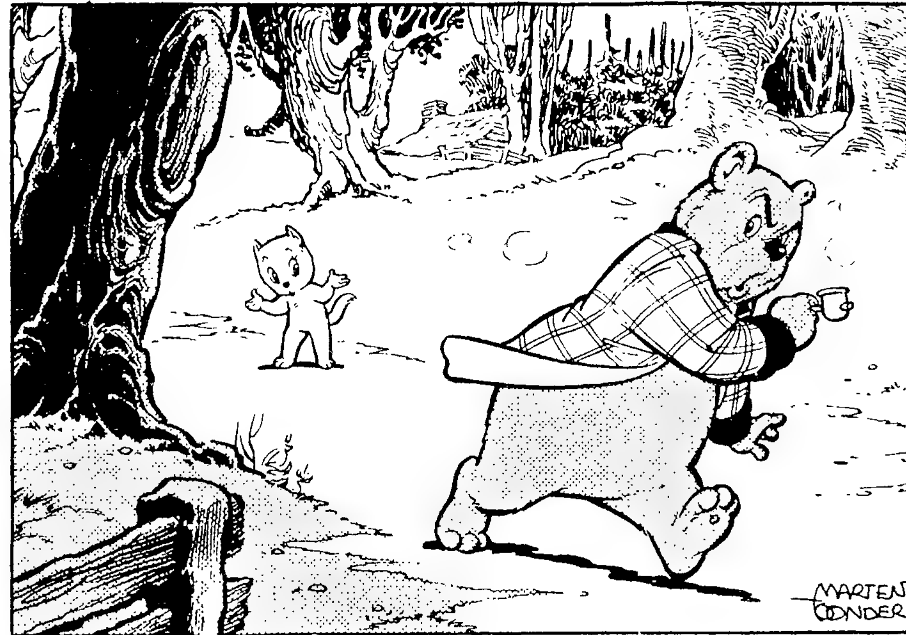
„O", zei Tom Poes, wat beduusd. „Hebt u zorgen? Wie zoekt u?"

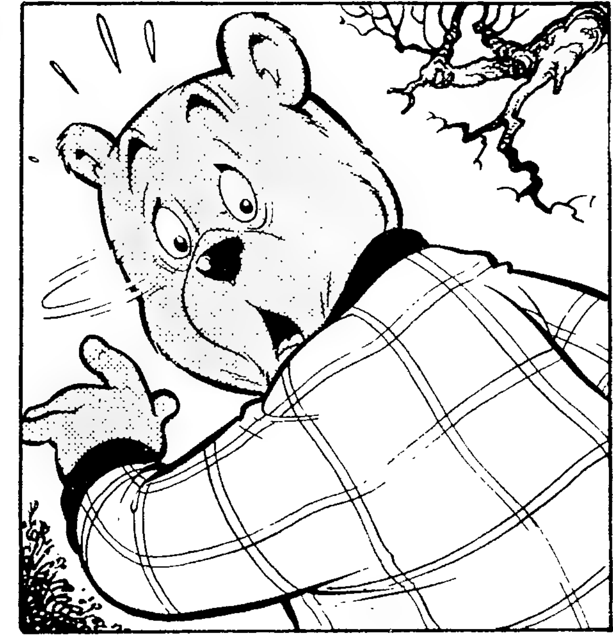
„Ik zoek iemand met een papier van een goudmijn", zei heer Ollie kort.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

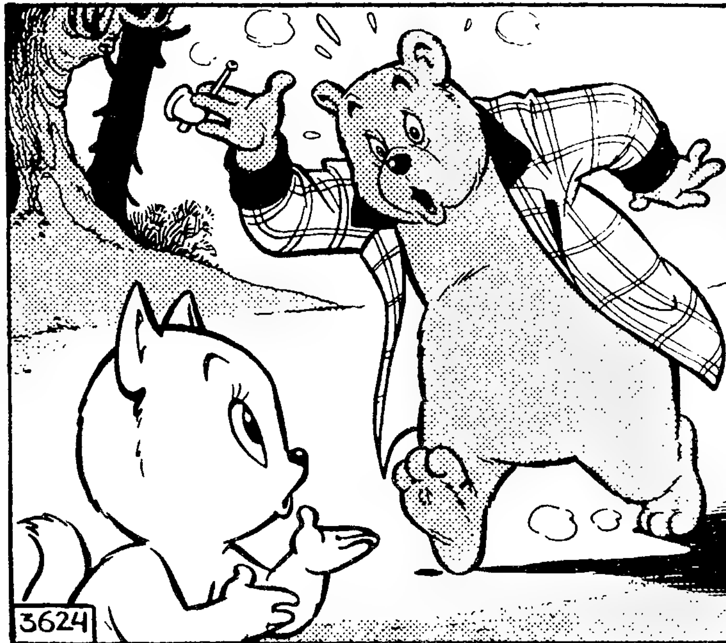

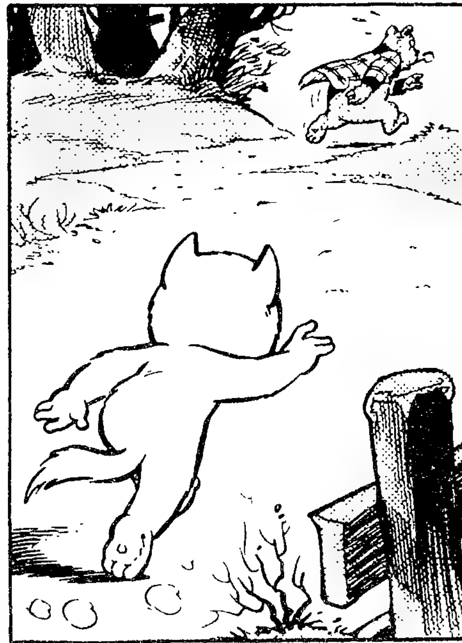
3623 „Ik zoek een soort opkoper", zei heer Bommel somber. „Een zekere Prik of zoiets."
„Dat is toevallig", zei Tom Poes. „Een uurtje geleden kwam er een opkoper langs, die mijn schuur op wilde ruimen. Die heette Prikkramer."

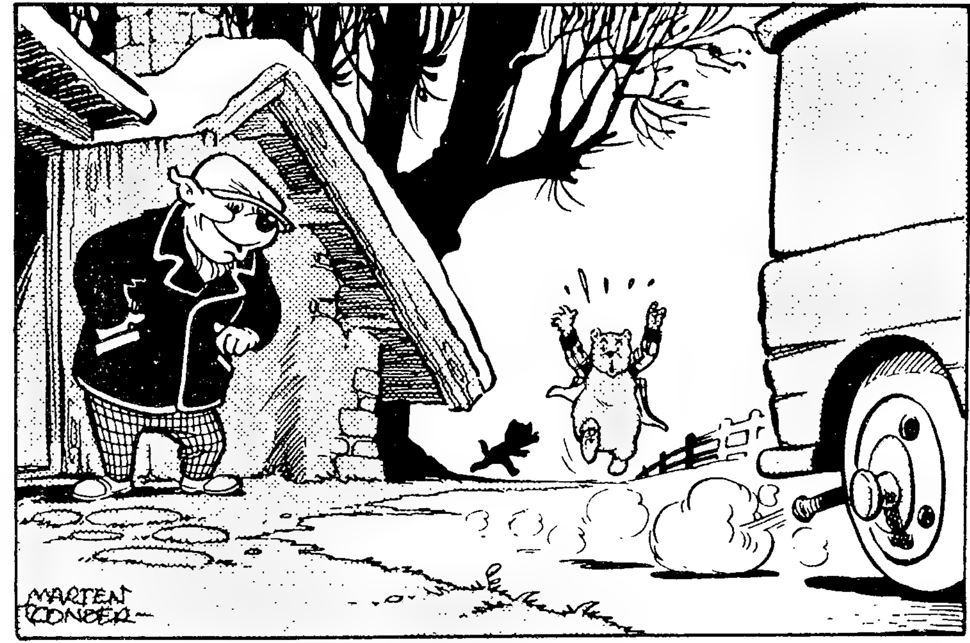
„Ik heb het nu niet over de rommel in jouw schuur!" hernam heer Ollie streng. „Ik heb het over belangrijker zaken. Want die opkoper, die Prik dus, heeft een papier in zijn bezit; het eigendomsbewijs van een goudmijn."
„Dat klopt", riep Tom Poes uit. „Want vóórdat die Prikkramer begon met opruimen van mijn schuurtje..."
„Schei nu eens uit met je vervelende schuurtje!" riep heer Bommel geplaagd. „Ik spreek over een goudmijn en jij zeurt maar over de onsmakelijke resten in je schuur! Heb je dan geen gevoel? Ik moet dat eigendomsbewijs van die goudmijn hebben vóórdat Super en Hieper het in handen krijgen! En daarom moet ik die opkoper vinden."
„Ja, ja", zei Tom Poes droogjes. „Ik wilde juist vertellen, dat iemand geprobeerd heeft om mij zo'n papier aan te smeren: de opkoper die nu bezig is om mijn schuur op te ruimen."
„Jouw schuur", zei heer Olie walgend, „hangt mij de keel uit!"
Met deze woorden begon hij driftig de weg af te lopen. Hij had echter nog niet veel stappen gedaan toen zich plotseling een trek van verbazing op zijn gelaat vertoonde. Als door de bliksem getroffen bleef hij staan en wendde hij het hoofd om.
„W-wat zei je?" stamelde hij. „W-wat wilde die opkoper?"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

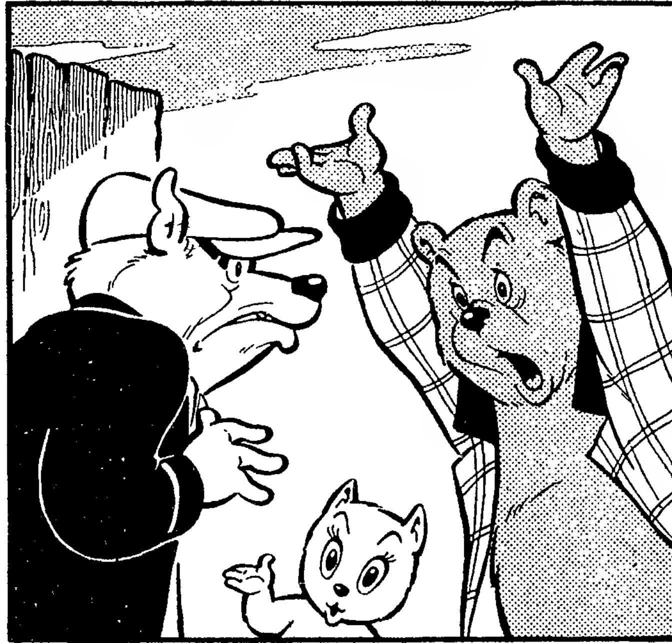

3624 Heer Bommel draaide zich om en keerde met grote snelheid op zijn schreden terug.
„W-wat zei je?" riep hij bewogen uit. „Heb jij die opkoper ontmoet, die met het eigendomspapier van de goudmijn rondloopt? Heeft hij het aan jou verkocht? Dan moet je het mij onmiddellijk teruggeven, jonge vriend! Het is van Doddeltje — van juffrouw Doddel bedoel ik, als je begrijpt wat ik bedoel."
„Nee, dat niet", zei Tom Poes. „Ik..."
„Wil je het niet teruggeven?" hernam heer Ollie smartelijk. „Dat is lelijk van je, jonge vriend. Dat valt me van je tegen. Die arme Doddel heeft er haar laatste spaarcentjes voor betaald."
„Hm", zei Tom Poes. „Ik heb het niet gekocht. Natuurlijk niet. Wie koopt er nu zo'n papier? Dat is altijd oplichterij!"
„Maar wie heeft het dan?" jammerde heer Bommel.
„Spreek dan toch! Sta daar niet zo stom."
„Die opkoper heeft het nog", zei Tom Poes. „Die Prikkramer, die nu bezig is mijn schuurtje op te ruimen. Maar waarom maakt u zich zo druk over zo'n waardeloos papier?"
„Het is niet waardeloos!" riep heer Ollie. Hij draafde met grote snelheid de weg op, die naar het huisje van Tom Poes leidde. En al lopende vertelde hij zijn jonge vriend de vreemde geschiedenis van de goudmijn. Dat is een heel verhaal — en hij hijgde dan ook zwaar toen het doel van de tocht eindelijk in het zicht kwam.
De opkoper Prikkramer was er gelukkig nog. Hij stond met een tevreden gezicht bij het schuurtje en keek een vrachtrijder na, die juist wegreed. Het was duidelijk, dat hij zojuist een voordelig zaakje had afgesloten.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3625 De opkoper Prikkramer keek de vertrekkende vrachtrijder met een glimlach na. Hij had hem zojuist het eigendomsbewijs van de goudmijn Dorado verkocht en er een redelijke winst op gemaakt; dat maakte zijn dag goed.

Doch nu ontwaarde hij de nadering van twee bewogen figuren — en een vaag gevoel, dat er iets niet in orde was, bekroop hem.

,,Wat is er aan het handje?" vroeg hij.

,,Dat papier!" riep heer Ollie uit. ,,Waar is dat? Ik moet het terughebben! Ik wil er het dubbele voor betalen, want geld speelt geen rol!"

De glimlach van de heer Prikkramer verbleekte.

,,Oh!!' prevelde hij. ,,Hm! Ik heb dat papier verkocht aan de vrachtrijder die daar gaat. U bent te laat, meneer. Maar wat is er met dat papier, als ik vragen mag?"

Hij kreeg geen antwoord. Heer Bommel en Tom Poes snelden reeds achter de langzaam op gang komende vrachtrijder aan — en de vreugde van de opkoper ebde nu geheel weg.

,,Er is iets met die mijn, dat is duidelijk", mompelde hij. ,,Zou het dan soms toch géén waardeloos ding geweest zijn? Zou ik me dan zo vergist hebben? Ach, wat is het zakendoen toch moeilijk!"

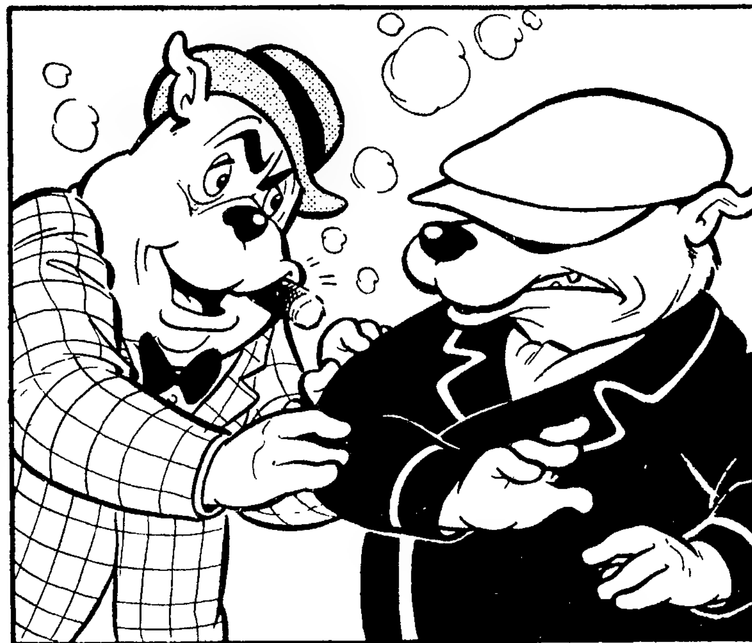
Op dat moment werd zijn aandacht getrokken door de gedaanten van Super en Hieper, die dravend nadersnelden.

,,Dat papier!" riep de eerste reeds van verre. ,,Waar is het?"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

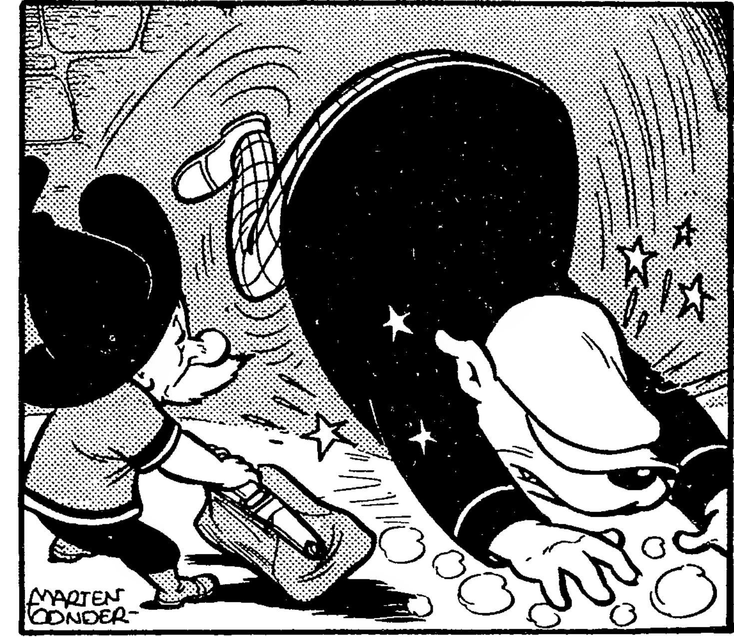

3626 Super en Hieper hielden hijgend voor de opkoper halt en staken hun handen uit.
,,Dat papier!'' riep Super buiten adem. ,,Waar is dat?''
,,We willen het terugkopen'', vulde Hieper aan. ,,Mijn baas hier heeft er spijt van, dat hij je zo'n waardeloos eigendomsbewijs heeft verkocht, hè baas?''
,,Zo is het'', bevestigde Super bewogen. ,,Ik zat wat kort en jij had zin in die mijn en toen heb ik er geld voor gevraagd. Je weet hoe dat gaat in het zakenleven. Maar het laat me niet met rust; het was lelijk van mij om je zoiets te verkopen. Ik wil het goedmaken!''
,,We geven je het dubbele terug van wat je betaald hebt'', vervolgde Hieper. ,,Het zakendoen heeft toch ook een ethische zijde, nietwaar? We moeten het mooi houden, wat jij?''
,,Hm, tja'', zei de heer Prikkramer nors. ,,Maar wat zit hier eigenlijk achter? Wat is er met die mijn?''
,,Die mijn bestaat niet!'' riep Bul Super handenwringend. Uit zijn ooghoeken zag hij de kleine grijsaard met het goudkoffertje naderen en daardoor geraakte hij geheel over zijn zenuwen heen.
,,Geef je dat papier terug of niet?'' voer hij voort. ,,Niet? Nou, als het niet goedschiks gaat, dan maar kwaadschiks. Zaken zijn zaken!''
En met deze woorden trok hij een revolver uit zijn colbert, die hij op de hevig geschrokken opkoper richtte.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3627 De opkoper Prikkramer stak de armen omhoog en deinsde achteruit.
„Niet schieten!" riep hij met trillende stem. „Ik heb dat papier niet meer. Echt niet! Ik heb het verkocht aan een vrachtrijder."
Inmiddels was de kleine grijsaard met zijn koffertje naderbij gekomen. Hij wierp een verveelde blik op het toneeltje en zette zijn bagage neer.
„Een ogenblik", sprak hij. „Heet u Prikkramer?"
„Ga weg!" snauwde Super, met zijn wapen zwaaiend. Doch de ongelukkige opkoper wendde zich verheugd tot de nieuw aangekomene, van wie hij hulp verwachtte.
„Ja meneer!" riep hij bewogen. „Help me alsjeblieft! Ik heb vrouw en kinderen en nu wil men mij beschieten!"
„Niets mee te maken", gromde het bejaarde ventje. „Ik ben van de mijn en ik moet dit vrachtje aan de eigenaar brengen."
Zo sprekende opende hij zijn valies en liet de zon enige ogenblikken op het glanzende goud schijnen. Deze aanblik maakte diepe indruk. Bul Super sloeg de hand voor het gelaat en de opkoper vergat zijn zorgen en liet zich op de knieën voor het koffertje vallen.

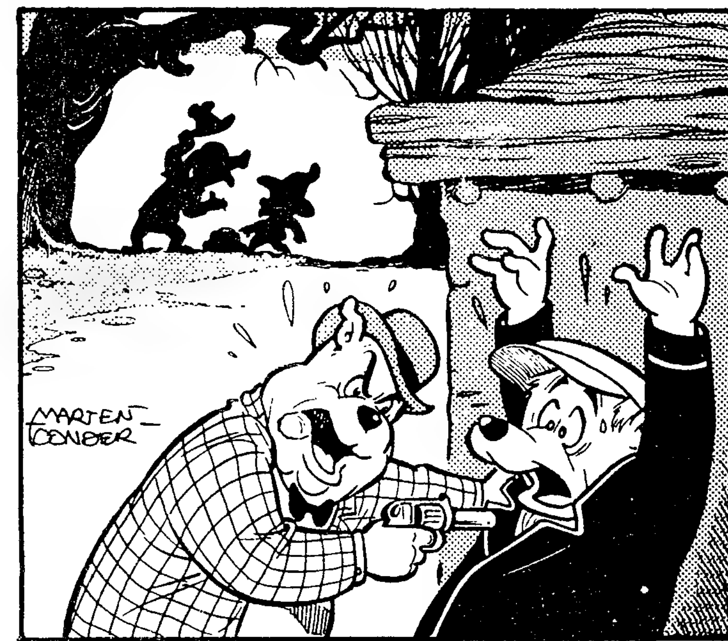
Hevig bewogen meende hij zich voorover op het edele metaal te storten. Doch het kleine ventje trok met een eenvoudige beweging zijn koffertje terug, zodat de heer Prikkramer in het zand beet.
„Jammer, dat u het eigendomsbewijs niet meer hebt", zei de dwerg. „Dit goud is alleen voor de eigenaar van de mijn. Wie is dat nu, als ik vragen mag?"

TOM POES en den Dankputters

Door Marten Toonder

3628 Bul Super was zijn ontroering niet langer meester. De herhaalde aanblik van al dat goud was de doorleefde zakenman te veel en met een grommend geluid loste hij een schot, dat de hoed van de kleine grijsaard doorboorde.

,,Geef hier!'' riep hij overspannen. ,,Ik wil dat koffertje hebben!''

Doch nu trok Hieper hem terzijde.

,,Niet doen, baas'', fluisterde hij. ,,Dat valies is maar een monstertje. Er is meer waar dat vandaan komt; we moeten de mijn hebben! En we moeten die dwerg te vriend houden.''

Super slikte met moeite. Toen wendde hij zich met een grauw tot de opkoper Prikkramer.

.,,Mijn geduld is op!'' riep hij overspannen. ,,Wie is de vrachtrijder aan wie je dat papier hebt verkocht — en wáár is hij? Spreek op, of ik perforeer je!''

Intussen had Hieper zich met een verschonend lachje tot de kleine gouddrager gewend.

,,Ik hoop, dat u dat schieten niet ernstig meent'', sprak hij. ,,Het was maar een grapje.''

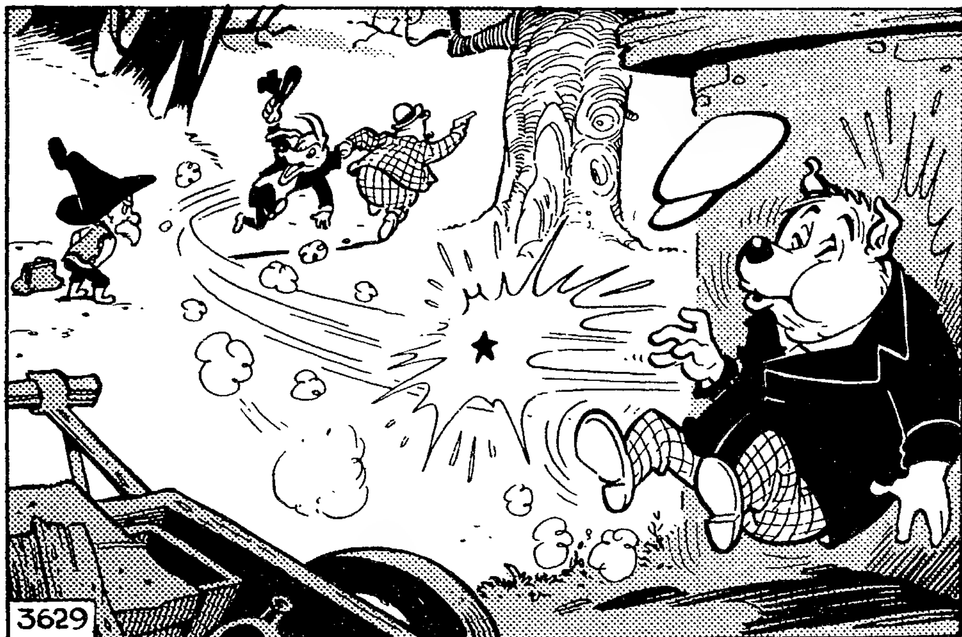
,,Een grapje?'' zei de dwerg met krakende stem. ,,Een mooi grapje noem ik dat. Er is een gat in mijn goeie hoed — en nu kan de kwaaie lucht naar binnen dringen. Dat is geen grapje meer!''

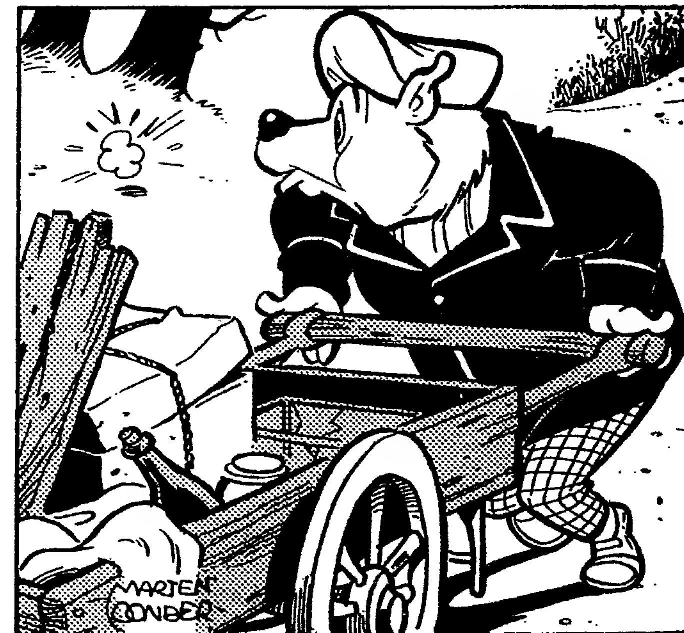
,,Het spijt me erg'', hernam Hieper. ,,Maar zoiets kan gebeuren, nietwaar? Wij zakenlieden zijn soms erg nerveus — en de heer Super lijdt aan managersdisease, u weet wel.''

,,Dat laat me koud'', zei het ventje kil. ,,Ik heb met jullie dissies niets te maken; ik zoek de eigenaar van de mijn.''

TOM POES en den Dankputters

Door Marten Toonder

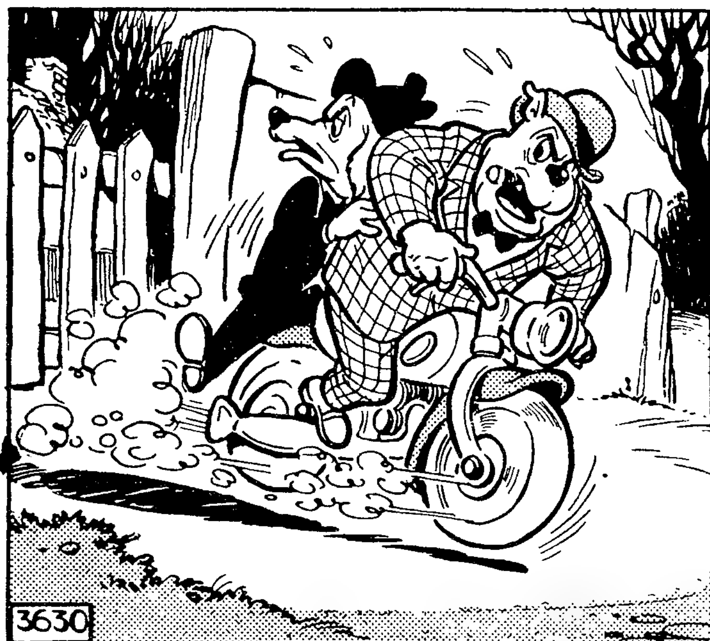

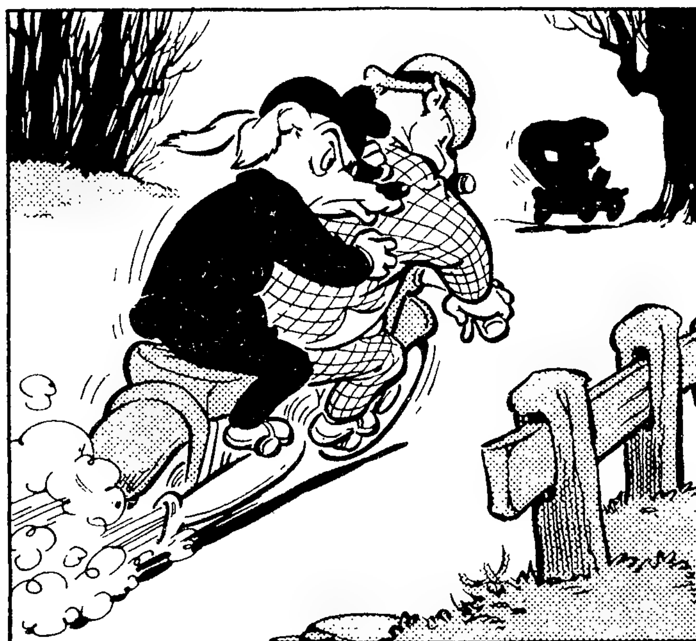

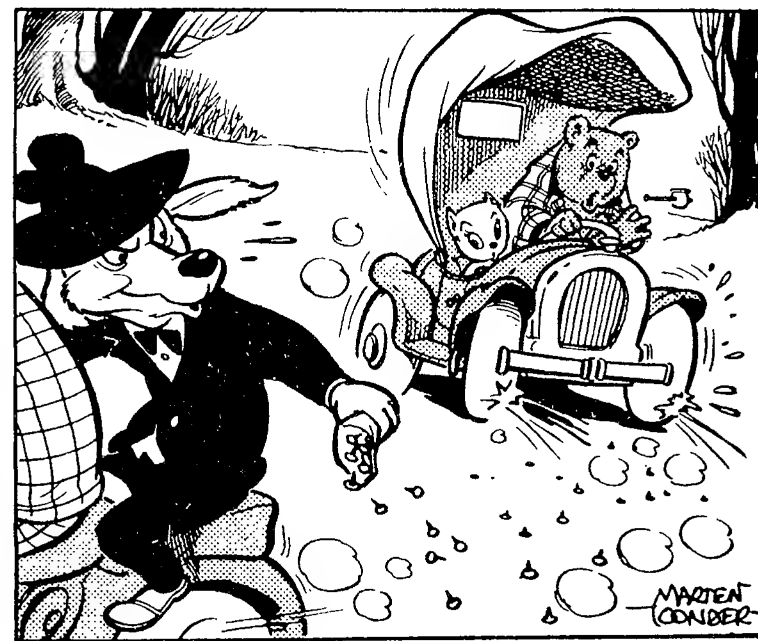
3629 „Ik heb dat eigendomspapier van de mijn verkocht aan een vrachtrijder!" hijgde de heer Prikkramer, die met gekruiste blikken naar de revolver staarde. „Hij heet Fodder — en hij is nu op weg naar Stuipendrecht met een lading oliedrums voor een goederentrein. Meer weet ik niet!"
„Dat is je maar gerajen ook!" gromde Super duister. Hij duwde de beproefde opkoper met kracht van zich af en snelde heen.
„Pas op, als ik je ooit nog eens in de buurt van dat goud zie!" riep hij over zijn schouder. „Kom mee, Hiep."
„Ik moet weer eens gaan", zei Hieper met een prettige glimlach tot de oude gouddrager. „U gaat toch mee onze kant uit?"
„Ik ga naar de eigenaar van de goudmijn", zei de dwerg krassend. „En met jullie heb ik niets te maken. Hoepel op!"
„Tot ziens dan", riep Hieper, de hoed lichtend. Op een draf zette hij Super na — en al spoedig waren de beide zakenlieden nu uit het gezicht verdwenen.
De opkoper Prikkramer krabbelde moeilijk overeind en schuifelde naar zijn voddenkar.
„Dat is eens, maar nooit meer", mompelde hij. „Wanneer men in vodden en benen doet, moet men niet in goud beginnen; dat geeft maar zenuwen. Maar jammer is het wel."
Hij wierp een droefgeestige blik in de richting waar het goudvaliesje van de dwerg gestaan had. Maar dat was, samen met zijn eigenaar, verdwenen...

TOM POES en den Dankputters

Door Marten Toonder

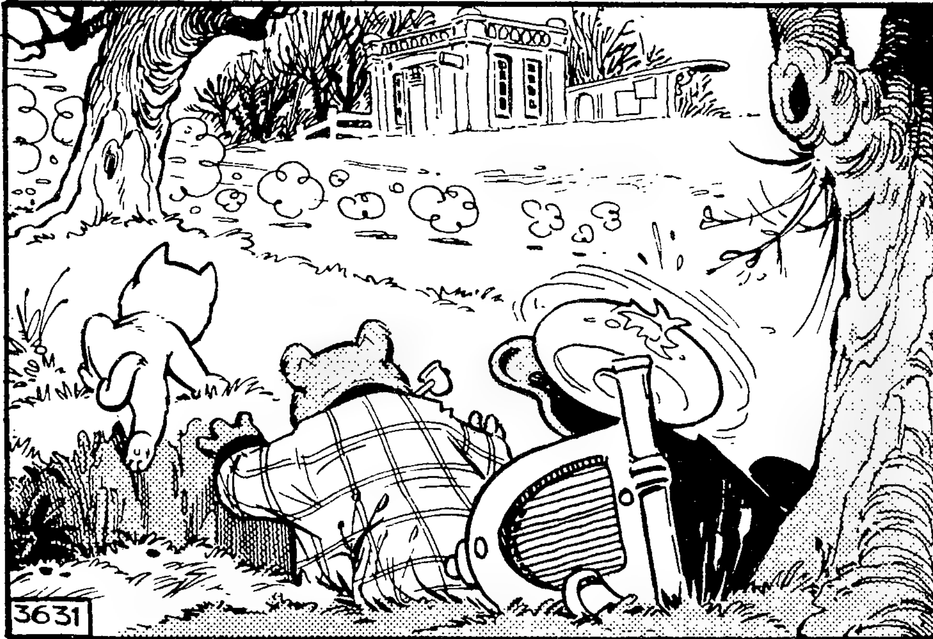
3630 Super en Hieper draafden een poos voort over de weg die naar Stuipendrecht leidde.
,,Zo halen we die vrachtrijder nooit in'', hijgde Super. ,,Vooruit, Hiep, daar staat een motorfiets.''

Zo sprekende beklom hij een langs de weg geparkeerd vehikel en Hieper volgde hem.
,,Maar dit is diefstal, baas'', riep hij zorgelijk, toen ze in geknal en dampen de weg opstoven. ,,Zo komen we weer van het één in het ander; schieten en stelen — en het einde is altijd weer de gevangenis''
,,Zaken zijn zaken'', groemde Super. ,,Soms moet men het groot durven versieren — en dit is trouwens alleen maar joy-riding. Let op. Hiep! Daar voor ons uit rijdt de Oude Schicht!''

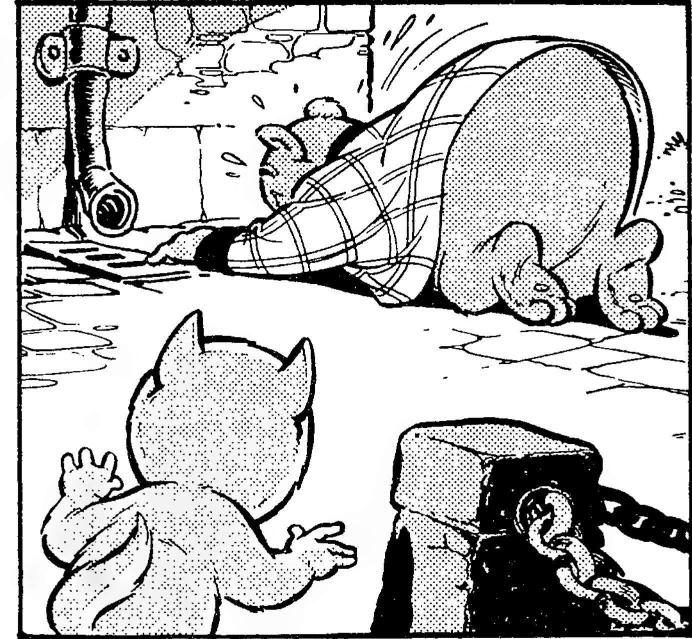
Dat was waar. Heer Bommel had zijn auto uit de garage gehaald om de achtervolging van de vrachtrijder krachtiger te kunnen aanpakken. Nu spoedde het trouwe voertuig zich met grote snelheid voort om de verloren tijd in te halen.
Maar de motor waar Super en Hieper op zaten reed harder. Met een daverend geknal passeerde hij de auto en ging hem voor de wielen rijden. Heer Ollie toeterde krachtig, doch als enig antwoord wendde Hieper zich om en begon met brede gebaren een zakje kopspijkertjes, dat hij tot dat doel altijd bij zich droeg, over de weg te strooien.
De gevolgen bleven niet uit. De banden van de Oude Schicht klapten, heer Bommel verloor de macht over het stuur en het voertuig schoot de berm in....

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

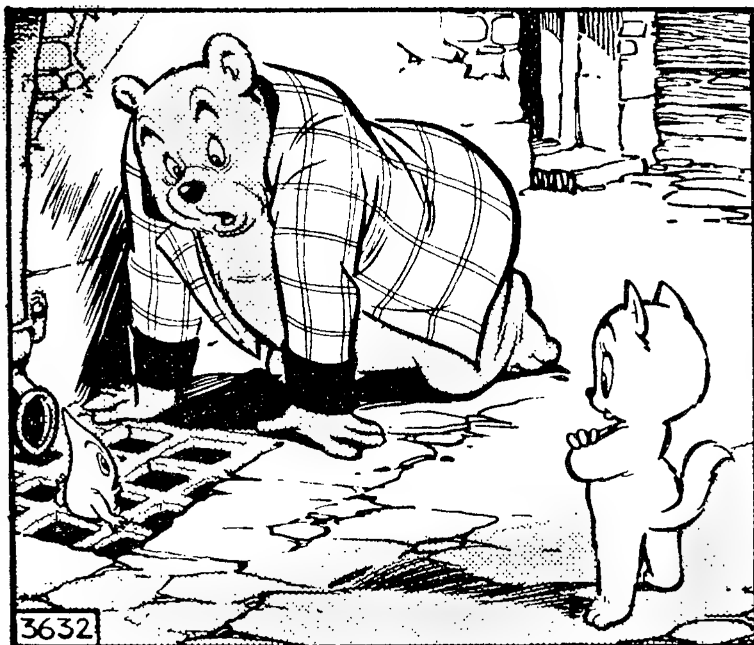

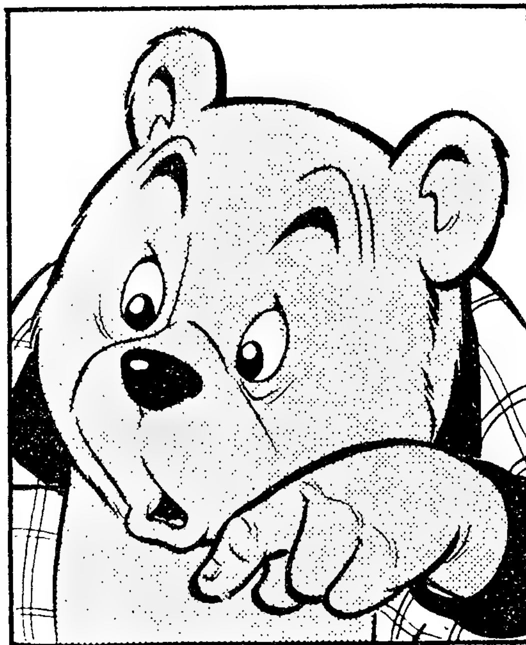

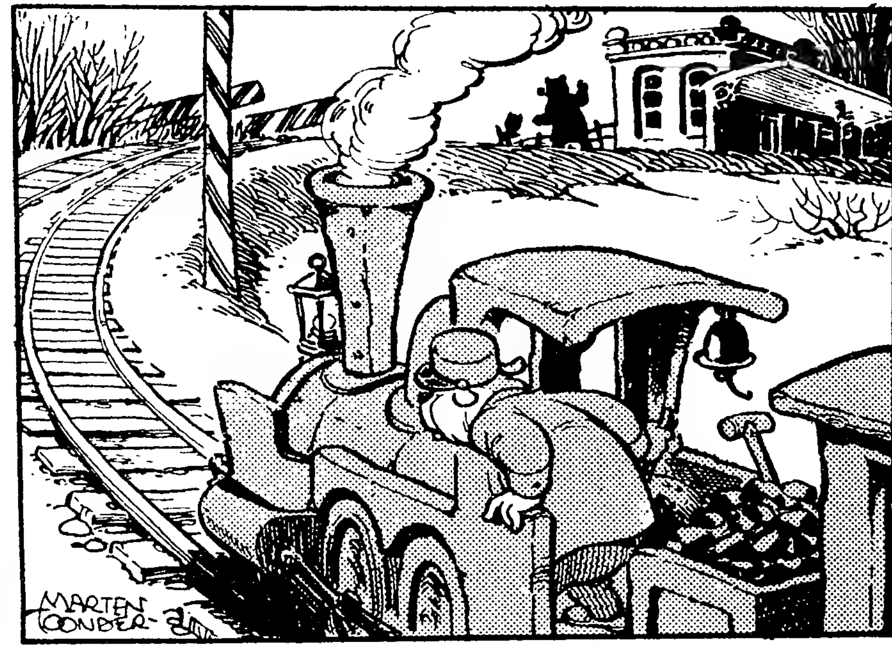
3631 Daar lag de Oude Schicht nu, scheef in een greppel. Zijn wielen draaiden nog een ogenblik doelloos rond, doch toen werd hij stil.
Heer Ollie en Tom Poes wrongen zich met moeite uit het voertuig en keken boven de greppelrand uit. In de verte verdween de motor met Super en Hieper, temidden van benzinedampen en geknal.
„Wat nu?" vroeg heer Ollie, op de weg klimmend. „Ach, hoe vreselijk is dit alles; deze grove jacht op goud en dit strooien met kopspijkertjes! Als het niet om Doddeltje was, zou ik er nu mee ophouden. Maar dat gaat niet. Wat moeten we beginnen, Tom Poes? Zeg toch eens wat?"
„Hm", zie Tom Poes, „daar is een station, heer Bommel! Met een beetje geluk kunnen we daar een trein krijgen, die in de goede richting rijdt."
„Een station", zei heer Ollie opklarend. „Juist! Die trein interesseert mij niet, want ik wil wedden, dat daar wel een putje is. En een heer, die de beschikking over dankputters heeft, heeft meer aan een putje dan aan een trein, als je begrijpt wat ik bedoel."
Zo sprekende had hij zich reeds naar het gebouwtje gerept en nu hurkte hij neder onder een regenpijp.
„Drip, drip, drip!" riep hij dringend.
„Tje, die dankputters", zei Tom Poes twijfelachtig tot zichzelf. „Ze hebben hun goede kanten natuurlijk. Maar men moet goed weten wat men van hen vraagt, anders geven ze alleen maar moeilijkheden."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3632 Nadat heer Ollie enige keren een klagelijk „drip, drip, drip" had laten horen, dook er plotseling een dankputter uit het gat omhoog.

„Onze dank is onuitputtelijk", zei het ventje. „Maar de grote, droge heer is wel erg uitputtend. Wat is er nu weer?"

„Nu weer?" riep heer Bommel verontwaardigd. „Dat is het toppunt! Alsof een heer ooit misbruik van iemands dankbaarheid zou maken! Tot nu toe heb ik nog niet veel aan jullie hulp gehad, hoor; ik heb alles zelf moeten doen!"

„Dat komt, omdat de grote, droge heer niet weet, wat hij vragen moet", zei de dankputter terechtwijzend. „Maar genoeg; wat wilt u nu?"

„Ik wil vóór Super en Hieper de vrachtrijder bereiken", zei heer Ollie uit de hoogte.

„Komt in orde", zei het kereltje en verdween in de diepte.

„Dat was weer geen goeie wens", zei Tom Poes. „We moeten het eigendomsbewijs van de mijn hebben en geen vrachtrijder."

„Weet jij het weer beter?" riep heer Ollie uit. „We moeten toch zeker eerst... hm! We moeten..."

Hij zweeg en er verscheen een trek van diep nadenken op zijn gelaat. Hij begon mompelend op zijn vingers te tellen en toen schudde hij bekommerd het hoofd.

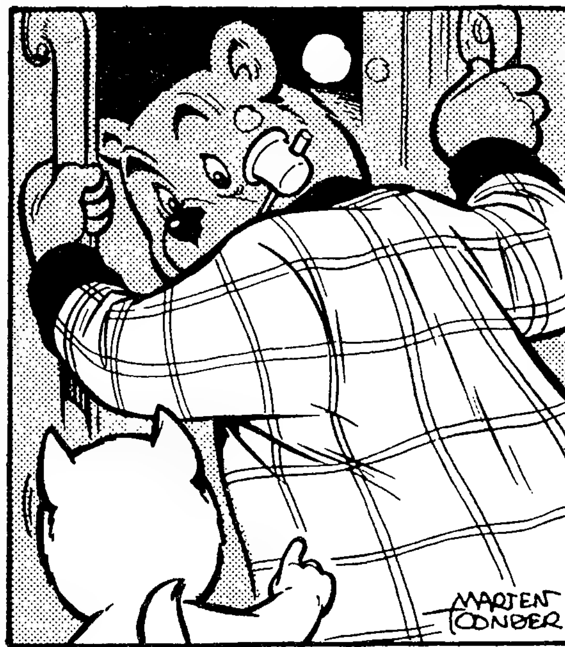
„We moeten het eigendomsbewijs hebben en geen vrachtrijder, als je begrijpt, wat ik bedoel", mompelde hij. „Wat nu te doen?"

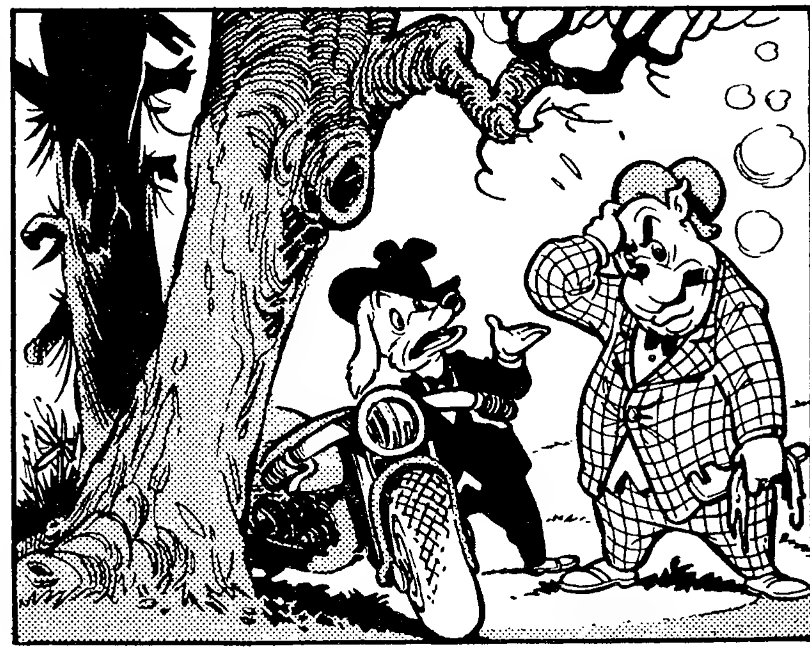
„Daar komt een trein aan", riep Tom Poes uit. „Hij gaat in de goede richting — en als we een beetje geluk hebben kunnen we die vrachtrijder nog inhalen. Er is een kans, dat hij naar Stuipendrecht ging. Kom mee, heer Ollie."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

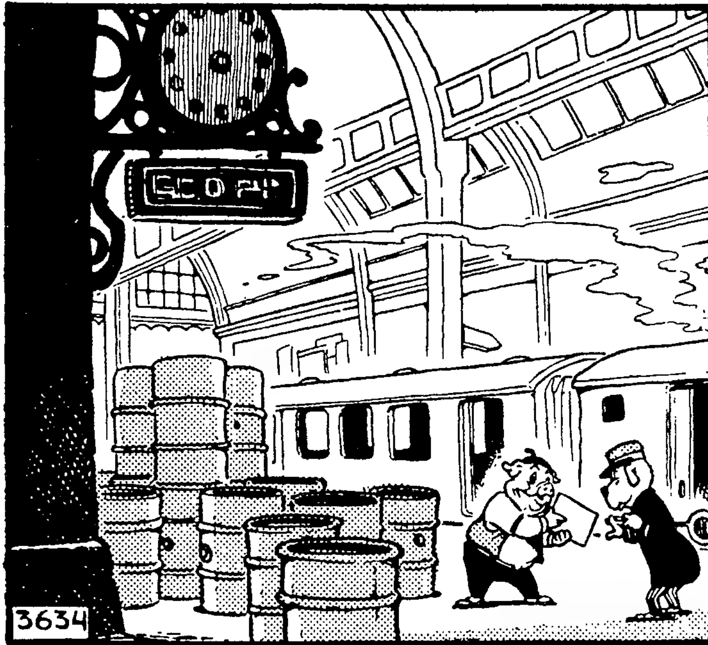

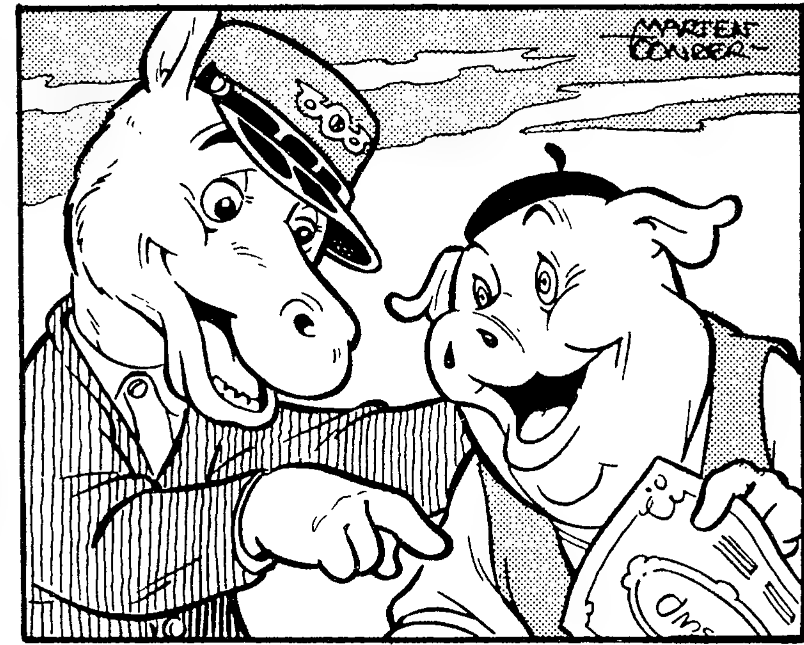
3633 Piepend en knarsend kwam de trein die de dienst tussen Rommeldam en Stuipendrecht onderhield, tot stilstand. Heer Bommel keek verrast op.
„Dat treft nu mooi", zo sprak hij. „Dit lokaaltje gaat precies de goede kant uit. Laten we instappen, jonge vriend. Want wanneer we moeten wachten totdat die dankputters iets doen kan het lang duren."
„Hm", zei Tom Poes. „Ik weet het nog niet. U hebt alleen tegen de dankputters gezegd, dat u vóór Super en Hieper die vrachtrijder wilde bereiken. En dat kan natuurlijk op allerlei manieren gebeuren."
Heer Bommel, die juist doende was om zijn gestalte door een coupédeur te hijsen, keek gramstorig om.
„Denk je dat?" riep hij schamper. „Super en Hieper hebben de vrachtrijder natuurlijk al lang ingehaald. Ze zaten op een stoomfiets, vergeet dat niet!"
Doch nu deed heer Ollie de puttertjes toch onrecht. Want terwijl het treintje zich puffend in beweging zette en schommelend door het landschap schoof, stonden Super en Hieper met motorpech op de weg.
„Wat 'n snertmachien!" gromde de eerste. „Er zit geen leven meer in. Water in de benzine, Hiep; daar kan je donder op zeggen."
„Het is een schande, baas!" klaagde Hieper. „Hoe kan er nu water in de benzine komen? Wat moeten we nu doen?"
„„Lopen!" commandeerde Super. „Looppas! Stuipendrecht is niet zo ver meer af. Kom mee!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

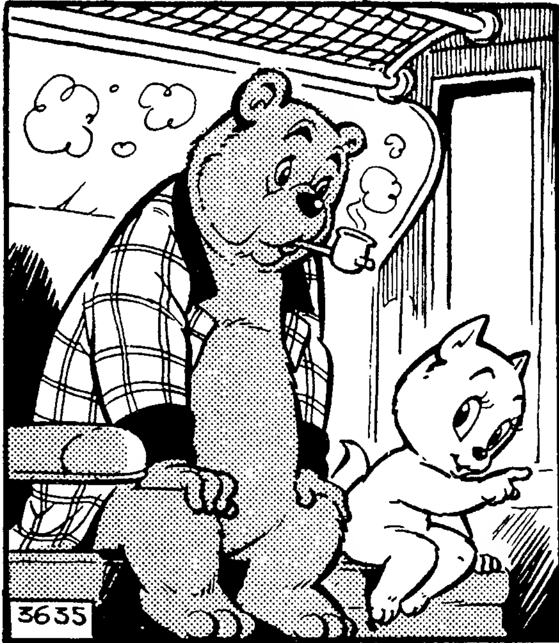
3634 Vrachtrijder Todder stond op het station Stuipendrecht naast de olievaten die hij uit zijn auto had geladen.
,,Ziezo, dat is dat'', sprak hij tevreden tot de stationchef. ,,En nu moet u eens kijken wat ik hier heb!''
Hij trok omzichtig een groot papier uit zijn jas en vouwde het open.

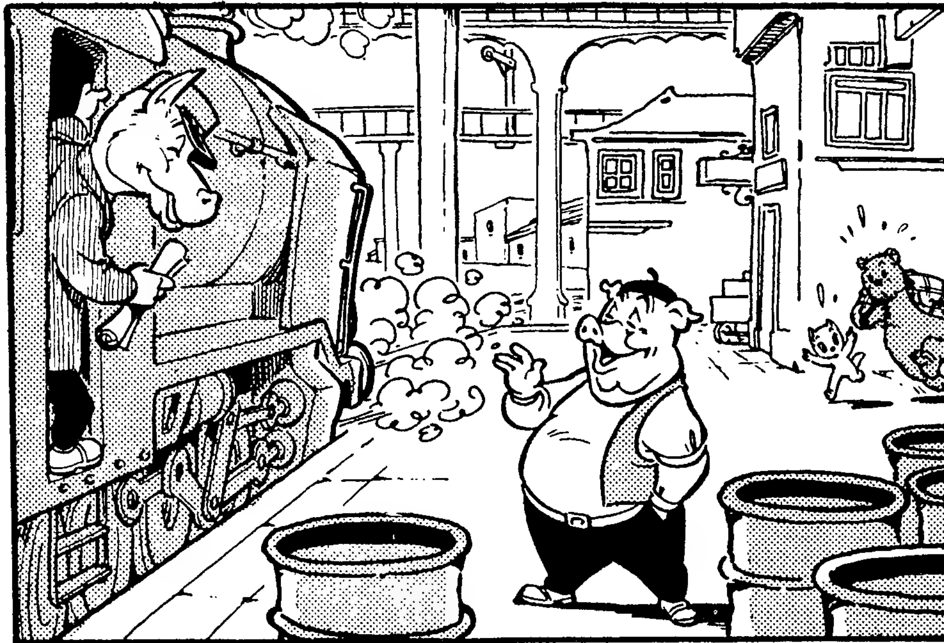
,,Een mooi document'', prees de chef. ,,Doe je in aandelen, Todder?''
,,Nee'', hernam de ander. ,,Dit is het eigendomsbewijs van een goudmijn. Ik heb het overgenomen van een vriend, die wat kort zat. Mooi, hè? Als het een beetje wil, ben ik nu rijk.''
De stationsoverste barstte in lachen uit.
,,Daar ben je lelijk ingevlogen!'' zei hij. ,,Dat is een ouwe truc, hoor. Die mijn bestaat natuurlijk niet — en je geld ben je kwijt!''

,,Z-zou het?!'' stamelde de heer Todder verbleekt. ,,Zou mijn goeie vriend Prikkramer mij zó beetgenomen hebben?''
De chef haalde de schouders op.
,,Van je vrienden moet je het hebben'', zei hij, weglopend.
,,Ach, wat is de wereld slecht'', prevelde de bedrogene. ,,Hoe is het mogelijk?! En wie had dat nu kunnen denken. Het is toch zo'n mooi papier!''
,,Dat is zeker een mooi papier'', zei een passerend machinist. ,,Wat is het, Todder? Hoe kom je daar aan?''
De vrachtrijder keek verbitterd op. Doch toen verscheen er een slim lichtje in zijn ogen.
,,Dit is het eigendomsbewijs van een goudmijn'', legde hij uit. ,,Mooi hè? Ik zit wat krap — en omdat we oude vrienden zijn mag je het hebben voor vijfhonderd florijnen. Als het een beetje wil kan je er rijk mee worden!''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3635 Het lokaaltreintje uit Bommeldam remde en reed schokkend het station Stuipendrecht binnen.

„We hebben geluk, heer Ollie!" riep Tom Poes, die uit een raam leunde. „Daar staat de vrachtrijder die we hebben moeten. Wat toevallig, hè?"

Heer Bommel schrok op uit zijn neerslachtige houding en een glimlach verhelderde zijn trekken.

„Leer van mij, dat er geen toeval bestaat, jonge vriend!" sprak hij, haastig uit het rijtuig springend.

Vrachtrijder Todder stond de machinist na te kijken, die op zijn machine klom. Hij was daar zo in verdiept, dat heer Ollie hem op de arm moest tikken om opgemerkt te worden.

„Goede middag", zei heer Bommel. „Ik kom dat papier terugkopen. Ik bedoel het eigendomsbewijs van die goudmijn, dat u van een zekere Prikkamer gekocht hebt, als u begrijpt wat ik bedoel."

De vrachtrijder schrok op.

„H-hoezo?" stamelde hij. „Waarom wilt u dat hebben?"

Zijn woorden werden overstemd door het geraas van de locomotief, waarop de machinist geklommen was. Hij was bezig te vertrekken, en het op gang brengen van de sneltrein die hij trok, kostte heel wat lawaai en stoom.

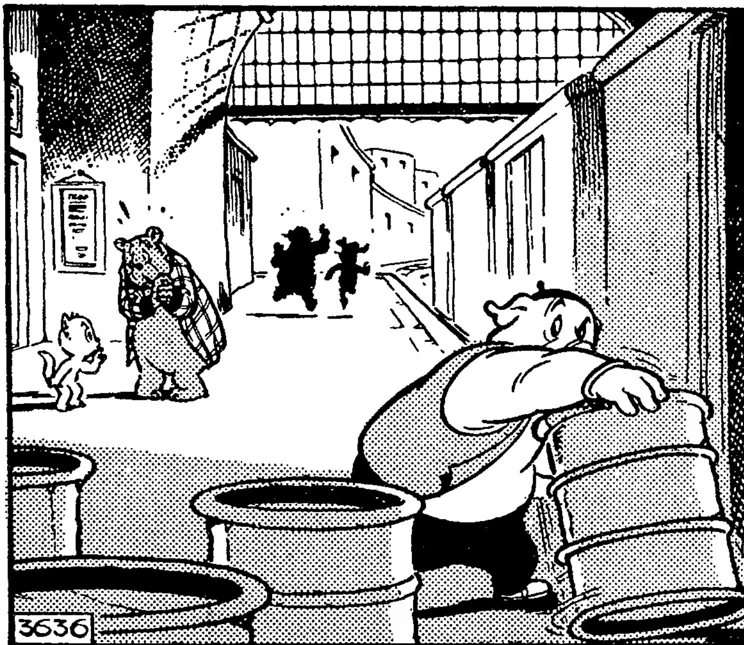
Heer Ollie wachtte totdat de wagens het station uitgereden waren.

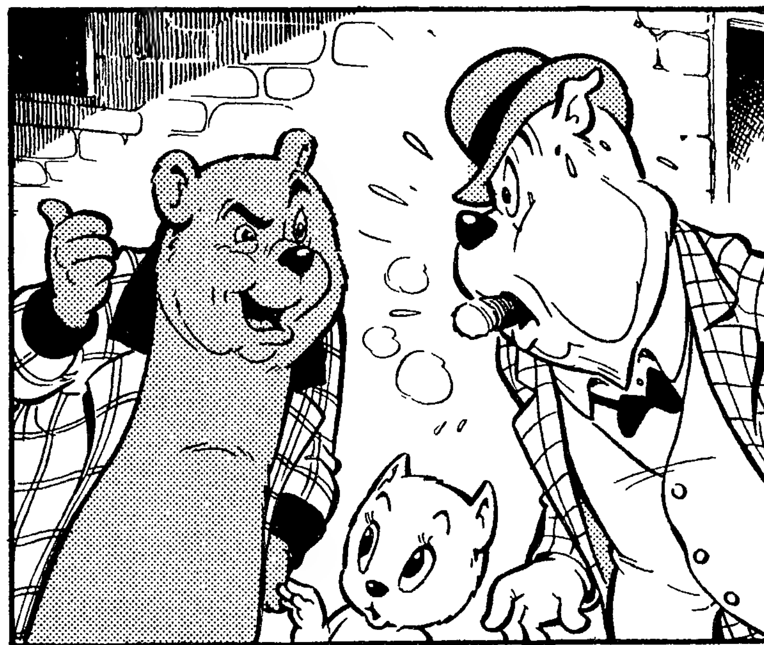
„Ik wil dat papier terughebben", herhaalde hij toen. „Het is eigenlijk van juffrouw Doddel en ik betaal er elke prijs voor. Geld speelt geen rol."

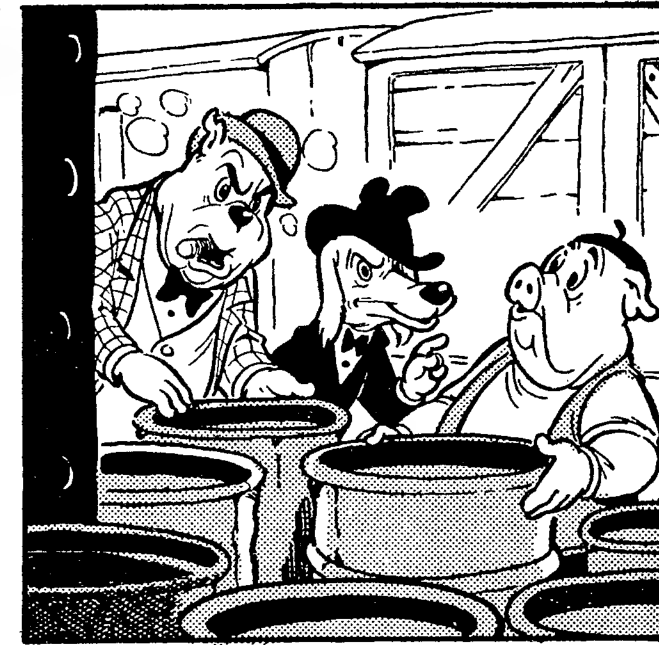
„Dat is nu jammer", zei de heer Todder treurig. „Ik heb het net verkocht aan de machinist van de trein, die daar wegrijdt. De trein naar Bazoembo."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

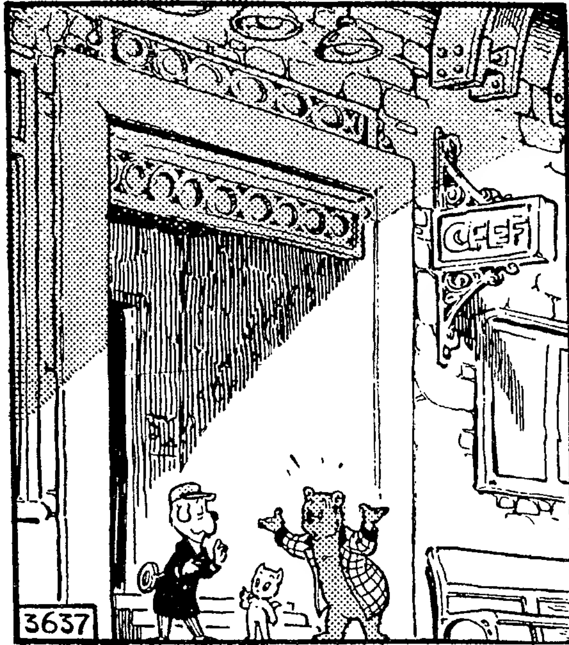

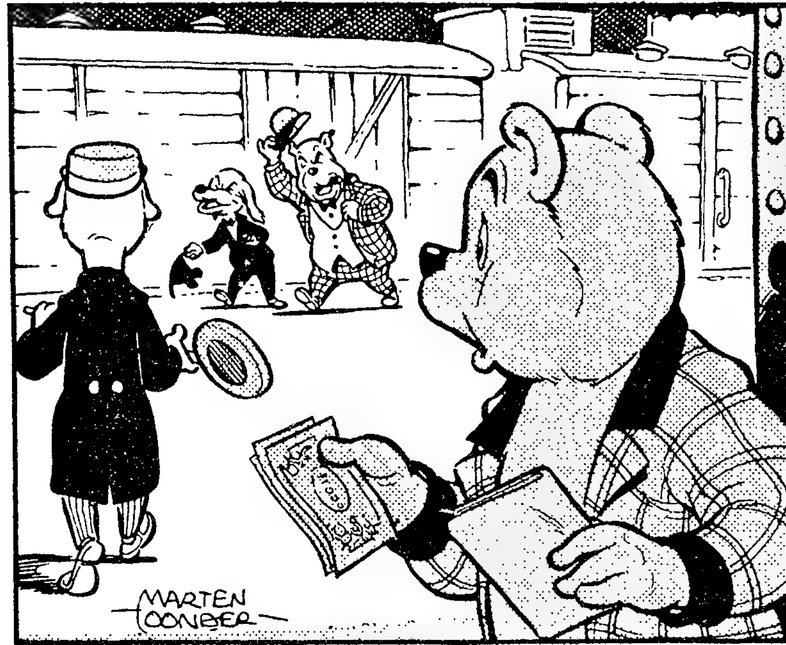

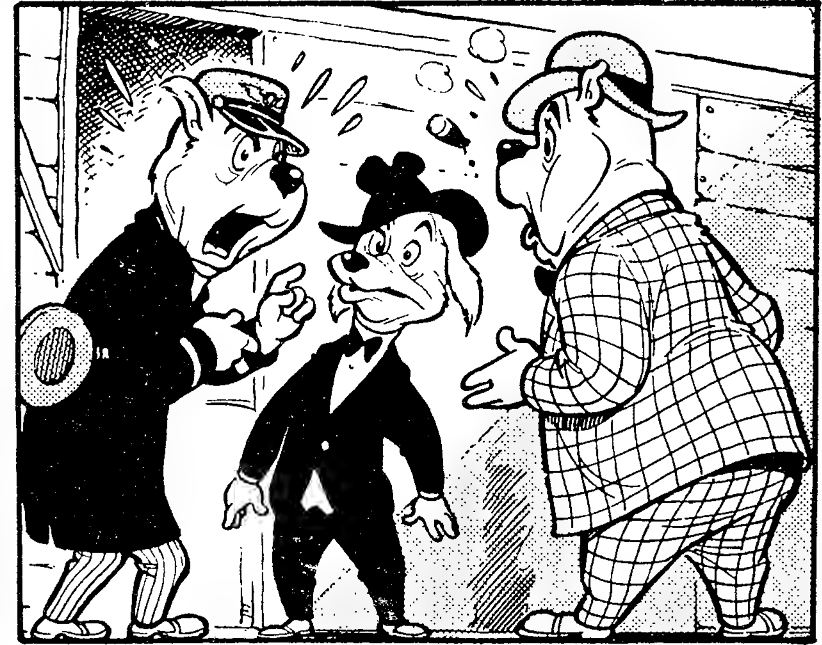
3536 Heer Bommel stond, als door de donder getroffen.
,,Aan de m-machinist van de trein d-die d-daar wegrijdt?"
,,Ja", zei de vrachtrijder. ,,Jammer, hè?" Hij begon zijn olievaten in een inmiddels voorgereden goederentrein te laden — zonder zich te storen aan de handenwringende heer achter hem.
,,Stil een beetje, heer Ollie!" waarschuwde Tom Poes. ,,Niemand moet merken, dat u zoveel waarde aan dat papier hecht."
,,Jij hebt gemakkelijk praten!" riep heer Bommel uit. ,,Daar gaat de goudmijn van Doddeltje — en nu zijn we nog even ver!"
,,Sstt!" siste Tom Poes. ,,Daar komen Super en Hieper aan!"
En ja, hoor. Daar sleepten zich hijgend en uitgeput de ijverige zakenlieden het perron op, op zoek naar de vrachtrijder Todder.
Heer Ollie keek hen hatend aan.
,,Jullie zijn te laat", zei hij. ,,Probeer de sneltrein die daar gaat maar in te halen!"
,,W-wat?" hijgde Super. Doch Tom Poes had zijn vriend reeds meegetrokken.
,,Dat was heel dom!" zei hij. ,,Nu weten ze ook alweer waar ze zoeken moeten!!"
Nu, dat was zo. De ademloze kooplieden wankelden naar de heer Todder en staarden hem dreigend aan.
,,Is het waar, dat die goudmijn daar met die trein meerijdt?" vroeg Hieper.
,,Komen jullie ook al om dat papier?" vroeg de vrachtrijder. ,,Ja, dat heb ik aan die machinist verkocht. En nu wil ik er niets meer mee te maken hebben."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

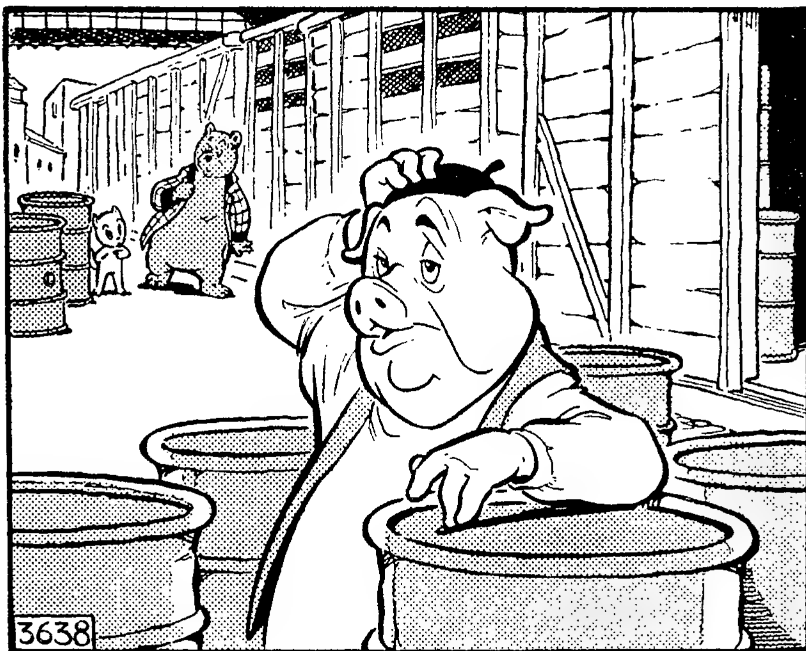

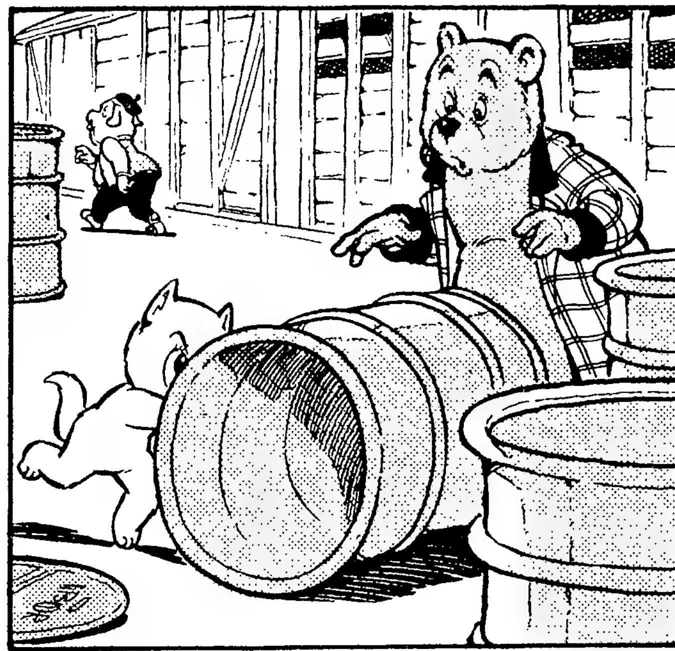
3637 Heer Bommel en Tom Poes hadden zich intussen naar de stationschef gerept.
,,Waar gaat die trein naar toe?'' vroeg de eerste. ,,De trein die daarnet vertrokken is, bedoel ik. De machinist heeft mijn bewijs; en dat moet ik terughebben, als u begrijpt wat ik bedoel.''
De chef keek hem koeltjes aan.

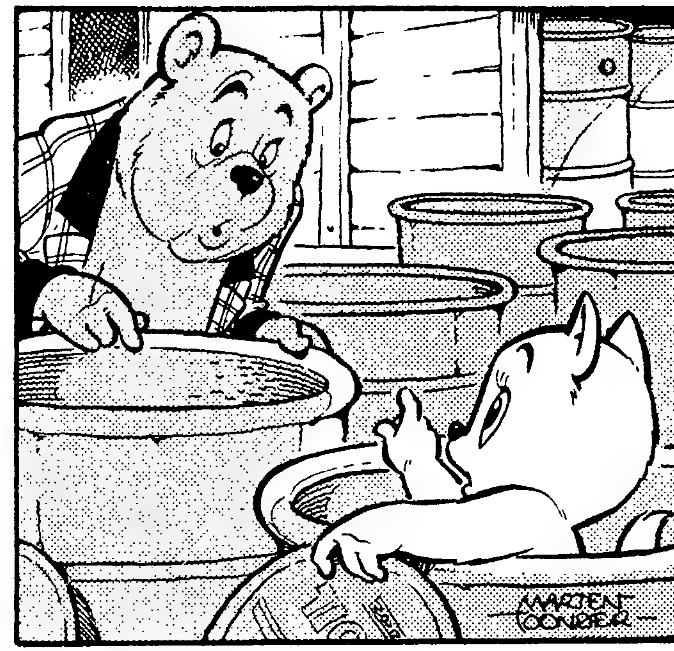
,,Nee, dat begrijp ik niet'', zei hij. ,,Maar die sneltrein gaat naar Bazoembo. En als u iets moet hebben van de machinist zult u moeten lopen. Er gaat geen andere trein die kant uit, meneer.''
,,Helemaal niet?!'' riep heer Ollie wanhopig uit. ,,Nooit meer?!''
,,Alleen de goederentrein die hier nog staat'', zei de stationsoverste. ,,En die neemt geen passagiers mee.''
Hij wendde zich om en drentelde weg. Doch heer Bommel poogde hem staande te houden.
,,Ik wil met die goederentrein mee!'' riep hij. ,,Het geeft niet wat het kost; geld speelt geen rol!''
,,Die trein'', zei de chef met verheffing van stem, ,,neemt geen passagiers mee! Dat is tegen de voorschriften!''
Hij liep verder, doch nu werd hem de weg versperd door Super en Hieper.
,,Hallo chef'', zei de eerste, ,,we willen graag met die goederentrein mee naar Bazoembo''.
,,Ja'', zei Hieper, ,,we willen er desnoods nog voor betalen ook, hè baas?''
De hooggeplaatste treinbeambte liep rood aan.
,,Die trein'', riep hij uit, ,,neemt geen passagiers mee! En nu is het afgelopen! Geen woord meer!''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3638 De vrachtrijder Todder stond voor een van de wagens van de goederentrein en krabde zich het hoofd.

„Wat zou er toch met dat waardeloze stuk papier van die goudmijn aan de hand zijn?'' zo vroeg hij zich af. „Hele rijen onbekende lieden vragen waar ik het gelaten heb. Daar zit vast iets achter! Maar wat?''

Hij keek besluiteloos om zich heen, doch ontwaarde slechts enkele olievaten die hij in zijn beslommeringen vergeten had in te laden.

„Ik ga eens met de chef spreken'', prevelde hij. „Die is een ontwikkeld persoon en hij zal me kunnen raden.''

Met deze gedachte verwijderde de vrachtrijder zich en nu kwam Tom Poes snel achter een leeg vat vandaan.

„Kom, heer Ollie!'' zei hij. „Dit is onze kans!''

„Welke kans?'' vroeg heer Bommel lusteloos. „Deze trein neemt geen passagiers mee, zei de chef. Wat wil je dan nog?''

Tom Poes gaf echter geen antwoord. Zo snel hij kon rolde hij de twee lege drums, die wat achteraf stonden, tussen de andere in. En voordat heer Ollie had kunnen vragen wat dit beduidde klom hij in een van die vaten.

„Kruip er in!'' riep hij. „Vlug, voordat die vrachtrijder terugkomt. U zult wel merken waarom.''

Heer Bommel keek besluiteloos naar het stalen gevaarte en tilde moeilijk een been op.

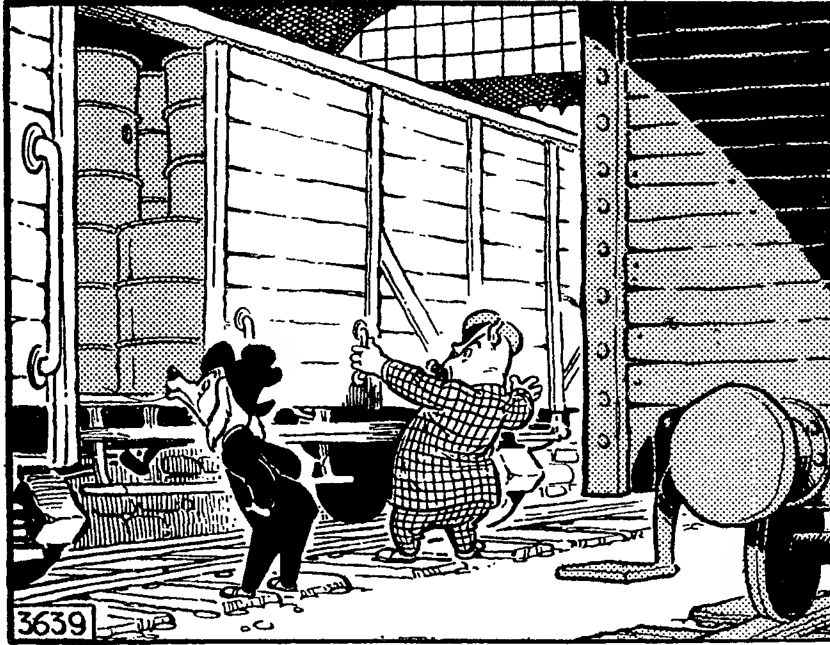
„Wat een onzin'', prevelde hij. „Waarom zou ik, als heer zijnde, in een olievat gaan zitten?''

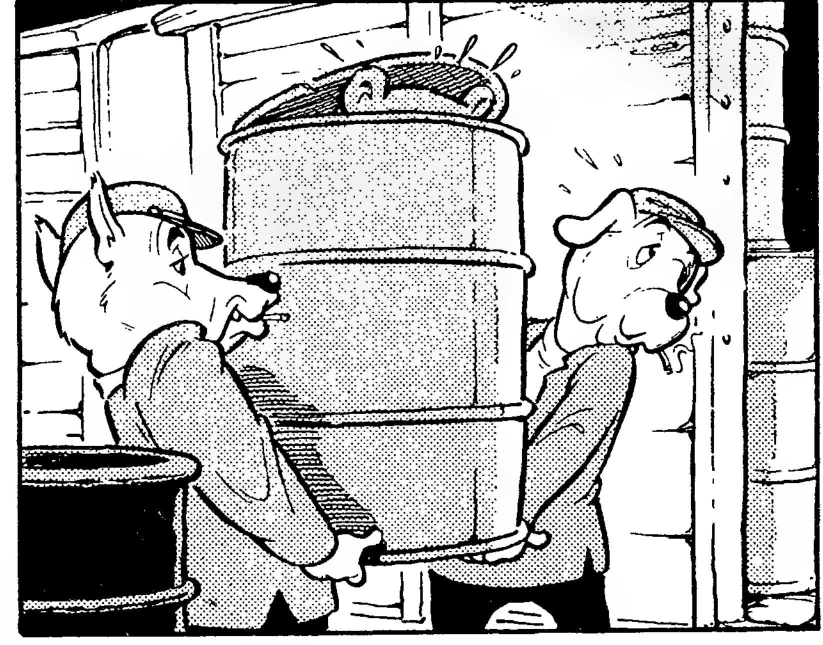
Doch toen verhelderde een invallende gedachte zijn vermoeid gelaat.

„Natuurlijk'', riep hij, snel naar binnen wippend. „Een goed idee! Ik had het zelf kunnen bedenken!''

TOM POES EN DE DANKPUTTERS

Door Marten Toonder

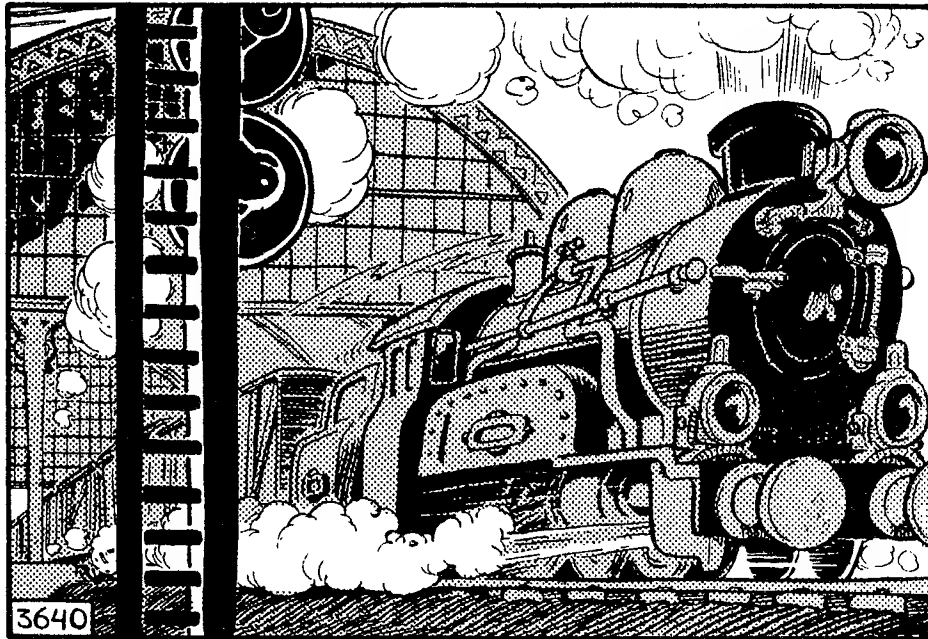

3639 Wanneer men nu denkt, dat Super en Hieper afgeschrokken waren door de onvriendelijke woorden van de chef, vergist men zich. Als ervaren zakenlieden lieten zij zich niet zo snel wegsturen.
„Wanneer je er door de voordeur wordt uitgegooid moet je zorgen, dat je er door de achterdeur weer inkomt", sprak Super door zijn sigaartje.
Hij wierp een snelle blik om zich heen en sprong op de rails.
„Je zegt het toch maar raak, baas", zei Hieper, hem volgend. „Ik hoop alleen maar, dat er geen trein aankomt."
Nu, dat was niet het geval. Het station was op dat uur stil en verlaten en daardoor konden de beide slimmerds zich ongehinderd over de spoorbaan voortbewegen. Ze geraakten al spoedig bij de goederentrein en Bul Super schoof omzichtig één van de zware deuren open.
„Vlug, Hiep", fluisterde hij. „We kruipen tussen die vaten — en dan verder maar stil wezen!"
Ze waren net op tijd. Want nauwelijks waren ze binnen of daar naderden reeds twee opladers, die het restant van de oliedrums naar binnen gingen werken.

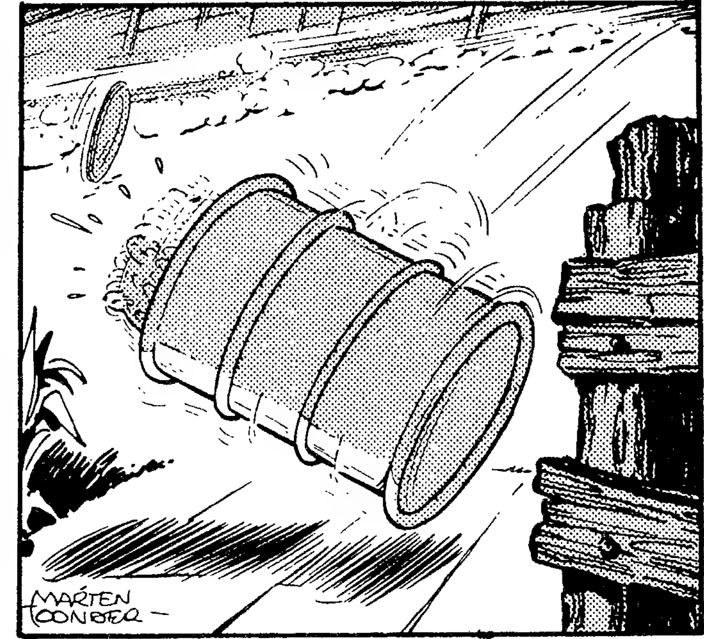
„Dat is vreemd, Piet", sprak een van hen. „Er zijn twee drummetjes te veel. Ze kunnen er haast niet meer in."
„Mij een zorg", zei de ander. „We zetten ze bij de ingang en dan laten we de deur een eindje open."
Zo gezegd, zo gedaan. Het enige, wat bij deze eenvoudige handeling opviel was, dat het laatste olievat wel erg zwaar woog.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3640 Toen nu de oliedrums goed en wel waren ingeladen wierp de stationschef een onderzoekende blik om zich heen. Hij zag tot zijn opluchting dat alle ongewenste passagiers verdwenen waren en gaf het sein tot vertrek.

„Dat is dat!" prevelde hij, toen de goederentrein naar Bazoemba sissend en blazend op gang kwam. „Orde moet er zijn. Geen passagiers in een vrachttrein, is het voorschrift."

Hij trok zich fier terug in zijn kantoortje; niet wetende dat de snel optrekkende trein vier overtreders meevoerde.

Twee daarvan zaten geriefelijk tussen de vaten en legden een kaartje om de reis te korten.

Doch de twee andere bevonden zich in een ongemakkelijke houding in stalen drums, die bij het op gang komen akelig begonnen te schudden.

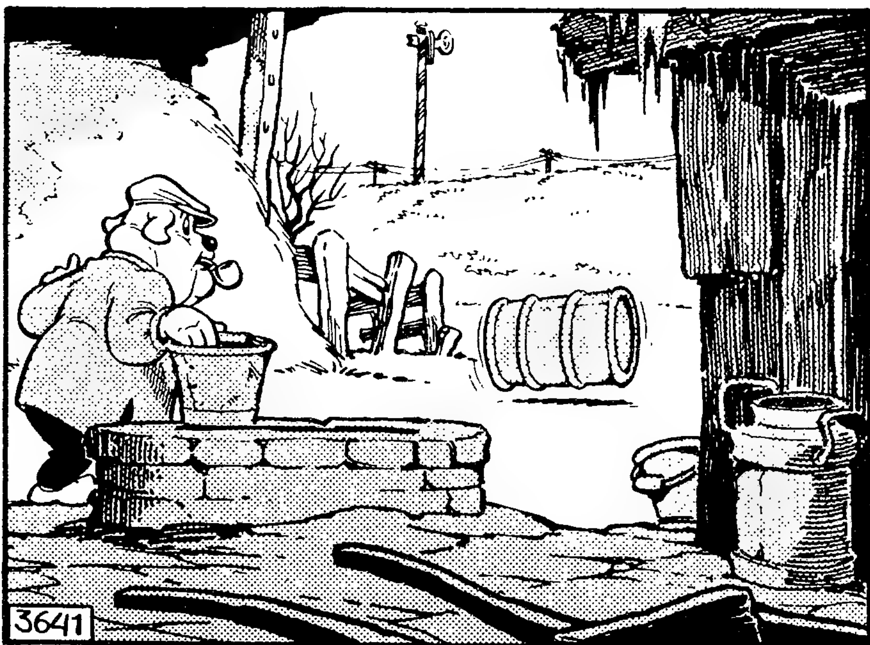
„Wat ben ik begonnen", prevelde heer Ollie, wiens verpakking het dichtst bij de open deuren stond. „Dit is geen toestand voor een heer. Zo kan men niet reizen, als Bommel zijnde. Wat zou mijn goede vader hiervan zeggen?"

Zo sprekende verhief hij zich een weinig om een blik over de rand te kunnen werpen. Doch nu verloor het vat, dat toch al aan het wankelen was, het evenwicht geheel. Het stortte tussen de deuren door naar buiten en kwam zodoende op de helling terecht die de spoorbaan begrensde. Dof dreunend begon het naar beneden te rollen, terwijl de ongelukkige heer Bommel er in rondging als een pit in een rammelaar.

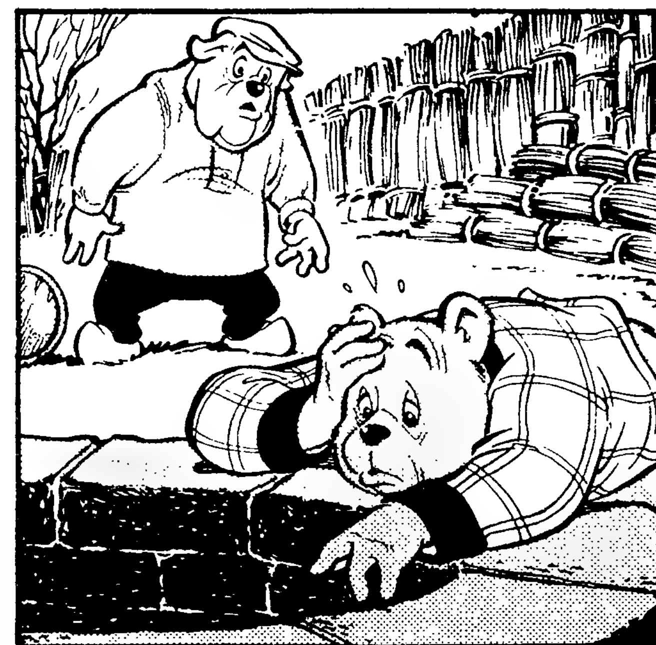
„Ho! Help!", riep hij nog. Doch zijn kreten gingen verloren in het geweld van de wegrijdende trein.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

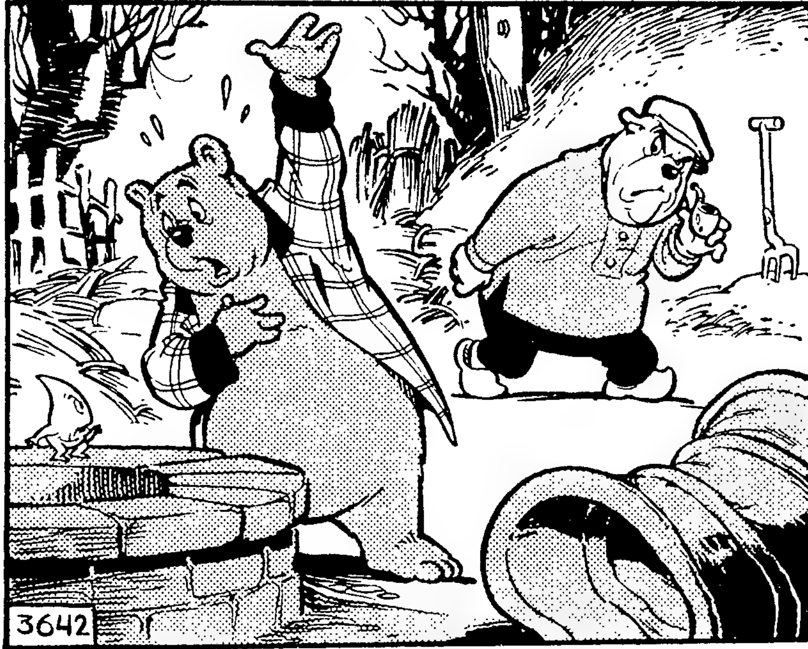
3641 Naast de spoorbaan bevond zich de boerderij van de landbouwer Muntjegast. Reeds lang had deze zich neergelegd bij het gedender, doch wanneer hij toevallig in de buurt was, kon hij nooit nalaten een misprijzende blik op de passerende trein te slaan.
Zo ook nu. Doch zijn gramschap maakte plaats voor een gevoel van vreugde toen hij een zware oliedrum uit een wagon zag storten. Het ding rolde de helling af en belandde al wentelend op zijn erf. Reeds meende hij een mooie aanvulling van zijn olievoorraad voor zich te zien; doch het bonkende geluid en de flauwe kreten, die uit het vat opstegen, deden hem weifelen. Onthutst trad hij een stapje terug — en nu bonkte het stalen gevaarte galmend tegen de rand van zijn waterput.
Uit het inwendige schoot een gekneusde gestalte los, die enige ogenblikken versuft in het bouwland bleef liggen.

„Dat is ja mal'', prevelde de boer. Hij maakte zich gereed om de vreemdeling van dichtbij te bekijken, doch deze wachtte hem niet af. Zijn doffe blikken hadden de waterput ontdekt en nu richtte hij zich op en wankelde naar het metselwerk. De heer Muntjegast meende, dat hij wat water wilde drinken, tegen de schrik. Maar niets daarvan. De vreemde bezoeker boog zich moeilijk over de rand en haalde diep adem.

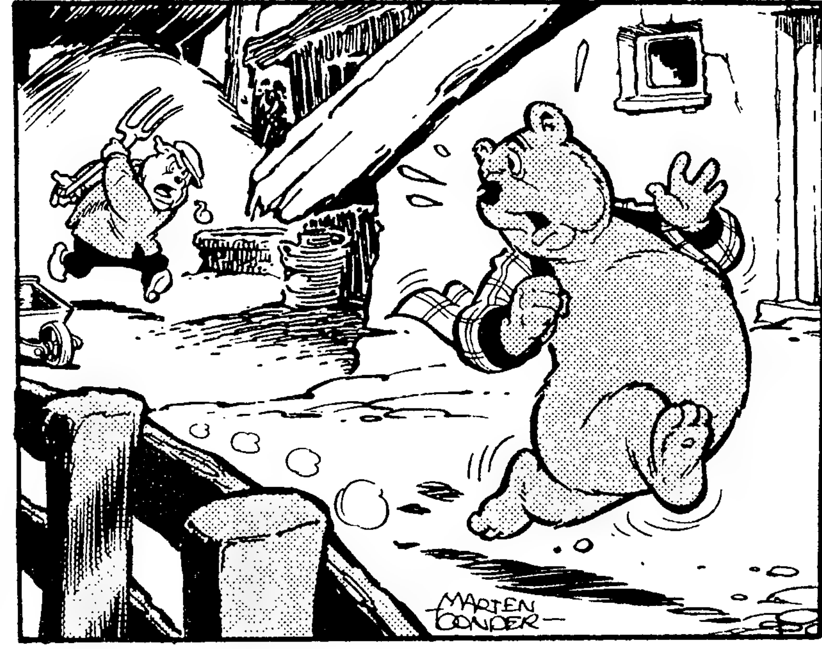
„Drip, drip, drip!'' riep hij met een akelige stem, die klagend tegen de wanden weergalmde.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

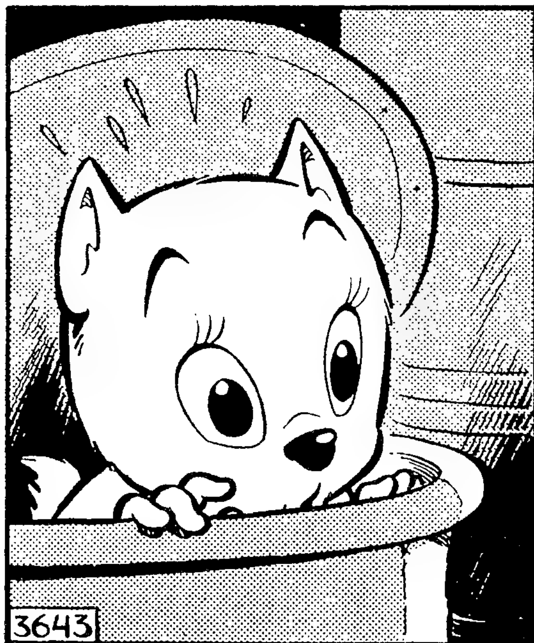

3642 ,,Drip, drip, drip'', riep heer Bommel.
Dit klonk zó droevig en de echo's uit de put rommelden zó akelig na, dat het de boer vreemd te moede werd. Maar heer Ollie lette niet op de heer Muntjegast. Hij zag een dankputter boven water komen en dat eiste zijn aandacht op.

,,Wat is er nu weer?'' vroeg het ventje op geprikkelde toon.
,,Alles!'' riep heer Bommel bijna schreiend. ,,Mijn hersens bonzen en ik ben geheel gekneusd. Dit is meer dan een heer van mijn stand verdragen kan. Ik wil nu eindelijk wel eens de hulp hebben die mij beloofd is.''
,,Altijd tot uw dienst'', zei de putter vormelijk. ,,Onze dank droogt niet op zolang er water in uw kelder staat. Wat wenst u?''
Heer Ollie dacht even na. Hij herinnerde zich de raad van Tom Poes — en ook overigens wilde hij nu snel een einde aan zijn beproevingen maken.
,,Ik wil het papier hebben!'' riep hij uit. ,,Het eigendomsbewijs van de goudmijn van Doddeltje!''
,,In orde'', zei de dankputter en verdween temidden van enkele luchtbellen. Doch nu werd het de landbouwer te veel. Het gesprek van de vreemdeling met zijn waterput was meer dan de eenvoudige landman verwerken kon en hij begreep dat hier zwarte kunst in het spel moest zijn. Daarom greep hij een hooivork en snelde op zijn bezoeker af.
Heer Bommel uitte een kreet en snelde voort.

TOM POES en den Dankputters

Door Marten Toonder

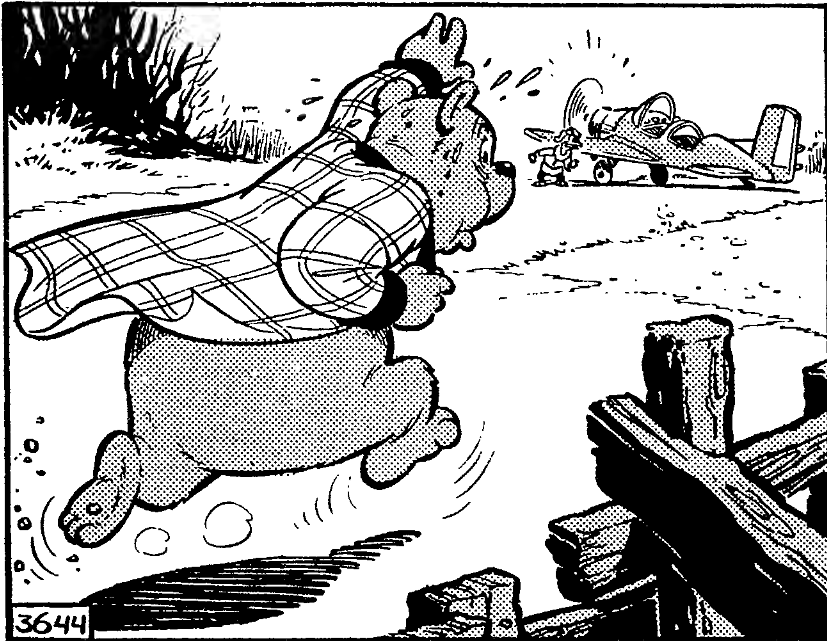

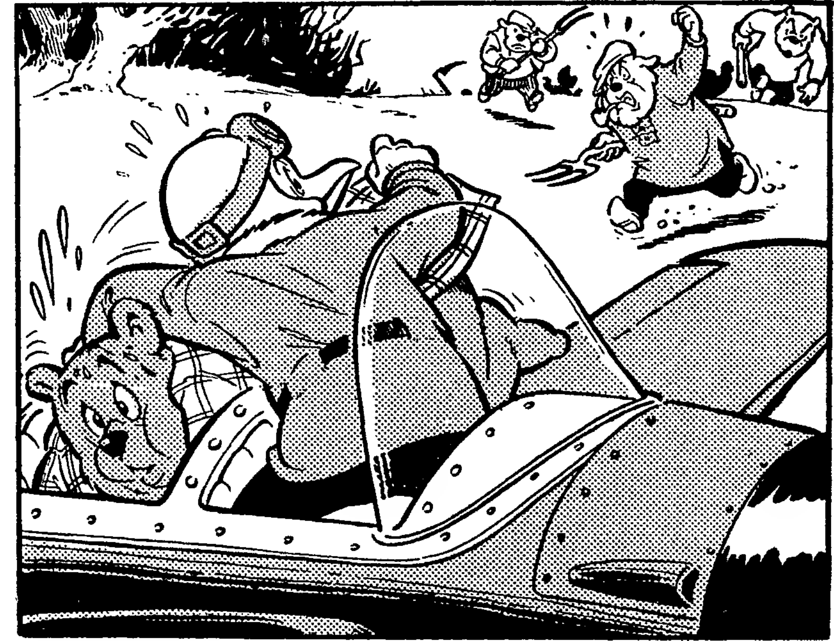

3643 Intussen was de goederentrein naar Bazoembo op gang gekomen. De schokken namen wat af en het rammelen van de olievaten werd regelmatiger.
Tom Poes hees zich voorzichtig naar boven en keek over de rand om te zien, hoe het met heer Bommel was. Doch tot zijn schrik bemerkte hij, dat er nog meer passagiers aanwezig waren. Niet ver van zijn vat af zaten Super en Hieper op de stoffige vloer. De beide zakenlieden spraken op gesmoorde toon met elkander en van tijd tot tijd barstten ze in een ongunstig lachen uit.
„Hm", dacht Tom Poes, „ze denken natuurlijk dat ze ons te slim af zijn. Ze menen, dat zij de enigen zijn, die straks in Bazoembo aan zullen komen! Dat wordt dan een mooie verrassing!"
Hij liet zich weer naar de bodem zakken en hij hoopte maar, dat ook heer Ollie zo verstandig zou zijn om zich gedekt te houden.
Weinig vermoedde hij, dat zijn vriend zich op dat moment, ver van daar, in grote moeilijkheden bevond.
Want de landbouwer Muntjegast had door zijn dreigend geroep sterk de aandacht van zijn buren getrokken. En daar de boerenbevolking van die streek altijd één lijn trok wanneer het om het vervolgen van vreemdelingen ging, werd de ongelukkige nu nagezeten door een vastberaden groepje.
Hijgend en struikelend bewoog heer Bommel zich door het akkerland.
„Dit noemen de dankputters dus in orde", prevelde hij ontredderd. „Ach, hoe moet dit aflopen?"

TOM POES en den Dankputters

Door Marten Toonder

3644 Heer Bommel sleepte zich al struikelend voort. Zijn adem was bijna uitgeput en de kreten van zijn achtervolgers kwamen steeds nader. Hij meende dan ook reeds, dat er geen hoop meer was, toen hij plotseling, op een afstand, een klein model vliegtuig zag staan. De machine scheen zojuist geland te zijn, want de propeller draaide nog en de piloot was bezig uit te stappen.

Heer Ollie's ontredderd gelaat verhelderde en met nieuwe moed snelde hij in de richting van het jagertje.

„Het is toch mooi om een Bommel te zijn", sprak hij tot zichzelf. „Men is altijd in staat om zelf iets op te knappen en dat is belangrijk, omdat de dankputters toch te kort schieten. Zo'n vliegtuig is sneller dan een trein! Als die piloot nu maar voor rede vatbaar is; er is geen tijd om veel uit te leggen!"

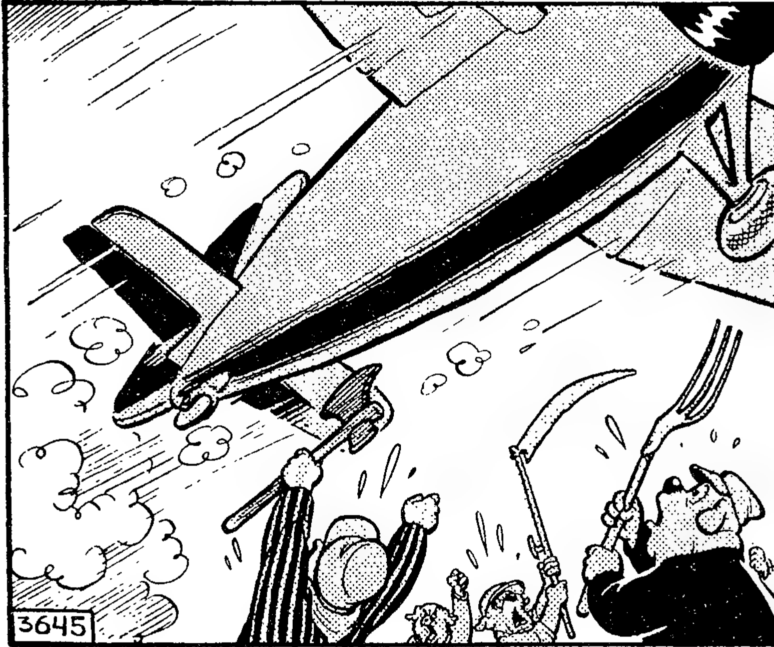
Nu, dat viel mee. De vlieger, die hem zag naderen, steeg snel weer in zijn toestelletje en stak hem een helpende hand toe.

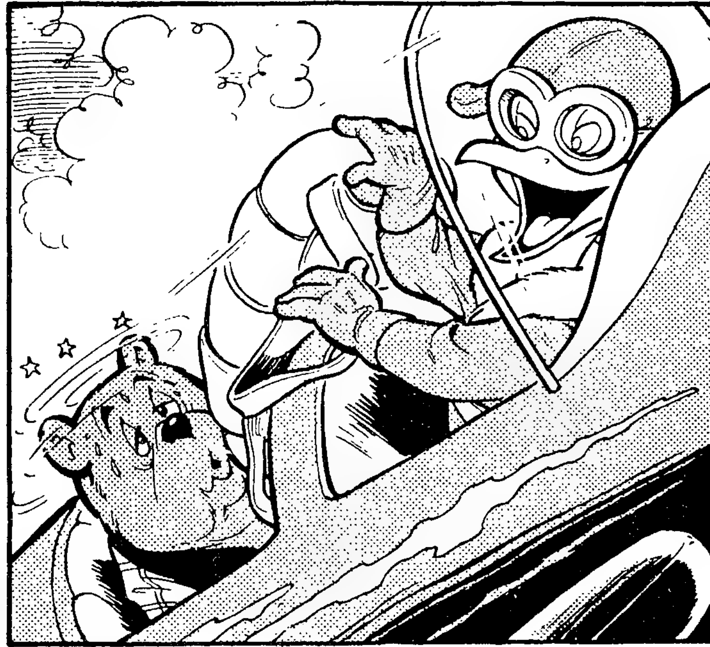
„Vlug K.3!" riep hij, „ze hebben je bijna!"

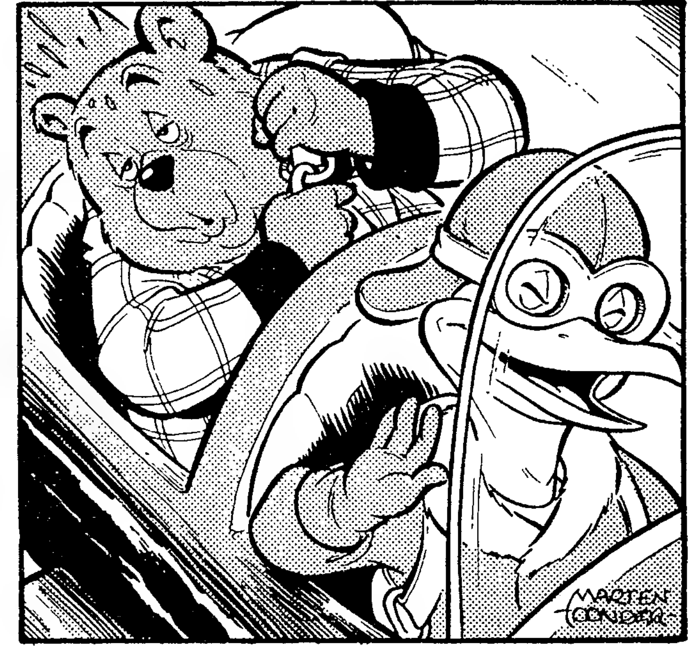
Heer Ollie liet zich ademloos naar boven trekken. Hij probeerde nog te zeggen, dat zijn naam niet Kadrie, doch Bommel was, maar daartoe ontbrak hem de kracht. En bovendien zou het kleingeestig zijn geweest om zijn redder op het ongepaste van die naamsverwisseling te wijzen.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

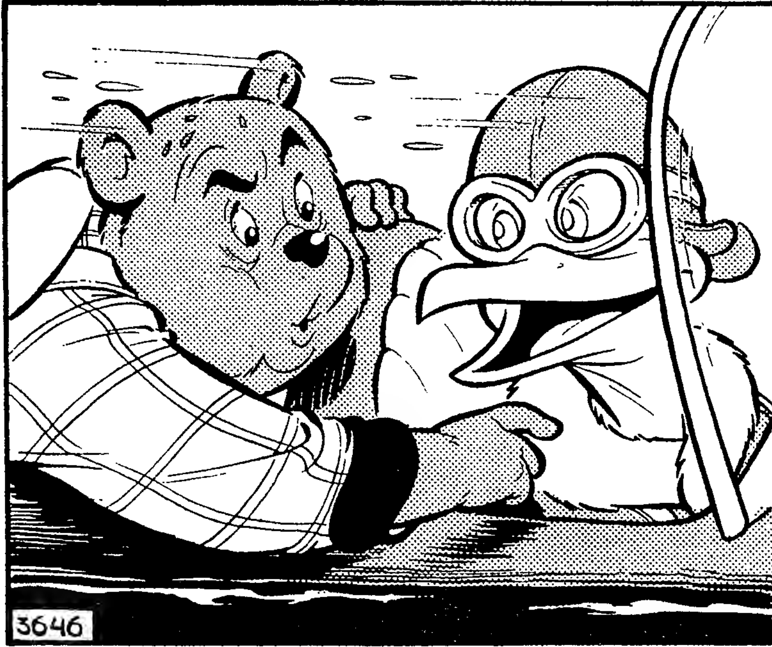

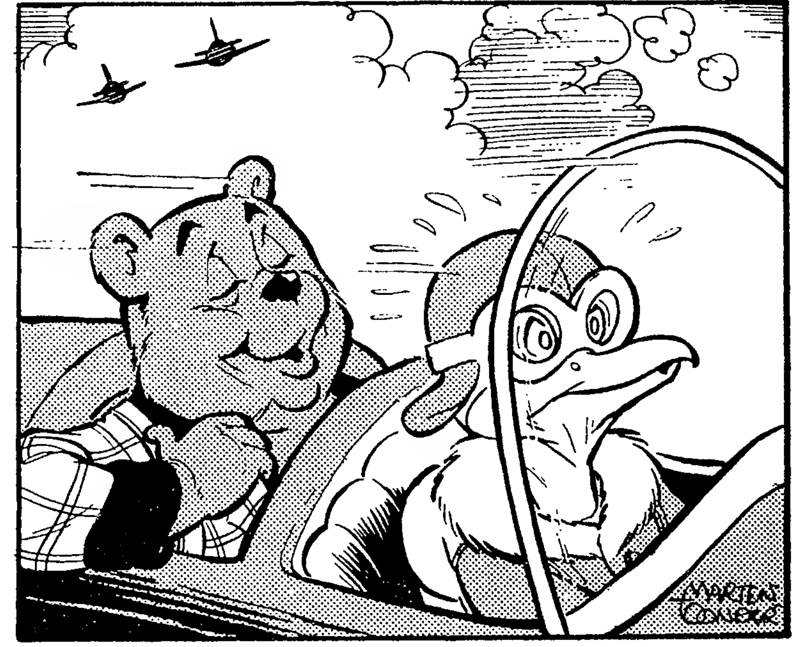
3645 De piloot hees heer Ollie in het toestel en wierp hem achteloos op de achterste bank. Daarop nam hij plaats op zijn eigen stoeltje, verrichtte enige handgrepen en bracht zodoende zijn machine in beweging.
Schokkend en zwaaiend hobbelde het tuigje over de kleiklonten; recht op de nadersnellende boeren af. Doch voordat het tot een botsing kon komen verhief het zich reeds in de lucht, zodat de geprikkelde landbouwers het nakijken hadden.
„Dat was op het nippertje!", schreeuwde de vlieger. Hij draaide zich met een brede glimlach om en wierp heer Ollie een parachute toe.
„Trek die aan", ried hij. „Je kan nooit weten, want we zijn er nog niet. Maar tot nu toe is het knap werk, K3! Hoe hebben ze je doorgekregen?"
„Hmps", hijgde heer Bommel, „niet Kadrie...naam is...mpf...Boml! Komt van...pss...waterput...boer dacht...dankputr is toovrwerk..."
De vliegenier wierp een bezorgde blik op zijn passagier en schudde het hoofd.
„Het heeft je toch wel aangepakt", hernam hij. „Rust maar lekker uit. Heb je het papier te pakken gekregen?"

„Papier...oempfs..." stamelde heer Ollie. Hij was doende met het aangespen van de parachute en bovendien was zijn ademhaling nog steeds niet geregeld. De piloot ving dan ook slechts enige onsamenhangende klanken op, als: „Papier machinist Basoembo oempf". Hij ging dan ook weer recht zitten en wenkte af.
„Straks dan maar", zei hij geruststellend.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3646 Heer Bommel haalde enige tijd lang diep adem en zodoende trokken de benauwdheid en de sterretjes voor zijn ogen langzamerhand weg. Hij legde nu de laatste hand aan het vastgespen van de parachute en wierp een blik naar beneden.

Onder hem was de spoorlijn zichtbaar, waarop de goederentrein naar Basoembo voortsnelde. Doch het vliegtuig ging veel vlugger, zodat de trein al spoedig achterbleef.

,,Heel goed!'', riep heer Ollie, zich vooroverbuigend. ,,Blijf de spoorlijn maar volgen, vriend.''

,,Ja, natuurlijk'', zei de piloot. ,,Ik blijf laag vliegen en oriënteer me op de rails. Ze zullen ons niet zo gauw in de gaten hebben.''

,,O, ze mogen me best zien'', zei heer Bommel met terugkerend zelfvertrouwen. ,,Die goederentrein is al een heel eind achter ons. Ik heb het hem toch maar weer geleverd; ik ben ze allemaal te vlug af!''.

,,Ja, het is prachtig!'', gaf de vlieger toe. ,,Maar we hebben ook niet anders van je verwacht, ouwe jongen. Je hebt al wel voor hetere vuren gestaan, zoals ik gehoord heb.''

,,Zeg dat wel'', gaf heer Ollie toe. ,,Tenslotte had ik die vrachtrijder ook eerder dan de anderen. Maar nu gaat het erom, de sneltrein in te halen.''

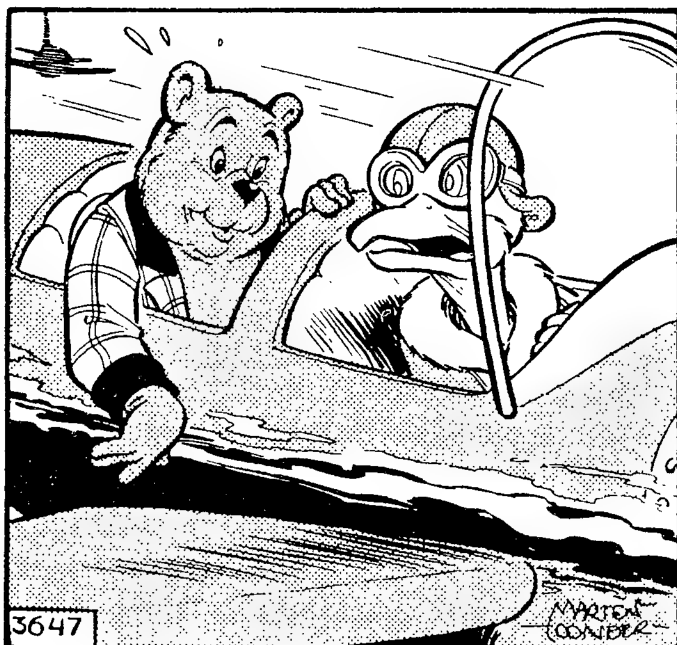
,,Sneltrein?'', herhaalde de ander verbluft.

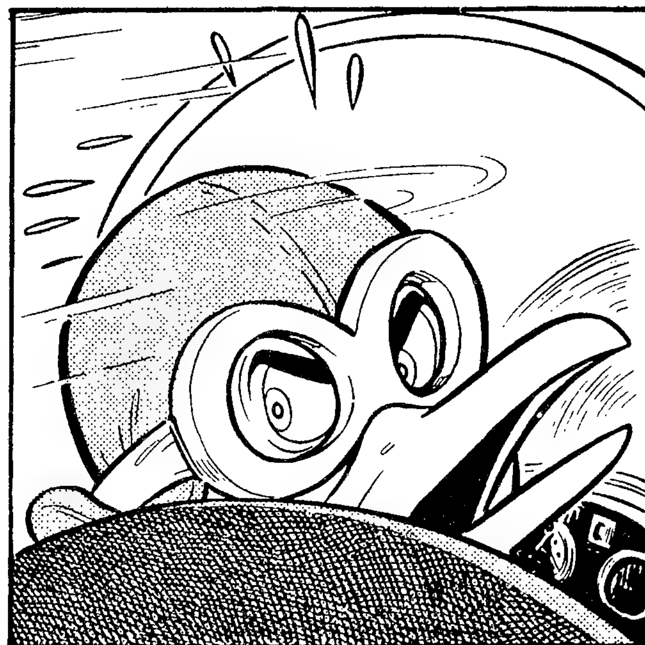
,,Ja, de sneltrein naar Basoembo'', verklaarde heer Bommel. ,,Die moet ik halen, want de machinist heeft het papier.''

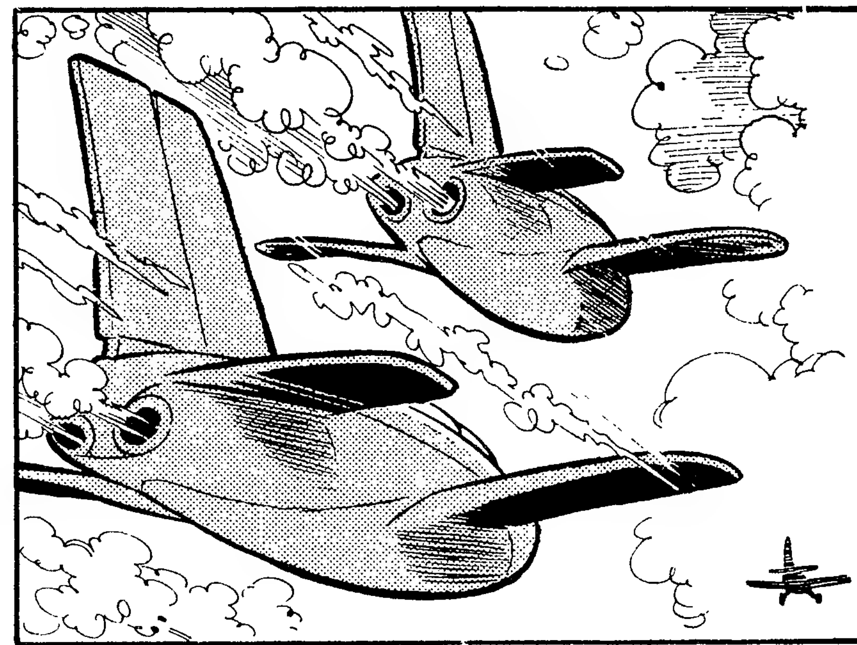
De vliegenier verstrakte plotseling. Het was duidelijk, dat de woorden van zijn passagier hem hevig schokten. Zo hevig, dat hij niet in de gaten had hoe er uit de wolken twee snelle jagers te voorschijn schoten...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

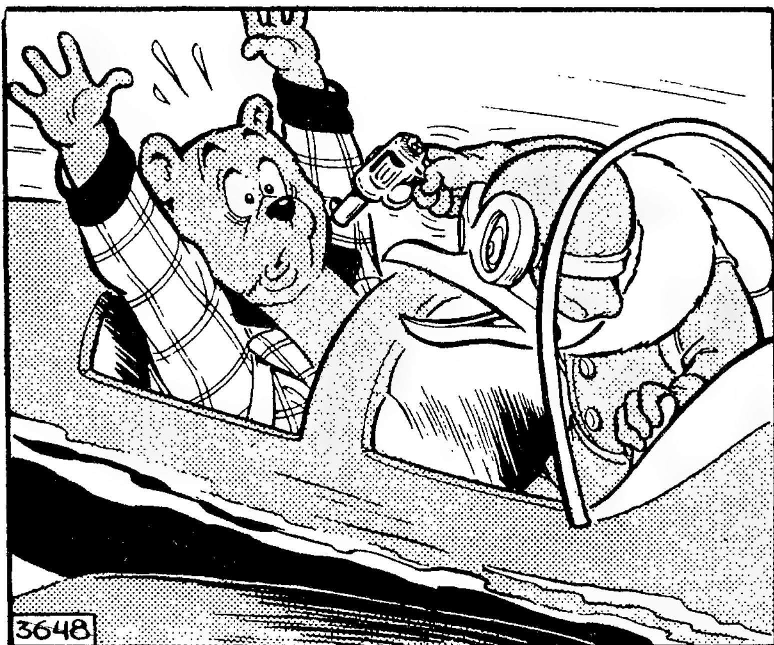

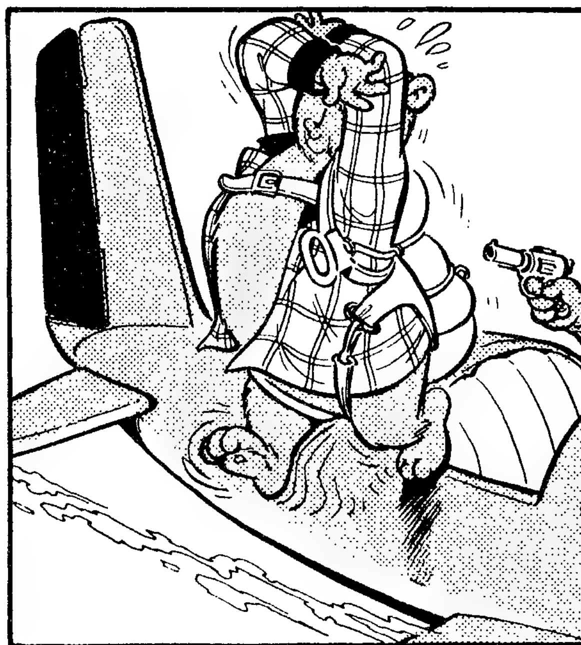
3647 De piloot keerde zich langzaam om.
„Heb je dat papier of heb je dat papier niet?", vroeg hij vreemd kalm.
„Nog niet!", zei heer Bommel glimlachend. „De machinist van de sneltrein heeft het. De sneltrein naar Basoembo, die hier ergens voor ons uit rijdt. Ik moet het nog even van hem terugkopen, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar dat zal wel lukken, hoor. Ik ben ze allemaal te vlug af en geld speelt geen rol. Trouwens, dat papier is van Doddeltje."

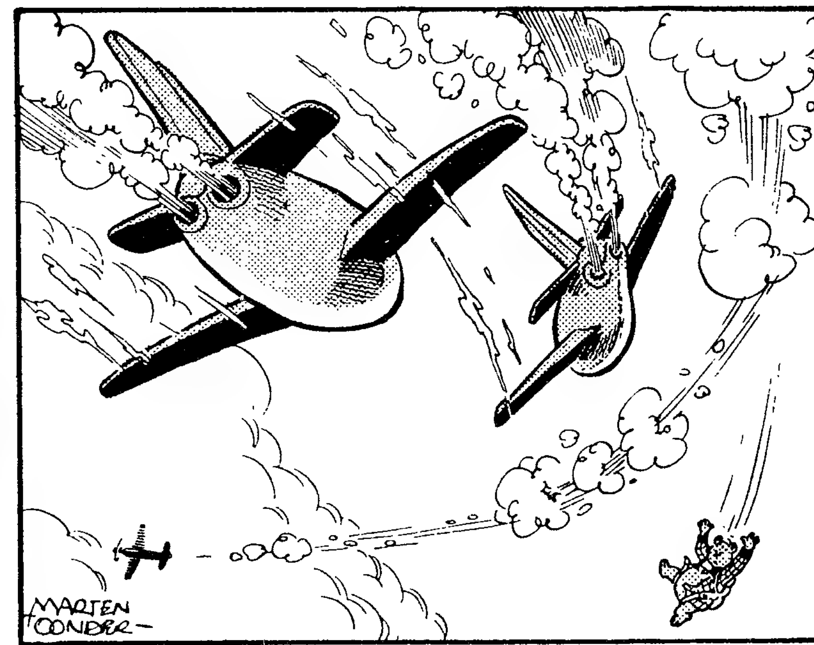
„Wat is dat allemaal voor onzin?", hernam de vlieger. Er was zo'n dreigende toon in zijn stem, dat heer Ollie verbaasd opkeek.
„Dat is geen onzin", sprak hij waardig. „De goudmijn is van juffrouw Doddel, dat begrijpt iedereen. Door een misverstand heeft een ander het in handen gekregen, maar dat zal ik wel even rechtzetten."
„Jij bent K3 niet!", kraste de piloot hevig bewogen.
„Mijn naam", zei heer Bommel met grote nadruk, „is niet Kadrie, doch Olivier B. Bommel!"
De vliegenier slikte moeilijk en tastte naar zijn achterzak. Doch op dat moment kreeg hij plotseling de snel naderende jagers in het oog.
„Ook dàt nog!", prevelde hij met droge lippen. „Ze hebben ons in de gaten gekregen. Ik ben er bij!"
Hij boog zich over zijn stuurknuppel en deed zijn toestel snel omhoog klimmen. Maar het was duidelijk, dat het fragiele kistje niet tegen de voortbrullende jagers opgewassen was.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

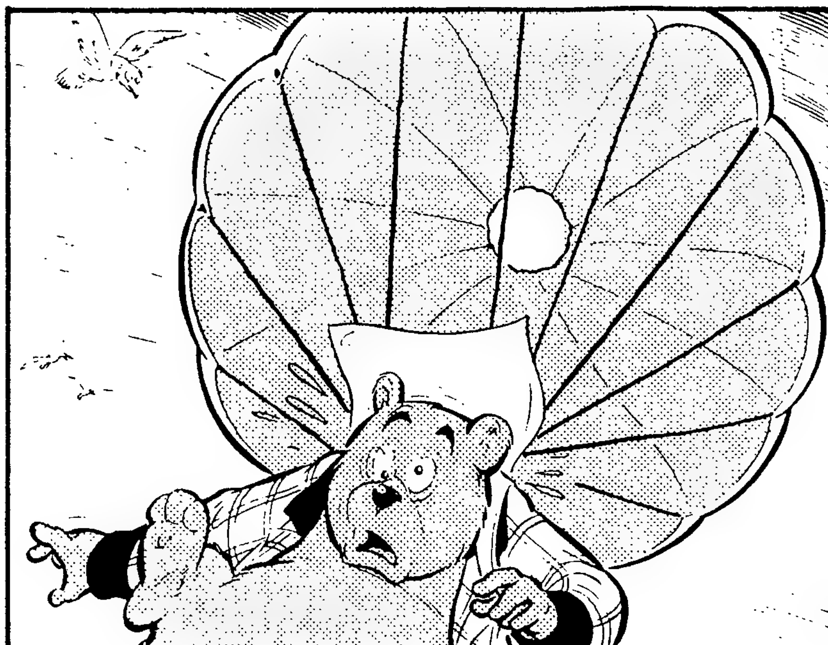
3648 De piloot wierp een schichtige blik op zijn achtervolgers en trok toen een pistool uit zijn achterzak.
,,Niet doen, niet doen!'', riep heer Bommel, die zijn zenuwachtig gedrag met grote bezorgdheid gadesloeg.
,,Er uit met jou!'', kraste de vlieger.
,,M-maar dat kan niet!'', kreet heer Ollie. ,,Dan moet u toch eerst even stoppen! En bovendien...''
,,Er uit!'', krijste de ander met overslaande stem. ,,Gauw! Wees blij, dat ik je zo laat gaan — en schiet op voordat ik me bedenk!''
Heer Bommel keek radeloos naar de langsschietende wolkenflarden.
,,Ik wil u goed betalen!'', stamelde hij nog. ,,Geld speelt geen rol voor een heer van mijn stand!''
Maar de verwrongen gelaatstrekken van de vlieger en het klikkende geluid van het pistool, toen de pal werd weggeschoven, braken zijn verzet.
Met bevende knieën klom hij uit zijn zitplaats omhoog, hield zich een ogenblik op de rand in evenwicht en werd toen door de hevige wind als een veertje weggeblazen.

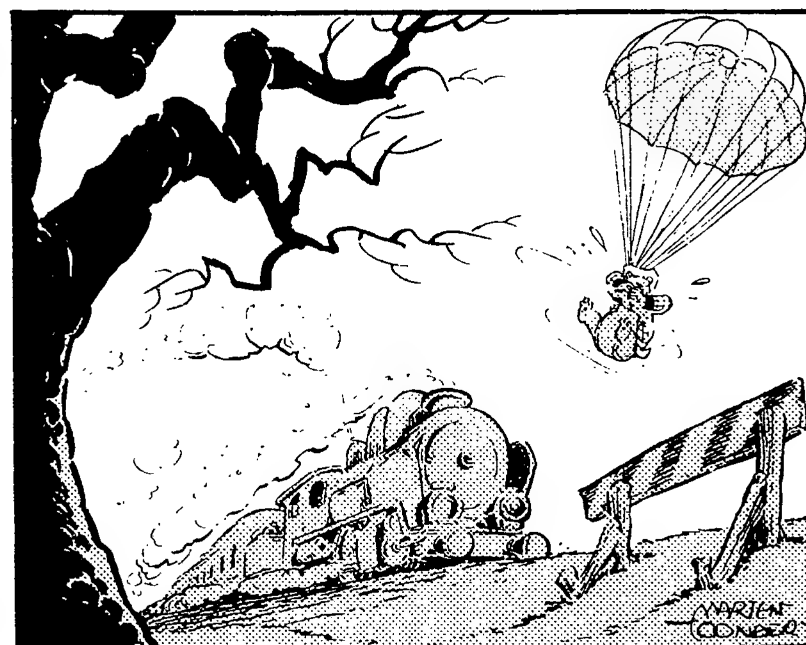
,,Dit is dus het einde van mijn veelbelovend leven'', dacht hij, toen hij stuurloos door de lucht tuimelde.
Verdere gedachten had hij niet en zelfs de beide jagers, die onder donderend geweld over zijn hoofd vlogen, kon hij niet thuis brengen. Maar het zal de oplettende lezertjes duidelijk zijn, dat dit niet gewoon maar een vliegoefening boven Rommeldam was. Want terwijl heer Ollie in grote nood naar de aarde stortte wendden de beide machines zich gierend achter het wegzwenkende toestelletje aan...

TOM POES

Door Marten Toonder

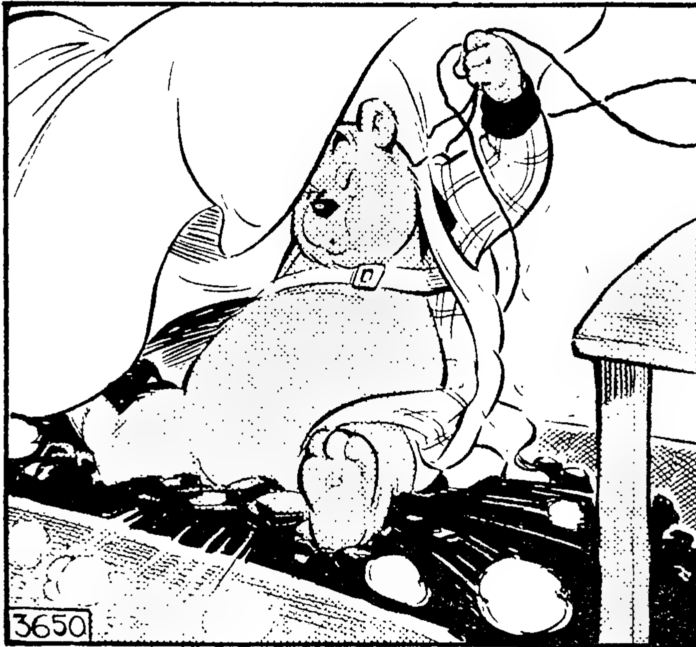

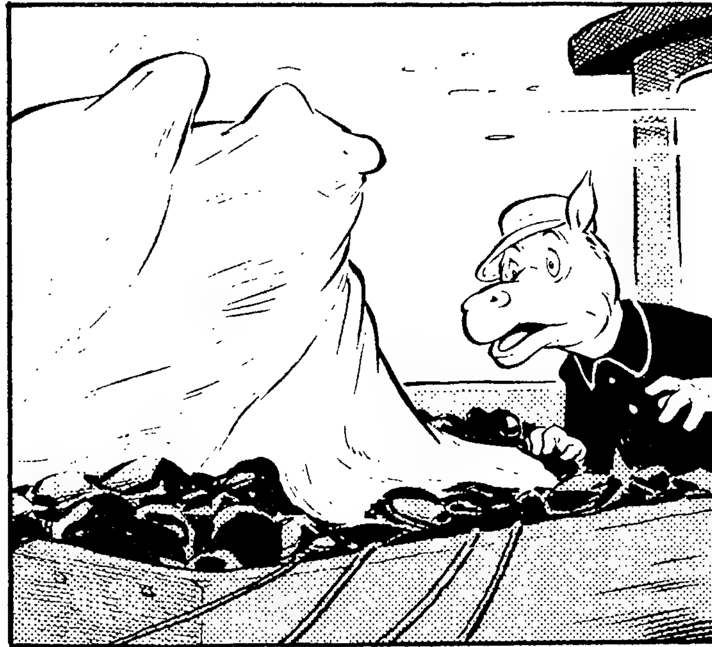
3649 Heer Ollie tuimelde op onregelmatige wijze door het zwerk. Soms bevonden zijn voeten zich boven en soms zijn gelaat. En terwijl de luchtstroom hem langs de oren gierde en hem de adem benam vormde zich gaandeweg een gedachte in zijn brein.
„Dit gaat zo niet", stamelde hij tenslotte, „dit moet verkeerd aflopen!"
Toen herinnerde hij zich de parachute. Vertwijfeld tastten zijn verstijfde vingers rond, totdat zij een loshangend koord vonden. Hij rukte er aan — en na enige ogenblikken ontvouwde zich het scherm, zodat zijn val gebroken werd en hij rustig verder zweefde. Dit was natuurlijk heel wat prettiger.

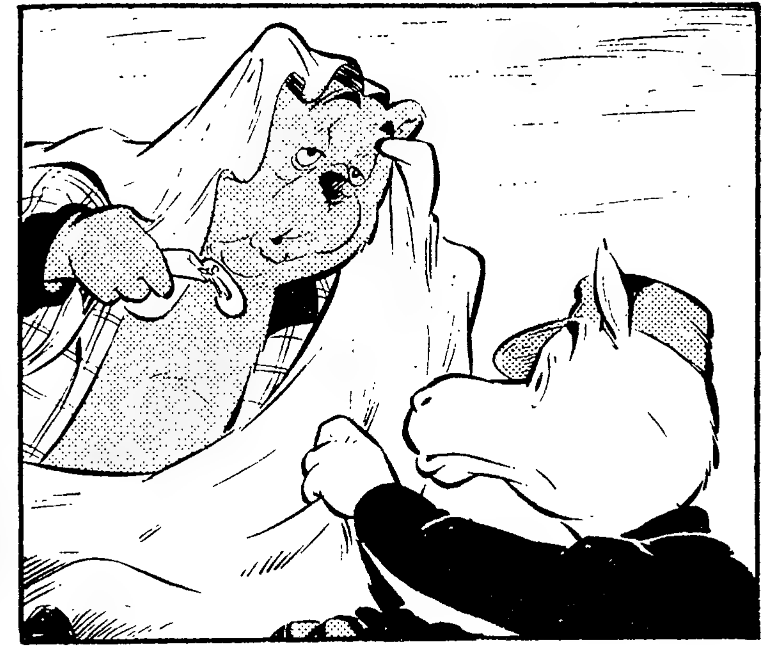
Heer Bommel begon weer normaal adem te halen.
„Als men maar tegenwoordigheid van geest heeft", prevelde hij. „Men moet koelbloedig weten te handelen, dan is er altijd uitkomst. Daar heb ik mezelf toch maar weer mooi uit gered!"
Met een tevreden glimlach opende hij nu de ogen om een weinig van het uitzicht te genieten. Helaas; er wachtte hem een nieuwe schrik. Want hij zag nu, dat hij rechtstreeks naar de spoorbaan daalde, waarover met grote snelheid een trein voortraasde.
Juist: het was de sneltrein naar Basoembo, die waarschijnlijk op hetzelfde moment als heer Bommel de onder hem liggende rails zou bereiken...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

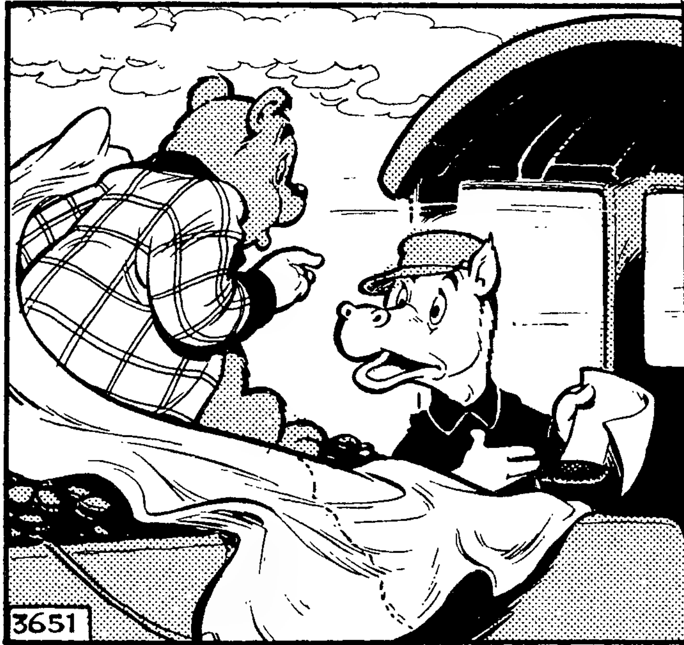

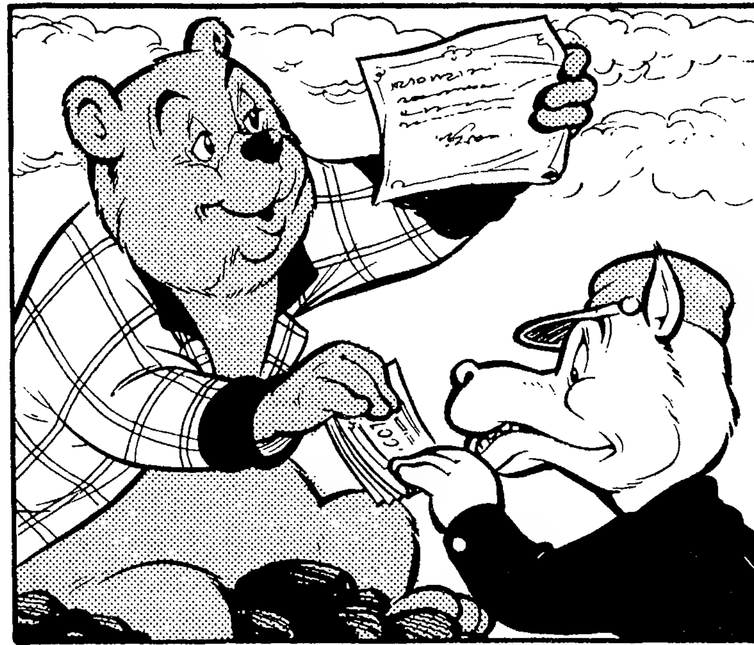
3650 De sneltrein raasde voort en gedurende enige vreselijke ogenblikken zag het eruit alsof heer Ollie vlak voor de locomotief op de rails zou nederdalen.
Maar nee; de trein reed sneller dan de parachute zakte en daardoor kwam de beproefde heer tamelijk onzacht op de achter de machine gelegen steenkolen neer. Het valscherm sloeg klapperend op hem samen en bedekte hem als een witte wade.
De machinist en de leerling hadden het gebeuren met grote ogen gadegeslagen en nu staarden ze naar de gestalte van heer Ollie, die als een onregelmatige bobbel onder het textiel zichtbaar was.
De machinist kwam het eerst in actie. Met enige moeite beklom hij de tender en begon de parachute te verwijderen, zodat het uitgebluste gelaat van heer Bommel al spoedig zichtbaar werd.
„Het is toch wat te zeggen", zei de machinist, het hoofd schuddend. „Wat sommige lui al niet doen om de trein te halen!"
Heer Ollie sloeg de ogen op en keek verwilderd om zich heen. Maar toen hij zag, dat alles goed was afgelopen, fleurde hij wat op.
„Oempf!", sprak hij. „De trein halen. Mps! M-maar dan is dit dus de sneltrein naar Basoembo?"

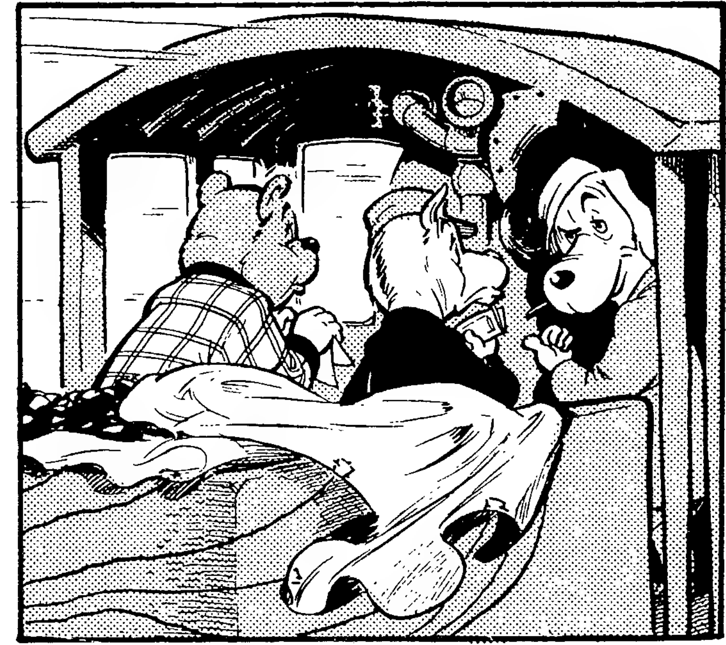
De ander knikte. Het was echter duidelijk dat hij het gedrag van zijn passagier afkeurde.
„Het gaat mij er niet om de trein te halen", hernam heer Bommel haastig.
„Het gaat meer om het papier, als u begrijpt wat ik bedoel! Het eigendomsbewijs van die goudmijn, u weet wel!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

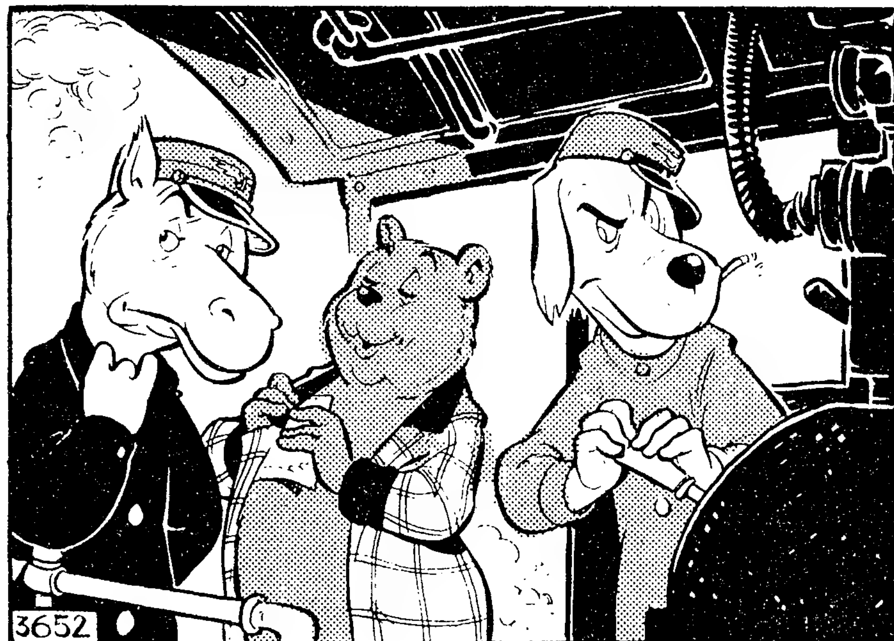

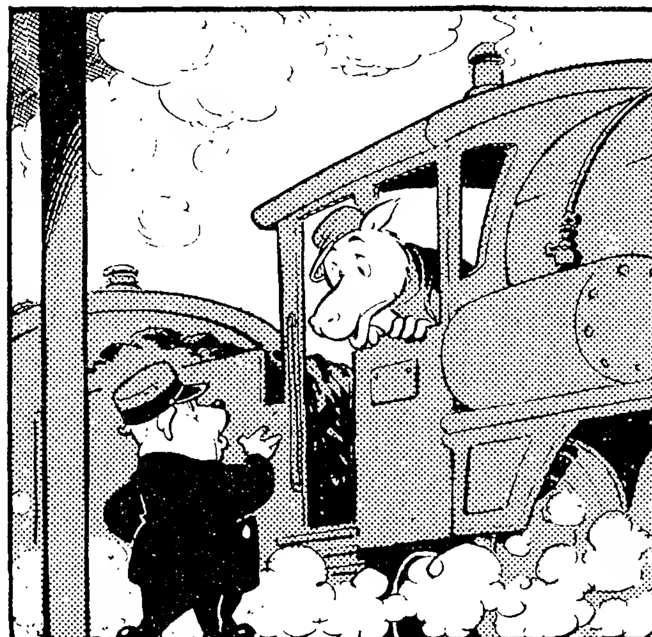
3651 Het gelaat van de machinist betrok.
„U wilt me toch niet wijsmaken, dat u zich per parachute op deze trein laat zakken voor dat eigendomsbewijs?", vroeg hij ongelovig. „Bah! Het is een waardeloos prul, meneer! De leerling heeft me juist uitgelegd, dat zo'n goudmijn natuurlijk niet bestaat — en die kan het weten, want hij studeert in zijn vrije tijd."

„U hebt het papier toch nog wel?", vroeg heer Bommel ongerust. Tot zijn grote opluchting knikte de ander.
„Hier is het", zei hij knorrig, het document uit zijn zak trekkend. „Ik wilde het net weggooien. Maar als ik die vrachtrijder tegenkom zal hij me mijn geld teruggeven; de schurk! Praat me niet over vriendschap, meneer!"
„Ik praat niet over vriendschap", zei heer Ollie waardig. „Maar uw geld zal ik u teruggeven — en nog wat toe ook!"
Zo sprekende greep hij zijn portefeuille en stak de ander een bundeltje bankbiljetten toe.
Nu klaarde de machinist geheel op. Hij reikte het papier over en hielp heer Bommel met grote zorgzaamheid over de kolen heen zodat ze op de locomotief belandden.
„Dit is een fidele heer, Janus", riep hij de leerling toe. „Hij heeft me van m'n strop afgeholpen. Kijk eens!"
De ander wierp een norse blik op de bankbiljetten.
„Zo", zei hij, „waarom komt u aan een valscherm op de brandstof zitten om die nep van de meester te kopen? Dat zou ik wel eens willen weten."
„Omdat ... eh ...", zei heer Ollie, „omdat ik niet kan aanzien, dat de ene vriend de andere bedriegt. Daarom."
„Dat is een sterk verhaal", prevelde Janus met kille blik. „Er zit meer achter, dat is vast. En ik zou wel eens willen weten wat de chef er van zegt!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

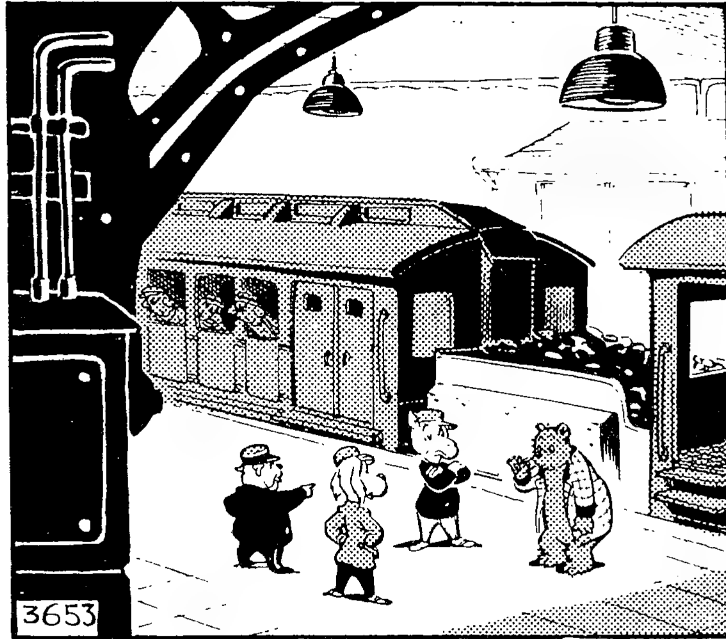

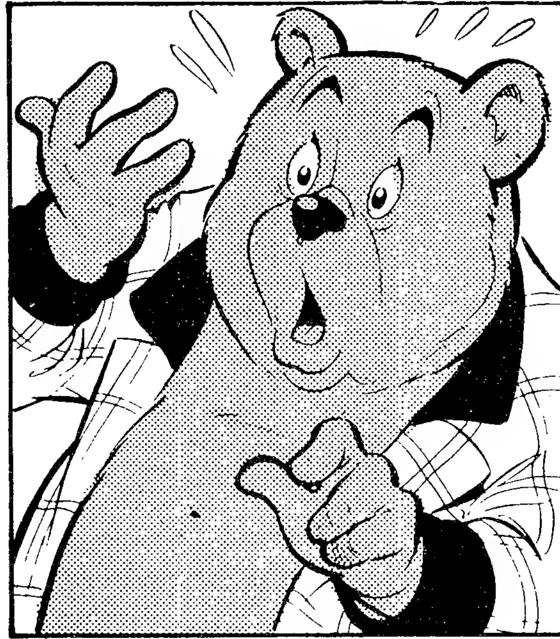
3652 Heer Bommel was reuze blij met het kostbare papier, dat spreekt. Zorgzaam vouwde hij het op en stak het in zijn binnenzak. Hij was daar zo mee bezig, dat hij niet merkte hoe de leerling hem met kille achterdocht bezag en hoe de meester tot gepeins verviel.
Hij keek pas weer om zich heen, toen de remmen werden aangezet en de trein een station binnenschoof.

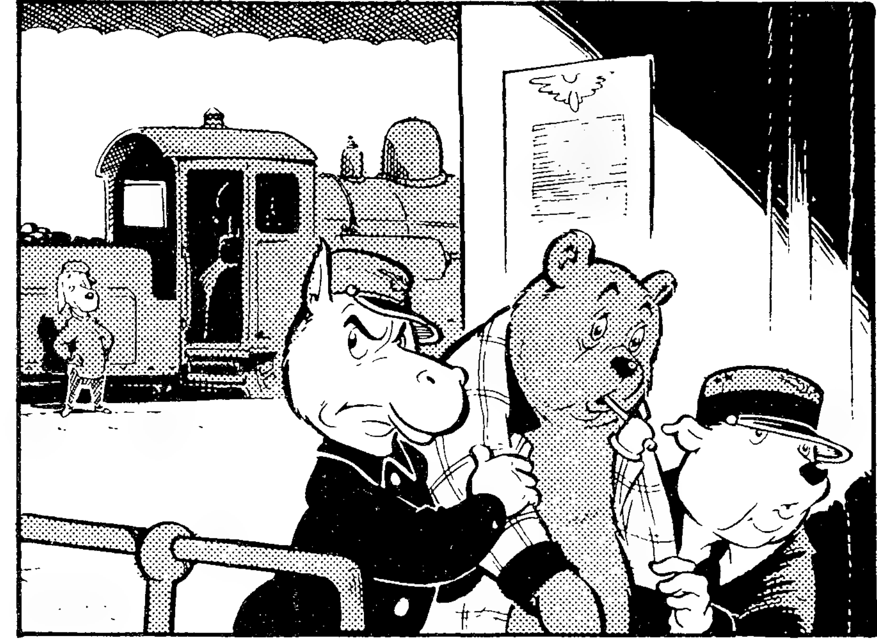
,,Ziezo'', zei de leerling, ,,ik ga de chef opzoeken, want ik wil weten wat hij van dat eigendomsbewijs denkt. Blijf hier zolang zitten, meneer!''
Heer Ollie wilde opmerken, dat hij deze toon niet gewend was. Doch daar naderde de chef reeds met grote passen. Het was duidelijk, dat de stationsoverste bekommerd was, want reeds van verre riep hij op bewogen toon: ,,Hebben jullie soms een parachutist zien dalen?''
,,Een parachutist?'', herhaalde de machinist verrast. De leerling loerde uit zijn ooghoeken naar heer Bommel, die zichtbaar verbleekte.
,,Dat zou ik denken, chef!'', riep hij uitsloverig. ,,Er is er één vlak bij ons gedaald. Wat is er aan het handje?''
,,Een geval van spionage!'', legde de chef ernstig uit. ,,Twee jagers van de luchtmacht hebben een buitenlands toestel achtervolgd — en ze hebben gezien, dat het een spion heeft neergelaten. Het gaat om een plattegrond van de vesting Leemburg — als ik het goed begrijp.''
,,Dacht ik het niet!'', riep de leerling-machinist. ,,Hier zit die spion, chef! Deze dikke hier is de parachutist!''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

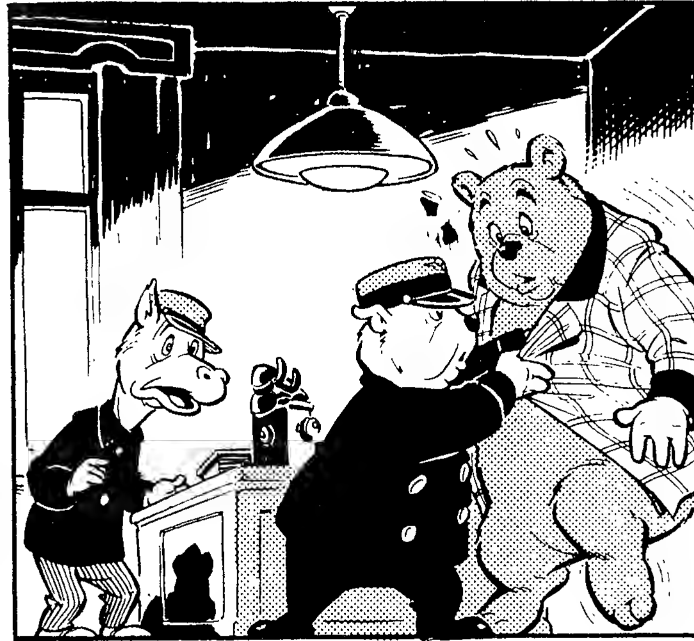

3653 Heer Bommel werd met krachtige hand op het perron geholpen, zodat hij voor de stationschef stond.
„Zo", sprak deze streng, „bekent u, dat u per parachute op de locomotief geland bent?"
„Nee!", riep heer Ollie uit, „ik bedoel...eh, ja. Maar ik..."
„Mooi", hernam de ander. „Is het juist, dat u door een bevriende mogendheid gestuurd bent om de plattegrond van de vesting Leemburg te stelen?"
„Nee!", riep heer Bommel met overslaande stem. „Ik weet niets van vestingen en van plattegronden! Ik heb niets met die Kadrie te maken..."
„Zo", viel de chef in, „hoe weet je dan, dat die spion K3 heet?"
Daar stond heer Ollie nu. Hij begreep, dat de schijn tegen hem was en hij wrong in wanhoop de handen. Er was echter niemand die medelijden met hem had.
„De lelijke landverrader!", riep de leerling met een kille lach. „Ze moesten korte metten met hem maken, wat u, chef?"
„Juist", zei de chef. „Komt u maar eens mee, meneer, dan gaan we een paar telegrammetjes verzenden. Spionage voor een bevriende mogendheid is een ernstig ding. Houdt u hem goed in de gaten, meester?"
De machinist sloot zich bij het groepje aan, maar het was duidelijk, dat hij het fijne van de zaak niet begreep.
„Wat heeft een spion nu met het eigendomsbewijs van een goudmijn te maken?", zo vroeg hij zich dubbend af. „Dat papier heb ik tenslotte van de vrachtrijder gekocht! Als dit allemaal waar is, ben ik dus ook bij de spionage betrokken..."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3654 De chef begon onmiddellijk te telefoneren met de commissaris van politie te Rommeldam, die persoonlijk de opsporing van de spion ter hand genomen had.

„Hoe zegt u?", riep de politiechef uit. „K3? Dat klopt! Dat is de naam van de spion! Een gevaarlijk iemand, verlies hem niet uit het oog! Deze K3 heeft er in de spionnenclub op gesnoefd, dat hij de plattegrond van de vesting Leemburg in handen zou krijgen. Fouilleer hem, chef! Misschien heeft hij de tekening al. En houd hem vast; het leger komt hem halen!"

„De zaak is duidelijk", zei de stationschef, de haak op het toestel leggend. „Het is gedaan met uw streken, K3! Foei! De plattegrond van de vesting Leemburg; de sleutelvesting van de Rommeldamse waterlinie, aan een bevriende mogendheid in handen spelen! Ik moet u fouilleren!"

Het hielp heer Ollie niet, of hij al riep, dat zijn naam Bommel was en dat het allemaal om de goudmijn van Doddeltje ging. De chef doorvoelde zijn zakken en bracht met vele andere zaken al spoedig het eigendomsbewijs aan het daglicht.

„Alsjeblieft! De plattegrond!", sprak hij eenvoudig.

De machinist tastte zich verslagen naar het voorhoofd, want hij begreep, dat hij voor een medeplichtige zou worden gehouden wanneer de spion ging praten.

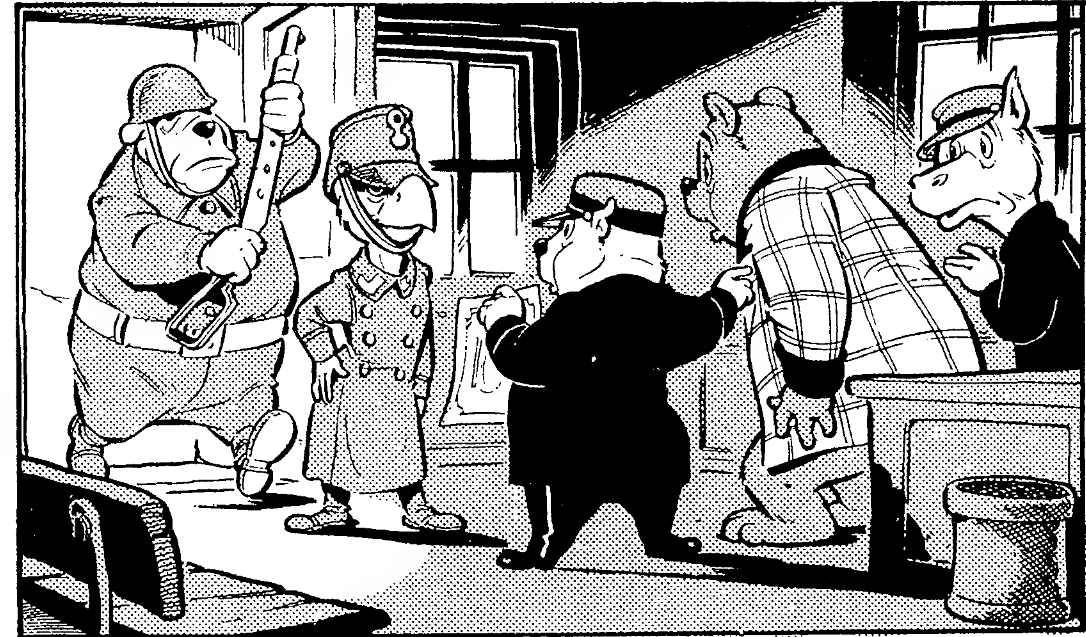
Maar de spion schonk hem zelfs geen blik en ging voort met het doorzichtige verhaal over de goudmijn.

Nu, dat geloofde natuurlijk niemand, ook de machinist niet meer...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3655 Het duurde nu niet lang meer, of daar kwam het leger aan. De arrestatie van een meesterspion vergt krachtige maatregelen, dat is begrijpelijk. Daarom had men dan ook niet volstaan met het sturen van enkele geüniformeerden. Neen, het gehele regiment was uitgerukt en marcheerde, voorafgegaan door de kolonel Ruitenslager, het stationsplein op.

Heer Bommel hoorde de ruiten rinkelen, hij zag de kalk van het plafond vallen en het werd hem bang te moede. Maar er was geen tijd meer om de zaken recht te zetten. Bleek en vastberaden stonden de chef en de machinist naast hem, wachtend op het gezag.

Dat trad al spoedig binnen.

Terwijl de troepen nog bezig waren het gebouw te omsingelen en de mortieren in stelling te brengen, werd de deur ruw geopend.

Op de drempel stonden de luitenant Zagtbol en de dienstplichtige Poelzitter J.M. en loerden argwanend het vertrek rond.

„Wie van u is de spion?", vroeg de officier, nadertredend.

„Ik niet!" riep heer Bommel uit. „Ik heb niets gedaan. Ik vluchtte alleen maar voor de boeren en toen klom ik in de vliegmachine en toen kreeg ik een parachute en toen kwamen de jagers en toen moest ik springen en toen..."

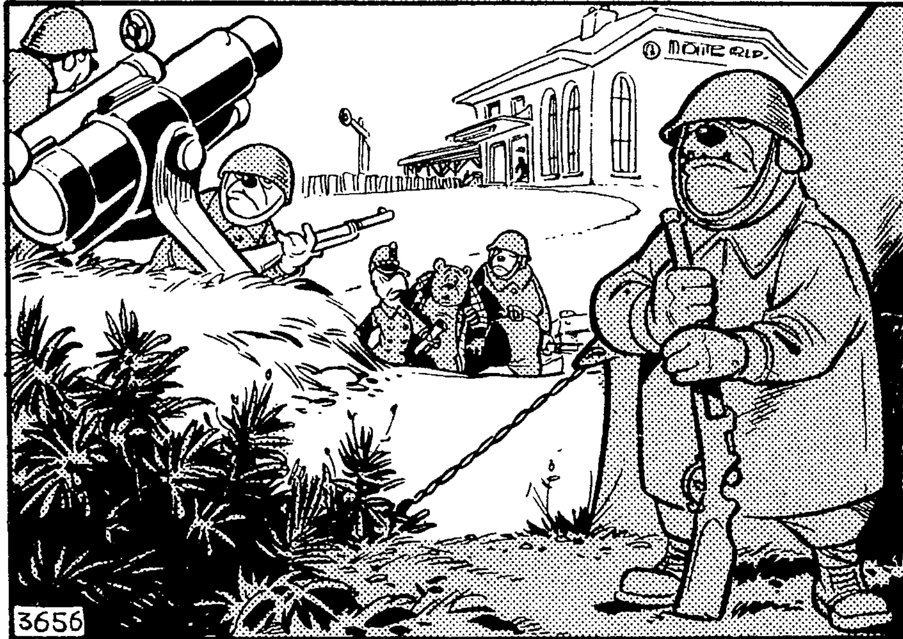
„Halt!", riep de luitenant. „Een volledige bekentenis dus. Ik heb orders u onmiddellijk bij de kolonel te brengen. Volg me. En jij, Poelzitter, houd hem onder schot. Rechtsomkeert, mars!"

Het groepje daverde de kamer uit en de machinist ademde verlicht op.

„Hij is natuurlijk door en door slecht", prevelde hij. „Maar toch is het aardig, dat hij mij er buiten laat..."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

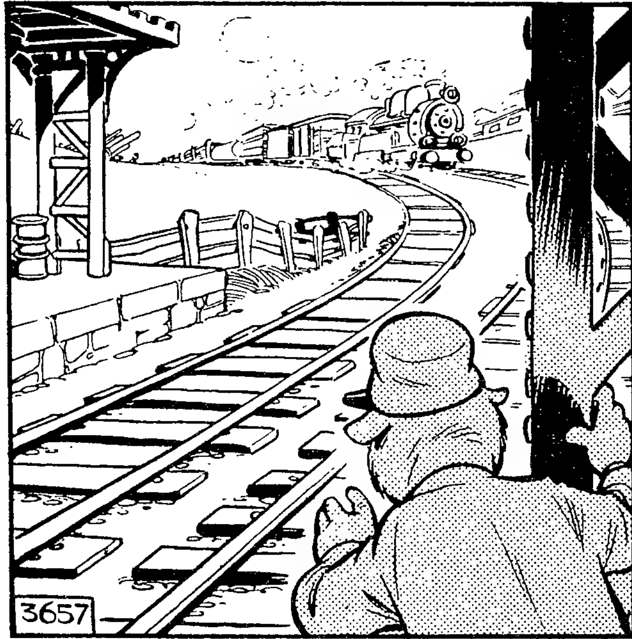

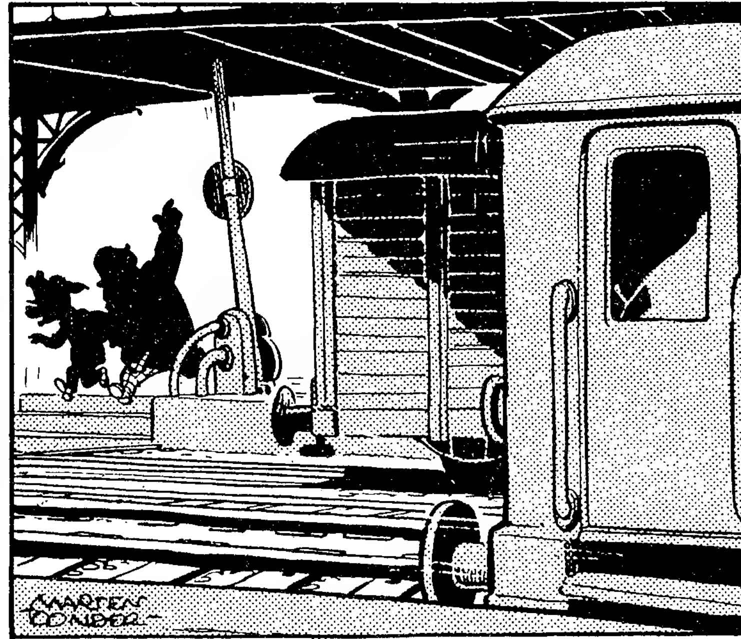

3656 Heer Bommel waggelde met knikkende knieën tussen de luitenant en de dienstplichtige over het stationsplein. Om hem heen was het leger doende om de omsingeling van het besmette terrein waterdicht te maken en hier en daar stak een zwarte vuurmond grimmig omhoog.
Het was hem dan ook duidelijk, dat vluchten niet zou baten.
„Daar sta je van te kijken, hè?", vroeg de officier. „Nu, wij staan pal, zoals je ziet — en wij maken korte metten met spionnen. Ga een beetje rechtop staan; hier is het kwartier van de kolonel."
Zo sprekende wees hij op een tent, die inderhaast was opgeslagen en waaruit de legeroverste nu tevoorschijn trad. De luitenant Zagtbol meldde zich, zoals dat behoort. Hij bracht een kort verslag uit en overhandigde daarop het papier, dat hij van de stationschef gekregen had.
„Zo, zo", zei de kolonel bars. „Wat hebben we hier?"
„Dit werd in de zakken van de spion gevonden", verklaarde de luitenant.
„Het is het eigendomsbewijs...van Doddeltje!", stamelde heer Ollie, doch zijn stem miste een overtuigende klank. De hooggeplaatste officier lette dan ook niet op hem, doch vouwde het document open.
„Kijk, kijk, een papier", riep hij verrast uit. „Er staan ook lettertjes op, zie ik!"
Nu verviel hij tot gemompel, en terwijl zijn ondergeschikten eerbiedig zwijgend toekeken draaide hij het om en om.
„Het is duidelijk!", sprak hij tenslotte kernachtig. „Dit is de plattegrond van de vesting Leemburg; geen twijfel mogelijk! Mannen, wij hebben hier een schurkachtig misdadiger voor ons! Het vaderland rekent er op, dat gij pal staat in dit historisch ogenblik. Ik...eh...hm. Houdt hem goed vast!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3657 Het is te begrijpen, dat de sneltrein naar Basoembo door alle moeilijkheden een grote vertraging had. Want de kolonel Ruitenslager kon natuurlijk geen toestemming tot doorrijden geven zolang de omgeving niet geheel gezuiverd was. Zo kon het dan ook gebeuren, dat de goederentrein vol olievaten rustig de overkapping binnenpufte, terwijl de expres daar nog steeds stond.

„We boffen, baas!", riep Hieper, uit zijn schuilplaats springend. „Ze hebben zeker pech gehad."

„Goed zo", gromde Super. Hij liet zich behoedzaam achter zijn maat aan op de rails zakken en rondde nu de wagons om op het perron te raken. Zo op het oog was er niemand te zien en daarom liet hij alle voorzichtigheid varen.

„Nu even die machinist opzoeken!", sprak hij opgeruimd. „Het moet al raar lopen wanneer we dat papier niet binnen een kwartiertje hebben!"

Er klonk een kort bevel en op hetzelfde moment doken er uit alle hoeken en gaten gehelmde figuren te voorschijn, die geweren op de hevig schrikkende zakenlieden richtten.

„Halt!", riep een kille stem. „Jullie zijn er bij. Stap op het perron, maar beweeg je niet."

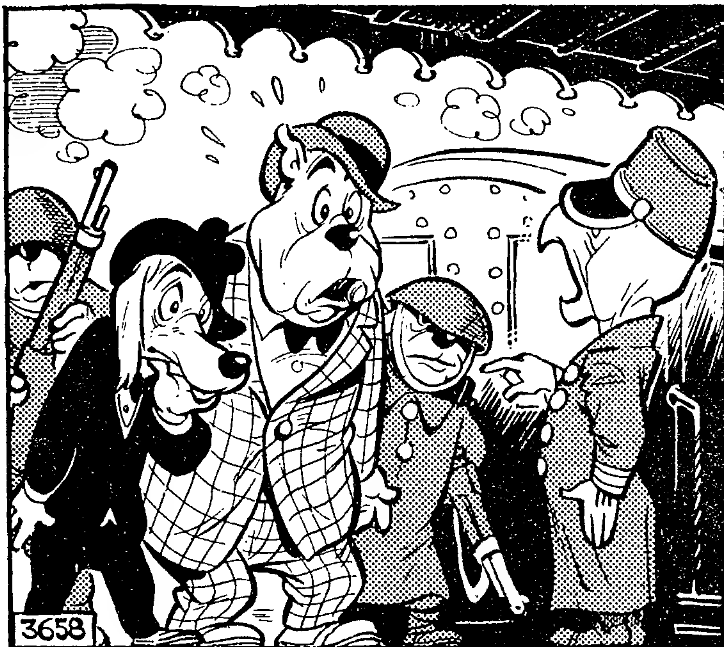
„We hebben niets gedaan!", riep Hieper met piepende stem. „We hebben alleen maar . . ."

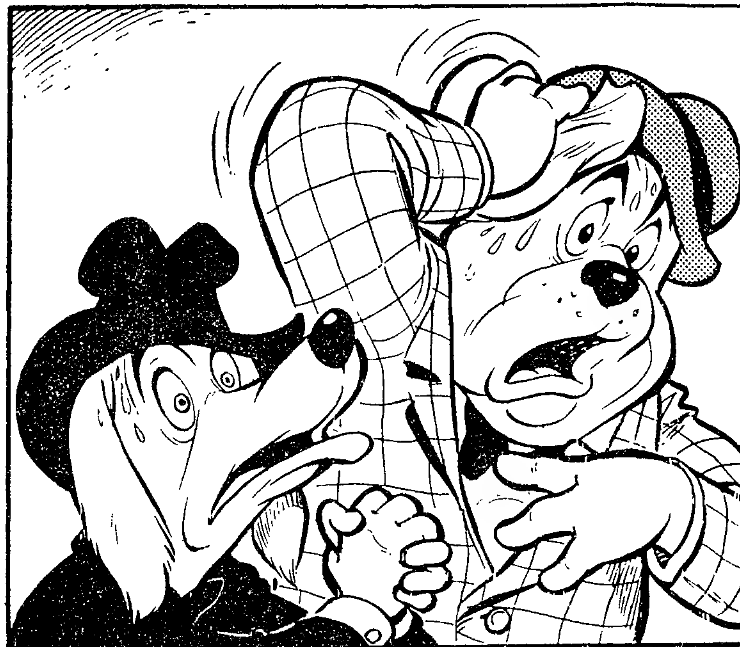
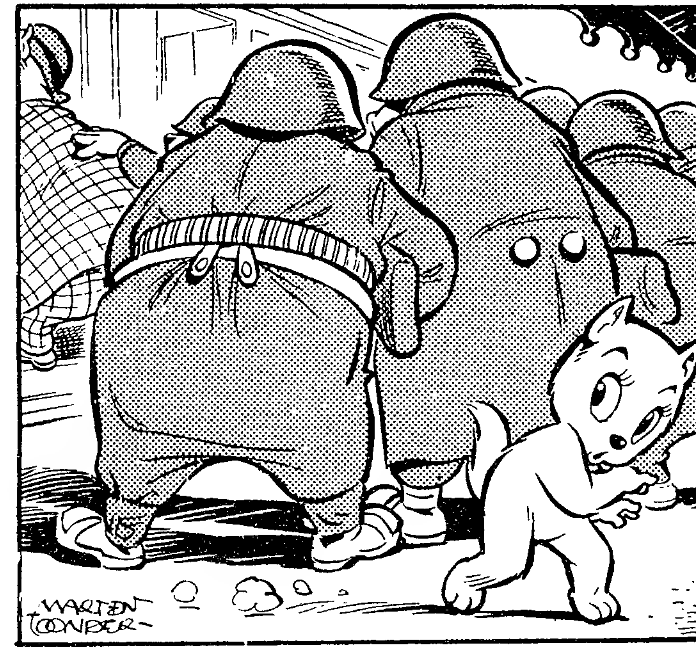
„Stil!", snauwde Super. „Zeg niets zonder dat onze advocaat er bij is. Dit ziet er link uit."

„Zwijg!", hernam de stem. „Over welk papier hadden jullie het? Spreek, of er wordt geschoten!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

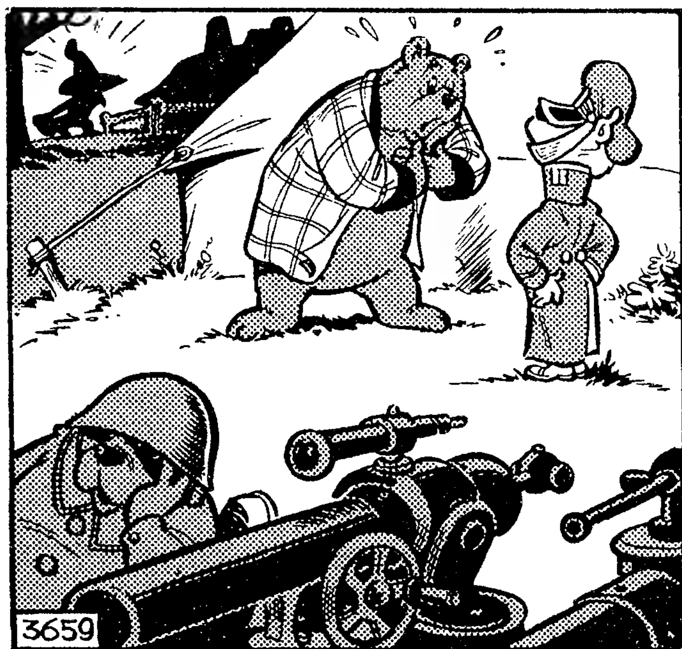

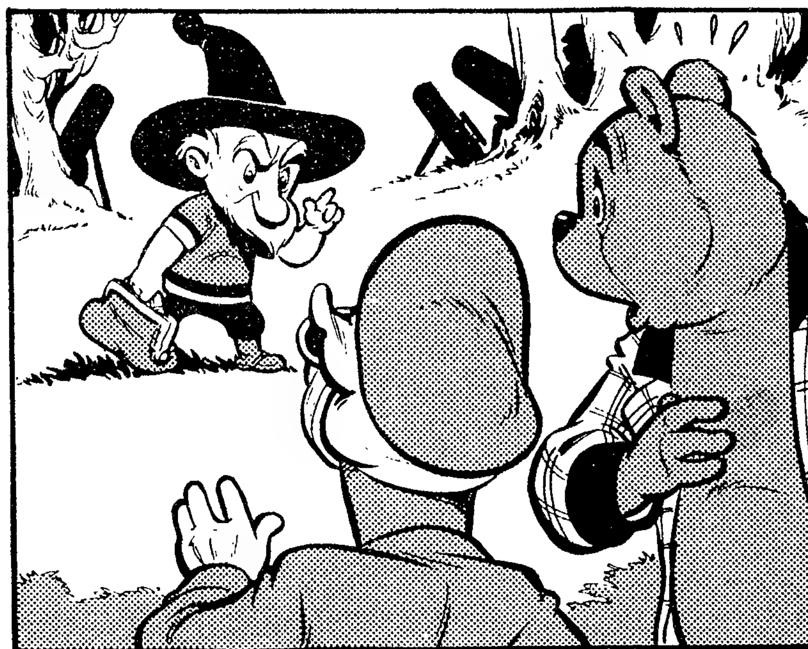

3658 Super en Hieper beklommen met knikkende knieën het perron en werden nu van alle kanten door zwaar bewapende soldaten omringd. En daar trad ook de luitenant Zagtbol nader.
„Wat hebben jullie met deze spionage-zaak te maken?", vroeg de officier op kille toon. „Wie zijn jullie; waar komen jullie vandaan en waar gaan jullie naar toe?"
„Wij zijn eerlijke zakenlieden!", riep Hieper handenwringend uit. „Heb medelijden!"
„Wij komen uit Rommeldam", vulde Super aan. „Maar we doen geen spionagezaken, meneertje. Eerlijk niet! We doen gewone zaken, in lompen en metalen en zo. De tijden zijn slecht en de belastingen . . ."
„Zwijg!", kraste de luitenant. „Jullie spraken over een papier! Welk papier was dat?"
„O, gewoon een papier!", riep Hieper met piepende stem. „Een eigendomsbe . . . eh . . . ik bedoel . . ."
„Hij bedoelt gewoon een papier", legde Super uit. „We doen ook in oud papier, ziet u? En nu hadden we gehoord, dat hier een oud papier te koop was — en daarom komen we hier. Zaken zijn zaken, nietwaar?"
„Met zaken heb ik niets te maken", zei de officier onverschillig. „Ga in die trein en kom er niet meer uit. Ik wil door jullie gebeuzel niet gestoord worden; ik zit achter een gevaarlijke spion aan!"
De beide kooplieden werden nu op krachtige wijze in de sneltrein gewerkt. Daar hadden de militairen het zó druk mee, dat ze niet merkten hoe Tom Poes achter hun ruggen langs naar buiten sloop.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3659 Inmiddels was de kolonel Ruitenslager nog steeds bezig met het verhoor van heer Bommel. Nu de krijgsoverste eenmaal had vastgesteld dat het eigendomsbewijs van de goudmijn een plattegrond van de vesting Leemburg was, zag de zaak er voor heer Ollie slecht uit, dat spreekt.

Het hielp hem dan ook niet, dat hij schreiend zijn onschuld betuigde.

„Zwijg maar", zei de kolonel verveeld. „Het staat vast, dat je een spion bent. Maar nu moet ik de namen en adressen van je medeplichtigen nog weten?"

„Ik heb geen medeplichtigen", jammerde heer Ollie. „Een heer staat overal alleen voor, dat moest u weten!"

„Een ogenblikje", sprak op dat ogenblik een krakende stem achter hem. Het was de kleine grijsaard met het koffertje, die ongemerkt door de omsingeling gewandeld was.

„Is uw naam Bommel?", vroeg hij. „Ik zoek de eigenaar van dat papier. Bent u dat?"

„Wat moet dat?", riep de officier, voordat heer Ollie had kunnen antwoorden. „Wie bent u en wat wilt u?"

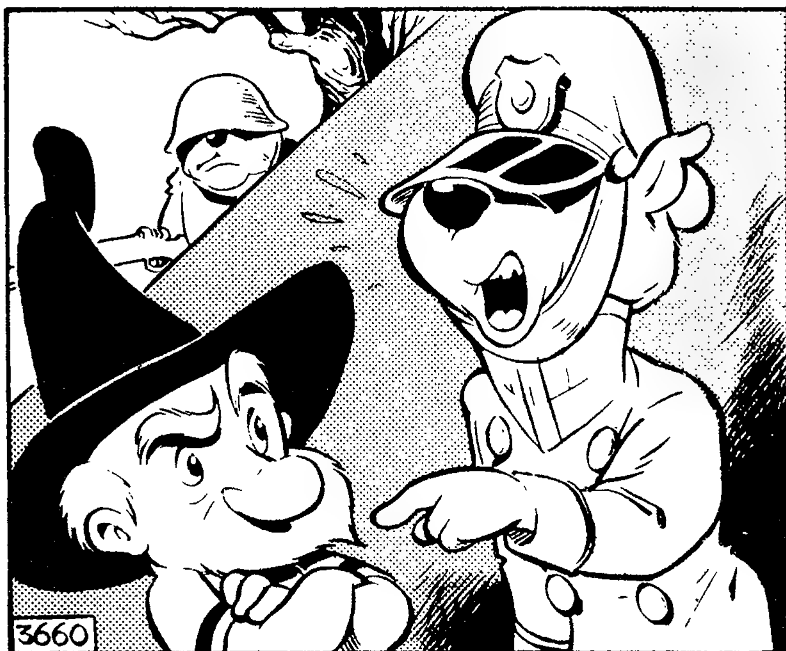
Het bejaarde mannetje bukte zich en opende het valies, zodat de glanzende goudstukken zichtbaar werden.

„Dit is voor de eigenaar van het papier", sprak hij nurks. „Ik loop nu al uren van de een naar de ander en ik krijg er genoeg van. Is deze Bommel nu de eigenaar of niet? Dat wil ik weten!"

„Dat is een brutaal stukje!", riep de kolonel uit. „Om een spion zijn beloning te komen brengen terwijl hij op heterdaad betrapt is, is deksels brutaal! Maar u bent er bij meneer!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

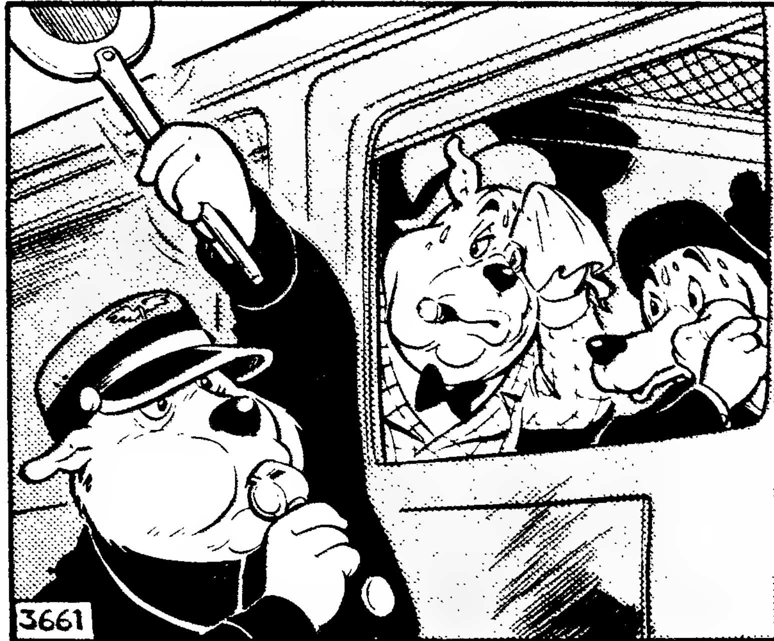

3660 „Laat ik nu vooral kalm blijven!", riep de kolonel uit. „Dit is het brutaalste stukje, dat ik ooit heb meegemaakt! U bent dus een agent van een bevriende buitenlandse mogendheid, nietwaar? En u komt deze spion zijn beloning brengen? Spreek op!"
„Ik ben geen agent", zei de grijsaard verveeld. „Stel je voor, ik heb wel wat beters te doen."

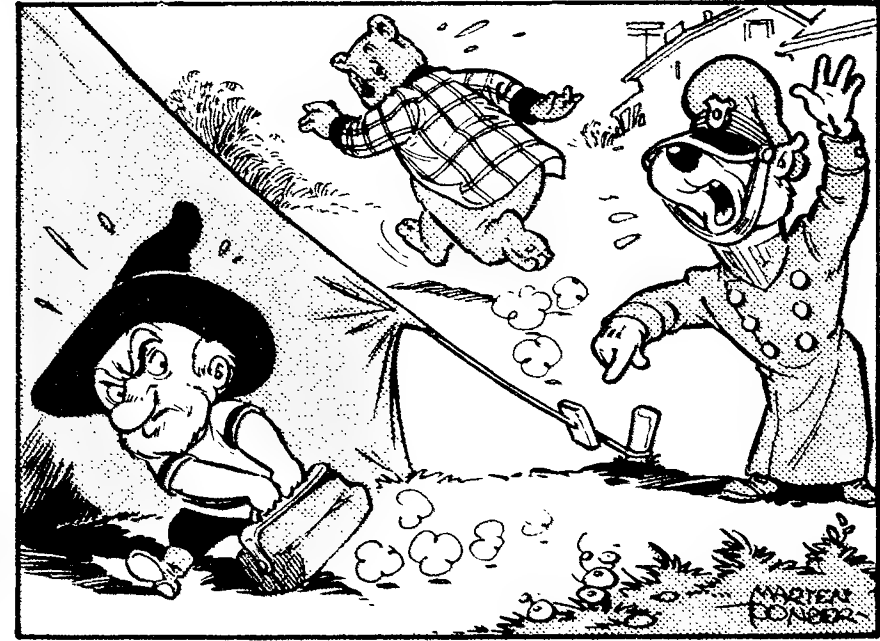
„Waarom komt u dan goud brengen?", herhaalde de officier stampvoetend. „Voor welke mogendheid werkt u?"
„Ik werk niet", hernam de oude nurks. „Ik wil van dit zaakje af, dan kan ik terugkeren naar de mijn. En daarom vraag ik voor de laatste maal: Van wie is het papier?"
„Van mij!", riep heer Bommel. „Ik heb het eerlijk gekocht; maar nu heeft deze soldaat het weer afgenomen!"
„Is dat zo?", vroeg de dwerg achterdochtig.
„In dit kamp", zei de kolonel scherp, „stel ik de vragen! En ik wil weten wie u bent en waar dit goud vandaan komt! Spreek, mars!"
De kleine grijsaard zuchtte en knipte zijn valiesje weer dicht.
„Met jou heb ik niks te maken, marsmannetje!", zei hij droogjes. „Ik moet Bommel hebben. Maar als die het papier nu weer niet heeft, houdt alles op."
„Goed", snauwde de heer Ruitenslager, „al wilt u dan niet antwoorden; het is in ieder geval een volledige bekentenis. De zaak is rond. We breken het beleg hier op en ik sleep jullie allebei voor de krijgsraad te velde!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

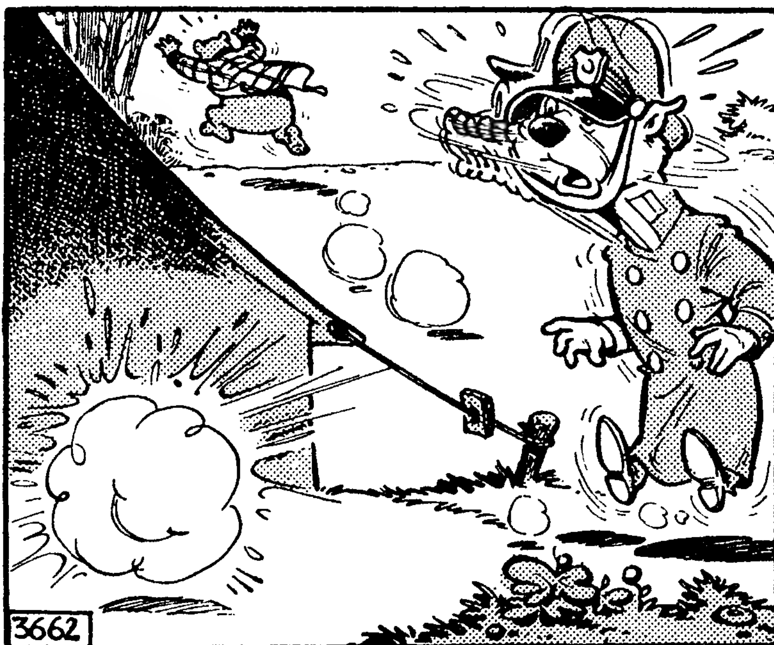

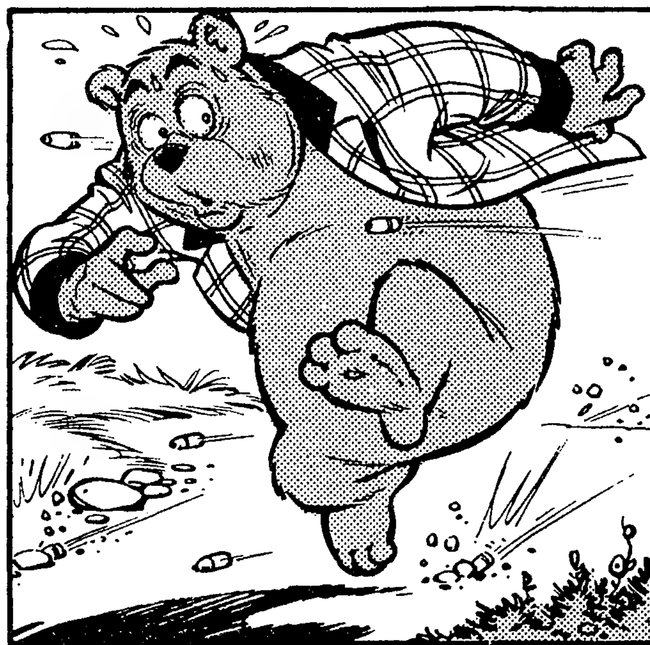
3661 Nu de kolonel dus meende, dat de zaak rond was, kreeg de sneltrein eindelijk verlof om te vertrekken. Met aanzienlijke vertraging pufte hij het station uit, tot grote opluchting van de passagiers.
Onder deze bevonden zich ook de zakenlieden Super en Hieper.
„Wat nu baas?" vroeg de laatste, zich het voorhoofd afvegend. „We rijden steeds verder van huis af — en Bommel heeft het papier. Wat gaan we nu doen?"
„Niks!" gromde Super. „Dat zogenaamde eigendomsbewijs is een linke zaak, Hiep! Wie had nu kunnen denken, dat Bommel een spion is? Dit is niks voor mij hoor! Ik ben blij, dat we weg kunnen wezen, want als eerlijk zakenman wil ik niks met spionage te maken hebben. Ik zie er van af!"
Zo dacht de machinist van de trein er ook over. Met een zucht van verlichting zag hij het station en het leger kleiner worden.
„Ik wil nooit meer iets met een zogenaamde goudmijn te maken hebben", prevelde hij. „Het is toch niet alles goud wat er blinkt!"

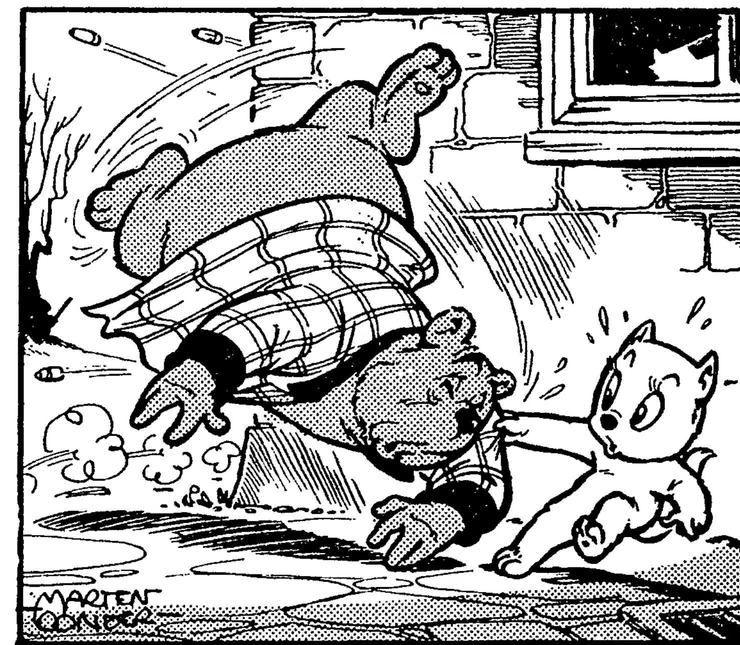
In het legerkamp intussen nam de grijsaard zijn valiesje op.
„Ik heb er nu schoon genoeg van", sprak hij. „Als je het goud wilt hebben, moet je het maar komen halen, Bommel! Ik ga terug naar de mijn."
„Hela! Halt!" riep de kolonel. „Jullie gaan mee naar de krijgsraad!"
Doch nu steeg heer Bommel de ellende naar de keel. Hij vergat alle gevaren en nam met een ijle kreet de vlucht...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

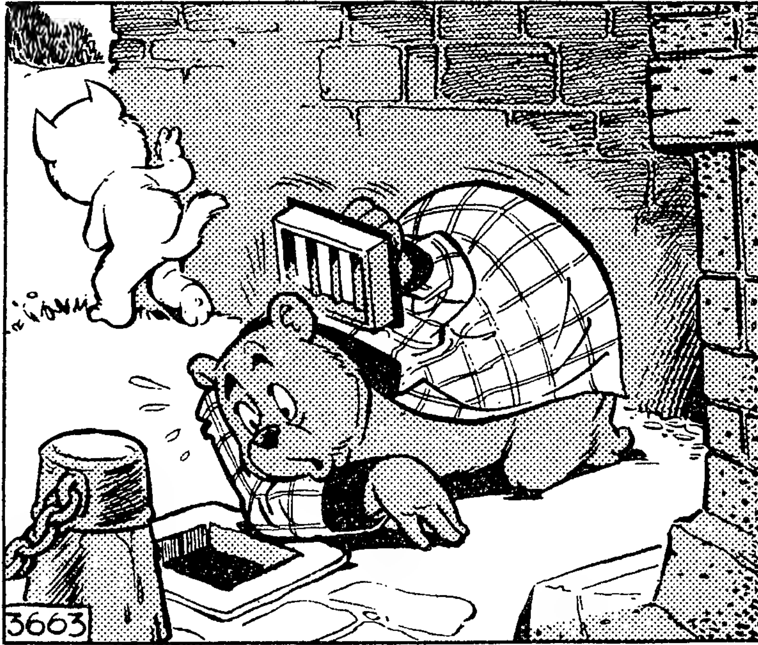

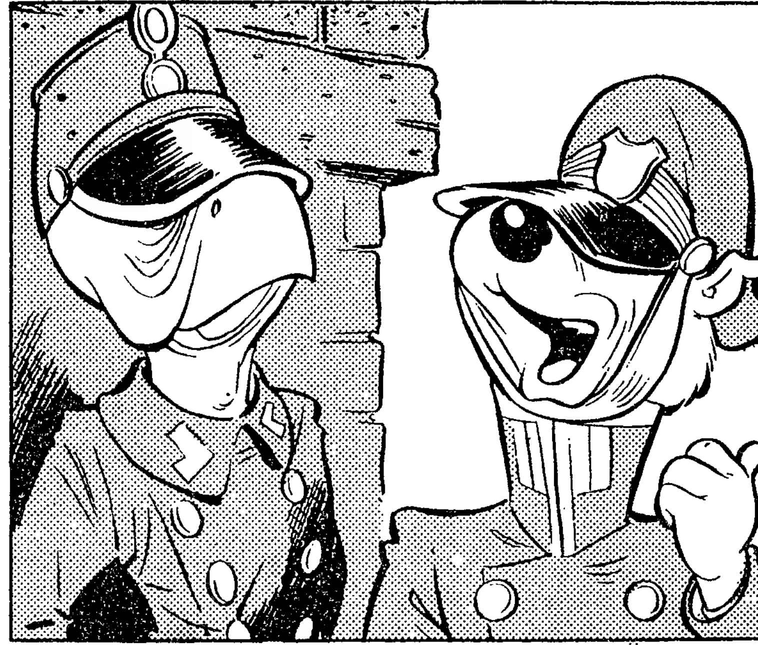

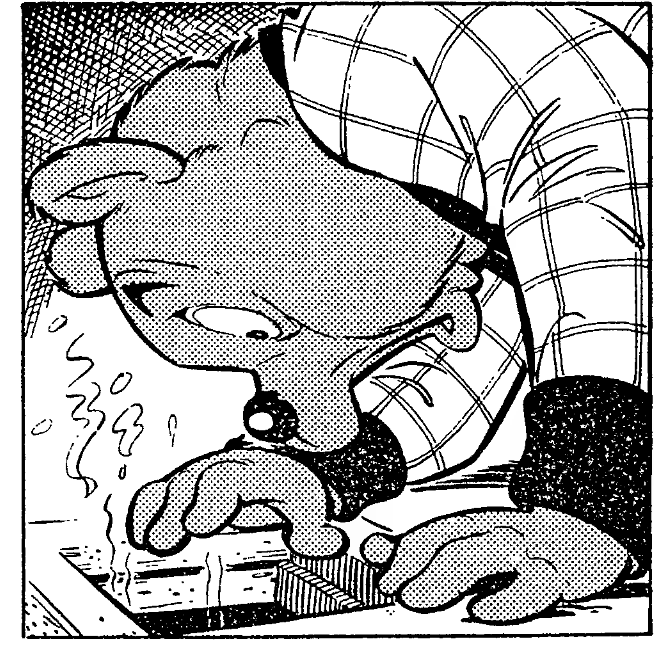
3662 De kolonel Ruitenslager bevond zich onverwacht geheel alleen voor zijn tent. Rechts vluchtte de spion Bommel in wilde draf en links verried een ijl rookwolkje de plek waar de kleine grijsaard plots verdwenen was. Het was duidelijk, dat de zaken hem uit de hand dreigden te lopen. Maar omdat hij een geoefend krijgsman was verzamelde hij onmiddellijk zijn troepen en zette een grondige beschieting in.
Daarmee kwam de oude met het goudvalies weliswaar niet terug, maar heer Ollie kreeg het zwaar te verduren. Van links naar rechts springend bewoog hij zich over het veld, in de richting van het stationnetje.
„Ach!" jammerde hij, „hoe vreselijk is dit alles! Dit kan nooit goed aflopen! Wat kan een eenzaam heer beginnen als hij beschoten wordt? Is er dan niemand die mij wil helpen?"
Nu, die iemand was er gelukkig. Tom Poes had zich bij het gebouwtje schuil gehouden, want hij begreep, dat hij tegen een troepenovermacht niets kon uitrichten.
Maar toen hij heer Bommel struikelend en jammerend zag naderen kwam hij meteen in actie.
Hij greep zijn ongelukkige vriend bij een jaspand en trok hem met zo'n vaart de hoek om, dat heer Ollie het evenwicht verloor en viel.
Dat deed pijn, hoor! Maar er was geen tijd tot beklag.
„Gauw, heer Bommel!" riep Tom Poes. „Hier is een putje!"
„Een p-putje...!" stamelde heer Ollie moeilijk. „Hoe k-kan iemand nu over een p-putje p-praten...?"
Doch toen herstelde zijn scherp verstand zich van de schok.
„Een putje!" riep hij uit. „Natuurlijk! Heel goed, Tom Poes! Juist wat ik zocht!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

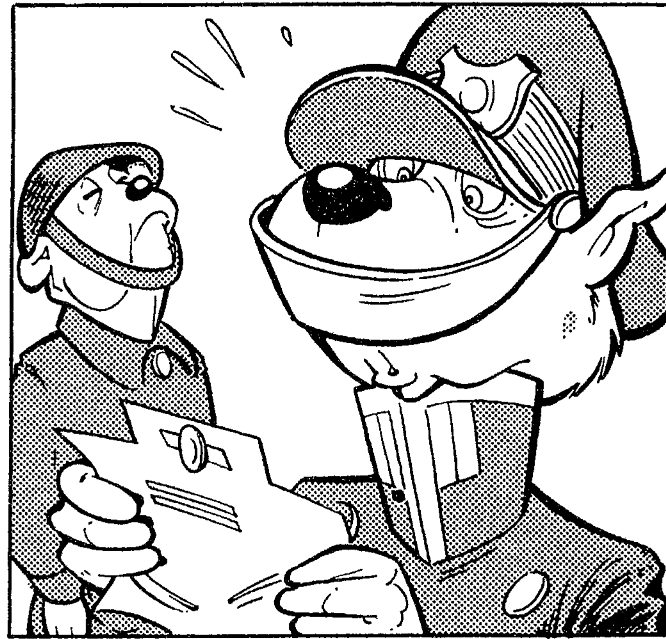

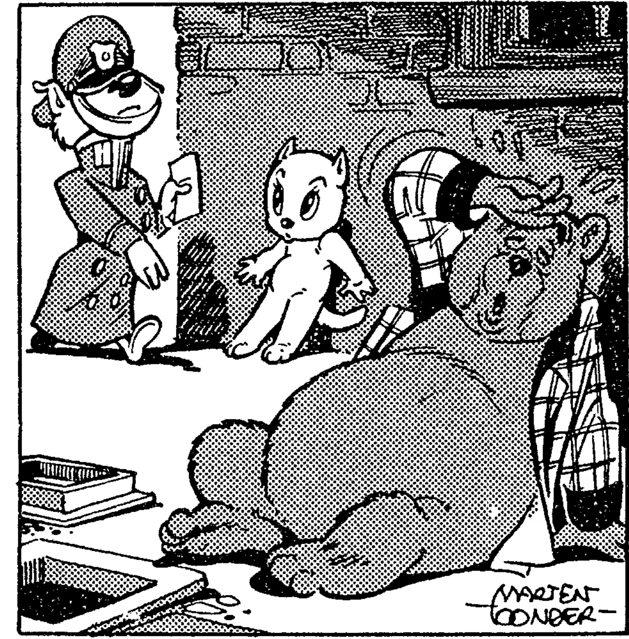
3663 Heer Bommel kroop naar het putje toe, lichtte het deksel er af en bracht het gelaat boven de opening. Een kwalijke geur walmde hem tegen, maar hij zette met grote wilskracht door.
„Drip, drip, drip", riep hij met overslaande stem.
Beneden hem borrelde het en er pruttelde wat, doch het bleef er verder stil. Om hem heen knalden de schoten en ook was het gebonk van naderende voetstappen hoorbaar, zodat Tom Poes haastig naar de hoek van het station sloop om te zien wat er ging gebeuren.
Het was de kolonel Ruitenslager, die persoonlijk voorwaarts rukte, gevolgd door de luitenant Zagtbol.
„Hier zit hij ergens, luit!" sprak de hoofdofficier.
„Drip, drip, drip!" riep heer Ollie klagelijk.
„Hoor je wel?" hernam de legeroverste. „De ellendeling zit hier op de hoek met medeplichtigen samen te zweren. Hier helpt maar één middel, luit!
„Jawel, kolonel", zei de heer Zagtbol oplettend.
„Richt de mortieren", voer de ander voort, „en leg het station plat. Deze hele poel moet uitgeroeid worden. Maar vlug! Dat oude ventje verdween in een rookwolk; ze hebben dus geheime wapens!"
„Tot uw orders!" zei de luitenant. Hij keerde zich op zijn hakken om en marcheerde vandaar.
Dit gesprek was heer Bommel niet ontgaan.
„Drip, drip, drip!" riep hij in grote nood.
Nu klotste er iets in het putje en een lusteloos stemmetje vroeg: „Wat is er nu weer? De dank van ons, dankputters, is onuitputtelijk, maar nu is hij toch bijna opgedroogd."
„Ik vr-vraag maar één d-ding!" riep heer Ollie haast schreiend. „Z-zorg dat ze me n-niet meer voor een spion aanzien!"
„Goed", mompelde de stem. „Maar dit is de laatste keer."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

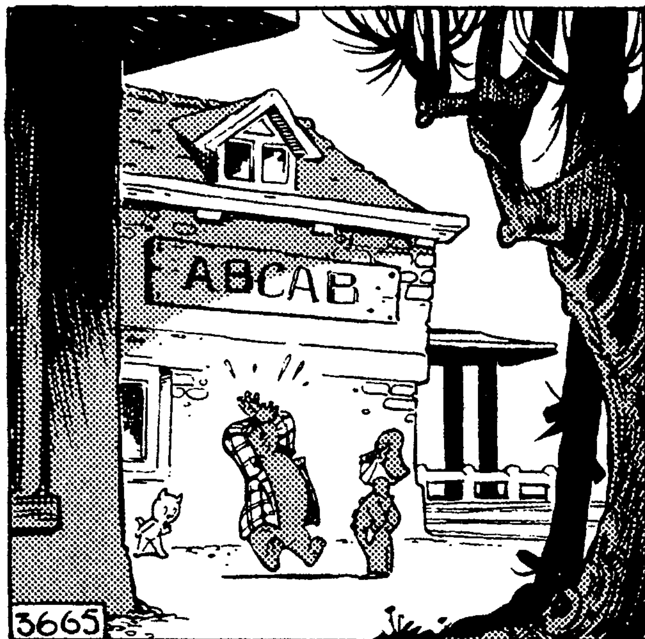

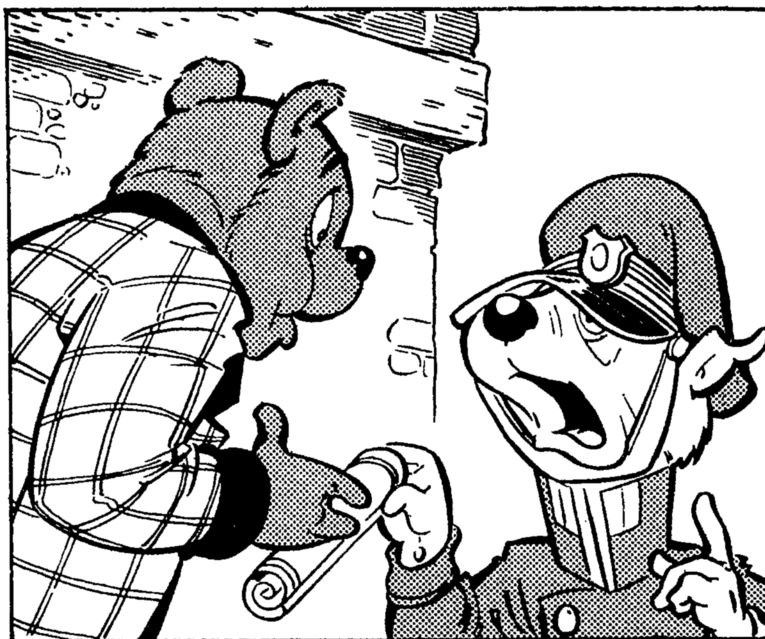
3664 De dienstplichtige Poelzitter richtte op aanwijzingen van de luitenant zijn mortier op het ongelukkige station.
„Er is geen tijd voor inschieten", sprak de officier. „Het eerste schot moet raak zijn; de hele troep moet daar plat!"
„Er moet gelijktijdig gevuurd worden", riep de kolonel, die op de achtergrond persoonlijk het bevel voerde. „De vijand zweert daar samen en het mes moet er diep in!"
Hij wendde zich gestoord om, want nu kwam er een ordonnans nadergesneld, die met een papier zwaaide.
„Een telegram van de vesting Leemburg!" riep de soldaat.
De hoofdofficier verbrak het zegel.
„Begrijpen toestand niet", las hij mompelend. „Vestingplan is niet gestolen. Spion K3 hedenmiddag gevangen genomen en inmiddels over de grens gezet. Waar hebben jullie het over?"
Het gelaat van de kolonel was onder het lezen steeds langer geworden. Met afgezakte trekken wendde hij zich tenslotte om naar zijn ondergeschikten.
„Wat staan jullie daar?" riep hij gallig. „Ingerukt, mars. De oefening is over."
En terwijl de troepen in dof onbegrip gehoorzaamden marcheerde hij naar het station, waar heer Bommel uitgeput naast het putje toefde.

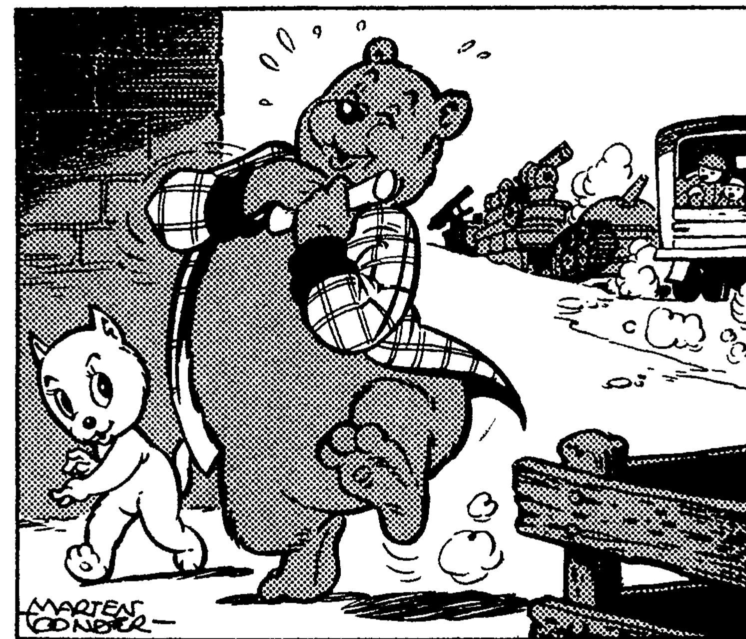
Tom Poes zag de legeroverste naderen en trok zich terug tegen de muur. Maar heer Ollie miste de kracht tot handelen.
„Wat heeft men aan dankputters?" prevelde hij. „Niets doen ze! En dit is nog wel de laatste keer, dat ze me zouden helpen!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

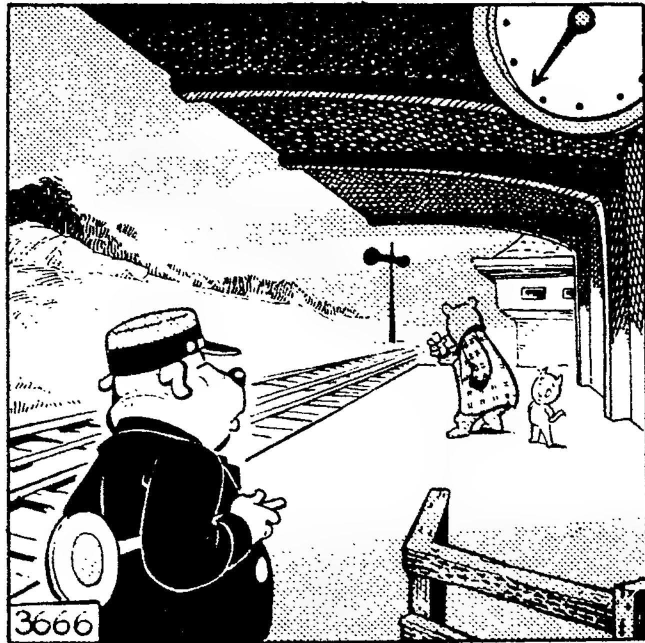

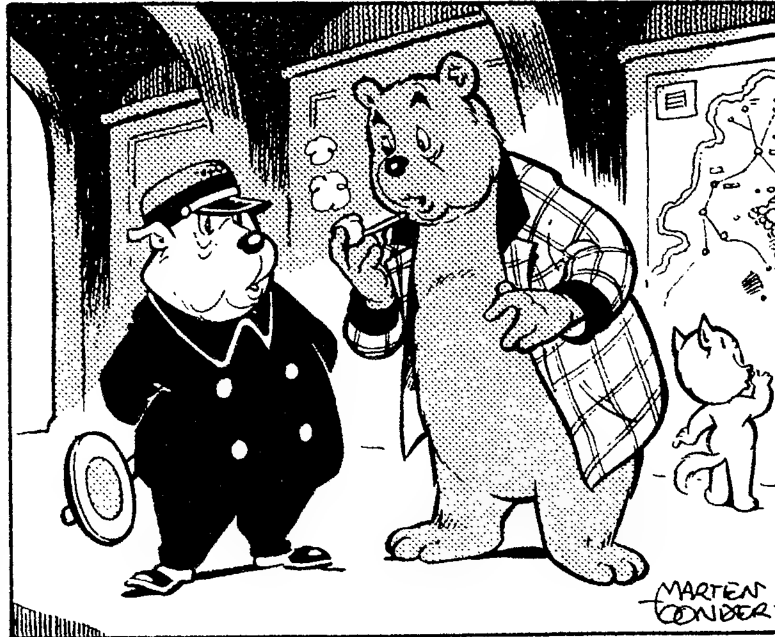
3665 De kolonel naderde met zware schreden en hield voor heer Bommel halt. Deze kwam moeilijk overeind en hief de armen voor het gelaat.

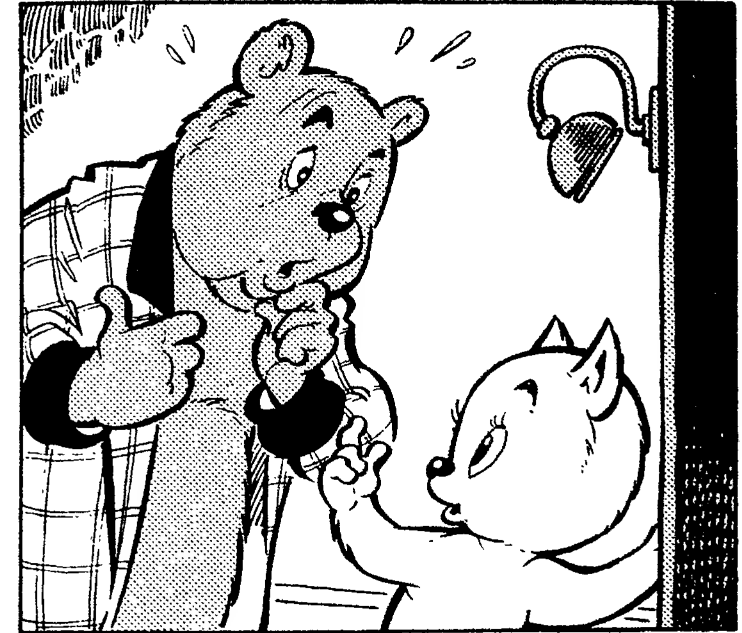
„Niet schieten!" kreet hij met piepende stem.
Nu, zoals de oplettende lezertjes weten, had de hoofdofficier dat plan geheel opgegeven. Hij reikte slechts het eigendomsbewijs van de goudmijn over.
„Je bent de spion K3 niet!" snauwde hij. „Je moest je schamen om je voor iemand anders uit te geven!"
„Maar ik heb me niet voor Kadrie uitgegeven!" riep heer Ollie. „Ik heb..." „Het is een schande om het hele regiment hier bezig te houden!" blafte de militair. „Alsof we niets beters te doen hebben dan achter een namaak-spion aan te draven! Hier is je papier terug. Je kunt inrukken. Maar laat het niet weer gebeuren!"
Hij stampte weg en even later verried het geluid van startende motoren dat het leger bezig was op te breken.
Doch in heer Bommel greep een grote verandering plaats.
„Het eigendomsbewijs", prevelde hij met een mooie glimlach. „Ach, ik wist wel, dat alles weer goed zou komen. Wanneer men als heer zijnde rechtop in het leven staat, kan er niets gebeuren. Dan kan men het zonder dankputters stellen, wat jij, Tom Poes?"
„Hm", zei Tom Poes, „ik weet niet waar we nu zonder die dankputters zouden zijn, heer Ollie! U mag ze wel dankbaar zijn".
Helaas, heer Bommel begreep dat niet.
„Het is de laatste keer, dat ik ze iets gevraagd heb!" sprak hij fier.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3666 Heer Ollie vouwde het eigendomsbewijs van de goudmijn zorgvuldig op en liep met een zachte glimlach naar het perron.

„Ziezo", sprak hij. „Nu is alles geregeld. Het leger is weg, alle schurken en bedriegers zijn weg, en nu kan ik dus ongestoord over het goud beschikken".

„Nee", zei Tom Poes, „dat kunt u niet".

Heer Bommel's mond zakte een weinig open en er verscheen een gejaagde blik in zijn ogen.

„Wat is er dan nu nog?" zo riep hij uit. „Komt er dan nooit een einde aan mijn zorgen? Wat bedoel je?"

„De dwerg met het goud is ook weg", legde Tom Poes uit. „Hij is naar de mijn teruggegaan, weet u nog wel? Hij zei, dat u het zelf maar moest komen halen, want hij had er genoeg van".

„Ja, dat zei hij", gaf heer Ollie tobberig toe. Hij zakte nu geheel in en hernam op huilerige toon: „Wat moet ik doen? Zeg dan eens wat! Moet ik dan àlles zelf opknappen?"

Maar Tom Poes was naar een kaart gelopen, die daar aan de muur geplakt hing en gaf geen antwoord. Ook de stationschef bood weinig steun.

„Hier rijden weinig treinen", sprak hij desgevraagd. „De eerste trein naar Rommeldam gaat pas over vier dagen en de volgende expres naar Basoembo komt volgende week langs".

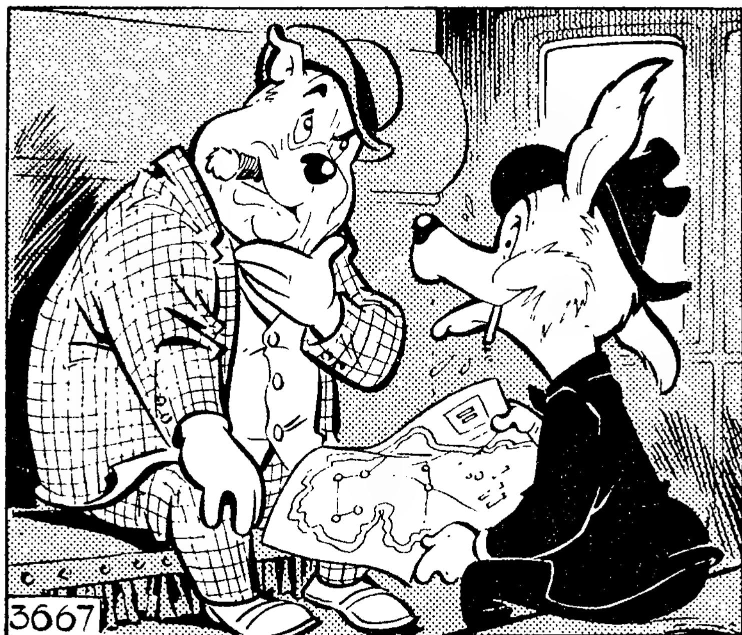
Heer Bommel wierp een weifelende blik op het putje. Maar hij bedacht, dat de dankputters gezegd hadden, dat het de laatste keer geweest was, en nu scheen het hem toe dat er nergens meer hulp te krijgen was.

Doch op dat moment wenkte Tom Poes hem.

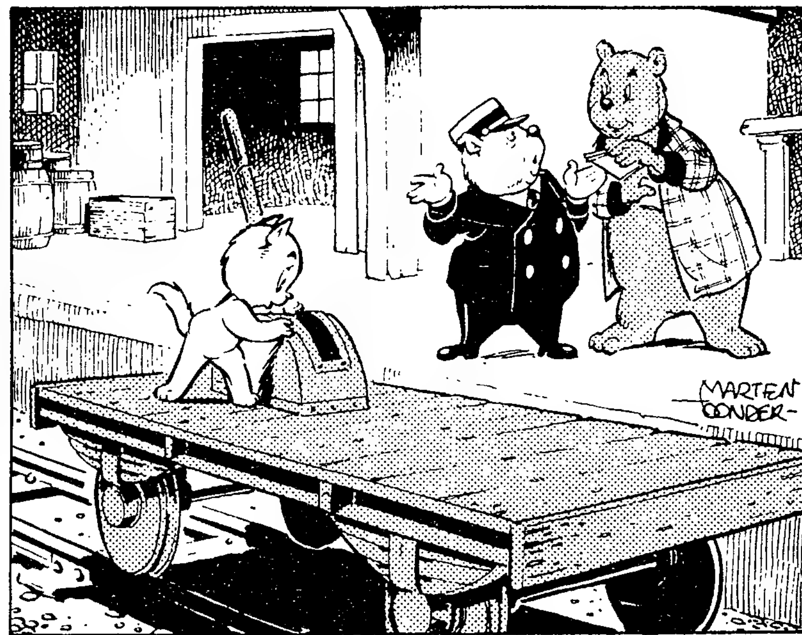
„Op deze kaart staat de goudmijn Dorado aangegeven!" riep hij. „En weet u waar hij ligt? Vlak bij Basoembo!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3667 Intussen spoedde de sneltrein naar Basoembo zich voort met grote snelheid, om de verloren tijd in te halen. De zakenlieden Super en Hieper kortten zich de tijd met het maken van plannen. Want nu ze noodgedwongen op weg waren naar een onbekende bestemming, wilden ze trachten er het beste van te maken.

„Misschien kunnen we de inboorlingen wat wapens aansmeren", mompelde Super peinzend. „We hebben thuis nog een kist oude broodmessen staan, weet je wel?"

Doch Hieper, die gespannen een landkaart bestudeerde, slaakte plotseling een gesmoorde kreet.

„Hé, baas!" riep hij, „dat is toevallig! Die goudmijn Dorado ligt vlak bij Basoembo!"

„Hij bestaat dus toch echt!" zei Super getroffen. „Ik dacht al; die spionage van Bommel kan niet echt zijn. Daar is die bolle te stom voor. Dat is mooi, Hiep! Dan gaan we naar de goudmijn. Alle kans, dat Bommel er ook naar toe komt — en dan zijn er toch nog zaken te doen!"

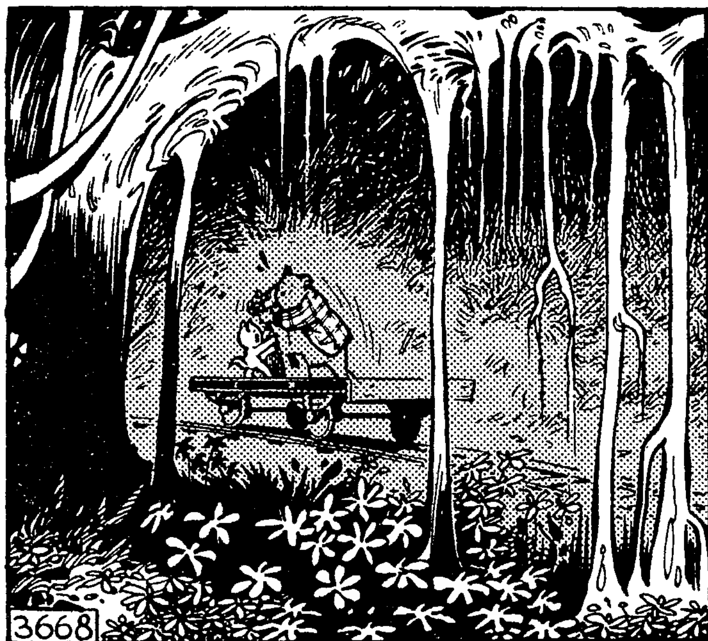
Nu, inderdaad was heer Ollie helemaal opgeleefd, toen hij hoorde dat de goudmijn zo dicht in de buurt lag.

„We gaan er naar toe, Tom Poes", zei hij met herwonnen levenskracht. „Dat oude ventje zei, dat we het goud maar moesten halen als we het nog wilden hebben en daar houd ik mij aan".

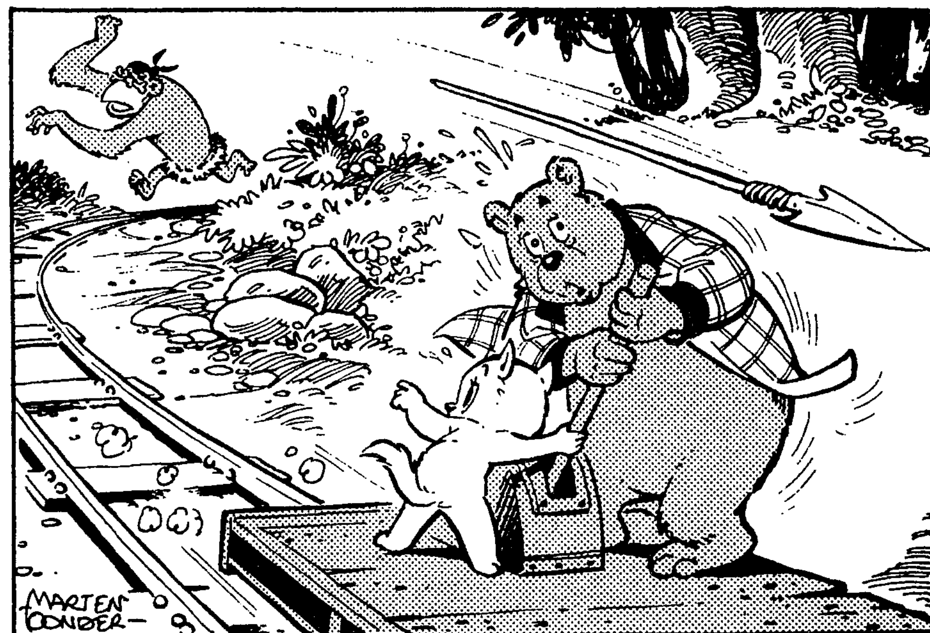
Daarop had hij zich tot de stationschef gewend — en na enig onderhandelen was hij de eigenaar geworden van een lorrie. Het voertuigje kon door middel van een soort pompzwengel over de rails bewogen worden en het leek dus een geschikt middel om tot het doel te geraken.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

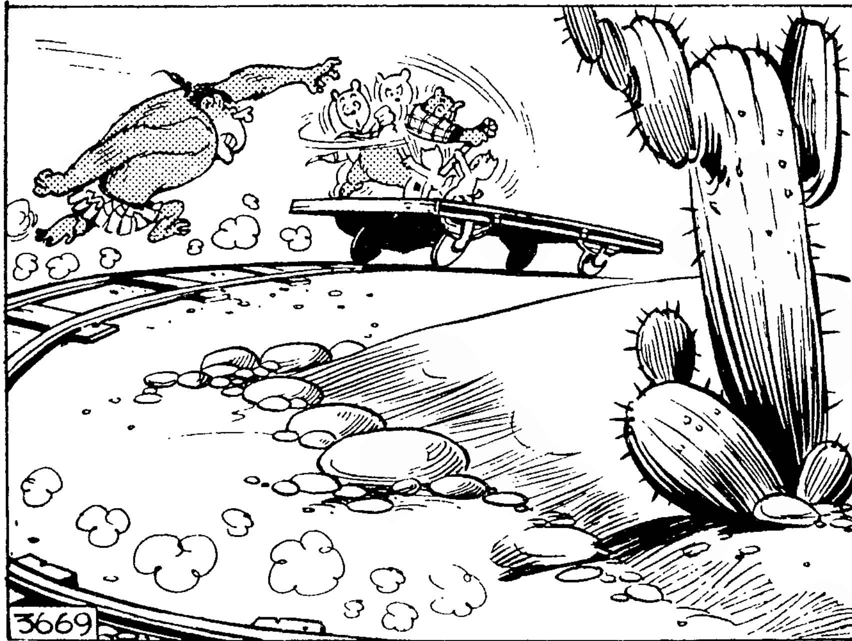

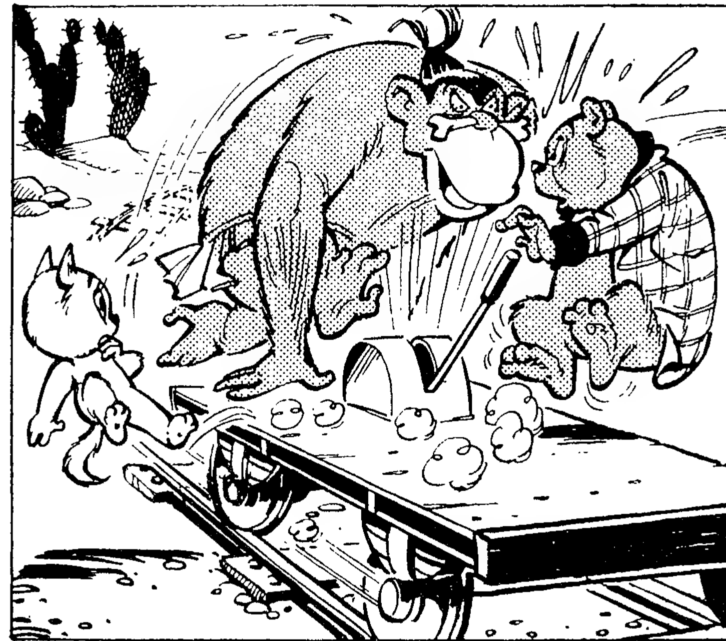
3668 Heer Bommel en Tom Poes beklommen de lorrie, grepen elk een uiteinde van de stang en begonnen te pompen. Het voertuigje kwam onmiddellijk in beweging. Piepend en schokkend bewoog het zich het station uit en al gauw bevond het zich temidden van een dicht woud.

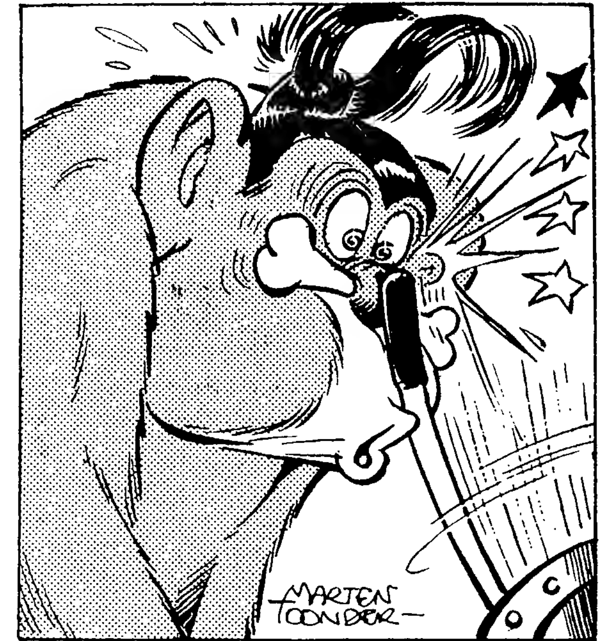
Een tijd lang verliep de reis vrij vlot, doch langzamerhand begon heer Ollie het warm te krijgen.
„Oef", sprak hij, al zwengelend, „dit is eigenlijk geen werk voor een heer. Het past mij niet, Tom Poes!"
„Vooruit, heer Bommel!" riep Tom Poes. „U moet niet zo aan de stang hangen, dat is niet eerlijk. Trekken en duwen; allebei tegelijk!"
„Ja, ja", hijgde heer Ollie, „jij hebt het ... makkelijk! Jij bent ... jong en krachtig ... pff. Maar ik... ik heb een teer gestel... en ik moet... op mijn bloeddruk letten... psss... Kan je... kan je het niet een poosje alleen doen?"
Tom Poes had een scherp antwoord op de tong, doch toen zag hij plotseling uit zijn ooghoeken een beweging in het gebladerte aan de kant van de spoorlijn. Die beweging was afkomstig van de heer M'Wambo; de leider van de plaatselijke verzetsbeweging. Deze M'Wambo ging er van uit, dat vreemdelingen niet te vertrouwen waren en daarom zag hij er op toe, dat er zo weinig mogelijk naar deze streken kwamen.
Met dit voornemen bezield sprong hij uit het struweel en zette een achtervolging van de lorrie in terwijl hij, na enig drillen, een zware speer over de hoofden van de zwengelaars deed suizen.
Het wapen passeerde heer Ollie rakelings en gaf hem plotseling reuzekrachten, zodat het voertuigje voorwaarts schoot.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

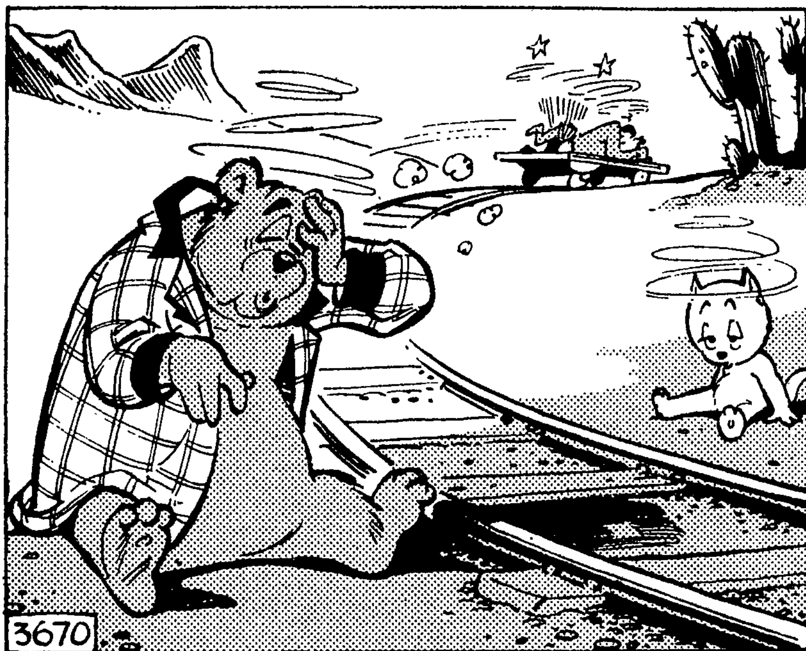
3669 Heer Bommel vergat alle vermoeidheid. Het zien van de wilde heer M'Wambo gaf hem plotseling reuzekrachten, zodat hij de zwengel van de lorrie in een geweldig tempo heen en weer bewoog.
„W-wat is dat voor iemand, Tom Poes?", hijgde hij. „Hij w-wil ons k-kwaad doen!"
„Ja", zei Tom Poes, „daar lijkt het wel op. Dit is een onveilig gebied en dat zal wel iemand van een opstandige beweging zijn. We moeten vlugger, heer Ollie!"
„Vlugger!", kermde heer Bommel, koortsachtig zwengelend. „Ik k-kan niet vlugger!"
Nu, dat was waar. Zijn bewegingen waren nu zó snel, dat hij zichzelf bijna inhaalde; maar het mocht niet baten. De geoefende inboorling kwam sneller vooruit dan het voertuigje en al spoedig had hij het dan ook ingehaald.

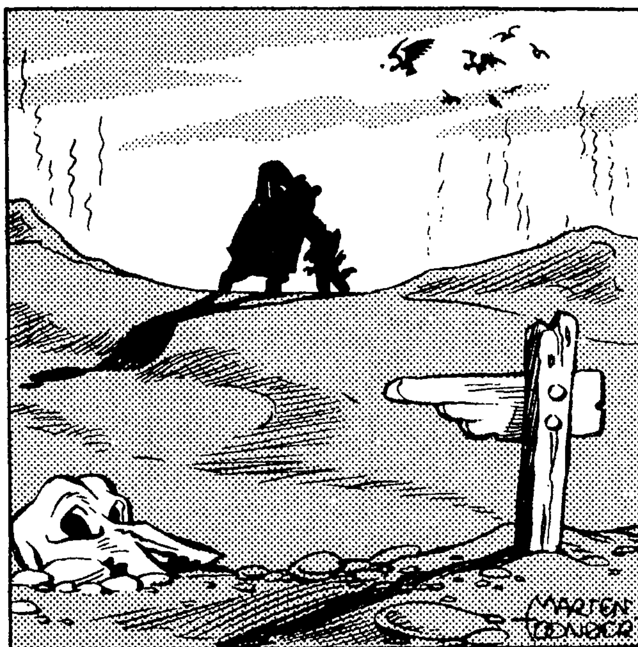
Heer Ollie keek een ogenblik met een paars, schokkend gelaat in de ogen van zijn achtervolger. Toen stiet hij een ijle kreet uit en liet de stang los, precies op het moment, dat M'Wambo toesprong. De ongelukkige heer stortte, door een duizeling overmand, van het wagentje, zodat de ander het nakijken had. Doch hij keek niet lang. De zwengel bewoog zich nog steeds met grote drift heen en weer en raakte zodoende de woesteling krachtig op de schedel.

Met een zucht zakte hij op het houten vloertje ineen en bleef rustig liggen.
Tom Poes had het gebeuren niet afgewacht. Hij was samen met heer Bommel van de lorrie gesprongen, zodat de bewusteloze wilde zich nu geheel alleen op het karretje bevond.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3670 De lorrie verdween driftig zwengelend op eigen kracht in de verte, de heer M'Wambo met zich voerend.

Tom Poes keek het voertuigje na, totdat dit door een bocht aan het oog onttrokken werd. Toen wendde hij zich tot heer Bommel.

„Alles is weer veilig", sprak hij. „Kunt u lopen? Of hebt u zich bezeerd?"

„Oempf!", mompelde heer Ollie, moeilijk overeind komend. Hij betastte zijn ledematen.

„Bezeerd, ja", kreunde hij. „Heel verschrikkelijk bezeerd. Ik b-ben een gebroken heer, Tom Poes!"

„Toch moeten we verder", zei Tom Poes. „We kunnen hier niet in de woestijn blijven zitten en als we de rails maar een beetje volgen zullen we wel ergens terechtkomen."

Het bleek al spoedig, dat hij gelijk had. Want toen ze een uurtje hadden voortgestrompeld ontdekten ze een richtingbord, waarop met kreupele letters stond: Naar de mijn.

„Dat moet de goudmijn zijn", zei Tom Poes verheugd. „Nog even volhouden, heer Ollie; het ergste is achter de rug."

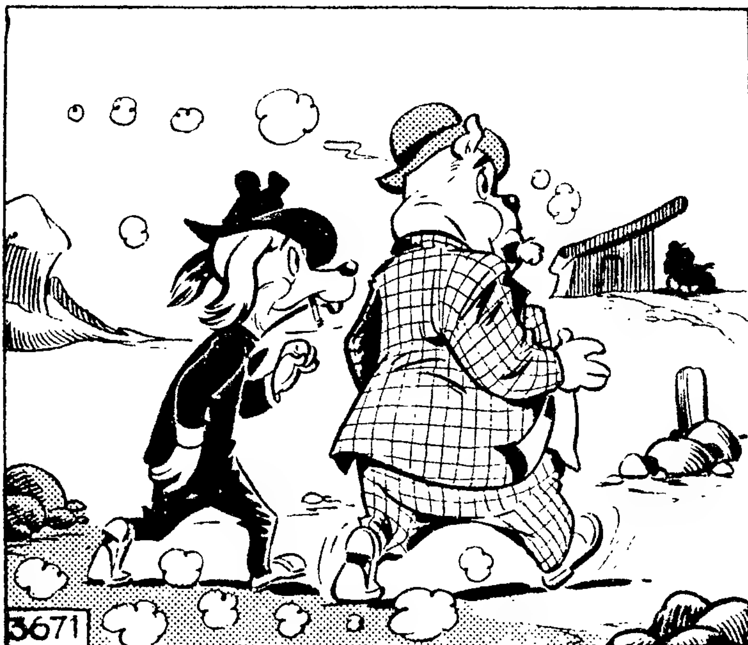
Helaas, hij wist niet welke moeilijkheden hun nog te wachten stonden.

Dan hadden de zakenlieden Super en Hieper het heel wat gemakkelijker. Na een veilige, vlugge rit per trein stapten ze in het station Basoembo uit en keken eens rond.

„De mijn ligt die kant uit", zei Super. „Een uurtje lopen, schat ik. Vooruit Hiep, nu gaan we zaken doen."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

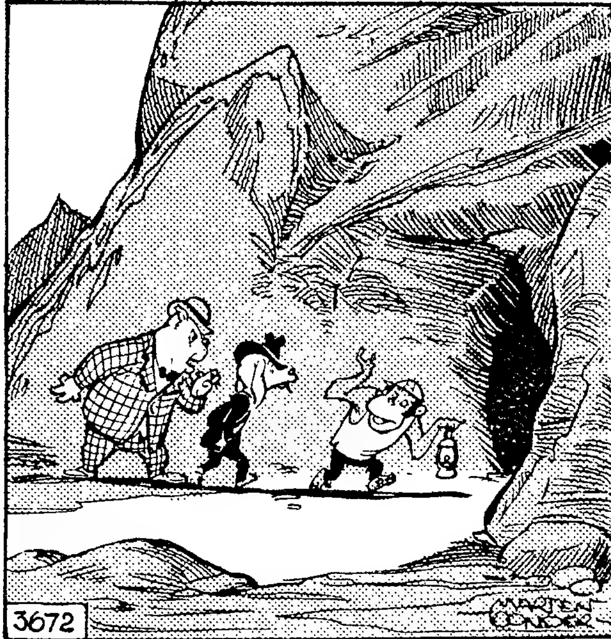

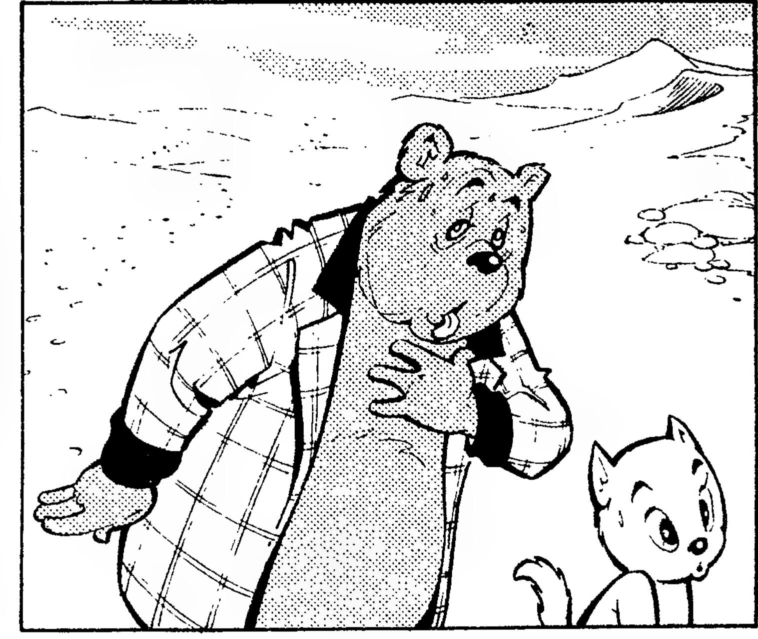
3671 Toen Super en Hieper een uurtje gelopen hadden zagen ze temidden van enige rotsen een bouwvallige hut voor zich liggen.
„Dat moet de keet van de opzichter zijn", zei Hieper. „Volgens de kaart ligt hier de goudmijn, baas."
„Een gammele boel", mompelde Super. „Ik had me een goudmijn deftiger voorgesteld. Maar we zullen zien."
Zo sprekende trad hij op een morsige figuur toe, die naast het gebouwtje lag te dommelen.
„Is dit de Dorado-mijn?", snauwde hij.
De ander schrok op. „Dorado-mijn?", herhaalde hij. „Ja, dat was de naam hier, g'loof ik."
„Kom, kom", hernam Super ongeduldig. „Dit is de Dorado-mijn of dit is hem niet. Ik bedoel de goudmijn; de plaats waar goud gevonden wordt. Is die hier?"
De inboorling keek hem een poosje met open mond aan. Toen barstte hij tot verbazing van de zakenlieden in een bulderend gelach uit.
„Grote baas maakt een grapje, g'loof ik!", riep hij toen hij weer wat op adem gekomen was. „Goudmijn was hier lang geleden — héél lang geleden. Is nu al lang helemaal leeg. Niet één korreltje goud meer te vinden. Alles op."
Super fronste de wenkbrauwen.
„Dus toch", prevelde hij. „Toch een uitgeputte mijn, hè? Maar wat doe jij dan hier, huh? Ik vertrouw de zaak niet! Spreek op, of je zult er spijt van krijgen!"
„Je hebt gelijk baas", zei Hieper; „dat kan niet. We hebben zelf het goud gezien, in de tas van dat oude ventje."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

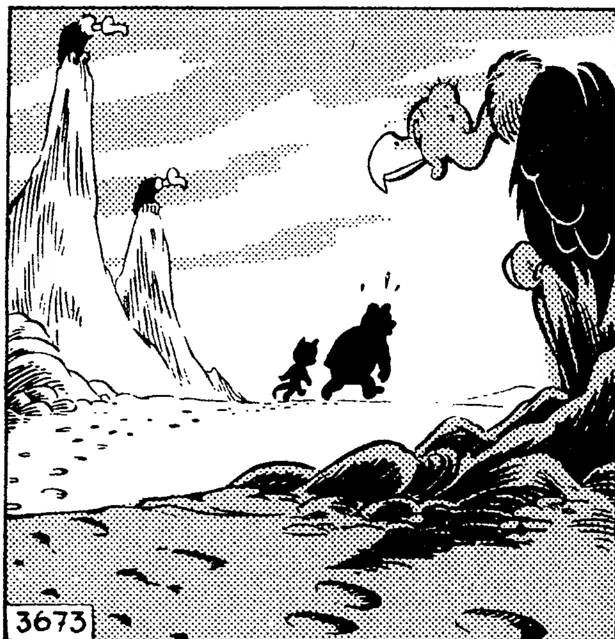

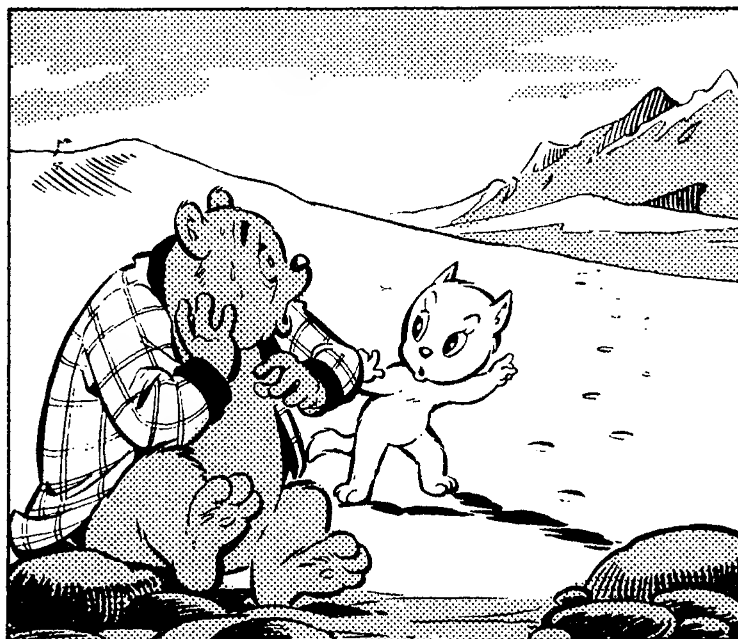

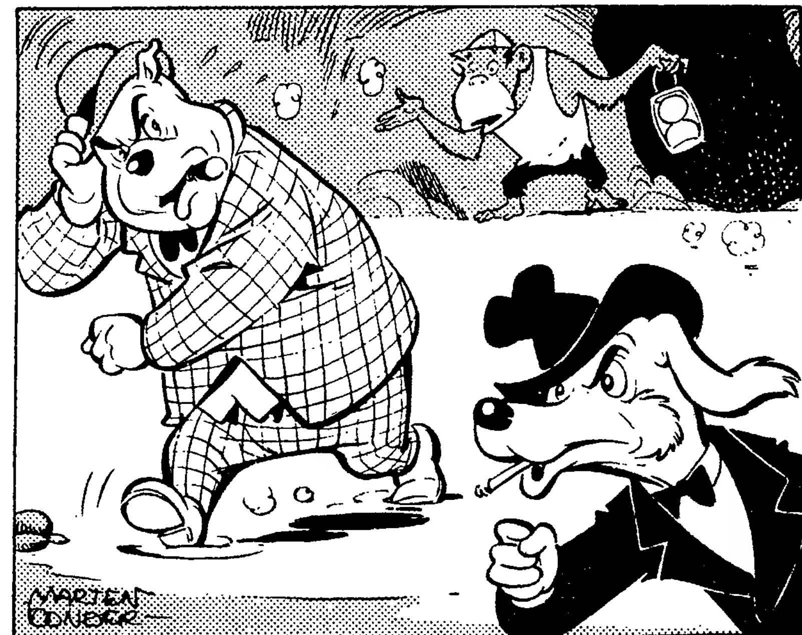
3672 „Wat doe je hier, als de mijn niet meer werkt?", herhaalde Super. „Ik vertrouw je niet!"
„Grote baas is boos, g'loof ik", zei de inboorling bezorgd. „Maar ik ben eerlijke Hendrikus en ik doe eerlijke zaken. Zal laten zien; kom mee."
Zo sprekende nam hij een lamp en slofte naar de rotspartij. Daar tekende zich een uitgehouwen opening af, die de ingang vormde naar een duistere, kale ruimte.
„Hier was ingang naar mijn", sprak de gids. „Vroeger, héél vroeger, toen hier nog goud gevonden werd. Nu is hier alleen maar dit."
Hij wees op een borrelende plas in de bodem.
„Wat is dat?", gromde Super wantrouwig.
„Een bron", verklaarde Hendrikus. „Ik verkoop water aan reizigers die langskomen. Van lopen door woestijn krijgen zij een grote dorst, g'loof ik."
Nu, daar konden heer Bommel en Tom Poes van meepraten. Ze sleepten zich reeds urenlang door de woestijn onder een brandende zon en ze waren geheel uitgedroogd.
„Ach", stamelde heer Ollie met gebarsten lippen, „als we nu maar een putje vonden..."
„Daar hebben we niets aan", zei Tom Poes. „De dankputters willen immers niets meer voor u doen? We moeten het zelf opknappen."
„Ik heb het niet over dankputters!", riep heer Bommel prikkelbaar. „Die hebben nog nooit iets gedaan en ik heb àlles zelf moeten opknappen. Nee, ik bedoel een putje met eerlijk, fris water. Om te drinken, als je begrijpt wat ik bedoel!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3673 „Dit is dus het einde", sprak heer Ollie met uitgedoofde stem. Hij nam plaats op het hete zand en keek berustend voor zich uit.

„Kom, we moeten verder", zei Tom Poes. „Met zitten komen we er niet."

„Ik kan niet meer", prevelde heer Bommel. „Mijn krachten zijn uitgeput. Nergens is een bron — er zijn dus ook geen drankputters en er is geen water. Laat me hier maar achter, jonge vriend. Ga maar alleen verder; jij bent jong en sterk..."

Tom Poes haalde de schouders op en beklom een heuveltje.

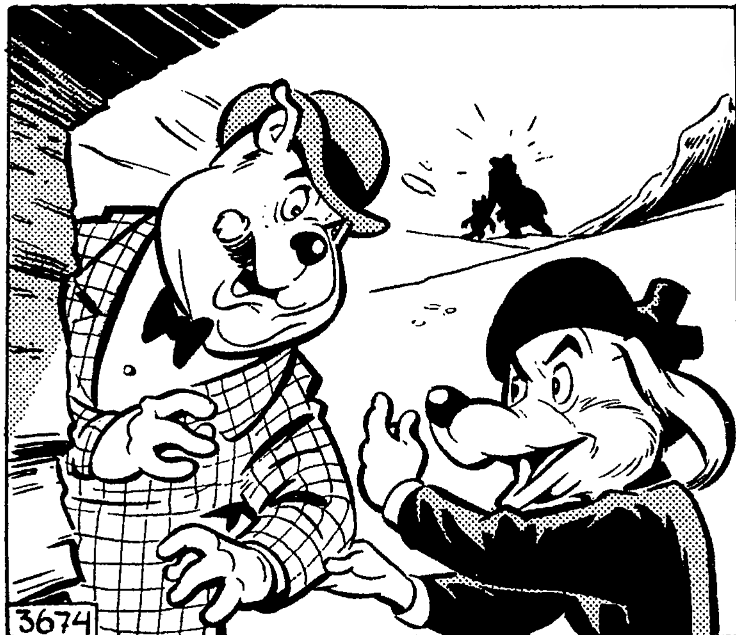
„Welja, laat me hier maar achter", riep heer Ollie haast schreiend. „Ik hoop, dat je gezond en wel thuiskomt; ik ben toch maar ballast voor je. Maar als je Doddeltje ziet moet je haar zeggen, dat mijn laatste gedachten voor haar waren..." „Vooruit, heer Bommel", riep Tom Poes uit. „Sta op en kom mee. We zijn er haast; ik zie de mijn al liggen!"

Hij wees in de verte, waar een bouwvallige keet achter de heuvels zichtbaar was. Wanneer hij een verrekijker had gehad zou hij daar ook enige figuren hebben ontwaard. Want de beide zakenlieden Super en Hieper traden op dat moment uit de mijningang naar buiten en knipperden driftig tegen het zonlicht.

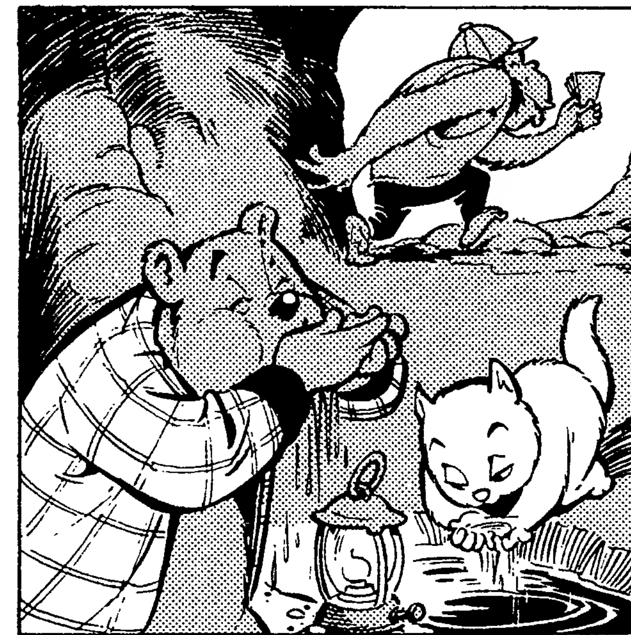
Ze waren woedend — en dat is te begrijpen. Het valt niet mee om te ontdekken, dat de enige inhoud van een goudmijn een plas water is.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

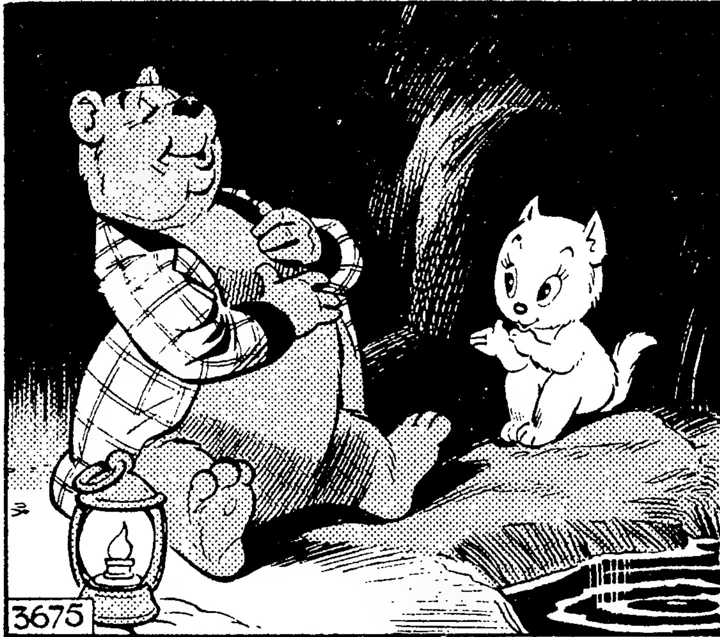
3674 „Alles voor niks", gromde Super. „Die hele goudmijn is dus toch oplichterij. We zijn er ingevlogen, Hiep!"
„Ja, baas", zei Hieper teneergeslagen. Doch toen keek hij oplettend in de verte en er verscheen een gespannen uitdrukking op zijn gelaat.
„Daar komt die bolle Bommel aan!" riep hij uit. „Die weet het dus nog niet!"
Super veerde op.
„Kom mee", siste hij. „Achter die rotsen, Hiepie! Bommel is de schuld van alles. Door hem hebben wij onze kostbare tijd verdaan met deze waardeloze zaak. Het is billijk, dat hij ons de schade vergoedt, jongen! Zaken zijn zaken!"
Met deze woorden trok hij zijn maat mee achter een steenklomp en loerde voorzichtig om een hoekje.

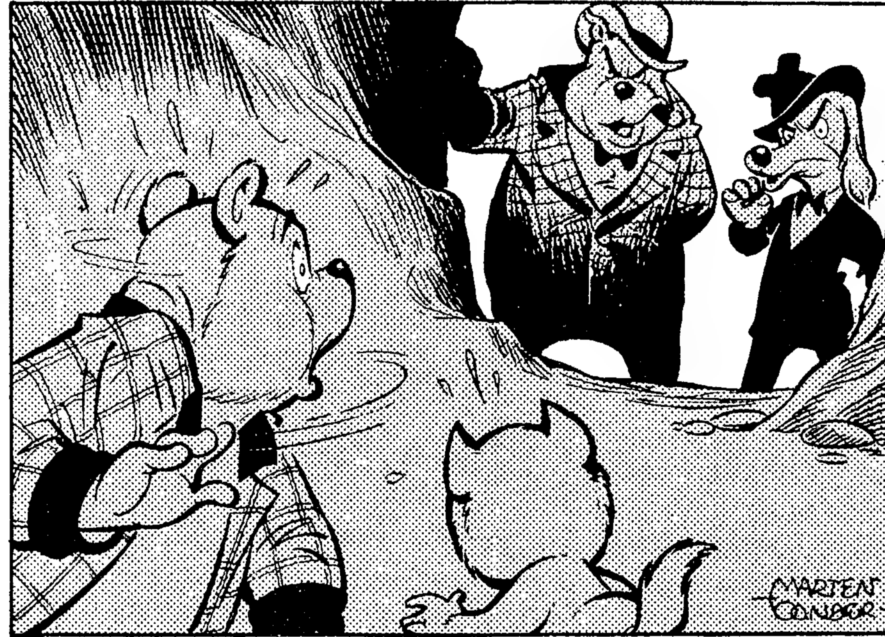
Hij zag heer Ollie en Tom Poes bij de ingang staan praten met de gids Hendrikus. Het was duidelijk, dat deze zijn nieuwe bezoekers uitlegde dat de mijn geen goud meer bevatte; alleen maar een waterputje.
Maar heer Bommel treurde daar niet over. Zonder afdingen betaalde hij, wat Hendrikus hem vroeg — en even later zat hij bij het bronnetje en dronk, totdat zijn dorst gelest was.

Toen liet hij zijn druipende handen zakken en begon na te denken.
„Oef", mompelde hij. „Ik voel mij een herboren heer, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar nu zou ik toch wel eens willen weten, waar die kleine grijsaard zijn goud vandaan haalde. „Kom het maar halen", zei hij. Maar waar is hij nu?"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

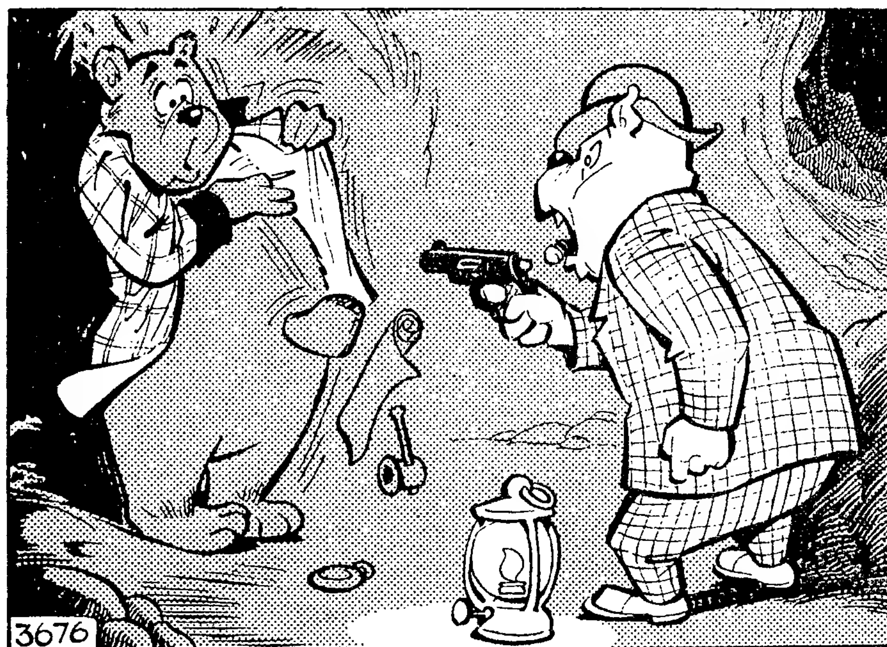

3675 „Voor een heer is water meer waard dan goud", sprak heer Bommel voldaan.
„Hm", zei Tom Poes, „alleen maar wanneer hij thuis genoeg goud in zijn kluisje heeft. En we zijn hier niet gekomen om water te zoeken, maar om goud te halen."

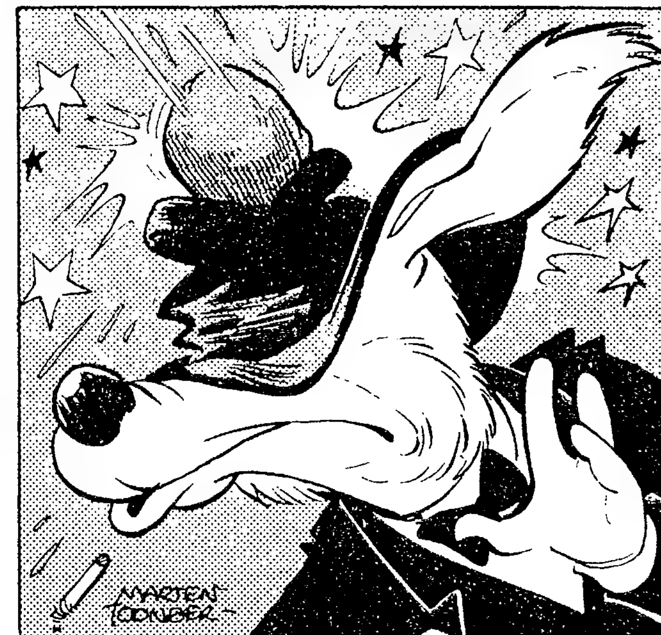
„Je begrijpt me verkeerd", hernam heer Ollie gekwetst. „Ik kom hier met mooie, onbaatzuchtige bedoelingen: ik zoek naar het goud van Doddeltje, dat zich hier moet bevinden. Want, jonge vriend, een heer heeft altijd geld genoeg in zijn kluisje; dat moest je nu zo langzamerhand weten! Voor een Bommel speelt geld immers geen rol..."
Op dat moment werd de ingang van de spelonk verduisterd door Super en Hieper, die binnentraden.
„Goed zo bolle!" zei de eerste, „dat heb je aardig gezegd; voor een Bommel speelt geld geen rol. Maar voor een paar hardwerkende, eerlijke zakenlieden wel, hoor! Daarom moest je nu je geld maar aan ons geven. Dat is niet meer dan billijk. We hebben zoveel schade geleden door deze namaak-goudmijn, dat..."
„Maar dat is mijn schuld toch niet?" riep heer Ollie verontwaardigd uit. „Waarom hebben jullie je er mee bemoeid? Wat hebben jullie met de goudmijn van Doddeltje te maken?"
„Dat is nu niet mooi van u, meneer Bommel", zei Hieper. „Wij zijn teergevoelige kooplieden — en wij hebben deze goudmijn voor veel geld van juffrouw Doddel gekocht. We wilden de arme ziel helpen, hè baas?"
„Deze Bommel is door en door verhard", gaf Super toe. „Maar we zullen hem een lesje geven. Maak je zakken leeg, bolle!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

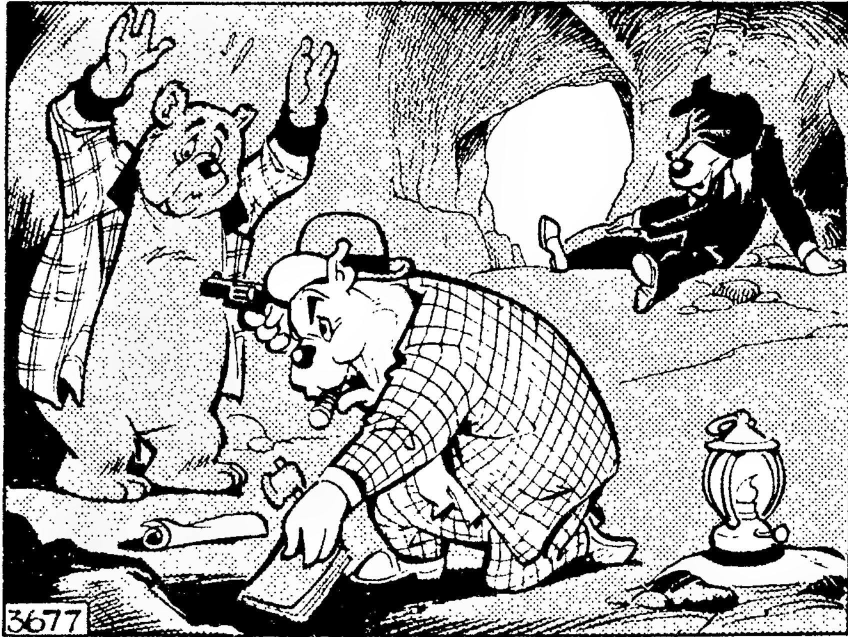

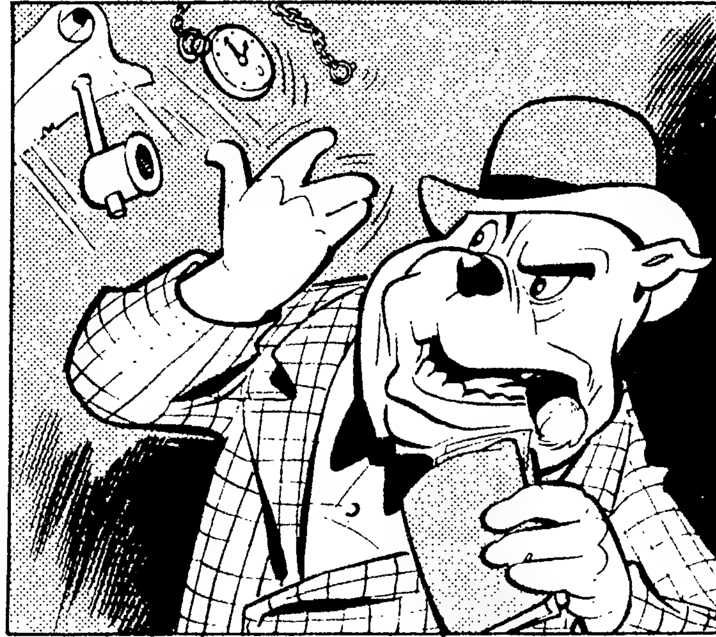

3676 „Ga toch weg!" riep heer Bommel uit. „Jullie hebben hier niets te maken. Dit is mijn goudmijn - en ik kan niet helpen, dat er geen goud meer in zit. Ik bedoel, dat het jullie niets aangaat!"
„Door en door verhard!" gromde Super. „We hebben kosten noch moeite gespaard om hier te komen en nu blijkt, dat die goudmijn van jou alleen maar water bevat. Je zult ons de schade moeten vergoeden, bolle, dat is billijk. Zaken zijn zaken. Laat maar eens zien wat je bij je hebt."
Zo sprekende trok hij een revolver uit zijn binnenzak, die hij met zekere hand richtte.
Heer Ollie slikte moeilijk. Hij staarde enige ogenblikken ontdaan in de duistere loop en begon toen met bevende handen zijn zakken te ledigen.
Intussen had Tom Poes niet stilgezeten. Met een vlugge sprong hees hij zich aan een uitstekende richel in de rotswand op en begon daarvandaan verder te klimmen.
„Héla, laat dat!" riep Hieper. „Kom hier!"
„Ach, laat dat ventje maar gaan, Hiep", zei Super onverschillig. „Die heeft toch niets bij zich en met zo'n kale kan je geen zaken doen!"
„Maar hij is gevaarlijk, baas!" riep Hieper. „Als hij hulp gaat halen zijn we er bij, en als hij..."
Op dat moment liet Tom Poes een nauwkeurig gemikte steen op de hoed van de koopman vallen, zodat deze plotseling zweeg en met een zucht ineenzakte.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

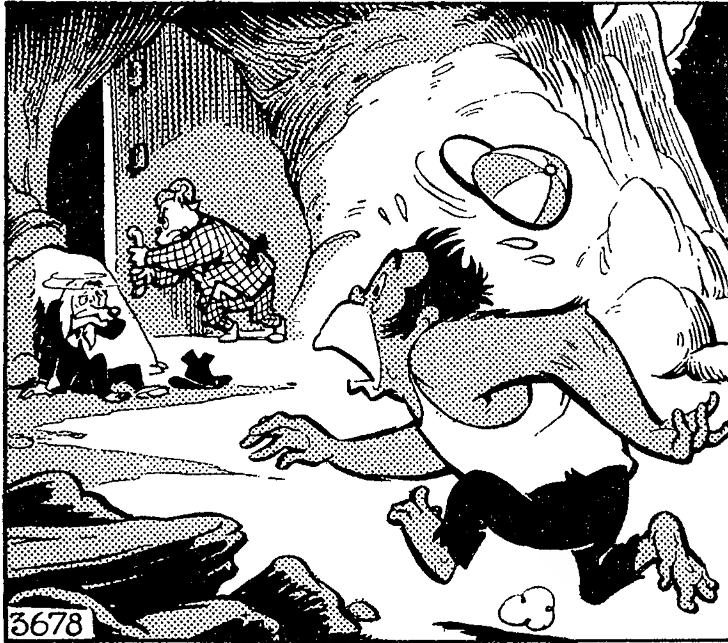

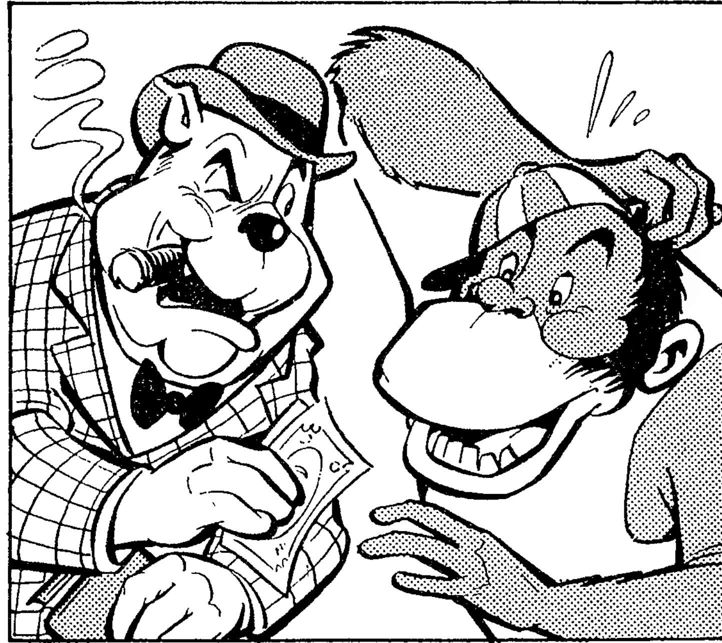
3677 Bul Super wierp een norse blik op de ineengezakte gestalte van zijn maat.
„Die zal het nooit leren", mompelde hij. „Altijd direct van de kaart. Zo iemand wordt nooit een goed zakenman. Maar nu moet ik eerst eens kijken, wat je te bieden hebt, bolle!"
„Ik bied niets!" riep heer Bommel met piepende stem. „Dit is diefstal! Dit is roof!"
„Ach, dat zijn maar handelsuitdrukkingen", hernam Super schouderophalend. „Trouwens, ik zal het met je maken. Dit horloge mag je houden — en deze pijp en die tabak en het eigendomsbewijs van je goudmijn ook. Allemaal waardeloos. Maar met je portefeuille wil ik wel genoegen nemen; daar zit genoeg in om me schadeloos te stellen."
Hij sprong achteloos opzij om een steen te ontgaan, die Tom Poes naar hem toe wierp. Toen greep hij Hieper bij zijn jasje en tilde hem op om hem naar de uitgang te dragen.

„Hij g-gaat weg!" riep heer Ollie. „Houd hem tegen, Tom Poes! Doe d-dan toch iets!"
Nu, Tom Poes deed zijn best. Hij liet een regen van gruis en stenen om Super heen nederdalen. Maar vanuit zijn benauwde schuilplaats was het mikken moeilijk. Zo kwam het dan ook, dat de geharde zakenman ongedeerd de spelonk kon verlaten. In de ene hand torste hij zijn wezenloze compagnon en in de andere heer Ollie's geldbuidel en hij neuriede een vrolijk wijsje onder het gaan. Want in de gauwigheid had hij wel gezien, dat er heel wat bankbiljetten in de portefeuille zaten.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3678 Buiten de spelonk gekomen liet Super zijn maat op de grond zakken en stak de portefeuille in zijn binnenzak. Daarop trad hij op de rotswand toe en begon de zware deur, die de toegang naar de oude mijn afsloot, dicht te schuiven. De kreten van heer Bommel stierven zodoende geheel weg en er kwam nu ook een einde aan het stenen werpen van Tom Poes. Doch nu snelde de gids Hendrikus nader. Een beetje ongerust keek hij naar Super, die bezig was om met grote zorg de grendels voor de deur te schuiven.

„Grote baas maakt putje dicht, g'loof ik", zei hij wat onzeker.

„Dat zie je goed, maat", gaf Super toe. „Voorlopig kan je putje beter dicht blijven; het is daarbinnen niet helemaal veilig."

Hij haalde enige bankbiljetten uit heer Ollie's portefeuille en reikte die met een royaal gebaar over.

„Je moest maar een weekje met vakantie gaan", voegde hij er aan toe. „Dat is beter voor je."

Hendrikus telde het geld en toen verscheen er een blijde glimlach op zijn gelaat. Hij nam dankend afscheid en verdween huppelend in noordelijke richting.

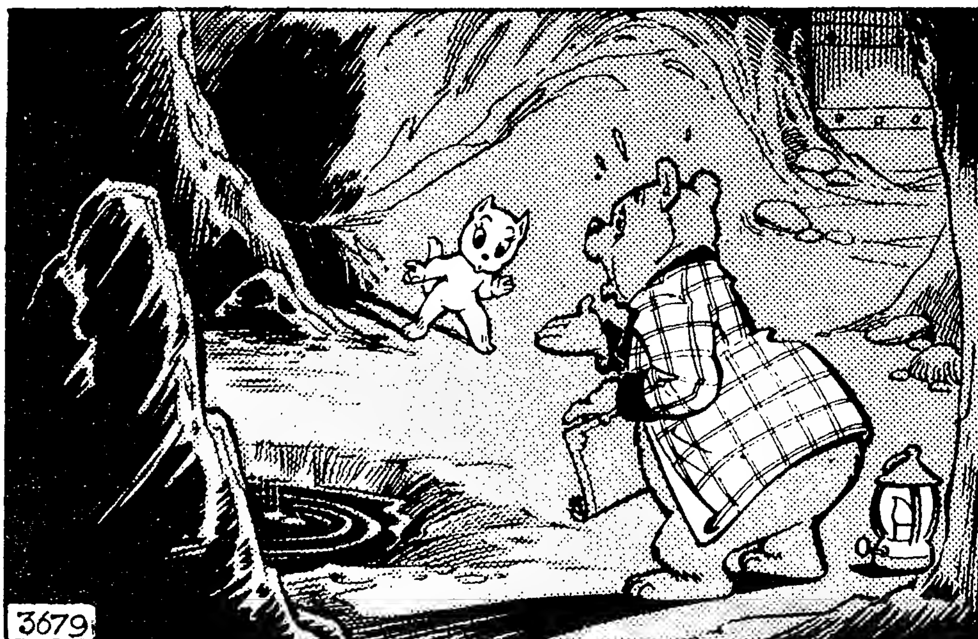
Hieper was inmiddels weer bijgekomen en wankelde achter Super aan naar het station.

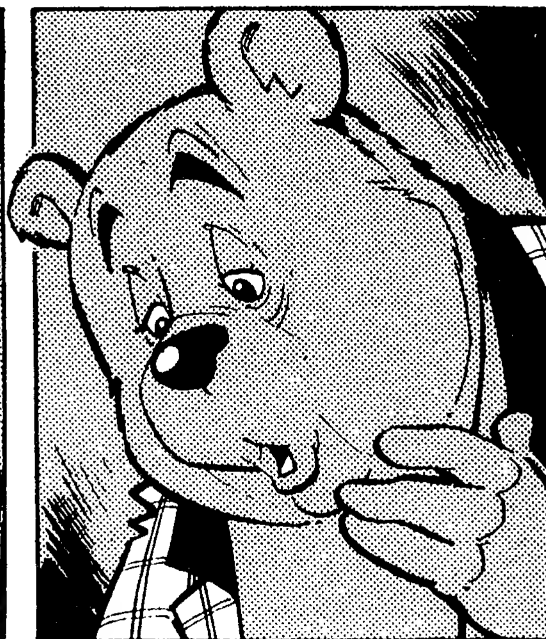
„Wat is er toch gebeurd?" zo vroeg hij zich kreunend af. „Is die goudmijn ingevallen?"

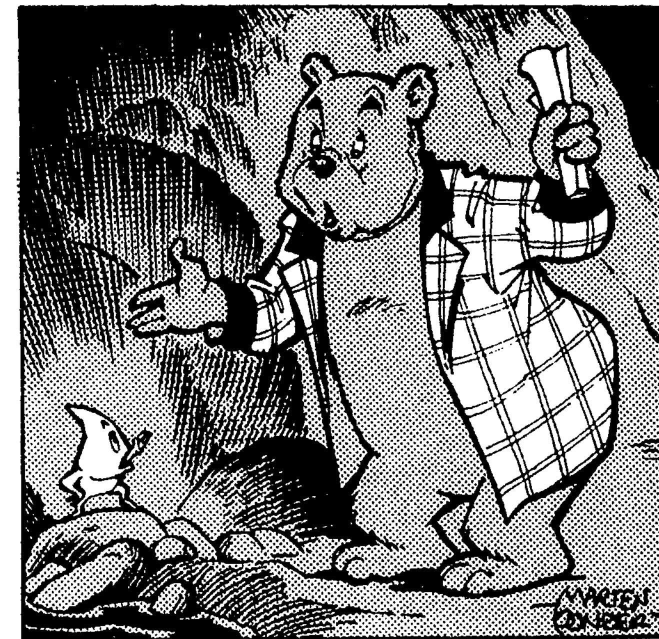
„Zoiets", zei Super, „maar je hoeft je niet ongerust te maken; ik heb de zaak achter die deur onschadelijk gemaakt. En nu gaan we het er eens van nemen, Hiepie! Geld speelt geen rol meer!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

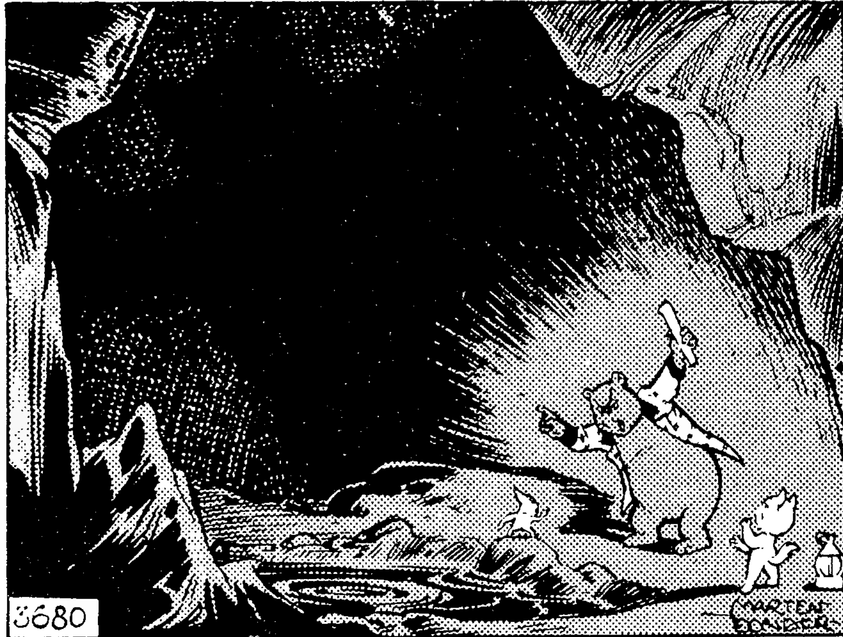

3679 In de spelonk heerste een verslagen stemming. Heer Bommel had enige tijd vergeefs geprobeerd om de deur open te maken. Maar toen hij inzag dat er geen beweging in het gevaarte zat staakte hij zijn pogingen.
„Wat nu?" prevelde hij met bleke lippen. „De schurken zijn weggegaan en wij zitten hier in het duister opgesloten. Zonder voedsel en zonder geld..."
„Aan geld hebben we hier toch niets", zei Tom Poes. „We hebben de lamp nog en u hebt uw eigendomsbewijs."
Heer Ollie barstte in een vreugdeloos lachen uit.
„Mijn eigendomsbewijs!" riep hij. „Van een uitgeputte goudmijn! Het enige, wat ik heb is een putje!"
„Een putje, ja", zei Tom Poes veelbetekenend. Heer Bommel keek hem wat verward aan. Toen tekende zich langzamerhand een gedachte op zijn gelaat af.
„Oh...", prevelde hij, „je bedoelt de dankputters, als je begrijpt wat ik bedoel! Ik dacht net: laten we die nog eens proberen."
Hij boog zich over de bron en riep met doffe stem: „Drip, drip, drip."
Onmiddellijk verscheen er een dankputter, die hem misprijzend aanzag.
„Wat is er nu nog?" vroeg het ventje. „Het was toch de laatste keer, hadden we afgesproken? Onze dank is uitgeput!"

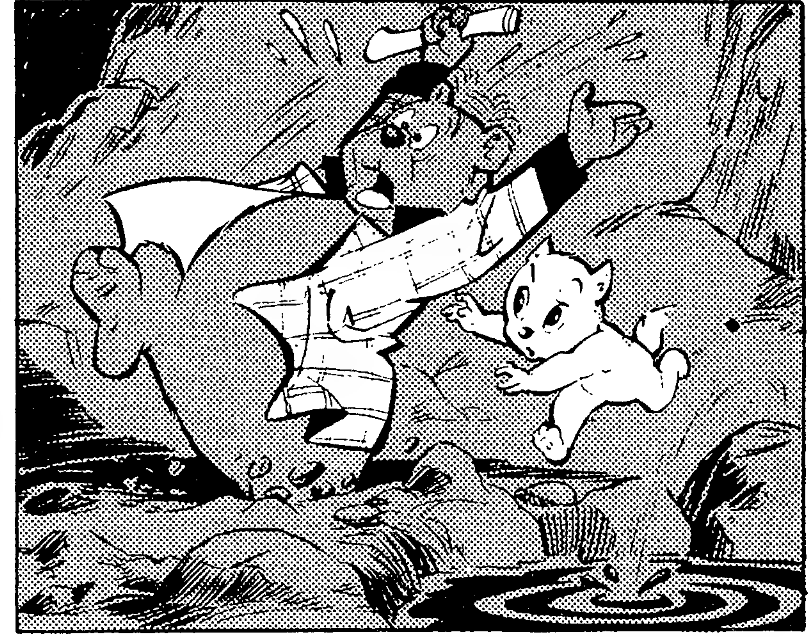
Doch nu werd heer Ollie boos.
„Dankbaarheid? Bah!" riep hij uit met een stem, die hol in het gewelf weerkaatste. „Daarvoor heb ik jullie mijn kelder en mijn water laten gebruiken! En wat heb ik ervoor teruggehad? Niets! Alles heb ik zelf moeten opknappen en de goudmijn is bedrog en nu ben ik hier nog opgesloten ook! Praat me niet meer over dankbaarheid!"
De dankputter deinsde achteruit; het was duidelijk, dat hij ernstig geschokt was.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

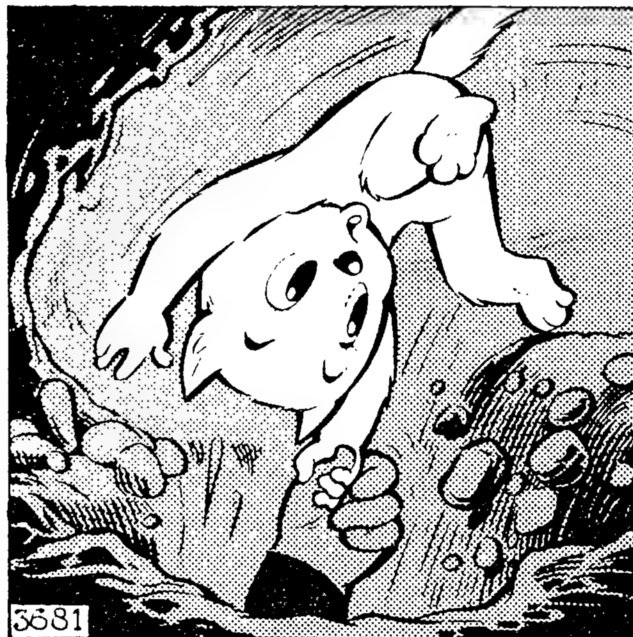

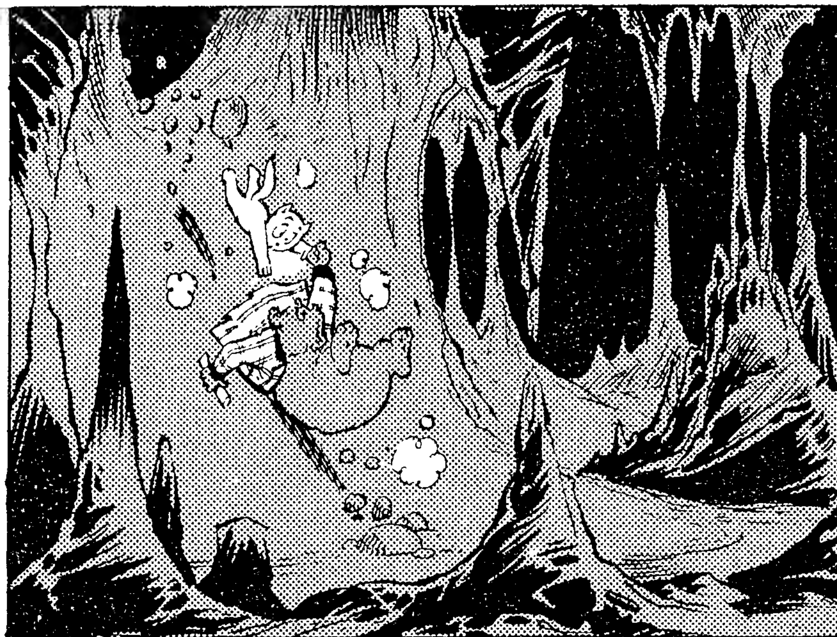
3680 „De wereld is slecht!" sprak heer Bommel verbitterd. „Zelfs het woord van een dankputter is niets meer waard!"
„Onze dank was onuitputtelijk!" riep het ventje verontwaardigd. „Maar de grote, droge heer heeft meer wensen dan onze dank groot is. Wij hebben alles gedaan wat ons gevraagd is; doch uit een opgedroogde bron kan men geen water tappen; daarom is het nu uit."

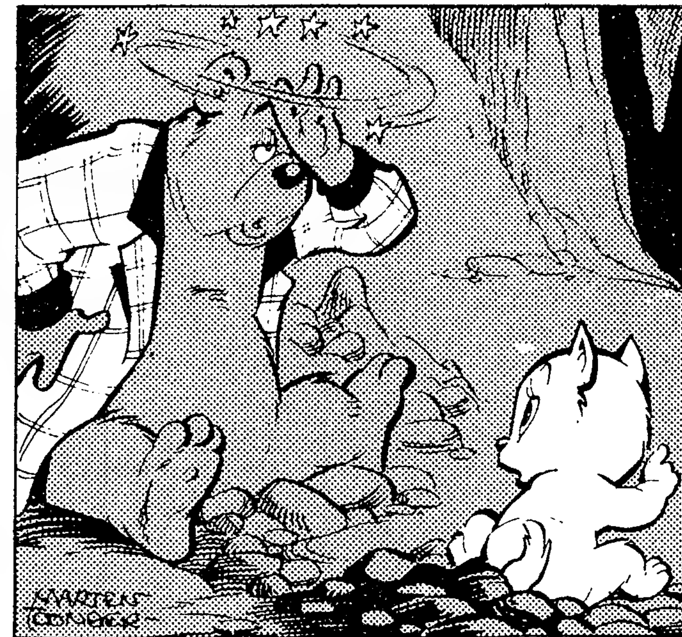
„En mijn kelder dan?" riep heer Ollie uit. „Die staat nog steeds vol water; alleen maar voor jullie! En nog geen dankje krijg ik er voor."
De dankputter schudde ontsteld het hoofd over zoveel onrechtvaardigheid.
„Uw kelder is een dure woonplaats", prevelde hij bedroefd. „We zullen gaan verhuizen, hoewel dat moeilijk is. En omdat we dus uw gastvrijheid nog even nodig hebben zullen we u nòg een keer helpen. Het zou vreselijk zijn wanneer men ons, dankputters van ondankbaarheid ging verdenken."
„Mooi!" riep heer Bommel opspringend. „Laat me dan de dwerg met het goud vinden... of nee! Zorg, dat we hier uit komen... Wacht even! Ik wil..."
Het ventje was echter reeds in de bron verdwenen.
„Hm", zei Tom Poes, „die wens was alweer niet helder. Op die manier is het helpen wel moeilijk."
„Welja!" klaagde heer Ollie, „trek jij maar partij voor die puttertjes. Ik sta overal alleen voor."
Bewogen wendde hij zich af. Doch zodoende trapte hij op een door gruis en zand verborgen gat en verdween plotseling in de grond...

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

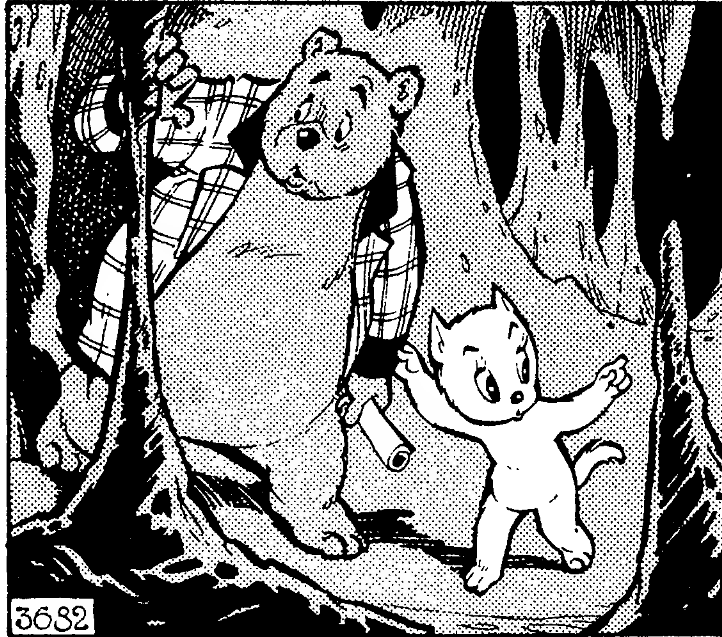

3681 Tom Poes zag zijn vriend onverwacht in de grond verdwijnen en hij sprong verschrikt toe. Op het laatste moment kreeg hij nog een hand te pakken, maar het valt te begrijpen dat hij daardoor de val niet kon tegenhouden. Want heer Ollie is een struis gebouwd heer en het gat waarin hij verzonk was breed en diep.
„Help!" kreet heer Bommel met een stem, die akelig door de spelonk weerkaatste. „Houd me vast!" En hij omklemde de toegestoken hand met zo'n kracht, dat hij Tom Poes meetrok in de duistere trechter.
Deze bleek loodrecht omlaag te voeren naar een grot van geweldige afmetingen. Druipstenen van alle soorten en kleuren hingen daar of staken er omhoog, zacht glanzend in een geheimzinnig licht. Het was heel mooi om te zien, maar heer Ollie en Tom Poes hadden daar geen oog voor. Temidden van puin en gruis kwamen ze op de grond terecht waar ze versuft bleven liggen.

„Het middelpunt... van de aarde", prevelde heer Bommel na een poosje. „Dit is... het einde." En hij sloot berustend de ogen.
Maar Tom Poes richtte zich wat op en begon rond te kijken.
„Hm", zei hij, „zover zijn we niet gevallen. Dit is een gewone druipsteengrot. Maar er is iets vreemds aan!"
„Dit is dus de manier waarop de dankputters mij belonen voor al mijn goedheid..." hernam heer Ollie met lijdende stem. „Zorg, dat we hier uit komen, zei ik. En in plaats daarvan ben ik nu hierin, als iemand begrijpt wat ik bedoel..."
„Er is iets vreemds aan deze grot", herhaalde Tom Poes. „Want waar komt dat licht vandaan?"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

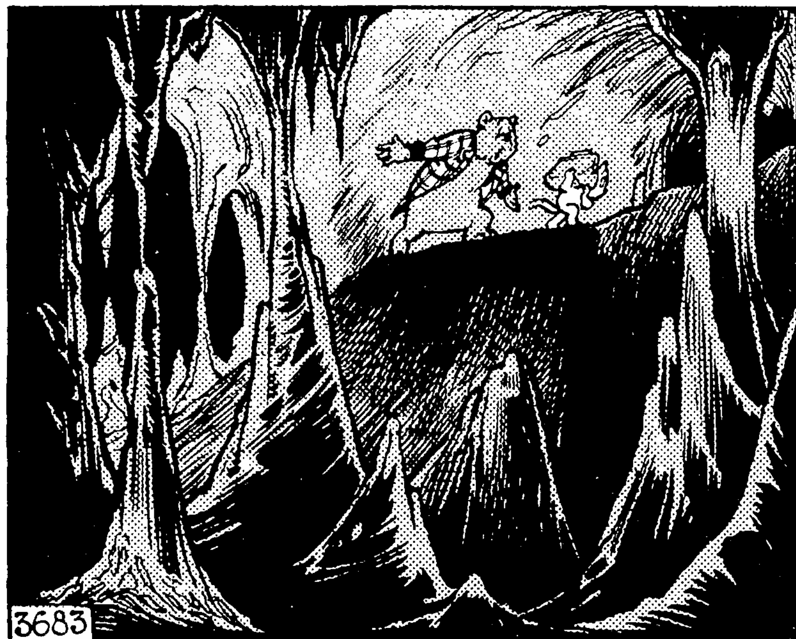

3682 Heer Bommel sloeg de ogen op en keek verontrust rond.
„Licht?" mompelde hij. „Ja... er schijnt licht! Het is erger dan ik dacht, jonge vriend. Dit moet het vagevuur zijn!"
„Ik ga eens kijken", zei Tom Poes opstaande. „Dat licht moet een oorzaak hebben!"
„L-laat me niet alleen!" piepte heer Ollie. „Ik bedoel... ik mag je niet alleen laten gaan. Loop niet zo hard!"
Hij sprong op en schuifelde snel achter Tom Poes aan, intussen met starre blikken rondkijkend. Er gebeurde echter niets. De stilte werd slechts verstoord door druppelend water en door heer Bommels piepende ademhaling. Na een poosje werd die wat rustiger en hij wilde juist iets gaan zeggen, toen Tom Poes met een schok stilstond. Voor hen zat de kleine grijsaard met het goudkoffertje, die hen somber aankeek.
„Zijn jullie daar eindelijk?" vroeg hij. „En hebben jullie het eigendomsbewijs van deze goudmijn?"
„Eh... j-ja", zei heer Ollie, zich van de schrik herstellend. „Hier is het papier. Maar een goudmijn is er niet, want die is leeg. Er is alleen nog een putje..."
„Bah!" riep de oude gramstorig. „Men heeft dit gedeelte niet gevonden. Gelukkig niet. Maar dat zal anders worden nu jullie hier doorgedrongen zijn. Nu komen de gouddelvers weer — en ik zal moeten verhuizen."
„Is dit een goudmijn?" vroeg Tom Poes, verrast rondkijkend.

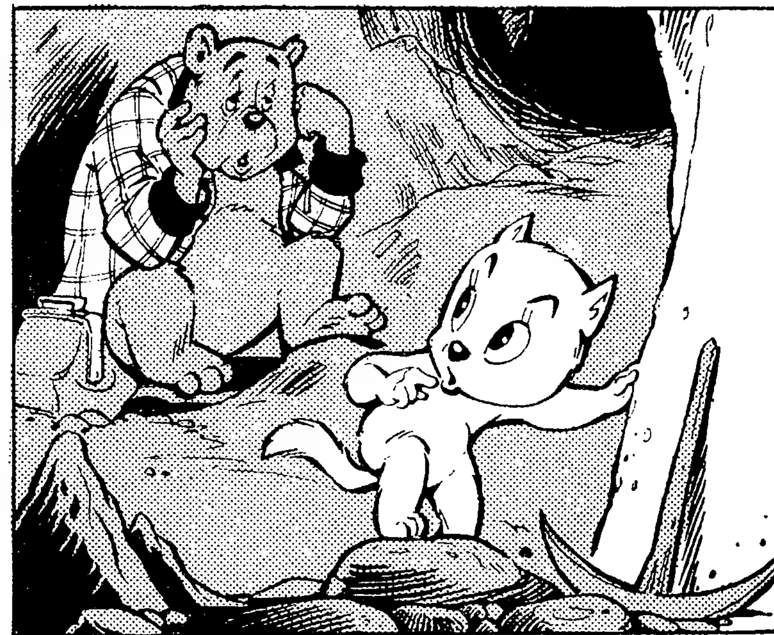
„De wanden zitten vol", zei de dwerg bekommerd. „Men zal hier geen steen op de andere laten en het is hier voor mij afgelopen. Hier, neem het koffertje en maak, dat je wegkomt; ik wil jullie niet meer zien!"
„Maar waar moeten we naar toe?" riep heer Bommel wanhopig uit.
Hij kreeg echter geen antwoord; de kleine grijsaard was plotseling verdwenen.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3683 Tom Poes nam het koffertje met goud op en spoedde zich achter heer Bommel aan. Die was, in droevige gepeinzen verzonken, een duistere gang ingelopen, die enigszins omhoog voerde.

„Daar lopen wij nu in Doddeltjes goudmijn", prevelde hij bekommerd. „Zonder eten of verfrissing in een onderaardse spelonk!"

„Kijk, daar staat een houweel", zei Tom Poes. „Zeker van die dwerg. Het is toch wel zielig voor dat mannetje, dat wij zijn woonplaats ontdekt hebben."

„Een mooie woonplaats", klaagde heer Ollie. „Hoe komen we ooit weer hieruit? We hebben niet eens een plattegrond! Ach, we zullen van honger en dorst moeten omkomen."

En overmand door ellende ging hij op de harde bodem zitten.

„Ik hoor ergens water ruisen", zei Tom Poes. „Misschien loopt hier een onderaardse rivier in de buurt."

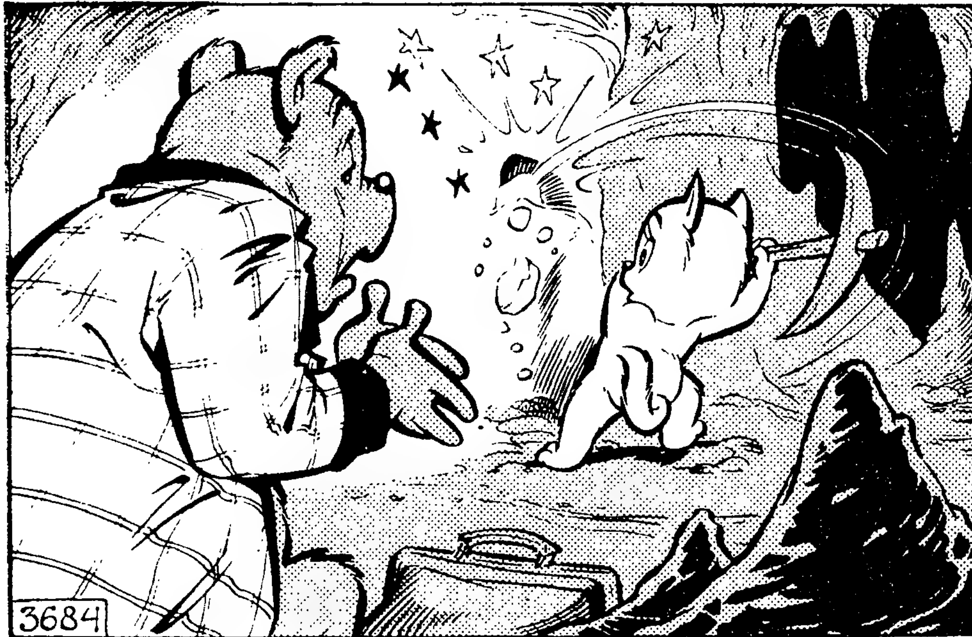
„Praat me niet van water", mompelde heer Bommel. „Ik heb genoeg van dankputters, als je begrijpt wat ik bedoel."

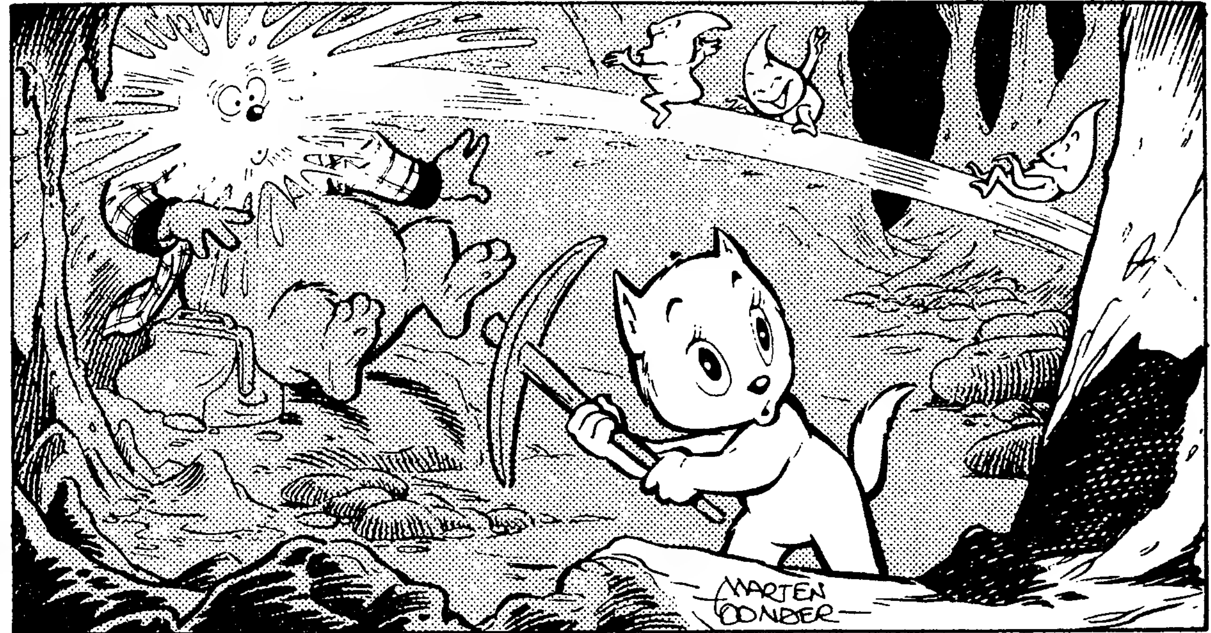
De wanden in deze gang zijn van goud", zei Tom Poes, die onderzoekend rondliep. Maar heer Ollie liet zich niet van zijn droeve gedachten afbrengen.

„Het is een troost", zei hij bitter, „dat mijn laatste rustplaats van goud zal zijn. Mijn goede vader zou het een troostrijk idee gevonden hebben, daar ben ik zeker van."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

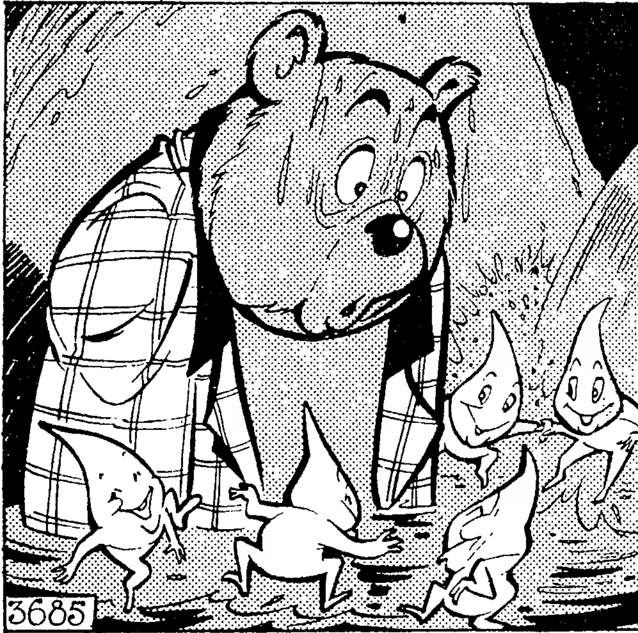

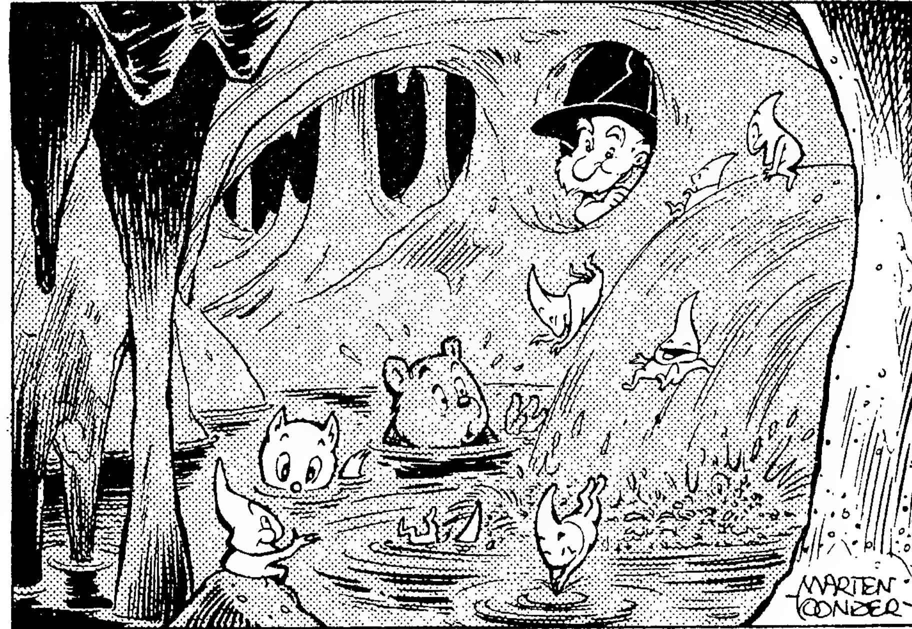

3684
Tom Poes stoorde zich niet aan het geklaag van heer Bommel. Hij nam het houweel op en begon met forse slagen in de wand te hakken.
„W-wat doe je?'' riep heer Ollie uit. „Kan je me zelfs in mijn laatste ogenblikken geen rust gunnen? Hoe kan je in deze droeve stonde nog aan goud denken?''
„Ik denk niet aan goud'', riep Tom Poes. „Ik denk aan water! Hier achter hoor ik iets ruisen!''
„Bah'', mompelde heer Bommel. „Hoe intens walgelijk.''
Op dat moment ontstond er plotseling een gat in de rotsen en een heldere straal spoot hem vol in het gelaat, zodat hij getroffen zweeg.
Bij deze enkele straal bleef het echter niet. Er bleek een grote kracht achter het vocht te zitten, zodat de gouddoorschoten wand snel afbrokkelde om reeds na korte tijd doorgang aan een onderaardse rivier te verlenen.
Zo zat heer Ollie dan ook reeds tot het middel in het ijskoude nat toen hij op het idee kwam op te staan. Hij maakte een moeizame beweging, doch na enig nadenken liet hij zich plassend weer zakken.
„Het heeft allemaal geen zin'', prevelde hij. „Het is te veel voor een eenzaam heer.''
Nu werd een snel aanzwellend gejuich hoorbaar en uit het gat reed een stoet dankputtertjes op de waterstraal te voorschijn.
„Hoera!'' riepen ze, „dit is pas een mooie woonplaats!''

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

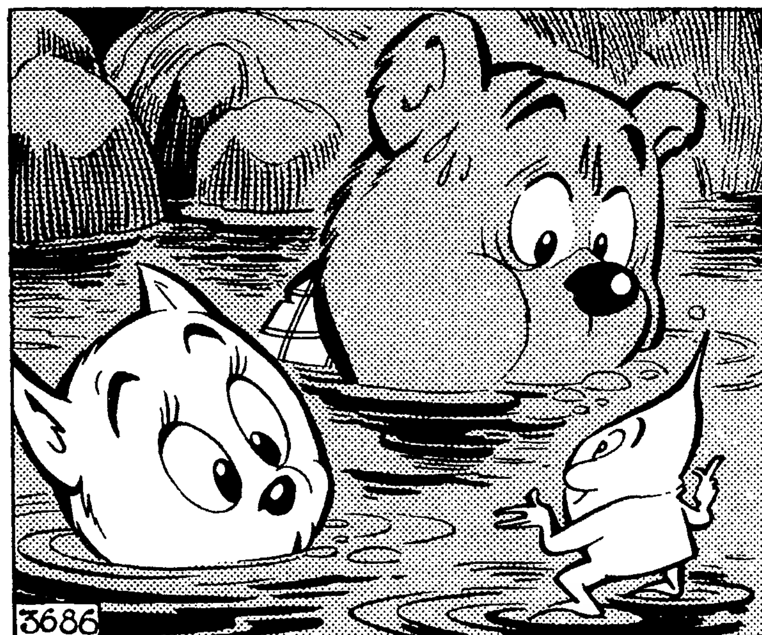

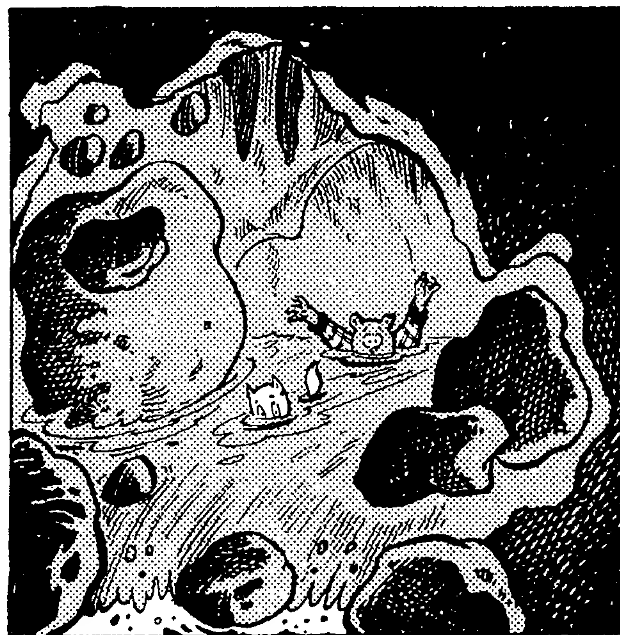
3685 De dankputters huppelden juichend op de watermassa, die heer Ollie nu tot de oksels reikte.
„Hoera!" riepen ze, in kringen om zijn ondergelopen tors dansend. „Eindelijk weer een aardige daad van de grote, droge heer! Een nieuwe woonplaats!"
„Help!" riep heer Bommel benauwd. „Ik...uche-uche...ik ben geen droge heer! Ik verdrink!"

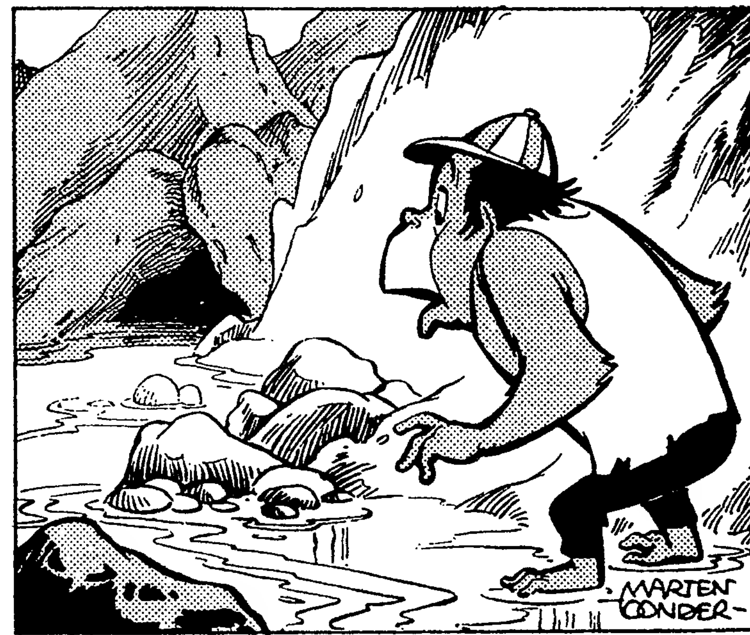
„Nu kunnen we verhuizen!" riepen de dankputters, die geen aandacht aan zijn woorden schonken. „Nu hoeven we die benauwde kelder van Bommelstein niet langer te hebben. Onze dank is onuitputtelijk!"
„Help dan toch!" piepte heer Ollie haast schreiend.
„Ja", zei Tom Poes, „dat zou niet gek zijn. Er is meer water dan ik verwacht had; alle gangen zijn ondergelopen..."
Nu verscheen er plotseling een baardig gelaat uit een spleet op de achtergrond. Het was de kleine grijsaard die deze goudmijn bewoonde.
„Een goede daad!" sprak hij prijzend toen hij de toestand had opgenomen. „De stroom zal alle toegangen afsluiten en zodoende zullen de gouddelvers worden tegengehouden. Het is toch wel prettig om lui te ontmoeten, die een oog hebben voor de zorgen van een ander!"
„Ach!" riep heer Bommel uit, „is er dan niemand die oog heeft voor mijn zorgen? Het water is me tot de lippen gestegen..."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

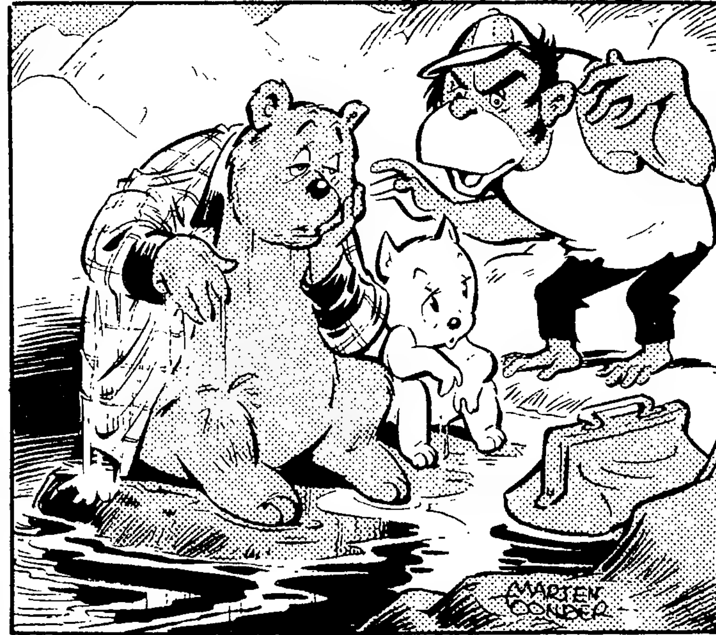

3686 Heer Ollie keek met een blik vol ellende om zich heen. Het was duidelijk, dat vele droeve gedachten zijn brein doorkruisten, maar het water was te hoog gestegen om ze te kunnen uiten.
„Een nieuwe woonplaats!" riepen de dankputters intussen. „Onze dank is onuitputtelijk!"
„Juist", sprak de dwerg goedkeurend op de achtergrond. „Bij een goede daad past dankbaarheid. Ik mag dat graag horen."
„Blah!" jammerde heer Bommel, zich een weinig uit het nat opheffend, „dleze gloede dlad...blub...blah...pf...is onze ondelgang! Ik veldlink!"
„Wil de grote droge heer misschien een wens doen?" vroeg een der dankputters, oplettend geworden door zijn borrelende uitroepen.
„Ja!" kreet heer Ollie, „één wens maal! Ik wil hiel uit! Laat mij...blub...laat ons hiel uit!"
Op dat moment stortte een groot gedeelte van de rotswand door de druk van het water in. Er ontstond een draaikolk en toen werden Tom Poes en heer Bommel door een sterke stroom meegevoerd.
Dit onderaards gebeuren bleef ook buiten de berg niet onopgemerkt. Want de gids Hendrikus, die in tweestrijd was teruggekeerd omdat hij toch geen rust met zijn onverwachte vakantie had, zag plotseling een sterke waterstroom uit de rots komen.
„Een rivier!" mompelde de eenvoudige figuur verrast. „Mijn bronnetje is een rivier geworden, g'loof ik!"

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3687 De gids Hendrikus staarde enige tijd geheel ontdaan naar de stroom, die zo plotseling uit de dorre bergwand ontstaan was.

„Bronnetje is dol geworden, g'loof ik", prevelde hij. „Had nooit met vakantie moeten gaan. Is slecht werk. Water is boos omdat deur is dichtgesloten door vreemdeling!"

Nu, het scheen, dat hij gelijk had, want uit de duistere kloof klonken luide kreten die hol en dreigend naar buiten galmden. Maar al spoedig bleek, dat het niet de boosheid van het water was; het waren gewoon de stemmen van heer Bommel en Tom Poes, die door de rivier in het daglicht werden gespoeld. Ze kwamen op een verhoging in het terrein tot stilstand en kropen versuft aan land.

De gids boog zich bezorgd over hen heen.

„Ach, daar is de grote baas weer!" sprak hij. „Ik was al bang, dat u achter ijzeren deur was opgesloten door boze vreemdeling".

„Dat waren we ook", zei Tom Poes, die het eerste weer wat bijkwam.

„Dan heb ik goed gedacht, g'loof ik!" riep Hendrikus verrast uit. „Ik ging met vakantie, maar ik dacht: is slecht werk! Zit iets lelijks achter. Daarom ging ik terug. En kijk, nu is grote baas zo boos geworden, dat hij van bronnetje rivier gemaakt heeft!"

Heer Ollie sloeg de ogen op en keek lodderig om zich heen.

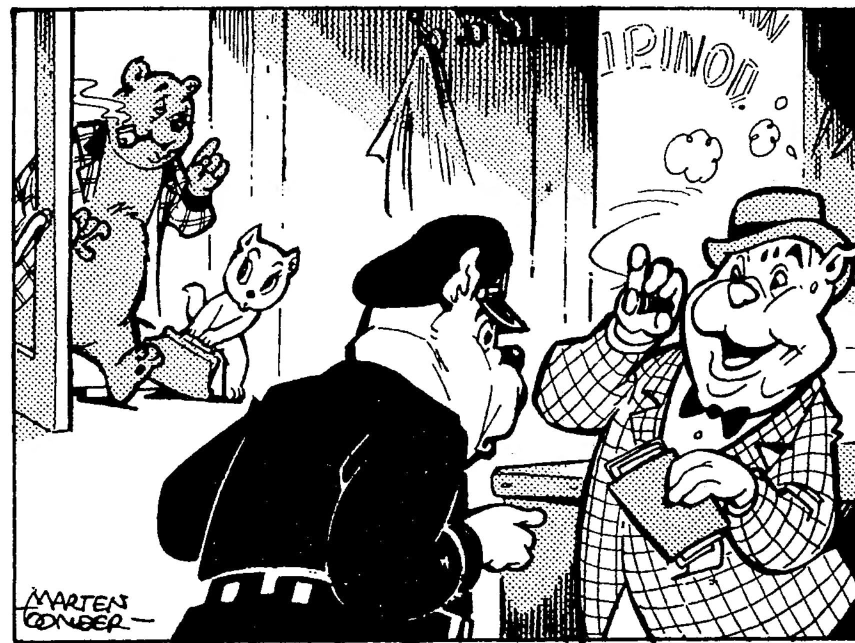
„Ja", sprak hij met zwakke stem, „dat is eigenlijk waar. Het is toch wonderlijk wat een Bommel in zijn drift vermag."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

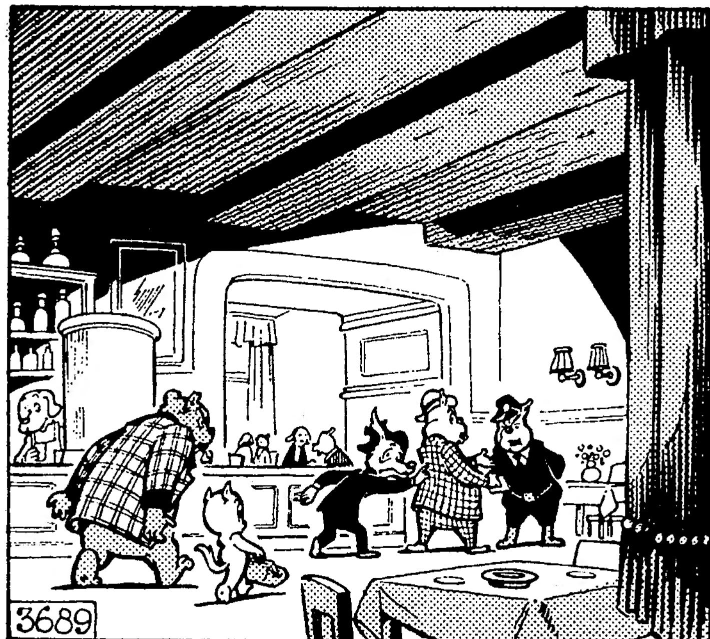

3688 In het stationskoffiehuis te Rommeldam stonden twee zakenlieden aan de tapkast van een verfrissing te genieten.
Het waren Super en Hieper, die er wel vermoeid, maar toch voldaan uitzagen.
„Een lange reis achter de rug", sprak de eerste tot de waard. „We zijn de binnenlanden in geweest; eerste klas werk."
„Jullie hebben goeie zaken gedaan, zie ik", zei de herbergier, een bewonderende blik op Supers dikke portefeuille werpend.
„We mogen niet mopperen", gaf de ander toe. „Ik geef een rondje!" Hij maakte een ruim gebaar naar een nieuwe klant, die juist binnentrad. Doch toen zag hij tot zijn verrassing, dat dit niemand anders dan de commissaris van politie was.
„Geen rondje, dank je", zei de beambte, nadertredend. „Ik kom hier voor controle. Wat een mooie portefeuille heb je daar, Super."
„Ja, vindt u ook niet?" zei de zakenman met een gemaakt lachje. Hij trachtte het leder snel in zijn binnenzak te schuiven, doch de politiechef had goede ogen.
„Het ding lijkt sprekend op dat van heer Bommel", hernam hij. „Mag ik het eens bekijken?"

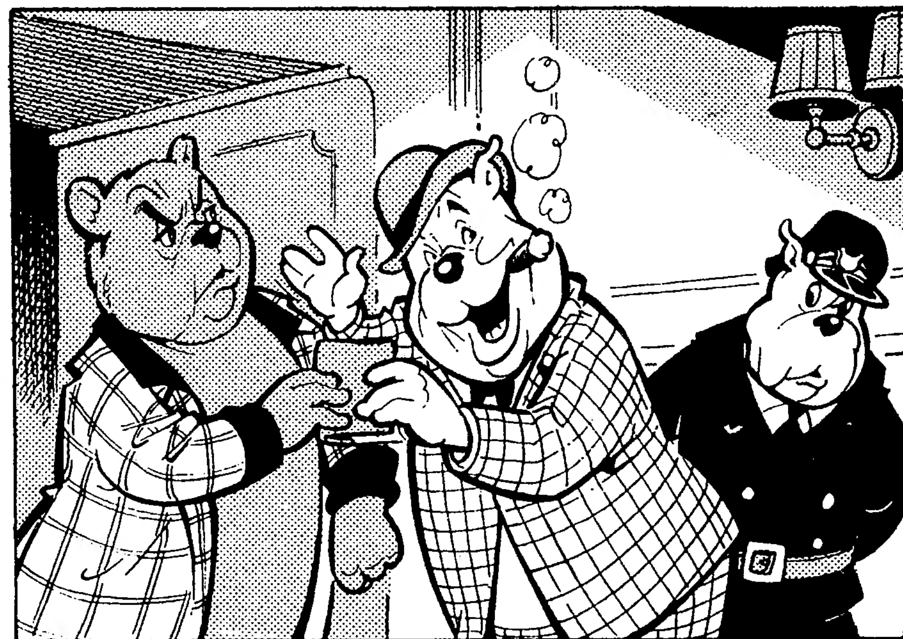
„Och, er is niks aan te zien, hè baas?" viel Hieper in. „We hebben zaken gedaan met die bolle; met heer Bommel bedoel ik. Hij was ons nog wat geld schuldig — en toen zei hij: „Hier, houdt dat ding er maar bij, dat is handig." Want hij is royaal, wat jij baas?"
„Reuze royaal", gaf Super toe. „Jullie hebben me netjes behandeld", zei Bommel, „en daarom mogen jullie mijn portefeuille er bij hebben". „Dat zei hij. U weet hoe die dingen gaan; ouwe jongens onder elkaar."
Op dat moment werd de deur van het etablissement weer geopend — en nu traden Tom Poes en heer Ollie binnen.

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

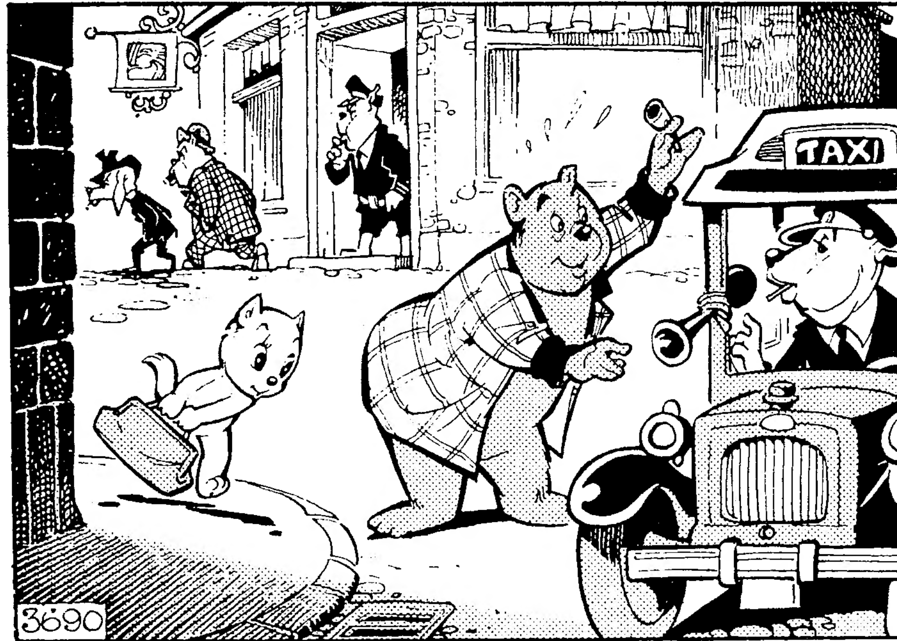

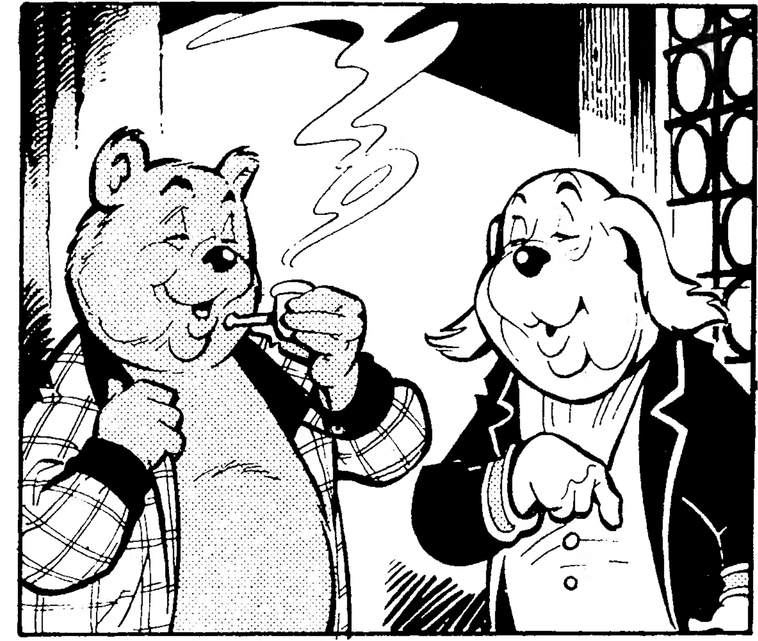
3689 „Wat was dat voor een zaak, die je met Bommel gedaan hebt?" vroeg de commissaris belangstellend. „Moeilijk uit te leggen", zei Super. „Erg ingewikkeld. Een soort superzaak met een goudmijn en zo. We hebben goed werk voor die Bommel gedaan. Research en public relations en zo, u kent dat. Maar een reuze fijne sfeer, hoor. Nergens een wanklankje, hè Hiep?"
Tot zijn verbazing bleef het antwoord van Hieper echter uit. In plaats daarvan keek zijn maat hem met uittredende oogballen aan, terwijl hij siste: „Achter je!"
Super draaide zich een slagje om. Eén ogenblik keek hij alsof hij door de donder getroffen was. Doch hij was een gehard zakenman en terwijl het zweet hem nog op het voorhoofd parelde wrong hij zijn gelaat reeds in een brede glimlach.
„Bommel! Ouwe reus!" riep hij op blijde toon. „Kom er bij zitten en neem een glaasje. Ik vertel net aan commissaris Bas hier wat een goeie zaken we hebben gedaan, nietwaar Hiep?"
„Ja baas", zei Hieper met bevende stem.
„Zo", zei heer Ollie vreemd kalm. „Goeie zaken, hè? En hoe staat het met mijn portefeuille? En dan praat ik nog niet over mijn horloge, dat je kapot hebt gemaakt — en over het opsluiten in die mijn en over . . ."
„Hahaha! Die Bommel!" riep Super met een daverende lach. „Goed zo, ouwe jongen. Altijd grapjes maken; altijd spits! Ja, wat hebben we een lol gehad, hè? Haha . . . hm, ahum. Kijk, hier heb je je portefeuille terug. Dat was een goeie mop, hè?"
Heer Ollie stak het leder grimmig in zijn binnenzak. „Wees blij, dat het zo afloopt", sprak hij. „De woede van een heer is iets verschrikkelijks!"
„Wat zit hier achter?" vroeg de politiechef wantrouwig.
„Laten we het hier maar bij laten, commissaris", stelde heer Bommel voor.
„De schurken zijn reeds tot inkeer gekomen."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3690 Commissaris Bulle Bas stond in de gang van het café en keek de vertrekkende bezoekers na. Het viel hem op, dat de zakenlieden Super en Hieper in snelle, schuifelende tred uit het gezicht verdwenen, als lieden die liever onzichtbaar zouden zijn.

„Er zit hier een luchtje aan", prevelde de politiebeambte. „Maar waneer die Bommel geen aanklacht indient kan ik niets doen."

„Ik dien geen aanklacht in", zei heer Ollie, die wat verderop een taxi aanhield. „De schurken zijn genoeg gestraft. Zag je hoe ze inéén schrompelden toen ik ze droevig, doch ferm aankeek?"

„Hm", zei Tom Poes. En dat is het laatste woord, dat in deze geschiedenis over Super en Hieper gesproken wordt. Trouwens, toen de taxi op Bommelstein aankwam waren er andere zaken, die de aandacht vroegen.

„Welkom, heer Olivier!" sprak de bediende Joost, die de deur opende. „Hebt u een prettige reis gehad, als ik zo vrij mag zijn? Zal ik dat koffertje van u overnemen, jonge heer?"

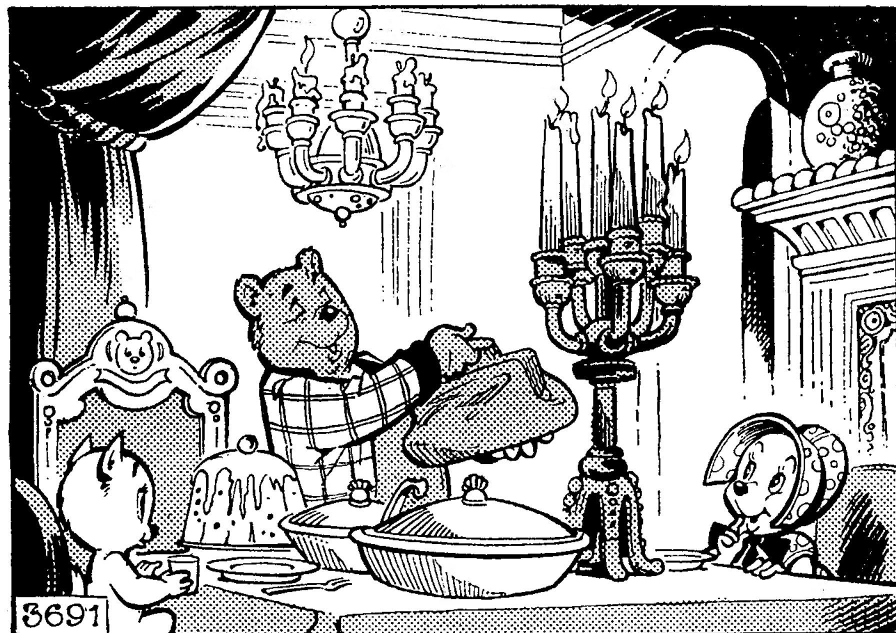
„Laat dat koffertje maar", zei heer Bommel. „Tom Poes kan er best op passen; hij is jong en sterk. Maar de reis was snert, Joost. Die heeft het uiterste van mijn gestel gevergd."

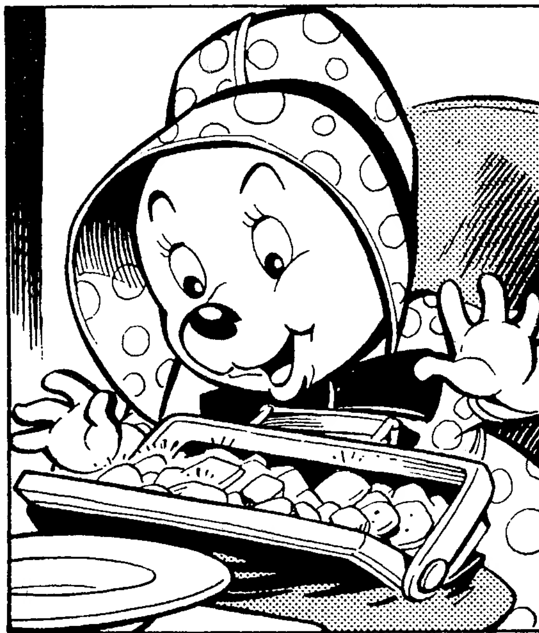
„Het spijt me dat te horen", hernam de knecht. „Misschien zal het u een genoegen doen te vernemen, dat de kelder weer droog is. Plotseling vanmorgen, was er geen druppeltje meer te bespeuren. En dat is toch wel prettig, want het brandhout, dat wij in de kelder bewaarden, deed het niet zo goed meer."

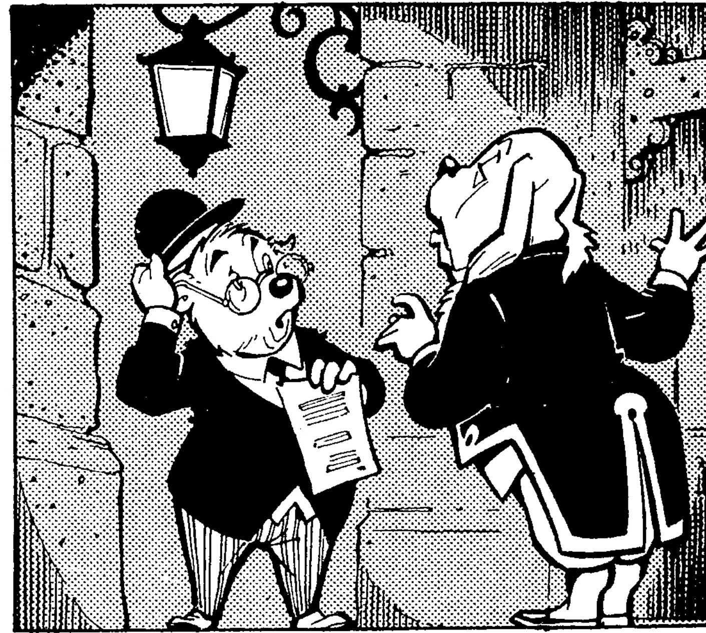
„Het is erg prettig, Joost", gaf heer Ollie toe. „Ik geloof dan ook, dat de tijd gekomen is voor een eenvoudig, doch gepast feestmaal. Wil je juffrouw Doddel voor hedenavond uitnodigen? Ik ga me nu een weinig verfrissen."

TOM POES en de Dankputters

Door Marten Toonder

3691 Zo was er dus die avond een feestmaaltijd op Bommelstein. Joost had zijn best gedaan en juffrouw Doddel was er echt van onder de indruk.
„Hoe is het mogelijk, dat een man op het idee komt om rozemarijn in de saus te doen?" zo vroeg zij zich af.? „Jij kunt toch ook alles, Ollie!"
„Ach, ja", zei heer Bommel bescheiden. „Maar het beste komt nog, Doddeltje. Kijk, hier heb ik het koffertje vol goud, dat de goudmijn je stuurde. Ik heb er een verre reis voor moeten maken en ik heb er veel ontberingen voor moeten lijden. Maar een heer, die een taak op zich neemt, staat nergens voor!"
„Nee maar!" riep juffrouw Doddel uit. Ze sloeg de handen ineen en staarde naar het goud, dat haar uit het valies tegenglansde.
„Nu heb ik geen zorgen meer", vervolgde ze. „Dit is meer dan mijn spaarduitjes en nu kan ik ook nieuwe schoenen kopen. Wat ben je toch knap, Ollie!"
„Hm", zei Tom Poes.
„Ik moet zeggen", sprak heer Bommel haastig, „dat mijn jonge vriend hier mij goed geholpen heeft. Alleen had ik het niet klaargespeeld."
„En zo bescheiden", zei juffrouw Doddel. „Je moet een voorbeeld aan Ollie nemen, Tom Poes; dan zal je het ver brengen."
Nu zal het de oplettende lezertjes misschien opgevallen zijn, dat de bediende Joost niet doende was met het binnenbrengen van schalen. Dat kwam omdat er gebeld werd.
Het was de ambtenaar Dorknoper, die op dat late uur nog bezig was met het uitoefenen van zijn beroep.
„Het spijt mij", sprak hij, „maar die waterleidingrekening van enige tijd geleden was toch in orde. Er moet een ambtelijke vergissing gemaakt zijn; die komen soms voor. Hier is een navordering".
EINDE VAN DIT VERHAAL

920303